Ē TOU ĒRODOTOU ... ISTORIA. HERODOTI...

5.10.510

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

PH 32 3.72

Digitized by Google

Digitized by Google

Ἡ τοῦ

Ἡροδότου Ἁλικαρνασσέως Ἱστορία.

HERODOTI HALICARNASSENSIS HISTORIA.

EX EDITIONE JACOBI GRONOVII;

TOMIS NOVEM.

COELATUMQUE NOVEM MUSIS OPUS. Hor.

ADJECTUS EST, EX EADEM EDITIONE, LIBER DE VITA HOMERI; VULGO SED FALSO, ADSCRIPTUS HERODOTO.

TOM. IV.

GLASGUAE:
IN AEDIBUS ACADEMICIS
EXCUDEBANT ROBERTUS ET ANDREAS FOULIS
ACADEMIAE TYPOGRAPHI
MDCCLXI.

Digitized by Google

Digitized by Google

ΤΩΝ ΤΟΥ

Ἡ ΡΟΔΟΤΟΥ

ἹΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ,

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ

ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ.

HERODOTI

HISTORIARUM

LIBER QUARTUS,

QUI INSCRIBITUR

MELPOMENE.

Digitized by Google

ΤΩΝ ΤΟΥ

ΗΡΟΔΟΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΩΝ

ΤΕΤΑΡΤΗ,

ΕΠΙΓΡΑΦΟΜΕΝΗ

ΜΕΛΠΟΜΕΝΗ.

ΜΕΤΑ δὲ τὴν Βαβυλῶνος αἵρεσιν ἐγένετο ἐπὶ Σκύθας αὐτῷ Δαρείῳ ἔλασις. ἀνθεύσης γὰρ τῆς Ασίης ἀνδράσι, καὶ χρημάτων μεγάλων συνιόντων, ἐπεθύμησε ὁ Δαρεῖος τίσασθαι Σκύθας, ὅτι ἐκεῖνοι πρότερον ἐσβαλόντες ἐς τὴν Μηδικὴν, καὶ νικήσαντες μάχῃ τὸν ἀντιωμένους, ὑπῆρξαν ἀδικίης. τῆς γὰρ ἄνω Ασίης ἦρξαν (ὡς καὶ πρότερόν μοι εἴρηται) Σκύθαι ἔτεα δυῶν δέοντα τριήκοντα. Κιμμερίους γὰρ ἐπιδιώκοντες ἐσέβαλον ἐς τὴν Ασίην, καταπαύσαντες τῆς ἀρχῆς Μήδους. οὗτοι γὰρ, πρὶν ἢ Σκύθας ἀπικέ-

HERODOTI
HISTORIARUM
LIBER QUARTUS,
QUI INSCRIBITUR
MELPOMENE.

POST Babylonis expugnationem, ipſe Darius adverſus Scythas expeditionem fecit. Nam quum floreret viris Aſia et magno pecuniae proventu, cupido inceſſit ei Scythas ulciſcendi: quippe qui priores injuriam intuliſſent, quum Mediam ingreſſi eſſent, et eos qui reſtiterant, proelio viciſſent. Etenim Scythae (quemadmodum et ſuperius a me dictum eſt) duodetriginta annos ſuperiori Aſiae imperitaverunt. ſiquidem perſequentes gentem Cimmeriam, ingreſſi Aſiam, abrogarunt imperium Medis, qui ante ipſorum adventum Aſiam obtinuerant. Sed Scythas,

Digitized by Google

quum octo et viginti annos peregre abfuiſſent, et poſt tantum temporis in patriam reverterentur, excepit non minor, quam Medicus fuerat, labor: offenderunt enim non exiguam militarem turbam ſibi occurrentem. Uxores namque eorum, in diuturna virorum abſentia cum ſervis conſueverant.

2. Occoecant autem Scythae ſervos omnes lactis gratia, quod potant, ita id facientes: Sufflatoria oſſa fiſtulis ſimillima ſumuntur, eaque genitalibus equarum impoſita ore inflantur. aliis inflantibus, alii equas emulgent. Hoc ideo ſe facere ajunt, quod venae equarum ſufflatae implentur et uber demittitur. Poſteaquam emulxere lac, in cava vaſa lignea diffundunt: et compungentes ad illa vaſa caecos lac agitant. cujus quod ſummum eſt

Digitized by Google

σθαι, ἦρχον τῆς Ασίης· τὺς δὲ Σκύθας ἀποδημήσαντας ὀκτὼ καὶ εἴκοσι ἔτεα, καὶ διὰ χρόνυ τοσύτυ κατιόντας ἐς τὴν σφετέρην, ἐξεδέξατο ὐκ ἐλάσσων πόνος τῦ Μηδικοῦ· εὗρον γὰρ ἀντιουμένην σφι στρατιὴν οὐκ ὀλίγην. αἱ γὰρ τῶν Σκυθέων γυναῖκες, ὡς σφι οἱ ἄνδρες ἀπῆσαν χρόνον πολλὸν, ἐφοίτεον παρὰ τὺς δύλυς.

β'. Τὺς δὲ δούλους οἱ Σκύθαι πάντας τυφλῶσι, τῦ γάλακτος εἵνεκε, τῦ πίνυσι, ποιεῦντες ὧδε· ἐπεὰν φυσητῆρας λάβωσι ὀστέινυς, αὐλοῖσι προσεμφερεστάτυς, τούτυς ἐσθέντες ἐς τῶν θηλέων ἵππων τὰ ἄρθρα, φυσῶσι τοῖσι στόμασι· ἄλλοι δὲ ἄλλων φυσεόντων ἀμέλγωσι [a]. Φασὶ δὲ τῦδε εἵνεκα τῦτο ποιέειν· τὰς φλέβας τε πίμπλασθαι φυσεωμένας τῆς ἵππυ, καὶ τὸ ὕθαρ καλίεσθαι. ἐπὰν δὲ ἀμέλξωσι τὸ γάλα, ἐχέοντες ἐς ξύλινα ἀγγήια κοῖλα, καὶ περιστάντες [b] κατὰ τὰ ἀγγήια τοὺς τυφλὺς, δονέυσι τὸ γάλα. καὶ τὸ μὲν αὐτῦ

[a] ἀμέλγυσι. [b] περισήσαντες.

ἐπιςάμενον ἀπαρύσανλες, ἡγεῦνται [c] εἶναι τιμιώτερον· τὸ δ' ὑπιςάμενον, ἧσσον τῦ ἑτέρυ. τύτων μὲν εἵνεκα ἅπαντα τὸν ἂν λάβωσι οἱ Σκύθαι, ἐκτυφλῦσι. οὐ γὰρ ἀρότας εἰσὶ, ἀλλὰ νομάδες.

γ'. Ἐκ τυτέων δὴ ὧν σφι τῶν δούλων καὶ τῶν γυναικῶν ἐτράφη νεότης· οἳ ἐπεί τε ἔμαθον τὴν σφετέρην γένεσιν, ἠντίῦντο αὐτοῖσι [d] κατιῦσι ἐκ τῶν Μήδων· καὶ πρῶτα μὲν τὴν χώρην ἀπετάμοντο, τάφρον ὀρυξάμενοι εὐρέαν, κατατείνουσαν ἐκ τῶν Ταυρικῶν ὀυρέων ἐς τὴν Μαιῶτιν λίμνην, ἥπερ ἐςι μεγίςη· μετὰ δὲ, πειρεωμένοισι ἐσβάλλειν τοῖσι Σκύθῃσι ἀντικαλιεύμενοι [e] ἐμάχοντο. γινομένης δὲ μάχης πολλάκις, καὶ ὑ δυναμένων ὐδὲν πλέον ἔχειν τῶν Σκυθέων τῇ μάχῃ, εἷς αὐτῶν ἔλεξε τάδε, ‘ Οἷα ποιεῦμεν, ἄνδρες Σκύθαι; δούλοισι ‘ τοῖσι ἡμετέροισι μαχόμενοι, ἐλάσονες [f] ‘ κλεινόμενοι γινόμεθα, καὶ ἐκείνυς κτείνονλες ‘ ἐλασόνων τολοιπὸν ἄρξομεν. νῦν ὧν μοι

[c] ἡγέονται. [d] ἀνλιῦνλο τοῖσι. [e] ἀνλικαλιζεύμενοι. [f] μαχόμενοι; αὐτοί τε ἐλάσσονες.

delibatur, pretioſiusque habetur: vilius autem, quod ſubſidit. Hujus rei gratia Scythae quemcunque capiunt, viſu orbant. non enim agricolae ſunt, ſed paſtores.

3. Ex his igitur ſervis et uxoribus Scytharum educata eſt juventus, quae ſuorum natalium conditione cognita, obviam perrexit iis quum reverterentur a Medis. Et primum quidem regionem interſepſerunt ducendo latam foſſam, quae a Tauricis montibus pertinebat ad Maeotin paludem maximam: deinde Scythis introire conantibus caſtris contra poſitis repugnabant. Saepe commiſſa pugna, quum nihil tamen Scythae pugnando proficerent, unus ex iis inquit, ‘ Quidnam rei ‘ facimus, viri Scythae? cum noſtris ipſo- ‘ rum ſervis dimicantes, dum interfici- ‘ mur, pauciores efficimur: et illos inter- ‘ ficiendo, paucioribus deinceps impera- ‘ bimus. Mihi videtur ſpiculis arcubuſque

Digitized by Google

‘ omiſſis ſumenda cuilibet flagella quibus
‘ equos verberamus, et ad illos propius
‘ eundum. Nam quoad vident nos arma
‘ habentes, arbitrantur ſe ſimiles nobis,
‘ atque e ſimilibus eſſe: ubi nos pro ar-
‘ mis verbera tenere viderint, tunc ſe no-
‘ ſtros ſervos eſſe intelligentes, atque id
‘ agnoſcentes, non perſtabunt.’

4. Hoc Scythae quum audiſſent, ita ſibi faciendum putaverunt. Qua ex re perculſi illi, pugnae immemores, fugam capeſſerunt. Ita Scythae imperio ſunt Aſiae potiti: et rurſus a Medis ejecti, ad patriam hunc in modum reverſi. Hac de cauſſa Darius ulciſcendi cupidus, comparavit contra eos exercitum.

5. Scythae gentem ſuam omnium noviſſimam eſſe ajunt, idque hoc modo extitiſſe. Virum quendam in hac terra, quum deſerta eſſet, primum fuiſſe, nomine Targitaum, et ejus parentes dicunt

Digitized by Google

'δοκέει αἰχμὰς μὲν καὶ τόξα μετεῖναι,
'λαβόντα δὲ ἕκαστον τοῦ ἵππου τὴν μάστι-
'γα, ἰέναι ἅασον αὐτῶν. μέχρι μὲν γὰρ
'ὥρεον ἡμέας ὅπλα ἔχοντας, οἱ δὲ ἐνόμιζον
'ὁμοῖοί τε καὶ ἐξ ὁμοίων ἡμῖν εἶναι· ἐπεὰν
'δὲ ἴδωνται μάστιγας ἀντὶ ὅπλων ἔχοντας,
'καταφρονήσαντες ὡς εἰσὶ ἡμέτεροι δοῦλοι, καὶ συν-
'ιόντες τοῦτο, οὐκ ὑπομενέουσι.'

δ'. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Σκύθαι, ἐποίευν ἐπιτελέα. οἱ δ' ἐκπλαγέντες τῷ [a] γινομένῳ, τῆς μάχης τε ἐπελάθοντο, καὶ ἔφευγον. ὕτω οἱ Σκύθαι τῆς τε Ασίης ἦρξαν, καὶ ἐξελαθέντες [b] αὖτις ὑπὸ Μήδων, καὶ ἦλθον τρόπῳ τοιούτῳ ἐς [c] τὴν σφετέρην. τῶνδε εἵνεκα ὁ Δαρεῖος τίσασθαι βουλόμενος, συνήγειρε ἐπ' αὐτοὺς στράτευμα.

ε'. Ὡς δὲ Σκύθαι λέγουσι, νεώτατον ἁπάντων ἐθνέων εἶναι τὸ σφέτερον. τοῦτο δὲ γενέσθαι ὧδε· ἄνδρα γενέσθαι πρῶτον ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐούσῃ ἐρήμῳ, τῷ οὔνομα εἶναι Ταργίταον. τοῦ δὲ Ταργιτάου τούτου τοὺς

[a] ἐκπλαγέντες ἐπὶ τῷ. [b] ἐξελαθέντες. [c] τοιῷδε ἐς.

γονέας λέγυσι εἶναι (ἐμοὶ μὲν ὑπὲρ τὰ λέγοντες, λέγυσι δ' ὧν) Δία τε καὶ Βορυσθένεος τοῦ ποταμοῦ θυγατέρα. γένεος μὲν τοιούτου δή τινος γενέσθαι τὸν Ταργίταον· τούτου δὲ γενέσθαι παῖδας τρεῖς, Λειπόξαϊν, καὶ Αρπόξαϊν καὶ νεώτατον Κολάξαϊν. ἐπὶ τούτων ἀρχόντων, ἐκ τοῦ οὐρανοῦ φερόμενα χρύσεα ποιήματα, ἄροτρόν τε καὶ ζυγὸν καὶ σάγαριν καὶ φιάλην, πεσέειν ἐς τὴν Σκυθικήν. καὶ τὸν ἰδόντα πρῶτον τὸν πρεσβύτατον ἄσσον ἰέναι, βυλόμενον αὐτὰ λαβεῖν· τὸν δὲ χρυσὸν, ἐπιόντος καίεσθαι· ἀπαλλαχθέντος δὲ τούτου, προσιέναι τὸν δεύτερον· καὶ τὸν αὖτις ταυτὰ ποιέειν. τοὺς μὲν δὴ καιόμενον τὸν χρυσὸν ἀπώσασθαι· τρίτῳ δὲ τῷ νεωτάτῳ ἐπελθόντι καταςῆναι [f], καί μιν ἐκεῖνον κομίσαι ἐς ἑωϋτοῦ. καὶ τοὺς πρεσβυτέρους ἀδελφεοὺς πρὸς ταῦτα συγγνόντας, τὴν βασιληίην πᾶσαν παραδοῦναι τῷ νεωτάτῳ.

ς'. Ἀπὸ μὲν δὴ Λειποξάϊος γεγονέναι

[f] καταςῆναι.

eſſe (mihi quidem non credenda dicentes, dicunt tamen) Jovem, Boryſthenisque fluvii filiam. Tali quidem genere ortum Targitaum: ejuſque tres liberos fuiſſe, Lipoxain, Arpoxain, et noviſſimum Colaxain. His regnantibus, ex coelo in Scythicam regionem cecidiſſe ex auro facta, aratrum, jugum, ſecurim, phialam. Quae quum primus omnium vidiſſet natu maximus, acceſſiſſe prope animo illa ſumendi: ſed eo accedente, aurum arſiſſe: hoc digreſſo, ſecundum acceſſiſſe, et itidem aurum arſiſſe. Ambobus ab ardenti auro ſummotis, quum minimus natu accederet tertius, aurum conſtitiſſe, et ab illo aſportatum ad domum illius. eaque re majores fratres animadverſa, totum regnum ad minimum detuliſſe.

6. Et a Lipoxai quidem progenitos

esse Scythas, quorum genus Auchatae appellatur: ab Arpoxai vero, qui medius fuit, eos qui Catiari et Traspies nominantur: a minimo autem natu, reges qui Paralatae vocantur. Omnibus autem nomen esse Scolotis, regis cognomen. sed Scythas Graeci appellavere.

7. Hunc in modum se extitisse Scythae memorant, et ex quo extiterunt, a primo rege Targitao, usque ad Darii adversus ipsos transitum, annos omnino mille non amplius, sed totidem fuisse. Aurum vero illud sacrum accuratissime custoditur a regibus, placantesque magnis sacrificiis, adeunt quotannis et qui aurum sacrum habens, die festo dormierit sub dio, is ab Scythis nunquam perennare fertur: et ob id dari ipsi tantum soli quantum uno die vectus equo circumire potest. Quum autem regio sit ingens, Colaxain

Digitized by Google

τύτυς τῶν Σκυθέων οἱ Αὐχάται γένος καλέονται· ἀπὸ δὲ τῦ μέσυ Αρποξάϊος, οἱ Κατίαροί τε καὶ Τράσπιες καλέονται· ἀπὸ δὲ τῦ νεωτάτυ αὐτέων, τοὺς βασιλῆας οἱ καλέονται Παραλάται. σύμπασι δὲ εἶναι ὄνομα Σκολότυς, τῦ βασιλῆος ἐπωνυμίην· Σκύθας δὲ Ἕλληνες ὀνόμασαν.

ζ'. Γεγονέναι μέν νυν σφέας ὧδε [a] λέγυσι οἱ Σκύθαι· ἔτεα δέ σφι, ἐπεί τε γεγόνασι, τὰ σύμπαντα λέγυσι εἶναι ἀπὸ τῦ πρώτυ βασιλῆος Ταργιτάυ ἐς τὴν Δαρείου διάβασιν τὴν ἐπὶ σφέας, χιλίων οὐ πλέω, ἀλλὰ τοσαῦτα. τὸν δὲ χρυσὸν τοῦτον τὸν ἱρὸν φυλάσσουσι οἱ βασιλῆες ἐς ταμάλιξα, καὶ θυσίῃσι μεγάλῃσι ἱλασκόμενοι μετέρχονται ἀνὰ πᾶν ἔτος. ὃς δ' ἂν ἔχων τὸν χρυσὸν τὸν ἱρὸν ἐν τῇ ὁρτῇ ὑπαίθριος καταικοιμηθῇ, οὗτος λέγεται ὑπὸ Σκυθέων οὐ διενιαυτίζειν· δίδοσθαι δέ οἱ διὰ τῦτο ὅσα ἂν ἵππῳ ἐν ἡμέρῃ μιῇ περιελάσῃ αὐτός. τῆς δὲ χώρης

[a] ὕτω.

ἐόσης μεγάλης, τριφασίας τὰς βασιληίας τοῖσι παισὶ τοῖσι ἑωϋτοῦ καταςήσαθαι Κολάξαϊν· ϗ τυτέων μίην μεγίςην ποιῆσαι, ἐν τῇ τὸν χρυσὸν φυλάσσεθαι· τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς βορέην λέγουσι ἄνεμον τῶν ὑπεροίκων τῆς χώρης, οὐκ οἷά τε εἶναι ἔτι προσωτέρω ὔτε ὁρᾶν, ὔτε διεξιέναι, ὑπὸ πτερῶν κεχυμένων· πτερῶν γὰρ καὶ τὴν γῆν ϗ τὸν ἠέρα εἶναι πλέον, ϗ ταῦτα εἶναι τὰ ἀποκληίοντα τὴν ὄψιν.

ή. Σκύθαι μὲν ὧδε ὑπὲρ σφέων τε αὐτῶν, ϗ τῆς χώρης τῆς κατύπερθε λέγυσι. Ἑλλήνων δὲ οἱ τὸν πόντον οἰκέοντες, ὧδε· Ἡρακλέα ἐλαύνοντα τὰς Γηρυόνεω βοῦς, ἀπικέσθαι ἐς γῆν ταύτην ἐοῦσαν ἐρήμην, ἣν τινα νῦν Σκύθαι νέμονται. Γηρυόνεα δὲ οἰκέειν, ἔξω τοῦ πόντου, κατοικημένον, τὴν Ἕλληνες λέγυσι Ερύθειαν νῆσον, τὴν πρὸς Γηδείροισι τοῖσι ἔξω ἐπὶ Ἡρακληίων ςηλέων ἐπὶ τῷ Ωκεανῷ. τὸν δὲ Ωκεανὸν λόγῳ μὲν λέγυσι ἀπὸ ἡλίου ἀναλολέων ἀρξά-

conſtituiſſe triplex filiis ſuis regnum: et in his unum maximum, ubi aurum aſſervatur. Quae autem ad ventum aquilonem, ultra eos, qui ſupremi incolae regionis ſunt, dicunt non poſſe ulterius neque proſpicere neque tranſire, propter fuſas pennas. Pennis enim tum terram, tum aërem oppletum eſſe: et has praepedire viſum.

8. Haec Scythae pariter de ſeipſis ac de regione ſuperiore narrant. At Graeci qui Pontum incolunt, ad hunc modum: Herculem, Geryonis vaccas agentem, in hanc perveniſſe terram, quae deſerta eſſet, quam nunc Scythae incolunt. Geryonem autem habitaſſe extra Pontum, incolam inſulae, quam Graeci Erythiam vocant prope Gades, quae ſunt extra ad columnas Herculis in Oceano. Oceanum

ro, ab ortu ſolis incipientem, circum-

Digitized by Google

fluere terram omnem, verbis quidem affirmant, ſed re tamen non demonſtrant. Herculem illinc in regionem quae nunc Scythia vocatur veniſſe, adducta ſibi pelle leonis obdormiſſe (deprehenderat enim eum hiemans tempeſtas et gelu) et equas ejus a curru paſcentes medio tempore divina ſorte non comparuiſſe.

9. Eas experrectus quum indagaret, omnem regionem perluſtrans, tandem in terram quae dicitur Hylaea deveniſſe; ibique in antro quandam inveniſſe virginem mixtae naturae, Echidnam geminam: ſuperne quidem, natium tenus, feminam: inferius autem, ſerpentis. Eam conſpicatum Herculem atque admiratum, interrogaſſe nuncubi equas errabundas vidiſſet; Illamque reſpondiſſe, Se illas habere, ſed non prius reddituram ei quam cum ipſa coiiſſet: Herculem pro ea mercede

Digitized by Google

μενον, γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν, ἔργῳ δὲ οὐκ ἀποδεικνῦσι. ἐνθεῦτεν τὸν Ἡρακλέα ἀπικέσθαι ἐς τὴν νῦν Σκυθίην χώρην καλεομένην. καταλαβεῖν γὰρ αὐτὸν χειμῶνά τε καὶ κρυμόν. ἐπειρυσάμενον δὲ τὴν λεοντῆν, κατυπνῶσαι. τὰς δέ οἱ ἵππους τὰς ἀπὸ τοῦ ἅρματος νεμομένας ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ [a], ἀφανισθῆναι θείῃ τύχῃ.

θ'. Ὡς δ' ἐγερθῆναι τὸν Ἡρακλέα, δίζεσθαι· πάντα δὲ τὰ τῆς χώρης ἐπεξελθόντα, τέλος ἀπικέσθαι ἐς τὴν Ὑλαίην καλεομένην γῆν. ἐνθαῦτα δὲ αὐτὸν εὑρεῖν ἐν ἄντρῳ μιξοπάρθενόν τινα Ἐχιδνάν διφυέα. τῆς τὰ μὲν ἄνω ἀπὸ τῶν γλουτέων, εἶναι γυναικός· τὰ δὲ ἔνερθεν, ὄφιος. ἰδόντα δὲ καὶ θωϋμάσαντα, ἐπείρεσθαί μιν εἴ κου ἴδοι ἵππους πλανωμένας. τὴν δὲ φάναι ἑωυτὴν ἔχειν, καὶ οὐκ ἀποδώσειν ἐκείνῳ πρὶν οἱ μιχθῆναι [b]. τὸν δὲ Ἡρακλέα μιχθῆναι ἐπὶ τῷ μισθῷ τούτῳ. κείνην τε δὴ ὑπερβαλέσθαι τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἵππων, βου-

[a] χώρῳ. [b] πρὶν ἢ οἱ μιχθῆναι.

λομένην ὡς πλεῖσον χρόνον συνεῖναι τῷ Ἡρκαλέϊ· καὶ τὸν, κομισάμενον, ἐθέλειν ἀπαλλάσσεσθαι. τέλος δὲ, ἀποδιδῶσαν αὐτὴν εἰπεῖν, ‘Ἵππυς μὲν δὴ ταύτας ἀ-
‘πικομένας ἐνθάδε, ἔσωσά τοι ἐγώ· σῶ-
‘σρά τε σὺ παρέχες. ἐγὼ γὰρ ἐκ σεῦ
‘τρεῖς παῖδας ἔχω. τύτυς, ἐπεὰν γένων-
‘ται τρόφιες, ὅ, τι χρὴ ποιέειν, ἐξηγέο
‘σύ· εἴτε αὐτῦ κατοικίζω (χώρης γὰρ
‘τῆσδε ἔχω τὸ κράτος αὐτὴ) εἴτε ἀπο-
‘πέμπω παρά σε.’ τὴν μὲν δὴ ταῦτα ἐπειρωτᾶν. τὸν δὲ λέγουσι πρὸς ταῦτα εἰπεῖν, ‘Επεὰν ἀνδρωθέντας ἴδηαι τοὺς
‘παῖδας, τάδε ποιεῦσα οὐκ ἂν ἁμαρτά-
‘νοις. τὸν μὲν ἂν ὁρᾷς αὐτέων τόδε τὸ
‘τόξον ὧδε διατεινόμενον, καὶ τῷ ζω-
‘σῆρι τῷδε καταζωννύμενον, τοῦτον μὲν
‘τῆσδε τῆς χώρης οἰκήτορα ποιεῦ. ὃς
‘δ’ ἂν τουτέων τῶν ἔργων τῶν ἐνετέλ-
‘λομαι λίπηται, ἔκπεμπε ἐκ τῆς χώ-
‘ρης. κὴ ταῦτα ποιεῦσα, αὐτή τε εὐφρα-

Digitized by Google

cum illa concubuiſſe. Sed quum illa differret reddere equas, cupida diutiſſime cum Hercule concumbendi, at hic cuperet receptis equis abire, ad poſtremum illis redditis eam dixiſſe, ‘ Has ego tibi equas ‘ quae huc venerant, ſervavi: tu earum ‘ ſervatarum pretium ſolviſti. Concepi e- ‘ nim ex te filios tres: qui ubi adoleve- ‘ rint, expone quid facere debeam; utrum ‘ hîc praebeo domicilium, (nam ſola ‘ hujus regionis imperium teneo) an ad ‘ te mitto?’ Haec percontatae reſpondiſſe, ‘ Poſteaquam eos in virilem aetatem ‘ adoleviſſe videris, ſi ita facies non de- ‘ linques: quem animadverteris eorum ‘ hunc arcum ita tendentem, et hoc bal- ‘ teo ita praecinctum, eum tu hujus regi- ‘ onis incolam effice: qui autem his o- ‘ peribus quae mando non erit par, eum ‘ hinc ablegabis. Haec exequendo et ip-

Digitized by Google

‘ ſa laetaberis, et praeceptis meis obtem-
‘ perabis.’

10. Atque ita quidem Herculem, poſtquam adduxit alterum arcum, (duos enim hucuſque geſtabat) et balteum inſuper monſtraſſet, illi tradidiſſe et arcum et balteum, qui balteus in extrema commiſſura haberet auream phialam: et his donatis abiiſſe. Illam pueris natis quum in virilem aetatem adoleverunt, partim nomina impoſuiſſe, uni, Agathyrſo; ſequenti, Gelono; minimo, Scythae: partim eandem mandatorum memorem illa peregiſſe: et duos quidem filiorum, Agathyrſum ac Gelonum, qui propoſito certamini non ſuffeciſſent, a matre ablegatos e regione exceſſiſſe: Scytham vero minimum natu qui rem compleſſet, ibidem remanſiſſe: et ab illo Scytha Herculis *filio* progeneratos qui deinceps fuerint reges Scytharum: ab illa autem phiala, Scythas

Digitized by Google

' νέεαι, καὶ τὰ ἐντεταλμένα ποιήσεις.'

ι'. Τὸν μὲν δὴ εἰρύσαντα τῶν τόξων τὸ ἕτερον (δύο γὰρ δὴ φορέειν τέως Ἡρακλέα) καὶ τὸν ζωστῆρα προσδείξαντα, παραδῦναι τὸ τόξον τε καὶ τὸν ζωστῆρα, ἔχοντα ἐπ' ἄκρης τῆς συμβολῆς φιάλην χρυσέην· διδόντα δὲ, ἀπαλλάσσεσθαι. τὴν δ', ἐπεί οἱ γενομένους τοὺς παῖδας ἀνδρωθῆναι, τοῦτο μέν σφι οὐνόματα θέσθαι· τῷ μὲν, Ἀγάθυρσον, αὐτέων· τῷ δ' ἑπομένῳ, Γελωνόν· Σκύθην δὲ, τῷ νεωτάτῳ· τοῦτο δὲ, τῆς ἐπιτολῆς μεμνημένην αὐτὴν, ποιῆσαι τὰ ἐντεταλμένα. καὶ δὴ δύο μὲν τῶν [c] παίδων τόν τε Ἀγάθυρσον καὶ τὸν Γελωνὸν ἅμα οἵους τε γενομένους ἐξικέσθαι πρὸς τὸν προκείμενον ἆεθλον, οἴχεσθαι ἐκ τῆς χώρης, ἐκβληθέντας ὑπὸ τῆς γεναμένης. τὸν δὲ νεώτατον [d] αὐτέων Σκύθην ἐπιτελέσαντα, καταμεῖναι ἐν τῇ χώρῃ. καὶ ἀπὸ μὲν Σκύθεω τοῦ Ἡρακλέος γενέσθαι τοὺς αἰεὶ βασιλῆας γινομένους Σκυθέων. ἀπὸ δὲ τῆς φιά-

[c] μὲν οἱ τῶν. [d] νεώτερον.

λης, ἔτι κὴ ἐς [a] τόδε Φιάλας ἐκ τῶν ζωστήρων Φορέειν Σκύθας. τὸ δὴ μοῦνον μηχανᾶσθαι τὴν μητέρα Σκύθην.

ια'. Ταῦτα δὲ Ἑλλήνων οἱ τὸν Πόντον οἰκέοντες λέγουσι. ἔστι δὲ κὴ ἄτερος λόγος ἔχων ὧδε· (τῷ μάλιστα λεγομένῳ αὐτὸς πρόσκειμαι·) Σκύθας τοὺς νομάδας, οἰκέοντας ἐν τῇ Ασίῃ, πολέμῳ πιεσθέντας [b] ὑπὸ Μασαγετέων, οἴχεσθαι διαβάντας ποταμὸν Αράξην [c] ἐπὶ γῆν τὴν Κιμμερίην. τὴν γὰρ νῦν νέμονται Σκύθαι, αὕτη λέγεται τοπαλαιὸν εἶναι Κιμμερίων. τοὺς δὲ Κιμμερίους, ἐπιόντων Σκυθέων, βουλεύεσθαι, ὡς στρατὸς ἐπιόντος μεγάλου. κὴ δὴ τὰς γνώμας σφέων κεχωρισμένας, ἐντόνους μὲν ἀμφοτέρας, ἀμείνω δὲ τὴν τῶν βασιλήων. τὴν μὲν γὰρ δὴ τοῦ δήμου φέρειν γνώμην, ὡς ἀπαλλάσσεσθαι πρῆγμα εἴη, μηδὲ προ πολλοῦ δεόμενα [d] κινδυνεύειν· τὴν δὲ τῶν βασιλήων, διαμάχεσθαι περὶ τῆς χώρης τοῖσι ἐπιοῦσι. οὐκων δὴ ἐθέλειν πείθεσθαι

[a] ἔτι δὲ κὴ ἐς. [b] πιασθέντας. [c] Αραξεα. [d] δεόμενον.

ad hanc uſque aetatem phialas in balteis ferre: et id ſolum Scythae matrem excogitaſſe.

11. Haec Graeci qui habitant in Ponto referunt. Fertur et alius ſermo ita habens, cui ipſe praecipue aſſentior: Scythas Nomadas, qui Aſiam incolunt, quum a Maſſagetis bello vexarentur, Araxe tranſmiſſo, in Cimmeriam abiiſſe. nam regio quam nunc Scythae incolunt, ea fertur olim fuiſſe Cimmeriorum. Sed invadentibus Scythis Cimmerios, quum deliberarent, tanquam magno irruente exercitu, in ſententia diverſos fuiſſe; utraque quidem rigida, ſed regum meliore. nam populum quidem ſenſiſſe conſultius fore, ſi excederent, neque quod jampridem precabantur, periclitarentur *pugna:* at reges, pro regione cum invaſoribus dimicandum. Ita quum neutris alteri obtemperare vellent,

Digitized by Google

et populus consilium caperet sine proelio demigrandi, tradita invadentibus regione; reges vero, in sua potius patria occumbentes jacere, nec una cum plebe fugiendum censuisse, quot bona habuissent, et quot mala evidentia habituri essent patria profugi, reputantes: haec illos sentientes, dissedisse et inter se decertasse, utrosque numero pares: et omnes qui ab popularibus essent occisi, fuisse a populo Cimmeriorum sepultos ad flumen Tyren: et eorum adhuc sepulcrum manifestum est. Sepultis his, illum e regione migrasse: quam desertam supervenientes Scythas occupavisse.

12. Extantque adhuc in Scythia tum muri Cimmerii, tum trajectus Cimmerii, tum regio nomine Cimmeria est, et Bosporus qui Cimmerius appellatur. Constat

Digitized by Google

οὔτε τοῖσι βασιλεῦσι τὸν δῆμον, οὔτε τῷ δήμῳ τὺς βασιλῆας. τὺς μὲν δὴ ἀπαλλάσσεσθαι βυλεύεσθαι ἀμαχητὶ, τὴν χώρην παραδόντας [e] τοῖσι ἐπιῦσι· τοῖσι δὲ βασιλεῦσι δόξαι ἐν τῇ ἑωϋτῶν κέεσθαι ἀποθανόντας, μηδὲ συμφεύγειν τῷ δήμῳ· λογισαμένους ὅσα τε ἀγαθὰ πεπόνθασι, καὶ ὅσα φεύγοντας ἐκ τῆς πατρίδος κακὰ ἐπίδοξα καταλαμβάνει. ὡς δὲ δόξαί σφι ταῦτα, διαστάντας, κὴ ἀριθμὸν ἴσους γενομένυς, μάχεσθαι πρὸς ἀλλήλυς. κὴ τὺς μὲν ἀποθανόντας πάντας ὑπ' ἑωϋτῶν, θάψαι τὸν δῆμον τῶν Κιμμερίων παρὰ ποταμὸν Τύρην· καί σφεων ἔτι δῆλός ἐστι ὁ τάφος. θάψαντας δὲ, οὕτω τὴν ἔξοδον ἐκ τῆς χώρης ποιέεσθαι. Σκύθας δὲ ἐπελθόντας, λαβεῖν ἐρήμην τὴν χώρην.

ϛ'. Καὶ νῦν ἔστι μὲν ἐν τῇ Σκυθικῇ Κιμμέρια τείχεα, ἔστι δὲ πορθμήϊα Κιμμέρια. ἔστι δὲ καὶ χώρη οὔνομα Κιμμερίη. ἔστι δὲ Βόσπορος, Κιμμέριος καλεόμενος.

[e] παραδιδόντας.

φαίνονται δὲ οἱ Κιμμέριοι φεύγοντες ἐς τὴν Ασίην τὺς Σκύθας, καὶ τὴν Χερσόνησον κλίσαντες, ἐν τῇ νῦν Σινώπη πόλις Ἑλλὰς οἴκισται. φανεροὶ δέ εἰσι καὶ οἱ Σκύθαι διώξαντες αὐτοὺς, καὶ ἐσβαλόντες ἐς γῆν τὴν Μηδικὴν, ἁμαρτόντες τῆς ὁδῦ. οἱ μὲν γὰρ Κιμμέριοι αἰεὶ τὴν παρὰ θάλασσαν ἔφευγον· οἱ δὲ Σκύθαι, ἐν δεξιῇ τὸν Καύκασον ἔχοντες, ἐδίωκον· ἐς οὗ [c] ἐσέβαλον ἐς τὴν Μηδικὴν γῆν, ἐς μεσόγαιαν τῆς ὁδῦ τραφθέντες.

ιγ'. Οὗτος δὲ ἄλλος ξυνὸς Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων γενόμενος λόγος εἴρηται. ἔφη δὲ Αριστέης ὁ Καυστροβίου, ἀνὴρ Προκοννήσιος, ποιέων ἔπεα, ἀπικέσθαι ἐς Ισσηδόνας, φοιβόλαμπτος γενόμενος· Ισσηδόνων ὑπεροικέειν [f] Αριμασπὺς, ἄνδρας μουνοφθάλμους. ὑπὲρ δὲ τουτέων, τὺς χρυσοφύλακας γρύπας· τουτέων δὲ, τὺς Ὑπερβορέους, καλήκοντας ἐπὶ θάλασσαν. τύτους ὧν πάντας, πλὴν Ὑπερβορέων, ἀρξάντων Αριμασπῶν,

[c] ἐς ὃ. [f] Ισσηδόνων δ' ὑπεροικέειν.

autem Cimmerios in Aſiam fugiſſe Scythas, et Cherſoneſum condidiſſe, ubi nunc Sinope Graeca urbs ſita eſt. Apparet etiam Scythas in perſequendis illis Mediam intraſſe, via aberrantes. nam Cimmerii quidem fugientes, iter ſemper juxta mare tenebant: Scythae autem ad dexteram Caucaſum habentes, eos inſequebantur, donec ingreſſi ſunt Mediam, itinere in mediterranea converſo.

13. Alia quoque fertur communis Graecorum barbarorumque narratio: Ariſteas quidam Proconneſius, verſificator, Cauſtrobii filius, memoravit ſe Phoebo inſtinctum veniſſe ad Iſſedonas: ſupra hos incolere Arimaſpos, viros unoculos: et item ſupra hos eſſe grypas, qui aurum aſſervent: ac ſuper hos eſſe Hyperboreos, ad mare pertinentes. Hos autem omnes, praeter Hyperboreos, Arimaſpis autori-

Digitized by Google

bus, assidue finitimis bellum inferre, et ab Arimaspis exterminari Issedones, ab Issedonibus Scythas: a Scythis autem vexatos Cimmerios, qui ad australe mare incolebant, regionem relinquere. Itaque ne Aristeas quidem cum Scythis de ea regione consentit.

14. Qui unde fuerit, qui haec retulit, dictum est: sed a me dicetur item, quidnam de eodem viro in Proconneso et Cyzico audierim. Aristeam enim ajunt, quum nullo suae civitatis esset inferior genere, ingressum in Proconneso fullonicam officinam, decessisse: fullonemque occlusa officina, abisse denunciatum rem propinquis defuncti. Dissipatoque jam per urbem rumore Aristeam esse vita functum, in quaestiones hoc affirmantibus quendam venisse Cyzicenum, ex urbe Artace profectum, qui diceret sibi occurrisse eunti Cyzicum, ac fuisse colloquutum. Et

αἰεὶ τοῖσι πλησιοχώροισι ἐπιΐθεσθαι· καὶ ὑπὸ μὲν Ἀριμασπῶν ἐξωθέεσθαι ἐκ τῆς χώρης Ἰασηδόνας· ὑπὸ δὲ Ἰασηδόνων, Σκύθας. Κιμμερίους δὲ οἰκέοντας ἐπὶ τῇ νοτίῃ θαλάσσῃ, ὑπὸ Σκυθέων πιεζομένους, ἐκλείπειν τὴν χώρην. οὕτω δὴ καὶ οὗτος συμφέρεται περὶ τῆς χώρης ταύτης Σκύθῃσι.

ιδ'. Καὶ ὅθεν μὲν ἦν Ἀριστέης ὁ ταῦτα εἰπας, εἴρηται. τὸν δὲ περὶ αὐτοῦ ἤκουον λόγον ἐν Προκοννήσῳ καὶ Κυζίκῳ, λέξω. Ἀριστέην γὰρ λέγουσι, ἐόντα τῶν ἀστῶν ὁκενὸς γένος [a] ὑποδεέστερον, ἐσελθόντα ἐς κναφήϊον ἐν Προκοννήσῳ, ἀποθανεῖν. καὶ τὸν κναφέα καλακληΐσαντα τὸ ἐργαστήριον, οἴχεσθαι ἀγγελέοντα τοῖσι προσήκουσι τῷ νεκρῷ. ἐσκεδασμένου δὲ ἤδη τοῦ λόγου ἀνὰ τὴν πόλιν ὡς τεθνηὼς [b] εἴη ὁ Ἀριστέης, ἐς ἀμφισβασίας [c] τοῖσι λέγουσι ἀπικνέεσθαι ἄνδρα Κυζικηνὸν, ἥκοντα ἐξ Ἀρτάκης πόλιος· φάντα συντυχεῖν τέ οἱ ἰόντι ἐπὶ Κυζίκου, καὶ ἐς λόγους ἀπικέσθαι. καὶ τοῦτον μὲν ἐντετα-

[a] γένος. [b] τεθνηκὼς. [c] MS. ἀμφισβασίας.

μένως ἀμφισβητέειν· τοὺς δὲ προσήκοντας τῷ νεκρῷ ἐπὶ τὸ κναφήϊον παρεῖναι, ἔχοντας τὰ πρόσφορα, ὡς ἀναιρησομένους· ἀνοιχθέντος δὲ τοῦ οἰκήματος, ὅτε τεθνεῶτα, ὅτε ζῶντα φαίνεσθαι Ἀριστέην· μετὰ δὲ, ἑβδόμῳ ἔτει φανέντα αὐτὸν ἐς Προκόννησον, ποιῆσαι τὰ ἔπεα ταῦτα τὰ νῦν ὑπ' Ἑλλήνων Ἀριμάσπεα καλέεται· ποιήσαντα δὲ, ἀφανισθῆναι τοδεύτερον.

ις'. Ταῦτα μὲν αἱ πόλιες αὗται λέγουσι. τὰ δὲ οἶδα Μεταποντίνοισι τοῖσι ἐν Ἰταλίῃ συγκυρήσαντα μετὰ τὴν ἀφάνισιν τὴν δευτέρην Ἀριστέω ἔτεσι [d] τεσσεράκοντα καὶ τριηκοσίοισι, ὡς ἐγὼ συμβαλλόμενος ἐν Προκοννήσῳ τε καὶ Μεταποντίῳ εὕρισκον. Μεταποντῖνοι φασὶ [e] αὐτὸν Ἀριστέην φανέντα σφι ἐς τὴν πόλιν, κελεῦσαι βωμὸν Ἀπόλλωνι ἱδρύσασθαι, καὶ Ἀριστέω τοῦ Προκοννησίου ἐπωνυμίην ἔχοντα ἀνδριάντα παρ' αὐτὸν ἱστάναι· φάναι γάρ σφι τὸν Ἀπόλλωνα Ἰταλιωτέων μούνοισι δὴ ἀπικέσθαι ἐς

[d] Ἀριστέω τοῦ Προκοννησίου ἔτεσι. [e] Μεταποντῖνοι γάρ φασι.

quum id iſte contendendo aſſeveraret, propinquos mortui ad fullonicam praeſto fuiſſe, habentes quae ad efferendos homines expediunt: ſed aperta domo, Ariſteam nec mortuum nec vivum comparuiſſe; ſeptimoque deinde anno, quum in Proconneſo comparuiſſet, eos verſus feciſſe, qui nunc a Graecis Arimaſpei vocantur; quibus conditis, rurſus evanuiſſe.

15. Haec quidem iſtae civitates commemorant: ſed haec ego novi eveniſſe Metapontinis qui ſunt in Italia, trecentis et quadraginta annis poſt ſecundum receſſum Ariſteae, quemadmodum conjiciens et in Proconneſo et apud Metapontinos inveni. Metapontini enim ajunt ipſum Ariſteam, quum in urbe ipſorum apparuiſſet, juſſiſſe aram Apollini extrui, et juxta eam erigi ſtatuam, quae cognomen Ariſteae Proconneſii haberet: dixiſſe enim ipſis Italiotarum ſolis Apollinem in

Digitized by Google

regionem veniſſe, et ſe illum aſſectari qui nunc Ariſteas eſſet; tum vero quum deum aſſectaretur, corvum fuiſſe: et iſtum haec loquutum evanuiſſe. Eoque ajunt Metapontini ſe Delphos miſiſſe ſciſcitatum ex Deo, quodnam illud hominis eſſet ſpectrum, ſibique praecepiſſe Pythiam ut dicto audientes illi eſſent. melius enim cum ipſis actum iri, ſi parerent. Se igitur haec admittentes perfeciſſe. Et nunc ſtatua extat cognomine Ariſteae, juxta ſtatuam ipſam Apollinis, in foro extructam, circumſtantibus in orbem lauris.

16. Haec de Ariſtea hactenus. Regione autem de qua hic ſermo dicere inſtituit, quidnam ſit ulterius, nemo exploratum habet. neque enim id inquirere ab aliquo potui, qui ſe diceret noſſe quod ipſe vidiſſet; ſicut nec ullum Ariſteas, cujus paulo ante iſta feci mentionem, ne-

Digitized by Google

τὴν χώρην, καὶ αὐτός οἱ ἕπεσθαι ὁ νῦν ἐὼν Ἀριστέης· τότε δὲ ὅτε εἵπετο τῷ θεῷ, εἶναι κόραξ· καὶ τὸν, εἰπόντα ταῦτα, ἀφανισθῆναι· σφέας δὲ Μεταποντῖνοι λέγουσι ἐς Δελφοὺς πέμψαντας, τὸν θεὸν ἐπειρωτᾶν ὅ, τι τὸ φάσμα τοῦ ἀνθρώπου εἴη· τήν τε Πυθίην σφέας κελεύειν πείθεσθαι τῷ φάσματι· πειθομένοισι δὲ, ἄμεινον συνοίσεσθαι. καὶ σφεας δεξαμένους ταῦτα, ποιῆσαι ἐπιτελέα. καὶ νῦν ἔστηκε [a] ἀνδριὰς ἐπωνυμίην ἔχων Ἀριστέω, παρ' αὐτῷ τῷ ἀγάλματι τοῦ Ἀπόλλωνος. περὶ δὲ αὐτὸν δάφναι ἑστᾶσι· τὸ δὲ ἄγαλμα ἐν τῇ ἀγορῇ ἵδρυται.

ις'. Ἀριστέω μέν νυν πέρι τοσαῦτα εἰρήσθω. τῆς δὲ γῆς τῆς πέρι ὁ λόγος ὅδε ὥρμηται λέγεσθαι, ἴδεις οἵδε ἀτρεκέως ὡς ὅ, τι τὸ κατύπερθέ ἐστι. ἴδενὸς γὰρ δὴ αὐτόπτεω εἰδέναι φαμένου δύναμαι πυθέσθαι· ἴδενὸς γὰρ [b] οὐδὲ Ἀριστέης, τοὔπερ ὀλίγῳ πρότερον τούτων μνήμην ἐποιεύμην, οὐδὲ

[a] ἕστασι. [b] οὐδὲ γάρ.

οὗτος προσωτέρω Ἰαξηδόνων, ἐν αὐτοῖσι τοῖσι ἕπεσι ποιέων, ἔφησε ἀπικέσθαι· ἀλλὰ τὰ κατύπερθε ἔλεγε ἀκοῇ, φὰς Ἰαξηδόνας εἶναι τοὺς ταῦτα λέγοντας. ἀλλ' ὅσον μὲν ἡμεῖς ἀτρεκέως ἐπὶ μακρότατον οἷοί τ' ἐγενόμεθα ἀκοῇ ἐξικέσθαι, πᾶν εἰρήσεται.

ιζ'. Ἀπὸ τῦ Βορυσθενειτέων ἐμπορίου (τῦτο γὰρ τῶν παραθαλασσίων μεσαίταλόν ἐσι πάσης τῆς Σκυθίης·) ἀπὸ τύτυ πρῶτοι Καλλιπίδαι νέμονται, ἐόντες Ἕλληνες Σκύθαι. ὑπὲρ δὲ τύτων, ἄλλο ἔθνος, οἱ Αλαζόνες καλέονται. οὗτοι δὲ ϗ οἱ Καλλιπίδαι τὰ μὲν ἄλλα καὶ τὰ ταυτὰ Σκύθῃσι ἐπασκέυσι· σῖτον δὲ ϗ σπείρυσι, ϗ σιτέονται ϗ κρόμμυα ϗ σκόρδα [c] ϗ φακοὺς καὶ κέγχρυς. ὑπὲρ δὲ Αλαζόνων οἰκέυσι Σκύθαι ἀροτῆρες, οἳ ϑκ ἐπὶ σιτήσει σπείρουσι τὸν σῖτον, ἀλλ' ἐπὶ πρήσει. τούτων δὲ κατύπερθε οἰκέυσι Νευροί. Νευρῶν δὲ τὸ πρὸς βορέην ἄνεμον, ἔρημον ἀνθρώπων, ὅσον

[c] σκόροδα.

Digitized by Google

que iſte in iis quos fecit verſibus, ait ſe ultra Iſſedones proceſſiſſe: ſed ulteriora fatebatur auditu, teſtatus Iſſedones illa commemorare. Verum a nobis, quoad longiſſime auditu penetrare liquide potuimus, omne referetur.

17. Ab emporio Boryſthenitarum (hoc enim ex maritimis totius Scythiae eſt maxime medium) ab eo primi incolunt Callipidae, qui ſunt Graeci Scythae. ſuper hos alia gens, qui vocantur Halizones. Horum utrique in ceteris ſervant ritum Scytharum; ſed frumentum ſerunt, eoque veſcuntur, et caepe et allio et lente et milio. Supra Halizones autem incolunt Scythae aratores, qui non ad edendum ſerunt triticum, ſed ad vendendum. Supra hos incolunt Neuri: quorum tractus qui ad aquilonem vergit, quantum nos ſcimus, ab hominibus deſertus eſt. At-

Digitized by Google

que hae quidem nationes juxta flumen Hypanin colunt, ad occidentalem partem Boryſthenis.

18. Verum tranſmiſſo Boryſthene a mari prima eſt Hylaea: dehinc habitant Scythae agricolae, quos Graeci qui ad Hypanin incolunt, Boryſthenitas appellant, ipſi vero ſe Olbiopolitas. Hi igitur agricolae Scythae colunt quidem quod patet ad auroram, trium dierum iter, pertinentes ad flumen nomine Panticapem: quod vero ad ventum aquilonem, undecim dierum navigatione per Boryſthenem. tractus autem ulterior his, in multum ſane ſpatii deſertus eſt. Ultra quam ſolitudinem habitant Androphagi, *id eſt, virorum carne veſcentes*, ſeparata natio, ac nequaquam Scythica. At ſupra hos deſerta jam proculdubio omnia, nec ulla hominum gens, quantum nos ſcimus.

19. Quae vero ad latus orientale horum Scytharum, qui agricolae ſunt, plaga

Digitized by Google

ἡμεῖς ἴδμεν. ταῦτα μὲν παρὰ τὸν Ὕπανιν ποταμόν ἐσι ἔθνεα πρὸς ἑσπέρης [d] τοῦ Βορυσθένεος.

ιή. Ατὰρ διαβάνλι τὸν Βορυσθένεα ἀπὸ θαλάσσης πρῶτον μὲν ἡ Ὑλαίη· ἀπὸ δὲ ταύτης, ἄνθρωποι οἰκέυσι Σκύθαι γεωργοί· τὺς Ἕλληνες οἱ οἰκέοντες ἐπὶ τῷ Ὑπάνι πολαμῷ καλέυσι Βορυσθενειΐτας· σφέας δὲ αὐτὺς, Ολβιοπολίτας. ὗτοι ὦν οἱ γεωργοὶ Σκύθαι νέμονλαι τὸ μὲν πρὸς τὴν ἕω, ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ὁδῦ κατήκονλες ἐπὶ ποταμὸν τῷ ὔνομα κεῖται Παντικάπης· τὸ δὲ πρὸς βορέην ἄνεμον, πλόον ἀνὰ τὸν Βορυσθένεα ἡμερέων ἕνδεκα. ἤδη δὲ κατύπερθε τύτων ἡ ἔρημός ἐσι ἐπιπολλόν. μετὰ δὲ τὴν ἔρημον Ανδροφάγοι οἰκέυσι, ἔθνος ἐὸν ἴδιον, καὶ ὐδαμῶς Σκυθικόν. τὸ δὲ τούτων κατύπερθε, ἔρημον ἤδη ἀληθέως, καὶ ἔθνος ἀνθρώπων ὐδὲν, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν.

ιθ. Τὸ δὲ πρὸς τὴν ἕω τῶν γεωργῶν τύτων Σκυθέων, διαβάνλι τὸν Παντικάπην

[d] πρὸς ἑσπέρην.

Digitized by Google

ποταμὸν, Νομάδες ἤδη Σκύθαι νέμονται, ὅτέ τι σπείρονλες ὐδὲν, ὅτε ἀρῶντες· ψιλὴ δὲ δενδρέων ἡ πᾶσα αὕτη γῆ, πλὴν τῆς Ὑλαίης [e]. οἱ δὲ Νομάδες οὗτοι τὸ πρὸς τὴν ἕω, ἡμερέων τεσσέρων κὴ δέκα ὁδὸν νέμονται χώρην καλατείνυσαν ἐπὶ ποταμὸν Γέρρον.

κ'. Πέρην δὲ τῦ Γέρρου ταῦτα δὴ τὰ καλεύμενα βασιλήϊά ἐςι, κὴ Σκύθαι οἱ ἄριςοί τε κὴ πλεῖςοι· κὴ τὺς ἄλλους νομίζονλες Σκύθας, δύλυς σφετέρυς εἶναι· κατοικῦσι [f] δὲ ὗτοι τὸ μὲν πρὸς μεσαμβρίην, ἐς τὴν Ταυρικήν· τὸ δὲ πρὸς ἠῶ, ἐπί τε τάφρον, τὴν δὴ οἱ ἐκ τῶν τυφλῶν γενόμενοι ὤρυξαν, κὴ ἐπὶ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος [g] τὸ ἐμπόριον, τὸ καλέεται Κρημνοί. τὰ δὲ αὐτῶν κατήκυσι ἐπὶ πολαμὸν Τάναϊν. Τὰ δὲ κατύπερθε πρὸς βορέην ἄνεμον τῶν βασιληίων Σκυθέων οἰκέουσι Μελάγχλαινοι, ἄλλο ἔθνος, κὴ οὐ Σκυθικόν. Μελαγχλαίνων δὲ τὸ κατύπερθε, λίμ-

[e] MS. πᾶσα αὕτη τῆς Ὑλαίης. [f] καλήκυσι. [g] MS. habet tum hic, tum infra Μαιώτιδος.

Digitized by Google

adjacet, transmisso flumine Panticape, Scythae jam Nomades, *id est*, *pastorii*, incolunt, neque serentes quicquam neque arantes. Nuda autem arboribus est omnis haec plaga praeter Hylaeam. Nomades autem isti incolunt spatium quatuordecim dierum itineris, auroram versus, ad Gerrhum usque flumen.

20. Trans Gerrhum autem sunt ea quae vocantur regia, et Scythae optimi pariter et plurimi, et qui suos servos esse ceteros Scythas arbitrantur; a meridie quidem ad Tauricam regionem pertinentes, ab aurora vero ad fossam quam duxerunt illi qui e caecis geniti fuerunt: et ad emporium paludis Maeotidis, quod vocatur Cremni, sed eorum alii ad flumen Tanain porriguntur. At superiora ad ventum aquilonem Scythis regiis, ea incolunt Melanchlaeni, alia gens non Scythica; et supra Melanchlaenos paludes sunt, et de-

Digitized by Google

ſerta hominibus regio, quantum nos ſcimus.

21. Trans flumen autem Tanain non amplius regio Scythica, ſed prima quidem portionum eſt Sauromatarum, qui a receſſu Maeotidis paludis incipientes, incolunt tractum qui ſpectat aquilonem, iter dierum quindecim, vacuum prorſus arboribus tam agreſtibus quam mitibus. Supra hos habitant ſecundam portionem tenentes Budini, terram colentes totam omni arborum genere ſpiſſam.

22. Supra Budinos ad aquilonem ſtatim excipit ſolitudo octo dierum itineris. Poſt hanc ſolitudinem declinanti magis ad ventum ſubſolanum, incolunt Thyſſagetae, natio copioſa et propria, et e venatu victitans. His contigui, in eiſdem habitantes locis ſunt quibus nomen inditum eſt Iyrcae, et ipſi e venatione victitantes, hunc in modum: Conſcenſis arboribus, quae per omnem regionem frequentes

Digitized by Google

ναι, καὶ ἔρημός ἐςι ἀνθρώπων, κατόσον ἡμεῖς ἴδμεν.

κα'. Τάναϊν δὲ ποταμὸν διαβάνλι, ὐκέτι Σκυθικὴ, ἀλλ' ἡ μὲν πρῶτη τῶν λαξίων, Σαυροματέων ἐςὶ, οἳ ἐκ τοῦ μυχοῦ ἀρξάμενοι τῆς Μαιήτιδος λίμνης, νέμονται τὸ πρὸς [a] βορέην ἄνεμον, ἡμερέων πεντεκαίδεκα ὁδὸν, πᾶσαν ἐοῦσαν ψιλὴν καὶ ἀγρίων καὶ ἡμέρων δενδρέων. ὑπεροικέουσι δὲ τούτοισι δευτέρην λάξιν ἔχονλες Βουδῖνοι, γῆν νεμόμενοι πᾶσαν δασέην ὕλῃ παντοίῃ.

κβ'. Βυδίνων δὲ κατύπερθε πρὸς βορῆν, ἔςι πρώτη μὲν ἔρημος, ἐπ' ἡμερέων ἑπτὰ ὁδόν· μετὰ δὲ τὴν ἔρημον ἀποκλίναντι μᾶλλον πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον, νέμονται Θυσαγέται, ἔθνος πολλὸν καὶ ἴδιον· ζώουσι δὲ ἀπὸ θήρης. συνεχέες δὲ τούτοισι ἐν τοῖσι αὐτοῖσι τόποισι καλοικημένοι εἰσὶ [b] τοῖσι οὔνομα κεῖται Ἰύρκαι· καὶ οὗτοι ἀπὸ θήρης ζώονλες τρόπῳ τοιῷδε· λοχᾷ ἐπὶ δένδρεον ἀναβάς. τὰ δὲ ἔςι πυκνὰ ἀνὰ πᾶσαν τὴν

[a] τὰ πρὸς. [b] κατοικημένοισι εἰσὶ.

χώρην· ἵππος δὲ ἑκάςῳ δεδιδαγμένος ἐπὶ γαςέρα κεῖσθαι, ταπεινότηλος εἵνεκα· ἕτοιμός ἐςι καὶ κύων· ἐπεὰν [c] δὲ ἀπίδῃ τὸ θηρίον ἀπὸ τοῦ δενδρέου, τοξεύσας, ἐπιβὰς ἐπὶ τὸν ἵππον, διώκει· καὶ ὁ κύων ἕπεται [c]. ὑπὲρ δὲ τούτων, τὸ πρὸς τὴν ἠῶ τετραμμένον οἰκέουσι Σκύθαι ἄλλοι, ἀπὸ τῶν βασιληίων Σκυθέων ἀποςάντες, καὶ οὕτω ἀπικόμενοι ἐς τοῦτον τὸν χῶρον.

κγ'. Μέχρι μὲν δὴ τῆς τούτων τῶν Σκυθέων χώρης, ἔςι ἡ καλαλεχθεῖσα πᾶσα, πεδιάς τε γῆ καὶ βαθύγεως· τὸ δ' ἀπὸ τούτου, λιθώδης τ' ἐςὶ καὶ τρηχείη. διεξελθόντι δὲ καὶ τῆς τρηχείης χώρης πολλὸν, οἰκέουσι ὑπώρεαν οὐρέων ὑψηλῶν ἄνθρωποι λεγόμενοι εἶναι πάντες Φαλακροὶ ἐκ γενετῆς γινόμενοι, καὶ ἔρσενες καὶ θήλεαι ὁμοίως· καὶ σιμοί· καὶ γένεια ἔχοντες μεγάλα· Φωνὴν δὲ ἰδίην ἱέντες. ἐσθῆτι δὲ χρεώμενοι Σκυθικῇ· ζῶντες δὲ ἀπὸ δενδρέων. Ποντικὸν μὲν οὔνομα τῷ δενδρέῳ ἀπ' οὗ ζῶ-

[c] ἐπαδὰν. [d] ἕπεται.

ſunt, inſidiantur. ſingulis autem adeſt equus, in ventrem procumbere edoctus, humilius ſubſidendi gratia: eſt in promptu et canis. Ubi quis igitur ab arbore feram viderit, ſagittaque percuſſerit, conſcenſo equo illam perſequitur, et canis adhaeret. Super hos regionem auroram verſus incolunt alii Scythae, qui a regiis Scythis deficientes, ita in hunc locum pervenerunt.

23. Ad hos uſque Scythas regio omnis Scythica eſt campeſtris, et profundi ſoli: reliqua dehinc lapidoſa atque ſalebroſa. Cujus regionis magno tranſmiſſo ſpatio, incolunt ad excelſorum montium radicem homines qui ab ipſo natali dicuntur eſſe calvi, mares pariter et feminae, ſimis quoque naribus, et ingenti mento; propriam vocem edentes, ſed Scythicam geſtantes veſtem: ex arboribus victitantes. cui arbori nomen eſt Ponticum, magni-

Digitized by Google

tudo fere eadem quae fico, fructus fabae inſtar, nucleum habens. Id ubi maturuerit, veſtibus excolant, et quod ab eo craſſum et nigrum defluit, nomine aſchy, id et lingunt, et lacte commixtum potant. ex ipſius quoque craſſitudine faecis maſſas componunt et edunt. neque enim multum eſt eis ovium, utpote non ſunt ibi paſcua ſerio culta. Sub arbore quiſque habitat: per hyemem quidem, ubi arborem pileo albo firmoque contexerint; per aeſtatem vero, ſine hoc pileo. His nemo mortalium injuriam infert. ſacri enim dicuntur eſſe: nihilque Martiorum armorum poſſident. Et partim quidem hi ſunt, qui finitimorum controverſias dirimunt; partim vero quiſquis exulans ad eos confugit, is a nemine laeditur. Nomen eis eſt Argippaei.

24. Ad hos uſque calvos ingens cir-

σι, μέγαθος δὲ κατὰ συκέην μάλιςά κη. καρπὸν δὲ Φορέει κυάμῳ ἴσον, πυρῆνα δὲ ἔχει. τοῦτο ἐπεὰν γένηλαι πέπον, σακκέυσι ἱματίοισι· ἀποῤῥέει δ' ἀπ' αὐτοῦ παχὺ καὶ μέλαν. οὔνομα δὲ τῷ ἀποῤῥέονλι ἐςὶ ἄχυ· τοῦτο καὶ [e] λείχυσι, καὶ γαλάκλι συμμίσγονλες πίνυσι· καὶ ἀπὸ τῆς παχυτῆτος αὐτοῦ τῆς τρυγὸς παλλάθας συντιθέασι, καὶ ταύτας σιτέονλαι. πρόβαλα γάρ σφι οὐ πολλά ἐςι· οὐ γάρ τι σπουδαῖαι νομαὶ [f] αὐτόθι εἰσί. ὑπὸ δενδρέῳ δὲ ἕκας ος καλοίκηλαι, τὸν μὲν χειμῶνα, ἐπεὰν τὸ δένδρεον περικαλύψῃ πίλῳ ςεγνῷ λευκῷ· τὸ δὲ θέρος, ἄνευ πίλυ. τύτυς οὐδεὶς ἀδικέει ἀνθρώπων· ἱροὶ γὰρ λέγονλαι εἶναι. οὐδέ τι ἀρήϊον ὅπλον ἐκτέαλαι. καὶ τοῦτο μὲν, τοῖσι περιοικέυσι ξυτοί εἰσι οἱ τὰς διαφορὰς διαιρέονλες· τοῦτο δὲ, ὃς ἂν καταφεύγων καταφύγῃ [g] ἐς τύτυς, ὑπ' οὐδενὸς ἀδικέεται· οὔνομα δέ σφι ἐςὶ Αργιππαῖοι.

κδ'. Μέχρι μέν νυν τῶν Φαλακρῶν

[e] τοῦτο δὲ καὶ. [f] γάρ τοι σπυδαῖαι αἱ νομαὶ. [g] ἂν καταφύγῃ.

τυτέων, πολλὴ περιφάνεια τῆς χώρης ἐς ἰ, καὶ τῶν ἔμπροσθεν ἐθνέων. καὶ γὰρ Σκυθέων τινὲς ἀπικνέονται ἐς αὐτύς, τῶν δ χαλεπὸν ἐστι πυθέσθαι, καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐκ Βορυσθένεός τε ἐμπορίου καὶ τῶν ἄλλων Ποντικῶν ἐμπορίων. Σκυθέων δὲ οἳ ἂν ἔλθωσι ἐς αὐτύς, δι' ἑπτὰ ἑρμηνέων καὶ δι' ἑπτὰ γλωσσέων διαπρήσσονται.

κε'. Μέχρι μὲν δὴ τυτέων γινώσκεται. τὸ δὲ τῶν Φαλακρῶν κατύπερθε ὐδεὶς ἀτρεκέως οἶδε φράσαι· οὔρεα γὰρ ὑψηλὰ ἀποτάμνει ἄβατα, καὶ ὐδεὶς σφεας [a] ὑπερβαίνει. οἱ δὲ φαλακροὶ ὗτοι λέγυσι, (ἐμοὶ μὲν ὐ πιστὰ λέγοντες) οἰκέειν τὰ ὄρεα αἰγίποδας [b] ἄνδρας· ὑπερβάλλι δὲ τύτυς, ἄλλυς ἀνθρώπυς, οἳ [c] τὴν ἑξάμηνον καθεύδυσι· τῦτο δὲ ὐκ ἐνδέκομαι τὴν ἀρχήν· ἀλλὰ τὸ μὲν πρὸς ἠῶ τῶν φαλακρῶν γινώσκεται ὑπὸ [d] Ιασηδόνων οἰκεόμενον· τὸ μέν τοι κατύπερθε πρὸς βορέην ἄνεμον, οὐ γι-

[a] ὐδεὶς σφεα. [b] MS. ἱπποβάτας. [c] ἀνθρώπυς ἔναι οἳ. [d] γινώσκεται ἀτρεκέως ὑπὸ.

cumcirca proſpectus eſt regionis et gentium, quae in anterioribus ſunt. Nam et Scytharum nonnulli ad eos commeant, quos non difficile eſt ſciſcitari; atque etiam Graecos ex emporio Boryſthenis atque aliis Ponticis emporiis. Ex Scythis vero qui ad eos commeant, per ſeptem interpretes totidemque linguas id peragunt.

25. Horum tenus notitia rerum habetur. at quod ſupra illos calvos eſt, nemo pro comperto referre poteſt. nam montes editi inacceſſi praecidunt, et eos nemo tranſcendit. Iſti tamen calvi referunt, (quae apud me fidem non habent) incoli montes ab viris capripedibus: quos ubi tranſieris, eſſe alios qui ſenos menſes dormiant. quod ego omnino non admitto. Sed tractum illum qui ad auroram calvis eſt, ab Iſſedonibus habitari ſine ambiguitate compertum eſt. Ille vero ſupe-

Digitized by Google

rior vergens ad aquilonem ventum non cognoſcitur vel ab Iſſedonibus vel ab calvis, niſi quatenus iſti ipſi dicunt.

26. Iſſedones porro talibus moribus uti feruntur: Quoties pater alicui deceſſit, omnes propinqui pecora adducunt; quae ubi mactaverunt concideruntque carnes, concidunt et mortuum patrem illius a quo excipiuntur, commixtiſque omnibus carnibus convivium exhibent. Caput autem ejus depilatum expurgatumque inaurant, eoque pro re ſacrata utuntur, peragentes quotannis magna ſacrificia. Haec filius patri facit, quemadmodum Graeci natalitia. Alioqui dicuntur illi juſti eſſe, et ipſorum uxores peraeque fortes ac viri. Hi et ipſi cognoſcuntur.

27. Quod ab his ſupernum eſt, ibi ajunt Iſſedones eſſe homines unoculos, et grypes auri cuſtodes. Hoc ab eis nacti

Digitized by Google

νώσκεται, οὔτε τῶν φαλαχρῶν, οὔτε τῶν Ιαηδόνων, εἰ μὴ ὅσα αὐτέων τυτέων λεγόνλων.

κς'. Νόμοισι δὲ Ιαηδόνες τοῖσιδε λέγονλαι χρᾶσθαι. ἐπεὰν ἀνδρὶ ἀποθάνοι πατὴρ, οἱ προσήκοντες πάντες προσάγουσι πρόβαλα· κὴ ἔπειλα ταῦτα θύσανλες, καὶ καλαταμόνλες τὰ κρέα, καλατάμνυσι καὶ τὸν τῦ δεκομένυ τεθνεῶτα γονέα· ἀναμίξανλες δὲ πάνλα τὰ κρέα, δαῖτα προτίθενται. τὴν δὲ κεφαλὴν αὐτῦ ψιλώσανλες κὴ ἐκκαθήρανλες, ἀποχρυσῦσι· κὴ ἔπειλα ἄτε ἀγάλμαλι χρέωνλαι, θυσίας μεγάλας ἐπετείυς ἐπιτελέονλες. παῖς δὲ πατρὶ τοῦτο ποιέει, κατάπερ οἱ Ἕλληνες τὰ γενέσια. ἄλλως δὲ δίκαιοι καὶ ξτοι λέγονλαι εἶναι. ἰσοκρατέες δὲ ὁμοίως αἱ γυναῖκες τοῖσι ἀνδράσι. γινώσκονλαι μὲν δὴ κὴ ξτοι.

κζ'. Τὸ δὲ ἀπὸ τύτων τὸ καλύπερθε, Ιαηδόνες εἰσὶ οἱ λέγοντες μυνοφθάλμους ἀνθρώπους καὶ χρυσοφύλακας γρύπας εἶ-

ναι [a]. παρὰ δὲ τυτέων Σκύθαι παραλαβόντες λέγουσι· παρὰ δὲ Σκυθέων ἡμεῖς οἱ ἄλλοι νενομίκαμεν, καὶ ὀνομάζομεν αὐτοὺς Σκυθιστὶ Ἀριμασπούς. ἄριμα γὰρ ἓν καλέουσι Σκύθαι, σπὸ δὲ τὸν ὀφθαλμόν.

κή. Δυσχείμερος δὲ αὕτη ἡ καταλεχθεῖσα πᾶσα χώρη ὕτω δή τοι ἐστί· ἔνθα τὸς μὲν ὀκτὼ τῶν μηνῶν ἀφόρητος οἷος γίνεται χρυμὸς, ἐν τοῖσι ὕδωρ ἐκχέας, πηλὸν ὐ ποιήσεις· πῦρ δὲ ἀναχαίων, ποιήσεις πηλόν· ἡ δὲ θάλασσα πήγνυται, καὶ ὁ Βόσπορος πᾶς ὁ Κιμμέριος. καὶ ἐπὶ τῦ κρυστάλλου οἱ ἐντὸς τάφρυ Σκύθαι κατοικημένοι στρατεύονται, καὶ τὰς ἁμάξας ἐπελαύνυσι πέρην ἐς τὸς Ινδούς. οὕτω μὲν δὴ τὸς ὀκτὼ μῆνας διατελέει χειμὼν ἐών· τοὺς δ' ἐπιλοίπυς τέσσερας ψύχεα αὐτόθι ἐστί. κεχώρισαι δὲ ἔτος ὁ χειμὼν τὸς τρόπυς πᾶσι τοῖσι ἐν ἄλλοισι χωρίοισι γινομένοισι χειμῶσι. ἐν τῷ τὴν μὲν ὡραίην ὐκ ἔστι λόγυ ἄξιον ὐδὲν· τὸ δὲ θέρος, ἔον οὐκ

a Id quoque ſubſtantivum verbum non eſt in MS.

Scythae narrant, a Scythis nos ceteri pro vero habuimus, et Scythice eos appellamus Arimaſpos. nam *arima* Scythae unum vocant, *ſpu* vero oculum.

28. Omnis autem quae dicta eſt regio, adeo infeſtatur hyberna ſaevitia, ut octo menſibus intolerabile ſit illic gelu; in quibus ſi aquam effundas, non facias lutum, facies autem ſi illic ignem accenderis. Mare compingitur, et omnis Cimmerius Boſporus: ſuperque glaciem qui intra foſſam incolunt Scythae militant, et plauſtra agunt trans eam uſque ad Indos. Ita vis hyberna octo menſibus perſtat, quatuor tamen menſibus reliquis frigora illic ſunt. Ubi etiam aliam quam in ceteris regionibus conditionem habet hyems. nam quum tempus pluendi eſt, nihil ibi quod ſit ullius momenti, pluit: aeſtate pluere non ceſſat. Quinetiam tonitrua

Digitized by Google

quando alibi fiunt, tum ibi nulla exiſtunt, per aeſtatem vero denſa: hyeme ſi fiat tonitru, decernitur pro oſtento habendum in admiratione; ſicut terraemotus ſi exiſtat ſeu aeſtate ſeu hyeme in Scythica regione, prodigium creditur. Eam vim hyemis equi ſuſtinentes ferunt, muli aſinique prorſus non ferunt: quum tamen alibi ſtantes in gelido equi tabeſiant, aſini vero ac muli durent.

29. Et haec mihi videtur eſſe cauſſa, cur omnino cornua bovino generi illi mutilo iſtic non naſcantur: aſtipulante ſententiae meae Homeri carmine in Odyſſea, quod ita habet,

Et Libyen, ubi ſunt cornuti protinus agni.

Quod recte dictum eſt, in locis calidis feſtine cornua adnaſci. at in vehementibus frigoribus aut non oriuntur omnino pecoribus cornua, aut ſi oriuntur, vix oriuntur.

Digitized by Google

ἀνίει. βρονταί τε ἦμος τῇ ἄλλῃ γίνονται, τηνικαῦτα μὲν οὐ γίνονται, θέρεος δὲ ἀμφιλαφέες· ἢν δὲ χειμῶνος βροντὴ γένηται, ὡς τέρας νενόμισαι θωυμάζεσθαι· ὡς δὲ ἢν [b] σεισμὸς γένηται ἤν τε θέρεος ἤν τε χειμῶνος ἐν τῇ Σκυθικῇ, τέρας νενόμισαι. ἵπποι [c] δὲ ἀνεχόμενοι φέρουσι τὸν χειμῶνα τοῦτον, ἡμίονοι δὲ οὐδὲ ὄνοι ἀνέχονται τὴν ἀρχήν. τῇ δὲ ἄλλῃ ἵπποι μὲν ἐν χρυμῷ ἑστεῶτες ἀποσφακελίζουσι, ὄνοι δὲ καὶ ἡμίονοι ἀνέχονται.

κθ'. Δοκέει δέ μοι καὶ τὸ γένος τῶν βοῶν τὸ κόλον [d] διὰ ταῦτα οὐ φύειν κέρεα αὐτόθι. μαρτυρέει δέ μοι τῇ γνώμῃ Ὁμήρου [e] ἔπος ἐν Ὀδυσσείῃ, ἔχον ὧδε,

Καὶ Λιβύην, ὅθι τ' ἄρνες ἅφαρ κεραοὶ τελέθουσι·

ὀρθῶς εἰρημένον, ἐν τοῖσι θερμοῖσι ταχὺ παραγίνεσθαι τὰ κέρεα· ἐν δὲ τοῖσι ἰσχυροῖσι ψύχεσι ἢ οὐ φύειν κέρεα τὰ κτήνεα ἀρχήν, ἢ φύοντα φύειν μόγις.

[b] ὡς δὲ καὶ ἦν. [c] Σκυθικῇ, ὡς τέρας θωϋμάζεται. ἵπποι. [d] τε καθόλου. [e] δέ μου τῇ γνώμῃ καὶ Ὁμήρου.

Digitized by Google

λ'. Ενθαῦτα μέν νυν διὰ τὰ ψύχεα γίνεται ταῦτα· θωϋμάζω δὲ (προσθήκας γὰρ δή μοι ὁ λόγος ἐξ ἀρχῆς ἐδίζετο) ὅτι ἐν τῇ Ηλείῃ πάσῃ χώρῃ ϗ δυνέαται γίνεσθαι ἡμίονοι, ὅτε ψυχρῦ τῦ χώρυ ἐόντος, ὅτε ἄλλυ φανερῦ αἰτίυ ϗδενός. φασὶ δὲ αὐτοὶ Ηλεῖοι ἐκ καταράς ϗ [f] γίνεσθαί σφι ἡμιόνυς· ἀλλ' ἐπεὰν προσῇ [g] ἡ ὥρη κυΐσκεσθαι τὰς ἵππυς, ἐξελαύνυσι ἐς τὺς πλησιοχώρυς αὐτάς· ϗ ἔπειτά σφι ἐν τῇ τῶν πέλας ἐπιεῖσι τὺς ὄνυς, ἐς οὗ ἂν χῶσι αἱ ἵπποι ἐν γαςρί· ἔπειτα δὲ ὀπίσω ἀπελαύνυσι.

λα'. Περὶ δὲ τῶν πτερῶν, τῶν Σκύθαι λέγυσι ἀνάπλεων εἶναι τὸν ἠέρα, καὶ τυτέων εἵνεκα οὐκ οἷοί τε εἶναι οὔτε ἰδεῖν τὸ πρόσω τῆς ἠπείρυ, ὅτε διεξιέναι, τήνδε ἔχω περὶ αὐτέων τὴν γνώμην· τὰ κατύπερθε ταύτης τῆς χώρης αἰεὶ νίφεται, ἐλάσσονι δὲ τοῦ θέρεος ἢ τοῦ χειμῶνος, ὥσπερ ϗ εἰκός, ἤδη ὢν ὅσις ἀςχόθεν χιόνα

[f] κατάρης τευ ϗ. [g] προσίῃ.

30. In Scythia itaque hoc propter frigora contingit. Quo magis miror (ab initio enim oratio mea acceſſiones indagabat) cur in omni Eleo agro muli nequeant gigni, quum neque locus ſit frigidus, neque ulla alia cauſſa appareat. Ajunt Elei ipſi ex imprecatione quadam non poſſideri ab ipſis mulos, ſed quum tempus conceptus equarum adeſt, ad finitimos illas educunt; ibi poſtquam admiſerint aſinos, uſque dum conceperint, tunc rurſus eas reducunt.

31. De pennis autem quibus ajunt Scythae oppletum eſſe aërem, et idcirco non poſſe proſpici longinquiora continentis, nec tranſiri, de illis haec eſt mea ſententia: Quae ſuper eam regionem ſunt, aſſidue nix in ea cadit, et (ut credibile eſt) minus aeſtate quam hyeme. jam igitur cuilibet cominus intuenti cadentem ni-

Digitized by Google

vem copioſam liquet quod dico. nix enim pennis aſſimilis eſt: et propter hanc talem hyemem inhabitabilia ſunt ejus continentis loca quae ad aquilonem ſpectant. Eoque opinor, pennas nivem eſſe interpretantes Scythas ac circumjectas gentes, ita loqui. Haec quidem igitur, quae dicuntur, longiſſime dicta ſunt.

32. De Hyperboreis autem hominibus neque Scythae quippiam, neque alii ulli illic incolentium memorant, praeter Iſſedones: ne ipſi quidem (ut mihi videtur) dicentes aliquid. dicerent enim et Scythae de hoc, quemadmodum de unoculis dicunt. Quamquam et ab Heſiodo de Hyperboreis mentio fit: quinetiam ab Homero in Epigonis, ſi tamen Homerus re vera fecit hos verſus.

33. Sed multo plurima de his Delii memorant, narrantes ſacra illigata in triticea ſtipula ex Hyperboreis delata ve-

Digitized by Google

ἀδρὴν πίπτουσαν εἶδε, οἶδε τὸ λέγω· ἔοικε γὰρ ἡ χιὼν πλεροῖσι. καὶ διὰ τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐόντα τοιοῦτον ἀνοίκητα [a] τὰ πρὸς βορῆν ἐστὶ τῆς ἠπείρου ταύτης. τὰ ὧν πτερὰ, εἰκάζοντας τὴν χιόνα, τοὺς Σκύθας τε καὶ τοὺς περιοίκους δοκέω λέγειν. ταῦτα μέν νυν τὰ λέγεται, μακρότατα εἴρηται.

λϐ'. Ὑπερβορέων δὲ πέρι ἀνθρώπων οὔτέ τι Σκύθαι λέγουσι, οὔτε τινες [b] ἄλλοι τῶν ταύτῃ οἰκημένων, εἰ μὴ ἄρα Ἰαστηδόνες. ὡς δ' ἐγὼ δοκέω, οὐδ' οὗτοι λέγουσι οὐδέν. ἔλεγον γὰρ ἂν καὶ Σκύθαι, ὡς περὶ [c] τῶν μυνοφθάλμων λέγουσι. ἀλλ' Ἡσιόδῳ μέν ἐστι περὶ Ὑπερβορέων εἰρημένα, ἔστι δὲ καὶ Ὁμήρῳ ἐν Ἐπιγόνοισι, εἰ δὴ τῷ ὄντι γε Ὅμηρος ταῦτα τὰ ἔπεα ἐποίησε.

λγ'. Πολλῷ δὴ πλείστα [d] περὶ αὐτέων Δήλιοι λέγουσι, φάμενοι ἱρὰ ἐνδεδυμένα ἐν καλάμῃ πυρῶν, ἐξ Ὑπερβορέων φερόμενα, ἀπικνέεσθαι ἐς Σκύθας· ἀπὸ δὲ

[a] ἀοίκητα. [b] λέγουσι οὐδὲν, οὔτε τινες. [c] ὡς καὶ περὶ. [d] πολλῷ δ' ἔτι πλείστα.

Σκυθέων ἤδη δεκόμενος αἰεὶ τοὺς πλησιοχώρους ἑκάστους, νομίζειν αὐτὰ τὸ πρὸς ἑσπέρης ἑκαστάτω ἐπὶ τὸν Ἀδρίην. ἐνθεῦτεν δὴ πρὸς μεσαμβρίην προπεμπόμενα πρώτους Δωδωναίους Ἑλλήνων δέκεσθαι· ἀπὸ δὲ τουτέων καταβαίνειν ἐπὶ τὸν Μηλιέα κόλπον, καὶ διαπορεύεσθαι ἐς Εὔβοιαν, πόλιν δ' ἐς πόλιν πέμπειν, μέχρι Καρύστου· τὸ δ' ἀπὸ ταύτης, ἐκλιπεῖν Ἄνδρον. Καρυστίους γὰρ εἶναι τοὺς νομίζοντας ἐς Τῆνον· Τηνίους δὲ, ἐς Δῆλον. ἀπικνέεσθαι μέν νυν ταῦτα τὰ ἱρὰ ὕστω λέγουσι ἐς Δῆλον [e]· πρῶτον δὲ τοὺς Ὑπερβορέους πέμψαι Φερούσας τὰ ἱρὰ δύο κόρας, τὰς ὀνομάζουσι Δήλιοι εἶναι Ὑπερόχην τε καὶ Λαοδίκην. ἅμα δὲ αὐτῇσι [f] ἀσφαλείης εἵνεκεν πέμψαι τοὺς Ὑπερβορέους τῶν ἀστῶν ἄνδρας πέντε πομπούς, τούτους οἳ νῦν Περφερέες [g] καλέονται, τιμὰς μεγάλας ἐν Δήλῳ ἔχοντες. ἐπεὶ δὲ τοῖσι Ὑπερβορέοισι τοὺς ἀποπεμφθέντας ὀπίσω οὐκ ἀπονοστέειν, δεινὰ

e Haec decem connexa vocabula non sunt in MS. [f] αἰτοῖσι.
[g] Περιφερίες.

niſſe ad Scythas, a Scythis deinceps finitimos accepiſſe, gradatimque per quoslibet vicinos remotiſſime ad Adriam: atque illinc meridiem verſus deducta, a primis Graecorum Dodonaeis eſſe accepta, et ab his deſcendiſſe ad Melienſem ſinum, pervaſiſſeque in Euboeam, et oppidatim uſque ad Caryſtum; ab hac vero reliquiſſe Andrum. Caryſtios enim eſſe qui in Tenum portarint, Tenios vero in Delum: atque ita haec ſacra in Delum ajunt perveniſſe. Sed primum Hyperboreos miſiſſe duas puellas quae ferrent haec ſacra, quas Delii nominant eſſe Hyperochen et Laodicen, et cum his tutelae gratia quinque viros e ſuis popularibus, qui eas deducerent, nunc Perpherees vocatos in Delo, ubi in magno honore habentur. Sed quum iſti ab Hyperboreis miſſi retro non redirent, indigne ipſos tuliſſe, ſi id continue

Digitized by Google

ipſis accideret, ut eos quos mitterent non reciperent; ita ferentes ad fines ſuos ſacra in ſtipula tritici illigata, mandaviſſe vicinis, jubentes illos deducere ad aliam nationem: atque ita haec gradatim miſſa, ajunt deveniſſe in Delum. His ego ſacris ſimile quiddam fieri animadverti a feminis Thraciis atque Paeoniis, quae in ſacrificando Regiae Dianae non ſine ſtipula triticea habent ſacra: atque ipſe vidi eas haec facientes.

34. Ceterum his virginibus Hyperboreis vita functis in Delo, parentant puellae ac pueri Deliorum, tonſis utrique crinibus: puellae quidem ante nuptias ſpiram abciſam fuſo circumvolutam, in monumento ponunt. Monumentum autem intra Dianae templum ad ſiniſtram eſt intranti, oleaque ſupra ipſum nata: quotquot autem pueri Deliorum, ad quan-

Digitized by Google

ποιευμένυς εἴ σφεας αἰεὶ καταλάμψεται, ἀποστέλλονλας μὴ ἀποδέκεσθαι, ὕτω δὴ φέρονλας ἐς τὺς οὕρυς τὰ ἱρὰ ἐνδεδυμένα ἐν πυρῶν καλάμῃ, τοὺς πλησιοχώρους ἐπισκήπλειν, κελεύοντας προπέμπειν σφέας ἀπ' ἐωϋτῶν ἐς ἄλλο ἔθνος. ϗ ταῦτα μὲν οὕτω προπεμπόμενα, ἀπικνέεσθαι λέγουσι ἐς Δῆλον· Οἶδα δὲ αὐτὸς τύτοισι τοῖσι ἱροῖσι τόδε ποιεύμενον προσφερές· τὰς Θρήσας καὶ τὰς Παιονίδας γυναῖκας, ἐπεὰν θύωσι τῇ Ἀρτέμιδι τῇ βασιληίῃ, ϗκ ἄνευ πυρῶν καλάμης ἐχύσας[a] τὰ ἱρά. ϗ ταῦτα δὴ[b] οἶδα ταύτας ποιεύσας.

κδ'. Τῆσι δὲ παρθένοισι ταύτῃσι τῆσι ἐξ Ὑπερβορέων τελευτησάσῃσι ἐν Δήλῳ, κείρονται ϗ αἱ κόραι ϗ οἱ παῖδες οἱ Δηλίων· αἱ μὲν, πρὸ γάμυ πλόκαμον ἀποταμνόμεναι, ϗ περὶ ἄτρακτον εἰλίξασαι, ἐπὶ τὸ σῆμα τιθεῖσι. τὸ δὲ σῆμά ἐσι ἔσω ἐς τὸ Ἀρτεμίσιον ἐσιόντι ἀριστερῆς χειρός. ἐπιπέφυκε δέ οἱ ἐλαίη· ὅσοι δὲ[c] παῖδες

[a] θυύσας. [b] ταῦτα μὲν δὴ. [c] οἱ δὲ.

τῶν Δηλίων, περὶ χλόην τινὰ εἰλίξανλες τῶν τριχῶν, τιθεῖσι ϗ οὗτοι ἐπὶ τὸ σῆμα. αὗται μὲν δὴ ταύτην τὴν τιμὴν ἔχυσι πρὸς τῶν Δήλυ οἰκητόρων.

λέ. Φασὶ δὲ οἱ αὐτοὶ ϗ τὴν Αργιν τέ ϗ τὴν Ωπιν ἐύσας παρθένυς ἐξ Ὑπερβορέων, κατὰ τὺς αὐτὺς τύτυς ἀνθρώπυς πορευομένας, ἀπικέσθαι ἐς Δῆλον, ἔτι πρότερον Ὑπερόχης τε ϗ Λαοδόκης [d]. ταύτας μέν νυν τῇ Εἰληθύῃ ἀποφερύσας ἀντὶ τῦ ὠκυτόκου τὸν ἐτάξαντο Φόρον ἀπικέσθαι· τὴν δὲ Αργιντε καὶ τὴν Ωπιν ἅμα αὐτοῖσι τοῖσι θεοῖσι ἀπικέσθαι λέγουσι· καί σφι τιμὰς ἄλλας δεδόσθαι πρὸς σφέων. ϗ γὰρ ἀγείρειν σφι τὰς γυναῖκας, ἐπονομαζύσας τὰ ὐνόμαλα ἐν τῷ ὕμνῳ, τὸν σφι Ωλὴν ἀνὴρ Λύκιος ἐποίησε. παρὰ δὲ σφέων μαθόνλας νησιώτας τε ϗ Ιωνας, ὑμνέειν Ωπίν τε ϗ Αργιν, ὀνομάζοντάς τε ϗ ἀγείρονλας. ἥτος δὴ ὁ Ωλὴν ϗ τὺς ἄλλους τοὺς παλαιοὺς ὕμνους ἐποίησε ἐκ Λυκίης

[d] Λαοδίκης.

dam herbam partes crinium circumvolutas et ipsi imponunt sepulchro. Hoc honore ab incolis Deli afficiuntur hae virgines.

35. Ajunt vero iidem Argin et Opin virgines ex Hyperboreis eorundem hominum aetate, in Delum veniſſe, etiam priores Hyperoche et Laodoce: et has quidem veniſſe ad reddendum Lucinae tributum, quod pro partu maturato inſtituerant: Argin vero et Opin una cum ipsis deis adveniſſe, hosque illis alios honores donaſſe. Illis enim colligere mulieres agnominantes nomina in hymno quem Olen vir Lycius fecit: et ab illis edoctos inſulanos et Iones hymno celebrare Opin et Argin, nominantes et colligentes. Hic Olen e Lycia profectus, alios quoque vetuſtos fecit hymnos, qui cantantur in De-

Digitized by Google

lo. Et dum femora adolentur in ara, iſte cinis ſupra capulum Opis et Argis conſumitur injectus. Eſt autem capulus earum poſt Artemiſium, ad auroram ſpectans, proxime Cejorum coenaculum.

36. Hactenus de Hyperboreis dictum ſit. Nam de fabula Abaris, qui fertur eſſe Hyperboreus, nihil dico; qui ſagittam dicitur per univerſam terram circumtuliſſe, nihil comedens. Quod ſi qui ſunt Hyperborei, *id eſt ſuperaquilonares*, ſunt et alii hypernotii, *id eſt ſuperauſtrales*. Nempe rideo jam multos videns deſcripſiſſe ambitus terrae, et nullum habentes in exponendo ſenſum, qui Oceanum ſcribunt circumfluere, et terram eſſe orbiculatam tanquam a torno, et Aſiam faciunt Europae partem. Nam ego ſingularum magnitudinem brevi patefaciam, et quanta ſint ſingula ad deſcribendum.

Digitized by Google

ἐλθών, τὸς ἀειδομένος ἐν Δήλῳ. καὶ τῶν μηρίων καταγιζομένων ἐπὶ τῷ βωμῷ, τὴν σποδὸν ταύτην ἐπὶ τὴν θήκην τῆς Ὠπιός τε καὶ Αργιος ἀναισιμοῦσθαι ἐπιβαλλομένην. ἡ δὲ θήκη αὐτέων ἔσι ὄπισθεν τοῦ Αρτεμισίου, πρὸς ἠῶ τετραμμένη, ἀγχοτάτω τοῦ Κηΐων ἱσιητορίου.

λς'. Καὶ ταῦτα μὲν Ὑπερβορέων πέρι εἰρήσθω. τὸν γὰρ περὶ Αβάριος λόγον τοῦ λεγομένου εἶναι Ὑπερβορέω οὐ λέγω, λέγων ὡς τὸν οἰστὸν περιέφερε κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν, οὐδὲν σιτεόμενος. εἰ δὲ εἰσί τινες Ὑπερβόρεοι ἄνθρωποι, εἰσὶ καὶ ὑπερνότιοι ἄλλοι. γελῶ δὲ ὁρῶν γῆς περιόδους γράψαντας πολλοὺς ἤδη, καὶ οὐδένα νόον ἔχοντας ἐξηγησάμενον· οἳ Ωκεανόν τε ῥέοντα γράφουσι πέριξ, τήν τε γῆν ἐοῦσαν κυκλοτερέα ὡς ἀπὸ τόρνου, καὶ τὴν Ασίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεύντων ἴσην [a]. ἐν ὀλίγοισι γὰρ ἐγὼ δηλώσω μέγαθός τε ἑκάστης αὐτέων, καὶ ὅση [b] τίς ἐστι ἐς γραφὴν ἑκάστη.

[a] ποιεῦσι ἴσην. [b] οἵη.

λζ'. Πέρσαι οἰκέουσι κατήκοντες ἐπὶ τὴν νοτίην θάλασσαν, τὴν Ἐρυθρὴν καλεομένην. τυτέων δ' ὑπεροικέουσι πρὸς βορέην ἄνεμον, Μῆδοι· Μήδων δὲ, Σάπειρες· Σαπείρων δὲ, Κόλχοι, κατήκοντες ἐπὶ τὴν βορηΐην θάλασσαν, ἐς τὴν Φάσις ποταμὸς ἐκδιδοῖ. ταῦτα τέσσερα ἔθνεα οἰκέει ἐκ θαλάσσης ἐς θάλασσαν.

λή. Ἐνθεῦτεν δὲ τὸ πρὸς ἑσπέρης [c] ἀκταὶ διφάσιαι ἀπ' αὐτῆς καλατείνυσι ἐς θάλασσαν, τὰς ἐγὼ ἀπηγήσομαι. ἔνθεν μὲν ἡ ἀκτὴ ἡ ἑτέρη τὰ πρὸς βορέην ἀπὸ Φάσιος ἀρξαμένη, παρατέταλαι ἐς θάλασσαν παρά τε τὸν Πόντον καὶ τὸν Ἑλλήσποντον, μέχρι Σιγείου τοῦ Τρωϊκοῦ. τὰ δὲ πρὸς νότου [d], ἡ αὐτὴ αὕτη ἀκτὴ ἀπὸ τοῦ Μαριανδύων [e] κόλπου τοῦ πρὸς Φοινίκη [f] κειμένου τείνει τὰ ἐς θάλασσαν μέχρι Τριοπίου ἄκρης. οἰκέει δ' ἐν τῇ ἀκτῇ ταύτῃ ἔθνεα ἀνθρώπων τριήκοντα. αὕτη μέν νυν ἡ ἑτέρη τῶν ἀκτέων.

[c] ἑσπέρην. [d] νότον. [e] Μαριανδηνῶν. [f] Φοινίκην.

37. Ubi Perſae incolunt, id ad auſtrale pertinet mare quod dicitur Rubrum. Super hos ad ventum aquilonem habitant Medi, ſuper Medos Sapires, ſuper Sapires Colchi, ad ſeptentrionale pertinentes mare, in quod influit flumen Phaſis. Hae quatuor nationes a mari ad mare incolunt.

38. Dehinc veſperam verſus ab ea duae orae terrarum ad mare procedunt, quas ego exponam. Hinc quidem ora una aquilonem verſus a Phaſi incipiens porrecta eſt ad mare juxta Pontum et Helleſpontum, uſque ad Sigeum Troicum: ſed auſtrum verſus, eadem iſta ora a ſinu Mariandynorum, qui Phoenicae adjacet, tendit in mare ad promontorium uſque Triopium. Incolunt autem in ora hac hominum nationes triginta. talis quidem eſt una ora.

Digitized by Google

39. Altera vero, a Perſis incipiens porrigitur ad Rubrum mare, quod et Perſicum vocatur: deinde gradatim Aſſyria, atque inde Arabia: deſinitque non deſinens, niſi jure, in ſinum Arabicum, in quem Darius e Nilo rivum induxit. A Perſis ad Phoenicen tractus amplus eſt ac multus. A Phoenice quod ſequitur, haec ora tendit per hoc mare praeter Syriam Palaeſtinam et Aegyptum, in qua terminatur: in qua tres ſunt modo nationes. Atque haec ſunt quae a Perſis verſus occaſum Aſiae continentur.

40. Quae ſupra Perſas ſunt et Medos et Sapires et Colchos, auroram verſus et ſolem orientem, hinc mari Rubro alluuntur; aquilonem autem verſus, a mari Caſpio et flumine Araxe, qui contra ſolem

Digitized by Google

λθ'. Ἡ δὲ δὴ ἑτέρη, ἀπὸ Περσέων ἀρξαμένη, παρατέταλαι ἐς τὴν Ερυθρὴν Θάλασσαν· ἥ τε Περσικὴ, καὶ ἡ ἀπὸ ταύτης ἐκδεκομένη Ασσυρίη· καὶ ἀπὸ Ασσυρίης, ἡ Αραβίη· λήγει δὲ αὐτὴ ὑ λήγουσα, εἰ μὴ νόμῳ, ἐς τὸν κόλπον τὸν Αράβιον, ἐς τὸν Δαρεῖος ἐκ τοῦ Νείλου διώρυχα ἐσήγαγε. μέχρι μέν νυν Φοινίκης ἀπὸ Περσέων, χῶρος πλατὺς καὶ πολλός ἐστι· τὸ δ' ἀπὸ Φοινίκης παρήκει διὰ τῆσδε τῆς Θαλάσσης ἡ ἀκλὴ αὕτη παρά τε Συρίην τὴν Παλαιστίνην [a], καὶ Αἴγυπτον, ἐς τὴν τελευτᾷ· ἐν τῇ ἔθνεά ἐστι τρία μοῦνα. ταῦτα μὲν ἀπὸ Περσέων τὰ πρὸς ἑσπέρης [b] τῆς Ασίης ἔχοντα.

μ'. Τὰ [c] δὲ κατύπερθε Περσέων, καὶ Μήδων, καὶ Σαπείρων, καὶ Κόλχων, τὰ πρὸς ἠῶ τε καὶ ἥλιον ἀνατέλλοντα, ἔνθεν μὲν ἡ Ερυθρὴ παρήκει Θάλασσα· πρὸς βορέω δὲ ἡ Κασπίη τε Θάλασσα, καὶ ὁ Αράξης πο-

[a] Συρίην τὴν παρὰ τὴν Παλαιστίνην. [b] ἑσπέρην. [c] ἔχοντά ἐστι. Τὰ

ταμὸς, ῥέων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα. μέχρι δὲ τῆς Ινδικῆς οἰκέεται Ασίη· τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης, ἔρημον ἤδη τὸ πρὸς τὴν ἕω, οὐδ' ἔχει ἐδεὶς Φράσαι οἷον δή τι ἐστί.

μα'. Τοιαύτη μὲν κὴ τοσαύτη ἡ Ασίη ἐστί. ἡ δὲ Λιβύη ἐν τῇ ἀκλῇ τῇ ἑτέρῃ ἐστί· ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτου Λιβύη ἤδη ἐκδέκεται. κατὰ μέν νυν Αἴγυπτον ἡ ἀκλὴ αὕλη ἐστὶ ἧ ἐστι[f]. ἀπὸ γὰρ τῆσδε τῆς θαλάσσης ἐς τὴν Ερυθρὴν θάλασσαν, δέκα μυριάδες εἰσὶ ὀργυέων· αὗται δ' ἂν εἶεν χίλιοι στάδιοι. τὸ δὲ ἀπὸ τοῦ στεινοῦ τούτου, κάρτα πλατέα τυγχάνει ἐοῦσα ἀκλὴ, ἥτις Λιβύη κέκληται.

μβ'. Θωϋμάζω ὧν τῶν διορισάντων κὴ διελόντων Λιβύην κὴ Ασίην κὴ Εὐρώπην. ὡς γὰρ σμικρὰ τὰ διαφέροντα αὐτέων ἐστί. μήκεϊ μὲν γὰρ παρ' ἀμφοτέρας παρήκει ἡ Εὐρώπη· εὖρος δὲ πέρι, οὐδὲ συμβαλέειν ἄξίη φαίνεταί μοι εἶναι. Λιβύη μὲν γὰρ δηλοῖ ἑωϋτὴν, ἐοῦσα περίῤῥυτος, πλὴν ὅσον αὐτῆς πρὸς τὴν Ασίην οὐρίζει· Νεκὼ τοῦ

[f] αὕτη σαφὴ ἐστι.

orientem fluit. Porro India tenus habitatur Asia. Illinc jam auroram versus deserta sunt: nec qualia sint dicere quispiam potest.

41. Et Asia quidem talis et tanta est. Africa autem in altera ora est. ab Aegypto enim jam Africa excipit. Haec ipsa ora circa Aegyptum jam est quâ est. nam ab hoc mari ad rubrum intercapedo est centum millium orgyiarum, quae efficiunt mille stadia. Ab his deinceps angustiis spatiosa valde ora est quae Africa dicitur.

42. Itaque admiror eos qui distermiarunt atque distinxerunt Africam, Asiam, Europam: inter quas non parum est differentiae. Siquidem Europa longitudine praeter utramque extenditur, latitudine vero non videtur mihi comparari digna. nam Africa se ipsam manifestat, circumflua mari, excepto duntaxat ubi Asiae contermina est, Neco Aegyptiorum

Digitized by Google

rege, eorum quos novimus primo in hoc demonſtrando. Is poſtquam deſtitit a deprimenda foſſa a Nilo ad Arabicum ſinum, miſit navibus quoſdam viros Phoenices, praecipiens ut evecti per columnas Herculeas penetrarent ad ſeptentrionale uſque mare, atque ita ad Aegyptum remearent. Phoenices igitur e rubro mari ſolventes, abierunt in mare auſtrale: qui quum autumnus adveniſſet, applicitis ad terram navibus ſementem faciebant, ubi identidem navigantes in Africa forent, ac meſſem expectabant. deinde meſſo frumento navigabant. Ita biennio conſumpto, anno tertio quum flexiſſent Herculeas columnas in Aegyptum remearunt, referentes quae apud me fidem non habent, ſed forte apud aliquem alium: circumnavigantes Africam, ſe habuiſſe ſolem ad dextram. Atque hunc in modum Africa primum eſt cognita.

43. Secundo loco, (Carthaginienſes

Αἰγυπτίων βασιλέος πρώτυ τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, καταδέξανλος· ὃς ἐπεί τε τὴν διώρυχα ἐπαύσαλο ὀρύσσων τὴν ἐκ τῦ Νείλου ἔχυσαν [a] ἐς τὸν Αραβιον κόλπον, ἀπέπεμψε Φοίνικας ἄνδρας πλοίοισι, ἐντειλάμενος ἐς τὸ ὀπίσω δι' Ἡρακληίων ςηλέων ἐκπλέειν ἔως ἐς τὴν βορηίην θάλασσαν, κὴ οὕτω ἐς Αἴγυπλον ἀπικνέεσθαι. ὁρμηθέντες ὧν οἱ Φοίνικες ἐκ τῆς ἐρυθρῆς θαλάσσης [b], ἔπλεον τὴν νοτίην θάλασσαν. ὅκως δὲ γένοιτο φθινόπωρον, προσχόντες ἂν σπείρεσκον τὴν γῆν, ἵνα ἑκάςοτε τῆς Λιβύης πλέοντες γενοίαλο, κὴ μένεσκον τὸν ἀμητόν· θερίσαντες δ' ἂν τὸν σῖτον, ἔπλεον. ὥςε δύο ἐτέων διεξελθόντων, τρίτῳ ἔτεϊ κάμψαντες Ἡρακληίας ςήλας, ἀπίκοντο ἐς Αἴγυπλον. καὶ ἔλεγον ἐμοὶ μὲν οὐ πιςὰ, ἄλλῳ δὲ δὴ τέῳ, ὡς περιπλώοντες τὴν [c] Λιβύην, τὸν ἥλιον ἔχον ἐς τὰ δεξιά. οὕτω μὲν αὕτη ἐγνώσθη τοπρῶτον.

μγ'. Μετὰ δὲ, Καρχηδόνιοι εἰσὶ οἱ λέ-

[a] διέχυσαν. [b] Ερυθρῆς καλεομένης θαλάσσης. [c] περιπλώοντες ς τὴν.

γονίες, ἐπεὶ Σατάσπης γε ὁ Τεάσπιος, ἀνὴρ Ἀχαιμενίδης, οὐ περιέπλωσε Λιβύην, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πεμφθείς· ἀλλὰ δείσας τό, τε μῆκος τοῦ πλόου καὶ τὴν ἐρημίην, ἀπῆλθε ὀπίσω, οὐδ' ἐπετέλεσε τὸν ἐπέταξέ οἱ ἡ μήτηρ ἆεθλον. Θυγατέρα γὰρ Ζωπύρου ἐδιήσαλο τοῦ Μεγαβύζου παρθένον. ἔπειτα μέλλοντος αὐτοῦ διὰ ταύτην τὴν αἰτίην ἀνασκολοπιεῖσθαι ὑπὸ Ξέρξεω βασιλῆος, ἡ μήτηρ τοῦ Σαλάσπεος, ἐοῦσα Δαρείου ἀδελφεὴ, παρῃτήσαλο, φᾶσά οἱ αὐτὴ μέζω ζημίην ἐπιθήσειν ἢπερ ἐκεῖνον. Λιβύην γάρ οἱ ἀνάγκην ἔσεσθαι περιπλώειν, ἐς ὃ ἂν ἀφίκηται [d], περιπλέων αὐτὴν, ἐς τὸν Ἀράβιον κόλπον. συγχωρήσαντος δὲ Ξέρξεω ἐπὶ τούτοισι, ὁ Σατάσπις ἀπικόμενος ἐς Αἴγυπτον, καὶ λαβὼν νέα τε καὶ ναύτας παρὰ τυτέων, ἔπλεε παρὰ Ἡρακληίας στήλας. διεκπλώσας δὲ, καὶ κάμψας τὸ ἀκρωτήριον τῆς Λιβύης, τῷ ὄνομα Σολόεις ἐστὶ, ἔπλεε πρὸς μεσαμβρίην. πε-

[d] ἀπίκηται.

ſunt qui dicunt) poſtquam Sataſpes, Teaſpis filius, vir Achaemenides, Africam non circumnavigavit ad hoc ipſum miſſus; ſed cum navigationis longitudine, tum terrae ſolitudine deterritus retro rediit, non impleto labore quem ei mater injunxerat. Etenim vitiaverat filiam virginem Zopyri, neptem Megabyzi, quem ob hanc cauſſam a Xerxe rege ſuffigendum cruci mater Sataſpis, quae erat Darii ſoror, liberavit: quod diceret ſe majus illi ſupplicium irrogaturam quam rex. quippe neceſſe ei fore praeternavigare Africam, dum perveniret eam circumnavigans ad Arabicum ſinum. His annuente Xerxe, Sataſpes in Aegyptum abiit, ſumptaque illinc nave ac nautis, navigavit ad columnas Herculeas: quibus tranſmiſſis, flectens Africae promontorium, cui nomen Syloes, in meridiem curſum tenebat.

Digitized by Google

Emenſuſque permultum maris intra complures menſes, quum aſſidue pluri opus eſſet, converſo curſu in Aegyptum rediit. Et illinc ad regem Xerxem regreſſus, ajebat in remotiſſimis homines puſillos praeternavigaſſe, rubra utentes veſte, qui, quum ipſi terrae navim applicarent, ad montes ſe fuga proriperent relictis urbibus; ipſos autem nihil illis injuriae intuliſſe vaſtantes, cibaria tantum illinc accepiſſe. Quod autem totam Africam non circumnavigaſſent, haec cauſſa afferebatur, quod navigium ulterius procedere non poſſet, ſed retineretur. Hunc Xerxes negans loqui vera, et quod operam ipſi propoſitam non abſolviſſet, in crucem ſuſtulit, irrogata vetere poena. Hujus Sataſpis eunuchus, audita domini nece, Samum celerrime cum magna pecunia profugit, quam Samius quidam intervertit: cujus nomen quum

Digitized by Google

ρήσας δὲ θάλασσαν πολλὴν ἐν πολλοῖσι μησὶ, ἐπεί τε τῦ πλεῦνος αἰεὶ ἔδεε, ἀποστρέψας ὀπίσω, ἀπέπλεε ἐς Αἴγυπτον. ἐκ δὲ ταύτης ἀπικόμενος παρὰ βασιλέα Ξέρξεα, ἔλεγε, φὰς τὰ προσωτάτω ἀνθρώπυς μικρὺς παραπλέειν, ἐσθῆτι φοινικηΐῃ διαχρεωμένυς· οἳ, ὅκως σφεῖς καταγοίατο τῇ νηΐ, φεύγεσκον πρὸς τὰ ὄρεα, λείποντες [e] τὰς πόλιας· αὐτοὶ δὲ ἀδικέειν οὐδὲν σίνονται, βρωτὰ δὲ μοῦνα ἐξ αὐτέων λαμβάνειν. τῦ δὲ μὴ περιπλῶσαι Λιβύην παντελῶς, αἴτιον τόδε ἐλέγετο· τὸ πλοῖον τοπρόσω οὐ δυνατὸν ἔτι προβαίνειν [f], ἀλλ' ἐνίσχεσθαι. Ξέρξης δὲ ὑ οἱ [g] συγγινώσκων λέγειν ἀληθέα, ὑκ ἐπιτελέσανθά τε τὸν προκείμενον ἆεθλον, ἀνεσκολόπισε, τὴν ἀρχαίην δίκην ἐπιτιμῶν. τούτυ δὲ τῦ Σατάσπεος εὐνοῦχος ἀπέδρη ἐς Σάμον, ἐπεί τε ἐπύθετο τάχιστα τὸν δεσπότεα τετελευτηκότα, ἔχων χρήματα μεγάλα, τὰ Σάμιος ἀνὴρ κατέσχε· τοῦ ἐπι-

[e] καταλιπόντας. [f] ὅτι εἶναι προβαίνειν. [g] δὲ οἱ ὑ.

ςάμενος τὸ οὔνομα, ἐκὼν ἐπιλήθομαι.

μδ'. Τῆς δὲ Ασίης τὰ πολλὰ ὑπὸ Δαρείυ ἐξευρέθη· ὃς βυλόμενος Ινδὸν πολαμὸν, ὃς χροκοδείλυς δεύτερος ἔτος πολαμῶν πάντων παρέχεται, τοῦτον τὸν ποταμὸν εἰδέναι τῇ ἐς Θάλασσαν ἐκδιδοῖ, πέμπει πλοίοισι ἄλλυς τε τοῖσι ἐπίςευε τὴν ἀληθηίην ἐρέειν, καὶ δὴ Σκύλακα [a] ἄνδρα Καρυανδέα. οἱ δὲ, ὁρμηθέντες ἐκ Κασπατύρου τε πόλιος καὶ τῆς Πακτυϊκῆς γῆς, ἔπλεον κατὰ πολαμὸν πρὸς ἠῶ τε καὶ ἡλίυ ἀνατολὰς ἐς Θάλασσαν. διὰ Θαλάσσης δὲ πρὸς ἑσπέρην πλέοντες, τριηκοςῷ μηνὶ ἀπικνέονται ἐς τοῦτον τὸν χῶρον, ὅθεν ὁ Αἰγυπτίων βασιλεὺς τοὺς Φοίνικας, τοὺς πρότερον εἶπα, ἀπέςειλε περιπλώειν Λιβύην. μετὰ δὲ τούτυς περιπλώσαντας, Ινδός τε κατεςρέψατο Δαρεῖος, καὶ τῇ Θαλάσσῃ ταύτῃ ἐχρᾶτο. ἔτος καὶ τῆς Ασίης, πλὴν τὰ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, τὰ ἄλλα ἀνεύρηται ὁμοία παρεχομένην τῇ Λιβύῃ.

[a] ὃ δὴ ὃ Σκύλακα.

Digitized by Google

ſciam, volens obliviſcor.

44. Ceterum Aſiae bona pars a Dario perveſtigata eſt. Is cupidus cognoſcendi ubinam Indus, qui ſecundus omnium fluviorum crocodilos praeſtat, mare influat, miſit navibus cum alios quoſdam, quos vera renunciaturos confidebat, tum Scylacem virum Caryandenſem. Iſti e Caſpatyro urbe et terra Pactyica ſolventes, ſecundo flumine auroram verſus atque ſolem orientem navigantes in mare, dehinc per ipſum mare occaſum verſus, triceſimo demum menſe tenuerunt eum locum, unde rex Aegyptiorum eos Phoenices, quos antea dixi, miſerat ad Africam circumnavigandam. Poſt horum circumnavigationem Darius Indos ſubegit, et eo mari potitus eſt. Ita Aſiae (praeter eam quae orientem ſolem ſpectat) reliqua compertum eſt ſimilia Africae ſuppeditare.

Digitized by Google

45. At Europa a nullis inveſtigata eſt, neque qua ad orientem neque qua ad aquilonem vergit, an circumflua ſit. Longitudine tamen cognoſcitur praeter utramque accedere. Neque poſſum conjectura colligere, unde, quum una ſit terra, triplicia ſint ei nomina indita e mulierum cognominibus: ejuſque fines ponantur Nilus fluvius Aegyptius,et Phaſis Colchus : alii ajunt Tanain, Maeetam trajectuſque Cimmerios: ſed neque ſciſcitari nomina eorum qui diſtinxerunt, et unde nomina ſumpſerint. Jam enim Libya, Africa, quidem a pleriſque Graecorum fertur ſortita nomen a Libya muliere indigena: Aſia vero, ab uxore Promethei. quamquam Lydi hoc ſibi nomen participant, dicentes ab Aſie filio Cotys, nepote Manis, Aſiam appellatam, non ab Aſia Promethei: unde et Sardibus tri-

Digitized by Google

μέ. Ἡ δὲ Εὐρώπη πρὸς ὐδαμῶν φανερή ἐςι γινωσκομένη, οὔτε τὰ πρὸς ἥλιον ἀναλέλλονλα, ὅτε τὰ πρὸς βορέην, εἰ περίῤῥυλός ἐςι· μήκεϊ δὲ γινώσκελαι παρ' ἀμφοτέρας παρήκυσα. ὐδ' ἔχω συμβαλέσθαι, ἐπ' ὅτευ μιῇ ἐύσῃ γῇ, ὐνόματα τριφάσια κέελαι, ἐπωνυμίας ἔχοντα γυναικῶν· καὶ ὑρίσματα αὐτῇ Νεῖλός τε ὁ Αἰγύπτιος ποταμὸς ἐτέθη, καὶ Φάσις ὁ Κόλχος· οἱ δὲ Τάναϊν ποταμὸν, τὸν Μαήτην καὶ πορθμήϊα τὰ Κιμμέρια λέγυσι. οὐδὲ τῶν διυρισάνλων τὰ ὐνόματα πυθέσθαι, ϗ ὅθεν ἔθενλο τὰς ἐπωνυμίας. ἤδη γὰρ Λιβύη μὲν ἐπὶ Λιβύης [a] λέγεται ὑπὸ τῶν πολλῶν Ἑλλήνων ἔχειν τ' ὔνομα γυναικὸς αὐτόχθονος· ἡ δὲ Ασίη, ἐπὶ τῆς [b] Προμηθέος γυναικὸς τὴν ἐπωνυμίην. ϗ τύτυ μὲν μεταλαμβάνονλαι τῦ ὀνόμαλος Λυδοὶ, φάμενοι ἐπὶ Ασίεω [c], τῦ Κότυος, τῦ Μάνεω, κεκλῆσθαι τὴν Ασίην, ἀλλ' ὐκ ἐπὶ τῆς [d]

[a] μὲν ἀπὸ Λιβύης. [b] Ασίη, ἀπὸ τῆς. [c] φάμενοι ἀπὸ Ασίεω. [d] ὐκ ἀπὸ τῆς.

Προμηθέος Ασίης· ἀπό τευ κ᾽ τὴν ἐν Σάρδισι φυλὴν κεκλῆσθαι Ασιάδα. ἡ δὲ δὴ Εὐρώπη ὐδ᾽ εἰ περίῤῥυλός ἐστι γινώσκεται πρὸς ὐδαμῶν ἀνθρώπων· οὔτε ὁκόθεν τὸ οὔνομα ἔλαβε τοῦτο, οὔτε ὅς τίς οἱ ἦν ὁ Θέμενος φαίνεται, εἰ μὴ ἀπὸ τῆς Συρίης φήσομεν Εὐρώπης λαβεῖν τὸ οὔνομα τὴν χώρην· πρότερον δὲ ἦν ἄρα ἀνώνυμος, ὥσπερ αἱ ἔτεραι. ἀλλ᾽ αὕτη γε ἐκ τῆς Ασίης τε φαίνεται ἐοῦσα, κ᾽ ὐκ ἀπικομένη ἐς τὴν γῆν ταύτην ἥτις νῦν ὑπὸ Ἑλλήνων Εὐρώπη καλέεται, ἀλλ᾽ ὅσον ἐκ Φοινίκης, ἐς Κρήτην· ἐκ Κρήτης δὲ, ἐς Λυκίην [c]. ταῦτα μέν νυν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήϑω. τοῖσι γὰρ νομιζομένοισι αὐτέων χρησόμεθα.

μς΄. Ὁ δὲ πόντος ὁ Εὔξεινος ἐπ᾽ ὃν ἐστρατεύετο Δαρεῖος, χωρέων πασέων παρέχεται, ἔξω τοῦ Σκυθικοῦ, ἔθνεα ἀμαθέστατα. οὔτε γὰρ ἔθνος τῶν ἐντὸς τοῦ πόντου οὐδὲν ἔχομεν παραβαλέσθαι σοφίης πέρι, οὔτε ἄνδρα λόγιον οἴδαμεν γενόμενον πάρεξ τοῦ

[c] ἐς Λιβύην.

bum esse vocatam Asiadem. Europa autem an sit mari circumflua, ab nullis hominibus noscitur; neque unde hoc nomen acceperit, neque quis nominis autor extiterit, compertum est: nisi dicamus ab Europa Syria nomen accepisse regionem; ante vero, sicut ceterae, erat sine nomine. Tamen illam ex Asia fuisse constat, neque in hanc commeasse terram, quae nunc a Graecis vocatur Europa, sed e Phoenice tantum in Cretam, et e Creta in Lyciam. Haec hactenus dicta sint. nam illis quae existimata sunt de his, utemur.

46. PONTUS autem Euxinus, in quem Darius fecit expeditionem, nationes exhibet regionum omnium imperitissimas, Scythica excepta. neque enim nationem earum quae sunt intra Pontum, aliquam sapientiae causa comparare possumus, neque virum eruditum fuisse novimus, praeter Scythicam gentem et Anacharsin. Ab

Digitized by Google

gente autem Scythica unum quidem maximum rerum humanarum, quas nos ſcimus, ſapientiſſime omnium excogitatum eſt. at cetera non admiror. Quod maximum ab eis excogitatum, id eſt, ut neque quiſpiam qui ad eos ſe contulerit, aufugere, neque illi qui nolint inveniri, poſſint deprehendi. Siquidem nullae ſunt eis urbes, nulla moenia exſtructa: ſed domos ferentes ſinguli, equeſtres ſunt ſagittarii, non ab aratione victitantes, ſed ab pecoribus: etiam domicilia ſunt ad juga jumentorum: quidni tales invicti ſint et ad commiſcendum difficiles arduique?

47. Haec autem ſunt ab eis inventa cum opportunitate terrae, tum fluminum commilitio. nam haec terra, quum ſit campeſtris, herbida, et aquis rigua, eamque interfluant flumina non multo pauciora numero quam in Aegypto foſſae. Quorum quae ſunt celebria nomine et a

Digitized by Google

Σκυθικὸν ἔθνεος, καὶ Ἀναχάρσιος. τῷ δὲ Σκυθικῷ γένει ἓν μὲν τὸ μέγιστον τῶν ἀνθρωπηίων πρηγμάτων σοφώταλα πάντων ἐξεύρηται, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· τὰ μέντοι ἄλλα οὐκ ἄγαμαι. τὸ δὲ μέγιστον οὕτω σφι ἀνεύρηται ὥστε ἀποφυγέειν τε μηδένα ἐπελθόντα ἐπὶ σφέας· μὴ βυλομένυς τε ἐξευρεθῆναι, καταλαβεῖν μὴ οἷόν τε εἶναι. τοῖσι γὰρ μήτε ἄστεα μήτε τείχεα ἢ ἐκλισμένα, ἀλλὰ Φερέοικοι ἐόντες πάντες, ἕωσι ἱπποτοξόται, ζῶντες μὴ [f] ἀπ' ἀρότυ [g], ἀλλ' ἀπὸ κτηνέων, οἰκήματά τέ σφι ἢ ἐπὶ ζευγέων, κῶς οὐκ ἂν εἴησαν ἕτοι ἄμαχοί τε καὶ ἄποροι προσμίσγειν [h];

μζ'. Ἐξεύρηται δέ σφι ταῦτα, τῆς τε γῆς ἐύσης ἐπιπεδέης καὶ τῶν ποταμῶν ἐόντων σφι συμμάχων. ἥ τε γὰρ γῆ ἔυσα πεδιὰς αὕτη, ποιώδης [i] τε καὶ εὔυδρός ἐστι· ποταμοί τε δι' αὐτῆς ῥέυσι οὐ πολλῷ τέῳ ἀριθμὸν ἐλάσσονες τῶν ἐν Αἰγύπτῳ διωρύχων· ὅσοι δὲ οὐνομασοί τέ εἰσι αὐτέων, καὶ προσ-

[f] ζώοντές τε μὴ. [g] ἀρότρυ. [h] προσμίγειν. [i] πιώδης.

πλωτοὶ ἀπὸ θαλάσσης, τέτως ὀνομανέω. Ἴστρος μὲν, πεντάστομος· μετὰ δὲ, Τύρης τε καὶ Ὕπανις, καὶ Βορυσθένης, καὶ Παντικάπης, καὶ Ὑπάκυρις, καὶ Γέρρος, καὶ Τάναϊς. ῥέυσι γὰρ οἵδε κατὰ τάδε.

μή. Ἴστρος μὲν ἐὼν μέγιστος ποταμῶν πάντων, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν, ἴσος αἰεὶ αὐτὸς ἑωυτῷ ῥέει καὶ θέρεος καὶ χειμῶνος. πρῶτος δὲ τὸ ἀπ' ἑσπέρης τῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ ῥέων κατὰ τοιόνδε μέγιστος γέγονε, ποταμῶν καὶ ἄλλων ἐς αὐτὸν ἐκδιδόντων. εἰσὶ δὲ οἵδε οἱ μέγαν αὐτὸν ποιεῦντες· διὰ μέν γε τῆς Σκυθικῆς χώρης, πέντε μὲν οἱ ῥέοντες· τόν τε Σκύθαι Πόρατα καλέουσι, Ἕλληνες δὲ Πυρετόν· καὶ ἄλλος Τιαραντὸς, καὶ Ἀραρός τε καὶ Νάπαρις, καὶ Ὀρδησσός [a]. ὁ μὲν πρῶτος λεχθεὶς τῶν ποταμῶν, μέγας, καὶ πρὸς ἡῶ ῥέων, ἀνακοινοῦται τῷ Ἴστρῳ τὸ ὕδωρ· ὁ δὲ δεύτερος λεχθεὶς Τιαραντὸς, πρὸς ἑσπέρης τε μᾶλλον, καὶ ἐλάσσων· ὁ δὲ δὴ Ἀραρός τε καὶ ὁ Νάπαρις καὶ ὁ Ὀρδησσός [a],

[a] Ὀρδισσὸς bis.

mari adnavigabilia, ea recenſebo. Iſter, quinque oſtia habens: poſt hunc Tyres et Hypanis et Boryſthenes et Panticapes et Hypacyris et Gerrhus et Tanais. Iſti hunc in modum fluunt.

48. Iſter, omnium quos novimus fluviorum maximus, ſemper ſibiipſi par, tam aeſtate quam hyeme fluit, ab occaſu primus omnium, qui ſunt in Scythia. ob id omnium maximus, quod alii in eum influunt, qui ipſum ingentem reddunt; per Scythiam quidem delapſi, numero quinque. unus quem Porata Scythae appellant, Graeci Pyreton: alius, Tiarantus: tertius, Ararus: quartus, Naparis: quintus, Ordeſſus. Horum primo loco dictus fluvius, magnus eſt, et ad auroram fluens cum Iſtro aquam communicat: minor et ſecundus eſt Tiarantus, ad occaſum magis vergens. In medio horum euntes A-

Digitized by Google

rarus, Naparis et Ordeſſus, in Iſtrum infunduntur. Hi ſunt vernaculi Scythiae amnes, qui illum augent.

49. Ex Agathyrſis autem fluens unus, Maris, Iſtro ſe immiſcet: ex Haemi vero jugis tres alii ingentes ad aquilonem ventum, Atlas et Auras et Tibiſis: per Thraciam vero et Crobyzos Thraces, Athres et Noes et Artanes: at ex Paeonibus ac monte Rhodope, medius interſcindens Haemum Cius in ipſum erumpit. Quin ex Illyriis in aquilonem tendens Angrus, planitiem Tribalicam interfluens, Brongum intrat, Brongus iſte Iſtrum. ita utrumque magnum Iſter excipit. Praeterea ex regione quae eſt ſupra Umbricos, Carpis, et alius ad ventum aquilonem fluvius Alpis, in Iſtrum exeunt. Omnem enim Europam Iſter emetitur

Digitized by Google

διὰ μέσυ τύτων ἰόνλες [b], ἐσβάλλυσι ἐς τὸν Ισρον· ὗτοι μὲν αὐτιγενέες ποταμοὶ Σκυθικοὶ συμπληθύυσι αὐτόν.

μθ'. Ἐκ δὲ Αγαθύρσων Μάρις πόλαμὸς ῥέων συμμίσγελαι τῷ Ισρῳ· ἐκ δὲ τῦ Αἵμυ τῶν κορυφέων τρεῖς ἄλλοι μεγάλοι ῥέοντες πρὸς βορέην ἄνεμον, ἐσβάλλουσι ἐς αὐτὸν, Ατλας, καὶ Αὖρας, κὴ Τίβισις [c]· διὰ δὲ Θρηϊκης κὴ Θρηϊκων τῶν Κροβύζων ῥέοντες, Αθρυς [d], κὴ Νόης, κὴ Αρτάνης [e], ἐκδιδῦσι ἐς τὸν Ισρον· ἐκ δὲ Παιόνων, καὶ ὄρεος Ῥοδόπης, Κῖος ποταμὸς μέσος [f] χίζων τὸν Αἷμον, ἐσδιδοῖ ἐς αὐτόν. ἐξ Ιλλυριῶν δὲ ῥέων πρὸς βορέην ἄνεμον Αγγρος ποταμὸς, ἐσβάλλει ἐς πεδίον τὸ Τριβαλικὸν, κὴ ἐς ποταμὸν Βρόγγον· ὁ δὲ Βρόγγος ἐς τὸν Ισρον· ὕτω ἀμφοτέρυς ἐόνλας μεγάλυς ὁ Ισρος δέκελαι [g]. ἐκ δὲ τῆς κατύπερθε χώρης Ομβρίκων, Κάρπις τοταμὸς, κὴ ἄλλος Αλπις ποταμὸς πρὸς [h] βορέην ῥέοντες ἄνεμον, καὶ οὗτοι ἐκδιδῦσι [i] ἐς αὐτόν.

[b] τυτέων ῥέοντες. [c] Τίβησις. [d] Αθρης. [e] Ατάρνης. [f] μίσον. [g] διαδέκελαι. [h] Αλπις πρὸς. [i] ἐσδιδῦσι.

Digitized by Google

ῥέει γὰρ δὴ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης ὁ Ἴστρος, ἀρξάμενος ἐκ Κελτῶν, οἳ ἔσχατοι πρὸς ἡλίου δυσμέων μετὰ Κύνητας οἰκέουσι τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ. ῥέων δὲ διὰ πάσης τῆς Εὐρώπης, ἐς τὰ πλάγια τῆς Σκυθίης ἐσβάλλει.

ν'. Τουτέων ὦν τῶν καταλεχθέντων, καὶ ἄλλων πολλῶν συμβαλλομένων τὸ σφέτερον ὕδωρ, γίνεται ὁ Ἴστρος ποταμῶν μέγιστος· ἐπεὶ ὕδωρ γε, ἓν πρὸς ἓν συμβάλλειν, ὁ Νεῖλος πλῆθει ἀποκρατέει [a]. ἐς γὰρ δὴ τοῦτον οὔτε ποταμὸς, οὔτε κρήνη ὑδεμίη ἐσδιδοῦσα, ἐς πλῆθός οἱ συμβάλλεται. ἶσος [b] δὲ αἰεὶ ῥέει ἔν τε θέρεϊ καὶ χειμῶνι ὁ Ἴστρος, κατὰ τοιόνδέ τοι, ὡς ἐμοὶ δοκέει· τοῦ μὲν χειμῶνος ἐστὶ ὅσοσπέρ ἐστι· ὀλίγῳ τε μέζων τῆς ἑωϋτοῦ φύσιος γίνεται. ὕεται γὰρ ἡ γῆ αὕτη τοῦ χειμῶνος πάμπαν ὀλίγῳ· νιφετῷ δὲ πάντα χρᾶται. τοῦ δὲ θέρεος ἡ χιὼν ἡ ἐν τῷ χειμῶνι πεσοῦσα ἀμφιλαφὴς, τηκομένη πάντοθεν ἐσδιδοῖ ἐς τὸν Ἴ-

[a] ἐπικρατέει. [b] οἱ συμβάλλεται οἱ. ἶσος.

ſumpto ex Celtis initio, qui omnium in Europa ad ſolis occaſum extremi ſunt poſt Cynetas, totamque permenſus Europam, tranſverſa ingreditur Scythiae.

50. His quae recenſui fluminibus, et aliis multis aquas ſuas conferentibus, Iſter fit omnium fluviorum maximus. nam ſi alterius cum alterius aqua comparetur, profecto Nilus copia aquae antecellit, quod in eum nullus neque fluvius neque fons ingrediens, ad incrementum aquae confert. Quod autem Iſter ſibi ſemper par fluit tam aeſtate quam hyeme, ob id fit, ut mihi videtur, quod hyeme eſt quantus eſt, et parvulo major fit ſuâ naturâ. nam per hyemem penitus paululum in ea regione pluit, ſed ubique ningit. Aeſtate vero nix, quae ſub hyemem decidit permulta, undique liquefacta in Iſtrum di-

Digitized by Google

labitur. Sic et ipſa haec nix in eum immiſſa, ſimul auget, cumque ea imbres multi atque vehementes. Quippe per aeſtatem pluit: quo tempore quanto plus aquae ſol ad ſe attrahit quam hyeme, tanto magis multiplicantur Iſtro immixta aeſtate quam hyeme. Ita quum paria faciat Iſter datis aquis et acceptis, fit ut ſemper videatur ſibi eſſe ſimilis.

51. Ex fluviis ergo qui apud Scythas ſunt, unus eſt Iſter. Poſt hunc Tyres, qui ab aquilone means, ortum trahit ex ingenti palude, quae Scythicam terram a Neuride ſeparat. ad oſtium hujus incolunt Graeci qui Tyritae vocantur.

52. Tertium flumen eſt Hypanis ex Scythia veniens, et ex magna palude profluens, circum quam paſcuntur equi ſilveſtres candidi: rectеque vocatur haec palus, mater Hypanis. Ex hac igitur ortus

Digitized by Google

σρον. αὕτη τε δὴ ἡ χιὼν ἐσδιδοῦσα ἐς αὐτὸν, συμπληθύει, κ᾽ ὄμβροι πολλοί τε κ᾽ λάβροι σὺν αὐτῇ. ὕει γὰρ δὴ τὸ θέρος. ὅσῳ δὲ πλέον ἐπ᾽ ἐωϋτὸν ὕδωρ ὁ ἥλιος ἐπέλκεται ἐν τῷ θέρεϊ ἢ ἐν τῷ χειμῶνι, τοσούτῳ τὰ συμμισγόμενα τῷ Ισρῳ, πολλὴ πλήσιά ἐσι τᾶ θέρεος ἢπερ τᾶ χειμῶνος. ἀντιλιθέμενα δὲ ταῦτα, ἀντισήκωσις γίνεται, ὥς τε ἴσον μιν αἰεὶ φαίνεσθαι ἐόντα.

να΄. Εἷς μὲν δὴ τῶν ποταμῶν τοῖσι [c] Σκύθησι ἐσὶ ὁ Ισρος· μετὰ δὲ τᾶτον, Τύρης. ὃς ἀπὸ βορέω μὲν ἀνέμου ὁρμᾶται, ἔρχεται δὲ ῥέων ἐκ λίμνης μεγάλης, ἣ οὐρίζει τήν τε Σκυθικὴν κ᾽ Νευρίδα γῆν. ἐπὶ δὲ τῷ στόματι αὐτᾶ κατοίκηνται Ἕλληνες, οἱ Τυρῖται καλέονται.

νβ΄. Τρίτος δὲ Ὕπανις ποταμὸς ὁρμᾶται ἐκ [d] τῆς Σκυθικῆς, ῥέει δὲ ἐκ λίμνης μεγάλης, τὴν πέριξ νέμονται ἵπποι ἄγριοι λευκοί. καλέεται δ᾽ ἡ λίμνη αὕτη ὀρθῶς, μήτηρ Ὑπάνιος· ἐκ ταύτης ὦν ἀ-

c Haec vox τοῖσι non est in MS. d ὁρμᾶται μὲν ἐξ.

νατέλλων ὁ Ὕπανις ποταμὸς ῥέει. ἐπὶ μὲν πέντε ἡμερέων πλόον βραχὺς καὶ γλυκύς ἐστι· ἀπὸ δὲ τούτου, πρὸς θαλάσσης τεσσέρων ἡμερέων πλόον, πικρὸς δεινῶς. ἐκδιδοῖ γὰρ ἐς αὐτὸν κρήνη πικρή, ὅτῳ δή τι ἐοῦσα πικρή, ἣ μεγάθεϊ σμικρὴ ἐοῦσα, κιρνᾷ τὸν Ὕπανιν, ἐόντα ποταμὸν ἐν ὀλίγοισι μέγαν. ἔστι δὲ ἡ κρήνη αὕτη ἐν ὅροισι χώρης τῆς τε ἀροτήρων Σκυθέων καὶ Αλαζόνων. οὔνομα δὲ τῇ κρήνῃ, καὶ ὅθεν ῥέει τῷ χώρῳ, Σκυθιστὶ μὲν, Ἐξαμπαῖος· καλὰ δὲ τὴν Ἑλλήνων γλῶσσαν, Ἱραὶ ὁδοί. συνάγουσι δὲ τὰ τέρματα ὅ, τε Τύρης καὶ ὁ Ὕπανις καλὰ Αλαζόνας· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου, ἀποστρέψας ἑκάτερος ῥέει εὐρύνων τὸ μέσον.

νγ'. Τέταρτος δὲ, ὁ Βορυσθένης ποταμὸς, ἐστί τε [e] μέγιστός τε μετὰ Ἴστρον τουτέων καὶ πολυαρκέστατος, καλὰ γνώμας τὰς ἡμετέρας, ὅτι μοῦνον τῶν Σκυθικῶν ποταμῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων, πλὴν

[e] ποταμὸς, ὃς ἐστί τε.

amnis Hypanis fluit fere quinque dierum navigatione, brevis, et dulcis, ſed inde quatuor a mari dierum navigatione ſanequam amarus, propter amarum qui in eum fluit fontem: adeo, inquam, amarum, ut quum ſit exiguus magnitudine, inficiat Hypanin flumen, in paucis magnum. Eſt autem hic fons in finibus regionis Scytharum aratorum et Alizonum, eodem nomine quo locus unde emanat, Scythice quidem Exampaeus, Graeca autem lingua, ἱραὶ ὁδοὶ, *id eſt, ſacrae viae.* Apud Alizonas autem contrahunt terminos ſuos Tyres et Hypanis: mox deinde in diverſum abeuntes, mediam intercapedinem laxant.

53. Quartus fluvius eſt Boryſthenes, ſecundum Iſtrum maximus illorum, et noſtra ſententia, non modo Scythicorum fluviorum longe uberrimus, ſed etiam ceterorum omnium, praeter Aegyptium Ni-

Digitized by Google

lum, cum quo non licet alium comparare. Ceterorum autem uberrimus eſt Boryſthenes, paſcua praebens amoeniſſima et accommodatiſſima pecoribus,nec non optimorum excellenter plurimorum piſcium affatim: idem ad potandum ſuaviſſimus, limpidus inter turbidos fluens; juxta quem ſementis optima fit, et herba, ubi non ſeritur regio, altiſſima. In hujus quoque oſtio ingens vis ſalis ſua ſponte concreſcit. Praebet item ingentia cete ad ſalſuram, ſpinis carentia, quae antacaeos appellant. Alia praeterea praeſtat admiratione digna. Porro quadraginta quidem dierum navigatione uſque ad locum Gerrheum, cognoſcitur ab aquilone vento fluere: at ſuperiora per quae fluit, nemo hominum eloqui poteſt: videtur tamen fluere per ſolitudinem ad Scytharum agricolarum plagam. nam hi Scythae decem dierum navigatione accolunt hoc flumen. Cujus

Digitized by Google

Νείλῳ τῷ Αἰγυπλίῳ. τούτῳ γὰρ ὐκ οἷά τέ ἐςι συμβαλέειν ἄλλον ποταμόν· τῶν δὲ λοιπῶν Βορυσθένης ἐςὶ πολυαρκέςαλος, ὃς νομάς τε καλλίςας καὶ εὐκομιδεςάτας [a] κτήνεσι παρέχελαι, ἰχθύας τε ἀρίςους διακριδὸν πλείςους [b]· πίνεσθαί τε ἥδιςός ἐςι· ῥέει τε καθαρὸς παρὰ Σολερῶισι· σπόρος τε παρ' αὐτὸν ἄριςος γίνεται· ποίη τε, τῇ ὐ σπείρελαι ἡ χώρη, βαθυτάτη. ἅλες τε ἐπὶ τῷ ςόμαλι αὐτῷ αὐτόμαλοι πήγνυνται ἄπλετοι· κήτεά τε μεγάλα ἀνάκανθα, τὰ ἀντακαίους καλέυσι, παρέχεται ἐς ταρίχευσιν, ἄλλά τε πολλὰ θωϋμάσαι ἄξια. μέχρι μέν νυν Γερρέος χώρος, ἐς τὸν τεσσεράκονλα ἡμερέων πλόος ἐςὶ, γινώσκεται ῥέων ἀπὸ βορέω ἀνέμου· τὸ δὲ κατύπερθε δι' ὧν ῥέει ἀνθρώπων ὐδεὶς ἔχει φράσαι. Φαίνελαι δὲ ῥέων δι' ἐρήμου ἐς τῶν γεωργῶν τῶν Σκυθέων τὴν χώρην. ἔτοι γὰρ οἱ Σκύθαι παρ' αὐτὸν ἐπὶ δέκα ἡμερέων πλόον νέμονλαι. μούνου δὲ τούτου τοῦ ποταμοῦ

[a] εὐνομιδεςάτας. [b] διακριδὸν ϗ πλείςους.

ϰὴ Νείλϑ ὄϰ ἔχω φράσαι τὰς πηγάς· δοκέω δὲ, ὐδὲ ὐδεὶς Ἑλλήνων. ἀγχϑ τε δὴ θαλάσσης ὁ Βορυσθένης ῥέων γίνεται, καί οἱ συμμίσγεται ὁ Ὕπανις ἐς τὠὐτὸ τέλος ἐκδιδύς. τὸ δὲ μεταξὺ τῶν ποταμῶν τουτέων ἐὸν ἔμβολον τῆς χώρης, Ἱππολέων ἄκρη καλέεται. ἐν δὲ αὐτῷ ἱρὸν Μητρὸς [c] ἐνίδρυται· πέρην δὲ τϑ ἱρϑ ὑπὸ τῷ Ὑπάνι Βορυσθενῖται καλοίκηνται. ταῦτα μὲν τὰ ἀπὸ τυτέων τῶν ποταμῶν.

νδ'. Μετὰ δὲ τούτους πέμπτος ποταμὸς ἄλλος, τῷ οὔνομα Παντικάπης. ῥέει μὲν γὰρ καὶ οὗτος ἀπὸ βορέω τε ἐκ λίμνης [d], καὶ τὸ μεταξὺ τύτϑ τε καὶ τϑ Βορυσθένεος νέμονται οἱ γεωργοὶ Σκύθαι· ἐκδιδοῖ δὲ ἐς τὴν Ὑλαίην. παραμειψάμενος δὲ ταύτην, τῷ Βορυσθένεϊ συμμίσγεται.

νε'. Ἕκτος δὲ Ὑπάκαρις ποταμὸς, ὃς ὁρμᾶται μὲν ἐκ λίμνης, διὰ μέσων δὲ τῶν νομάδων Σκυθέων ῥέων, ἐκδιδοῖ καλὰ Καρκινῖτιν [e] πόλιν, ἐς δεξιὴν ἀπέργων τήν τε

[c] ἱρὸν Δήμητρος. [d] βορέω τε καὶ ἐκ λίμνης. [e] MS. Καρκίνιτον.

tantum ac Nili fontes nec ipſe poſſum, nec ullum Graecorum reor poſſe dicere. Idem Boryſthenes prope ad mare accedit, et Hypanis cum eo miſcetur eundem in finem egrediens. Quod inter hos amnes intereſt roſtrum regionis, Hippoleon promontorium vocitatur, ubi delubrum Matris exſtructum eſt. Ultra quod delubrum ad Hypanin incolunt Boryſthenitae. Hactenus quae ab his fluviis.

54. Poſt hos alius, qui quintus eſt, nomine Panticapes, et ipſe ab aquilone fluens e palude: inter quem et Boryſthenem incolunt Scythae agricolae. Idem in Hylaeam ingreditur, qua tranſmiſſa, Boryſtheni immiſcetur.

55. Sextus eſt Hypacaris, qui e palude manans, medioſque Scythas nomadas perfluens, in mare volvitur, juxta Carcinitin oppidum, ad dexteram coërcens

Digitized by Google

Hylaeam, et Dromon qui dicitur Achillis.

56. Septimus eſt Gerrhus, nomen a loco obtinens, qui a Boryſthene dirimitur circa ea loca apud quae Boryſthenes cognoſcitur: cui loco nomen eſt Gerrho; fluens autem ad mare diſterminat regionem Scytharum nomadum ac regiorum, et in Hypacarin dilabitur.

57. Octavus Tanais, qui ſuperius e vaſta palude profluens, in aliam vaſtiorem diffunditur, nomine Maeotin, quae diſcludit regios Scythas a Sauromatis. In hunc Tanain alius influit, nomine Hyrgis.

58. His celeberrimis amnibus ita Scythae praediti ſunt. Gramen quod in Scythia germinat, omnium quae nos novimus germinum ſuccoſiſſimum eſt: quod

Digitized by Google

Ὑλαίην καὶ τὸν Αχιλλήϊον καλεόμενον Δρόμον.

νς'. Ἕβδομος δὲ Γέρρος ποταμὸς ἀπέχισαι μὲν ἀπὸ τῦ Βορυσθένεος, καλὰ τῦτο τῆς χώρης ἐς ὃ γινώσκεται ὁ Βορυσθένης· ἀπέχισαι μέν νυν ἐκ τύτυ τῦ χώρυ· ὄνομα δὲ ἔχει τόπερ ὁ χῶρος αὐτὸς, Γέρρος. ῥέων δ' ἐς θάλασσαν, ὁρίζει τήν τε τῶν Νομάδων χώρην, καὶ τὴν τῶν βασιληίων Σκυθέων· ἐκδιδοῖ δὲ ἐς τὸν Ὑπάκαριν.

νζ'. Ογδοος δὲ δὴ Τάναϊς ποταμὸς, ὃς ῥέει τἀνέκαθεν ἐκ λίμνης μεγάλης ὁρμεώμενος, ἐκδιδοῖ δὲ ἐς μέζω ἔτι λίμνην καλεομένην Μαῆτιν, ἣ ὁρίζει Σκύθας τε τὺς βασιληίυς καὶ Σαυρομάτας· ἐς δὲ Τάναϊν τῦτον ἄλλος ποταμὸς ἐσβάλλει τῷ ὄνομά ἐστι Ὕργις.

νή. Τοῖσι μὲν δὴ ὀνομαστοῖσι ποταμοῖσι ὕτω δή τι οἱ Σκύθαι ἐσκευάδαται. τοῖσι δὲ κλήνεσι ἡ ποίη ἀναφυομένη ἐν τῇ Σκυθικῇ, ἔστι ἐπιχυλωλάτη πασέων ποιέων τῶν ἡ-

Digitized by Google

μεῖς ἴδμεν. ἀνοιγομένοισι δὲ τοῖσι κλήνεσι ἔξι ϛαθμώσαϑαι ὅτι τῦθ' ὕτως ἔχει.

νθ' Τὰ μὲν δὴ μέγιϛα ὕτω σφι εὔπορά ἐϛι· τὰ δὲ λοιπὰ νόμαια καλὰ τάδέ σφι διακέεται. Θεὺς μὲν μοῦνος τῦσδε ἱλάσκονται, Ἰϛίην μὲν μάλιϛα, ἐπὶ δὲ, Δία τε καὶ Γῆν, νομίζοντες τὴν Γῆν τῦ Διὸς εἶναι γυναῖκα. μετὰ δὲ τῦτους, Ἀπόλλωνά τε καὶ ὐρανίην Ἀφροδίτην, καὶ Ἡρακλέα, καὶ Ἄρεα. τῦτους μὲν πάντες οἱ Σκύθαι νενομίκασι. οἱ δὲ βασιλήϊοι [a] Σκύϑαι καὶ τῷ Ποσειδέωνι Θύουσι. ὀνομάζεται [b] δὲ Σκυθιϛὶ, Ἰϛίη μὲν, Ταβιτί· Ζεὺς δὲ ὀρθόταλα κατὰ γνώμην γε τὴν ἐμὴν καλεόμενος Παπαῖος· Γῆ δὲ, Ἀπία· Ἀπόλλων δὲ, Οἰτόσυρος· οὐρανίη δὲ Ἀφροδίτη, Ἀρίππασα [c]· Ποσειδέων δὲ, Θαμιμασάδας [d]. ἀγάλματα δὲ καὶ βωμὸς καὶ νηὸς οὐ νομίζουϛι ποιέειν, πλὴν Ἄρηϊ· τῦτῳ δὲ νομίζουϛι.

ξ'. Θυσίη δὲ ἡ αὐτὴ πᾶϛι κατέϛηκε περὶ πάντα τὰ ἱρὰ ὁμοίως, ἑρδομένη ὧδε [e].

[a] οἱ δὲ καλεόμενοι βασιλήϊοι. [b] ὀνομάζονται. [c] Ἀρτίμπασα. [d] Θαμιμασάδης. [e] ἑρδομένη δὲ ὧδε.

ita ſe habere diſſectis pecoribus licet diſcernere.

59. Et ſic quidem maxima apud eos abundant. cetera autem ad ritus et leges hoc modo ſunt eis inſtituta. Deorum hos ſolos placant, Veſtam ante omnes, deinde Jovem ac Tellurem; exiſtimantes Tellurem Jovis conjugem eſſe. Poſt hos Apollinem, et coeleſtem Venerem, et Herculem, et Martem. Hos cuncti Scythae deos arbitrantur. Sed qui regii Scythae vocantur, etiam Neptuno ſacrificant. Appellantur autem Scythice Veſta Tabiti: Jupiter, Papaeus mea ſententia rectiſſime: Tellus, Apia: Apollo, Oetoſyrus: coeleſtis Venus, Arippaſa: Neptunus, Thamimaſades. Simulacra et aras et delubra facere non ſtatuunt, praeterquam Marti; huic probant facere.

60. Idem ſacrificium prorſus omnibus apud omnia templa fieri eodem mo-

Digitized by Google

do eſt inſtitutum, quod tale eſt: Victima ipſa primoribus implicita pedibus ſiſtitur, cujus a tergo ſtans qui ſacrificat, tracto principio funis, pecudem dejicit, eaque concidente deum invocat, cui illam mactat: deinde circumdat laqueum collo, tum injecto baculo circumagit, ac ſtrangulat non incenſo igni, non profecans, non adſpergens; ſed ubi pecudem ſtrangulavit, et pellem detraxit, ad coquendum ſe vertit.

61. Verum quum Scythica regio lignorum ſit admodum inops, hoc ab illis ad carnem coquendam excogitatum eſt. Ubi victimas pelle nudarunt, nudant quoque oſſa carnibus, dehinc injiciunt, ſi ad manum habeant, lebetes indigenas Lesbiis crateribus maxime aſſimiles, niſi quod ſunt multo capaciores; in hos injicientes ſuccenſis oſſibus hoſtiarum, coquunt. Si autem non adfuerit lebes, omnes carnes hoſtiarum in alvos illarum injicientes a-

Digitized by Google

τὸ μὲν ἱρήϊον αὐτὸ ἐμπεποδισμένον τοὺς ἐμπροσθίυς πόδας ἔσηκε [f]· ὁ δὲ θύων, ὄπισθεν τῦ κλήνεος ἑρεὼς, σπάσας τὴν ἀρχὴν τῦ σρόφυ, καλαβάλλει μιν· πίπλοντος δὲ τοῦ ἱρηΐυ, ἐπικαλέει τὸν θεὸν τῷ ἂν θύῃ· κὴ ἔπειλα βρόχῳ περιὼν ἔβαλε τὸν αὐχένα. σκυλαλίδα δὲ ἐμβαλὼν περιάγει, κὴ ἀποπνίγει· ὕτε πῦρ ἀνακαύσας, ὕτε καταρξάμενος, ὕτ' ἐπισπείσας. ἀποπνίξας δὲ κὴ ἀποδείρας, τράπελαι πρὸς ἕψησιν.

ξα'. Τῆς δὲ γῆς τῆς Σκυθικῆς αὐνῶς ἀξύλυ ἑούσης, ὧδέ σφι ἐς τὴν ἕψησιν τῶν κρεῶν ἐξεύρηλαι. ἐπεὰν ἀποδείρωσι τὰ ἱρήϊα, γυμνῦσι τὰ ὀσέα τῶν κρεῶν· ἔπειλα ἐσβάλλυσι [g] ἢν μὲν τύχωσι ἔχονλες ἐς λέβητας ἐπιχωρίυς, μάλισα Λεσβίοισι κρητῆρσι προσεικέλυς, χωρὶς ἢ ὅτι πολλῷ μέζονας· ἐς τύτυς ἐσβάλλοντες, ἕψυσι ὑποκαίονλες τὰ ὀσέα τῶν ἱρηΐων· ἢν δὲ μή σφι παρῇ λέβης, οἱ δὲ ἐς τὰς γασέρας τῶν ἱρηΐων ἐσβάλλονλες τὰ κρέα πάνλα, κὴ πα-

[f] ἐμπεποδισμένον τὺς δύο πόδας τὺς ἐμπροσθίυς ἔσηκε. Sed insuper habet MS. ἐμπεποδισμένος. [g] ἔπειλα δ' ἐσβάλλυσι.

ραμίξαντες ὕδωρ, ὑποκαίουσι τὰ ὀστέα. τὰ δὲ ἄϊθαλα κάλλιστα. αἱ δὲ γαστέρες χωρέουσι εὐπετέως τὰ κρέα ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων· καὶ ὕτω βῶς τε ἑωϋτὸν ἐξέψει, καὶ τἄλλα ἰρήϊα ἑωϋτὸ ἕκαστον. ἐπεὰν δὲ ἐψηθῇ τὰ κρέα, ὁ θύσας, τῶν κρεῶν καὶ τῶν σπλάγχνων ἀπαρξάμενος, ῥίπτει ἐς τὸ ἔμπροσθεν. θύουσι δὲ καὶ τἄλλα πρόβαλα, καὶ ἵππους μάλιστα.

ξϛ'. Τοῖσι μὲν δὴ ἄλλοισι τῶν θεῶν ὕτω θύουσι, καὶ ταῦτα τῶν κληνέων. τῷ δὲ Ἄρηϊ ὧδε κατὰ νόμους· ἑκάστοισι τῶν ἀρχηΐων ἑσίδρυταί σφι Ἄρηος ἱρὸν τοιόνδε· Φρυγάνων φάκελοι συννενέαται ὅσον τ' ἐπὶ σταδίους τρεῖς μῆκος καὶ εὖρος, ὕψος δὲ ἔλασσον· ἄνω δὲ τούτου, τετράγωνον ἄπεδον πεποίηται· καὶ τὰ μὲν τρία τῶν κώλων ἔστι ἀπότομα, καλὰ δὲ τὸ ἓν, ἐπιβατόν. ἔτεος δὲ ἑκάστου ἀμάξας πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ἐπινέουσι Φρυγάνων. ὑπονοστέει γὰρ δὴ αἰεὶ ὑπὸ τῶν χειμώνων. ἐπὶ τούτου δὴ τοῦ ὀγ-

qua admixta, ossa succendunt. Quibus acerrime ardentibus, et alvis facile capientibus carnes ossibus separatas, ita fit ut bos se ipse excoquat: et item cetera sacrificia unumquodque se ipsum. Coctis carnibus, is qui immolavit, earum atque intestinorum proficias sumens ante se poricit. Immolant autem et alias oves, tum praecipue equos.

62. Et aliis quidem diis hunc in modum et tales pecudes immolant: Marti vero sic legitimo ritu. Singulis in curiis ab eis struitur tale templum: Sarmentorum fasces congeruntur trium in longum latumque stadiorum, minoris tamen sublimitatis: desuper quadrata planities efficitur: tria latera praerupta sunt, quartum acclive, per quod ascendatur. Eo quotannis comportant centum quinquaginta plaustra sarmentorum. nam semper propter coeli

Digitized by Google

atrocitatem illa marceſcunt. Super hanc congeriem ferreus acinaces a ſingulis vetuſtus ſtatuitur. Idque eſt Martis ſimulacrum, cui annuas hoſtias offerunt ovium et equorum; et ſane plura his ſacrificant quam ceteris diis. Ex hoſtibus captivis centeſimum quemque immolant, non eodem quo et pecora modo, ſed diverſo. nam ubi capitibus vinum libaverunt, ipſos in vas jugulant: dehinc in congeriem ſarmentorum ſublatum acinaci cruorem invergunt. Hunc quidem ſupra ferunt. inferius autem prope templum iſta faciunt: Virorum interemptorum omnes humeros dextros praecidunt una cum manibus et in aërem jaciunt. et ceteris deinde ſolennibus confectis abeunt: quò autem ceciderit manus, ibi jacet, ac ſeorſum cadaver.

63. Et ſacrificia quidem haec eis ſunt

Digitized by Google

καὶ ἀκινάκης σιδήρεος ἵδρυται ἀρχαῖος ἑκάστοισι· καὶ τοῦτ' ἐστὶ τοῦ Ἄρεος τὸ ἄγαλμα. τούτῳ δὲ τῷ ἀκινάκει θυσίας ἐπετείους προσάγουσι προβάτων καὶ ἵππων. καὶ δὴ καὶ τοῖσδ' ἔτι πλέω θύουσι ἢ τοῖσι ἄλλοισι θεοῖσι. ὅσους δ' ἂν τῶν πολεμίων ζωγρήσωσι, ἀπὸ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν ἄνδρα ἕνα [a] θύουσι, τρόπῳ οὐ τῷ αὐτῷ ᾧ καὶ τὰ πρόβατα, ἀλλ' ἑτεροίῳ. ἐπεὰν γὰρ οἶνον ἐπισπείσωσι κατὰ τῶν κεφαλέων, ἀποσφάζουσι τοὺς ἀνθρώπους ἐς ἄγγος· καὶ ἔπειτα ἀνενείκαντες ἄνω ἐπὶ τὸν ὄγκον τῶν Φρυγάνων, καταχέουσι τὸ αἷμα τοῦ ἀκινάκεος. ἄνω μὲν δὴ Φορέουσι τοῦτο. κάτω δὲ παρὰ τὸ ἱρὸν ποιεῦσι τάδε· τῶν ἀποσφαγέντων ἀνδρῶν τοὺς δεξιοὺς ὤμους πάντας ἀποτάμνοντες σὺν τῇσι χερσὶ, ἐς τὸν ἠέρα ἱεῖσι· καὶ ἔπειτα καὶ τὰ ἄλλα ἀπέρξαντες ἱρήια ἀπαλλάσσονται. χεὶρ δὲ τῇ ἂν πέσῃ κέαται [b], καὶ χωρὶς ὁ νεκρός.

ξγ'. Θυσίαι μέν νυν αὗταί σφι κατε-

a Vocem ἕνα non agnoscit MS. b κεῖται.

ϛέασι. ὑσὶ δὲ οὗτοι ϗδὲν νομίζϗσι, ϗδὲ τρέφειν τοπαράπαν ἐν τῇ χώρῃ θέλϗσι.

ξϑ'. Τὰ δ' ἐς πόλεμον ἔχονλα ὧδέ σφι διακέαλαι [c]· ἐπεὰν τὸν πρῶτον ἄνδρα καταβάλῃ ἀνὴρ Σκύθης, τϗ αἵματος ἐμπίνει. ὅσϗς δ' ἂν φονεύσῃ ἐν τῇ μάχῃ, τϗτέων τὰς κεφαλὰς ἀποφέρει τῷ βασιλέϊ. ἀπενείκας μὲν γὰρ κεφαλὴν, τῆς ληΐης μεταλαμβάνει τὴν ἂν λάβωσι· μὴ ἐνείκας δὲ, ϗ. ἀποδείρει δὲ αὐτὴν τρόπῳ τοιῷδε· περιταμὼν κύκλῳ περὶ τὰ ὦτα, ϗ λαβόμενος τῆς κεφαλῆς, ἐξίει. μετὰ δὲ, σαρκίσας βοὸς πλευρῇ, δέψει τῆσι χερσί. ὀργίσας δὲ αὐτὸ, ἅτε χειρόμακτρον ἕκτηλαι. ἐκ δὲ τῶν χαλινῶν τϗ ἵππου τὸν αὐτὸς [d] ἐλαύνῃ, ἐκ τϗτϗ ἐξάπτει, ϗ ἀγάλλεται. ὃς γὰρ ἂν πλεῖϛα δέρματα χειρόμακτρα ἔχῃ [e], ἀνὴρ ἄριϛος οὗτος κέκριλαι. πολλοὶ δὲ αὐτέων ἐκ τῶν ἀποδερμάτων ϗ χλαίνας ἐπείνυσθαι ποιεῦσι, συῤῥάπλοντες κατάπερ βαίτας. πολλοὶ δὲ ἀνδρῶν ἐχθρῶν

[c] διακείται. [d] τὸν ἂν αὐτὸς. [e] ἔχοι.

inſtituta. Sues vero illi nihil morantur, quas nec alere omnino in regione volunt.

64. Quae vero ad bellum attinent, hunc in modum ſunt eis comparata. Quem primum virum dejecerit vir Scytha, ejus ſanguinem potat: quoſcunque in proelio interemerit, eorum capita regi offert. nam capite allato, fit praedae quamcunque ceperit particeps, alioqui expers. Caput hoc modo pelle nudat: In orbem illud amputat circa aures, verticeque ſumpto excutit, deinde involvens carni ex bovis latere, manibus ſubigit ac mollitum, tanquam mantile poſſidet, eaque ex habenis equi quem agitat, appenſa gloriatur: ut quiſque enim coria mantilia plurima habet, ita vir judicatur praeſtantiſſimus. Sunt quoque multi qui ex corii hujus fruſtris laenas denſari curant, conſarcinantes tanquam ſiſyras paſtorias. Multi

etiam occiſorum hoſtium manus dextras cum ipſis unguibus excoriant, opercula haec pharetrarum habentes. Eſt autem inter omnia coria humanum fere et craſſum maxime et candore ſplendidum. Multi etiam totos homines excoriatos, et ſuper ligna extentos, in equis circumferunt.

65. Haec ab illis ita ſunt recepta. Ipſis autem capitibus non utique omnium, ſed inimiciſſimorum haec faciunt; quiſque illud quod eſt infra ſupercilia, ſerra abciſum prorſus expurgat: et crudo tantum bovis corio, ſi pauper ſit; ſin dives, non modo exterius inducit bovino corio, verum etiam interius inaurat, et ſic uterque pro poculo utitur. Idem agunt de familiaribus, ſi inter eos extiterint diſcordiae, et alter eorum apud regem victoria ſit potitus. Haec capita hoſpitibus, qui ad eum veniunt alicujus apud ipſum

Digitized by Google

τὰς δεξιὰς χέρας νεκρῶν ἑόντων ἀποδείραντες αὐτοῖσι [a] ὄνυξι, καλύπτρας τῶν φαρετρέων ποιεῦνται. δέρμα δὲ ἀνθρώπου, καὶ παχὺ καὶ λαμπρόν, ἦν ἄρα χεδὸν δερμάτων πάντων λαμπρότατον λευκότητι. πολλοὶ δὲ καὶ ὅλους ἄνδρας ἐκδείραντες, καὶ διατείναντες ἐπὶ ξύλων, ἐπ' ἵππων περιφέρουσι. ταῦτα μὲν δὴ ὕτω σφι νενόμισται.

ξέ. Αὐτὰς δὲ τὰς κεφαλὰς, ὅτι [b] πάντων, ἀλλὰ τῶν ἐχθίστων, ποιεῦσι τάδε· ἀποπρίσας ἕκαστος πᾶν τὸ ἔνερθεν τῶν ὀφρύων, ἐκκαθαίρει· καὶ ἢν μὲν ἢ πένης, ὅδ' ἔξωθεν ὠμοβοέην μοῦνην περιτείνας, οὕτω χρᾶται· ἢν δὲ ἢ πλούσιος [c], τὴν μὲν ὠμοβοέην περιτείνει· ἔσωθεν δὲ περιχρυσώσας, τῷ χρᾶται ποτηρίῳ. ποιεῦσι δὲ τοῦτο καὶ τῶν οἰκηίων, ἢν σφι διάφοροι γίνωνται, καὶ ἢν ἐπικρατήσῃ [d] αὐτοῦ παρὰ τῷ βασιλέϊ. ἑνῶν δέ οἱ ἐλθόντων τῶν ἂν λόγον ποιέηται, τὰς κεφαλὰς ταύτας παραφέρει, καὶ

[a] ἀποδείραντες καὶ διατείναντες αὐτοῖσι. [b] ὕτοι. [c] δὲ πλούσιος. [d] τις ἐπικρατήσῃ.

ἐπιλέγει ὡς οἱ ἑόντες οἰκήϊοι πόλεμον προσεθήκαντο, καί σφεων αὐτὸς ἐπεκράτησε, ταύτην τὴν ἀνδραγαθίην λέγοντες [e].

ξς'. Ἅπαξ δὲ τῦ ἐνιαυτῦ ἑκάστυ ὁ νομάρχης [f] ἕκαστος ἐν τῷ ἑωϋτῷ νομῷ κιρνᾷ κρητῆρα οἴνυ, ἀπ' οὗ πίνυσι τῶν Σκυθέων ὅσοις δὴ ἄνδρες πολέμιοι ἀραιρημένοι ἔωσι· τοῖσι δ' ἂν μὴ κατεργασμένον ᾖ τῦτο, ὐ γεύονται τοῦ οἴνυ τούτυ, ἀλλ' ἠτιμωμένοι ἀποκατέαται. ὄνειδος δέ σφι ἐς τὶ μέγιστον τῦτο· ὅσοι δὲ αὐτῶν [g] καὶ κάρτα πολλοὺς ἄνδρας ἀναιρηκότες ἔωσι, οὗτοι δὲ σύνδυο κύλικας ἔχοντες, πίνυσι ὁμῦ.

ξζ' Μάντιες δὲ Σκυθέων εἰσὶ πολλοί, οἳ μαντεύονται ῥάβδοισι ἰτεΐῃσι πολλῇσι ὧδε· ἐπεὰν φακέλυς ῥάβδων μεγάλυς ἐνείκωνται, θέντες χαμαὶ, διεξελίασυσι αὐτύς· καὶ ἐπὶ μίαν ἑκάστην ῥάβδον τιθέντες, θεσπίζυσι. ἅμα τε λέγοντες ταῦτα, συνειλέυσι τὰς ῥάβδυς ὀπίσω, καὶ αὖτις κατὰ μίαν συντιθεῖσι. αὕτη μέν σφι ἡ μαντικὴ πα-

[e] λέγεται. [f] ὐνομάρχης. [g] ὅσοι δὲ ἂν αὐτῶν.

exiſtimationis, exhibet: refertque illos, quum eſſent domeſtici, et ad pugnam laceſſiſſent, ab ipſo eſſe ſuperatos: id ſtrenuitatis loco ponentes.

66. Semel autem quotannis quilibet regionis princeps in eadem regione miſcet vini craterem, de quo bibunt Scythae, a quibus hoſtes ſublati ſunt; at non inde guſtant qui nihil tale ediderint, ſed ſine honore ſeorſum ſedent: quae res apud eos maximae eſt ignominiae. Qui vero illorum complures caedes fecerunt, hi duobus pariter quos habent calicibus potant.

67. Apud eoſdem multi ſunt vaticinatores, qui pluribus virgis ſalignis divinant, ad hunc modum: Grandes virgarum faſces quum attulerunt, humi poſitos diſſolvunt, ac ſeparatim ponentes illarum ſingulas, fata praedicunt, et dum iſta dicunt, vice verſa virgas convolvunt, ac rurſus ſigillatim componunt. Haec eſt illis

Digitized by Google

tradi a majoribus divinatio. Sed Enaries et ſemiviri, ajunt ſibi a Venere tradi divinationem. Tiliae igitur fronde vaticinantur. Tiliam ubi quis trifariam ſciderit, digitis ſuis eam implicans ac reſolvens vaticinatur.

68. Horum tres maxime probatos arceſſit rex Scytharum, quoties aegrotat, eo modo quo dixi vaticinantes; et ſemper fere hi dicunt talia, nempe hunc aut illum civem (indicant autem hominem de quo loquuntur) pejeraſſe per regia ſolia: (eſt autem Scythis mos plerunque jurandi per regia ſolia, quum maximum volunt interponere jusjurandum) protinuſque is, quem dixerint pejeraſſe, adductus, coarguitur ſcientia divinandi, tanquam compertus falſo dejeraſſe per regia ſolia, et ob id regem aegrotare. Si ille inficiatur

Digitized by Google

τρωΐη ἐςί [a]. οἱ δὲ ἐνάριες ϗ οἱ ἀνδρόγυνοι τὴν Αφροδίτην σφι λέγυσι μανλικὴν ὄυναι· φιλύρης ὢν φλοιῷ μαντεύονλαι, ἐπεὰν τὴν φιλύρην τρίχα [b] χίση διαπλέκων ἐν τοῖσι δακτύλοισι τοῖσι ἑωϋτῦ, ϗ διαλύων, χρᾷ.

ξή. Επεὰν δὲ βασιλεὺς ὁ Σκυθέων νάμη, μεταπέμπεται τῶν μαντίων ἄνδρας τρεῖς τὺς εὐδοκιμέονλας μάλιςα, οἳ τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ μαντεύονλαι. ϗ λέγυσι οὗτοι ὡς τοεπίπαν μάλιςα τάδε, ὡς τὰς βασιληΐας ἱςίας ἐπιόρκηκε ὃς ϗ ὃς λέγονλες τῶν ἀςῶν τὸν ἄν δὴ λέγωσι· (τὰς δὲ βασιληΐας ἱςίας νόμος Σκύθησι ταμάλιςά ἐςι ὀμνύναι τότε ἐπεὰν τὸν μέγιςον ὅρκον ἐθέλωσι ὀμνύναι) αὐτίκα δὲ διαλελαμμένος ἄγεται ἕτος τὸν ἄν δὴ φῶσι ἐπιορκῆσαι. ἀπιγμένον δὲ ἐλέγχουσι οἱ μάντιες ὡς ἐπιορκήσας φαίνεται ἐν τῇ μανλικῇ τὰς βασιληΐας ἱςίας, ϗ διὰ ταῦτα ἀλγέει ὁ βασιλεύς. ὁ δὲ ἀρνέεται, ὑ φάμενος ἐπιορκῆσαι, ϗ δεινολογέεσθαι. ἀρνεομένυ δὲ τούτυ, ὁ βασιλεὺς

[a] μὲν τοι ἡ μαντικὴ παλρωΐη σφι ἐςί. [b] τρία MS.

μεταπέμπεσθαι ἄλλους διπλησίους μάντιας· καὶ ἦν μὲν καὶ ξύτοι ἐσορέωντες ἐς τὴν μαντικὴν, καταδήσωσι ἐπιορκῆσαι, τῦδε ἰθέως τὴν κεφαλὴν ἀποτάμνυσι, καὶ τὰ χρήματα αὐτῦ διαλαγχάνυσι οἱ πρῶτοι τῶν μαντίων· καὶ ἦν δὲ [c] οἱ ἐπελθόντες μάντιες ἀπολύσωσι, ἄλλοι πάρεισι μάντιες, καὶ μάλα ἄλλοι. ἦν ὦν οἱ πλεῦνες τὸν ἄνθρωπον ἀπολύσωσι, δέδοκται τοῖσι πρώτοισι τῶν μαντίων αὐτοῖσι ἀπόλλυσθαι.

ξθ'. Ἀπολλῦσι δῆτα αὐτὺς [d] τρόπῳ τοιῷδε· ἐπεὰν ἅμαξαν καμάρης [e] Φρυγάνων πλήσωσι, καὶ ὑποζεύξωσι βῦς, ἐμπεδήσαντες τὺς μάντιας, καὶ χέρας ὀπίσω δήσαντες, καὶ στομώσαντες, κατειργνῦσι ἐς μέσα τὰ φρύγανα. ὑποπρήσαντες δὲ αὐτὰ, ἀπιεῖσι φοβήσαντες τὰς βῦς. πολλοὶ μὲν δὴ συγκατακαίονται τοῖσι μάντισι βόες, πολλοὶ δὲ περιχεσαμένοι ἀποφεύγυσι, ἐπεὰν αὐτέων ὁ ῥυμὸς καλακαυθῇ. κατακαίουσι δὲ τρόπῳ τῷ εἰρημένῳ καὶ δι' ἄλλας αἰτίας

[c] μαντίων· ἦν δὲ. [d] ἀπολλῦσι δὲ αὐτὺς. [e] vox καμάρης ignoratur in MS.

ſe dicens non pejeraſſe, atque indignatur, rex duplum numerum vaticinorum arceſſit: qui inſpecta divinandi ratione, ſi et ipſi hominem perjurii convicerint, ſine mora caput abcidunt; ejuſque facultates inter ſe partiuntur primi vaticini. Sin vero illi qui ſupervenerunt vaticini homines abſolverint, alii atque alii praeſto ſunt: quorum ſi plures abſolverint, decretum eſt primis illis vaticinis eſſe pereundum.

69. Eoſque hunc in modum necant. Plauſtrum concamaratum ubi ſarmentis referſerunt, bobuſque junxerunt, vaticinos pedibus implicatis, et manibus poſt tergum revinctis, atque ore obſtructo, infulciunt in medium ſarmentorum: incenſiſque illis territando agitant boves. quorum boum multi cum vaticinis concremantur, multi ambuſti, cremato illorum temone, aufugiunt. Hoc quem dixi modo comburunt vaticinos, etiam ob alias

Digitized by Google

cauſſas, appellantque falſos vates.

70. Sed quos morte rex afficit, eorum nec liberos linquit, ſed univerſos mares interficit, feminis nihil laeſis. Foedera cum quibuſcunque ineunt Scythae, hoc modo ineunt: Infuſo in grandem calicem fictilem vino, commiſcent eorum ſanguinem qui feriunt foedus, percutientes cultello aut incidentes gladio paululum corporis. deinde in calice tingunt acinacem, ſagittas, ſecurim, jaculum. Haec ubi fecerunt, multa apprecantur: poſtea vinum epotant non modo ii qui foedus faciunt, ſed etiam comitum ii qui ſunt maximae dignitatis.

71. Regum autem ſepulchra in Gerrhis ſunt. Ubi Boryſthenes jam navigabilis eſt, ibi, quum rex eis deceſſit, ingentem in terra ſcrobem fodiunt forma quadrata. hoc ubi praepararunt, ſuſcipiunt cadaver, corpore incerato, alvo diſciſſa at-

τοὺς μάντιας, ψευδομάντιας καλέοντες.

ο΄. Τὸν δ' ἂν ἀποκλείνῃ [f] βασιλεὺς, τυτέων ὐδὲ τὸν παῖδας λείπει, ἀλλὰ πάντα τὰ ἔρσενα κλείνει, τὰ δὲ θήλεα οὐκ ἀδικέει. ὅρκια δὲ ποιεῦνται Σκύθαι ὧδε, πρὸς τὸν ἂν ποιέωνται· ἐς κύλικα μεγάλην κεραμίνην οἶνον ἐγχέαντες, αἷμα συμμίσγουσι τῶν τὰ ὅρκια ταμνομένων, τύψαντες ὑπέαλι ἢ ἐπιταμόντες μαχαίρῃ σμικρὸν τοῦ σώματος· κῆ ἔπειτα ἀποβάψαντες ἐς τὴν κύλικα ἀκινάκεα, κῆ ὀϊστὸν, κῆ σάγαριν, κῆ ἀκόντιον· ἐπεὰν δὲ ταῦτα ποιήσωσι, κατεύχονται πολλὰ, κῆ ἔπειτα ἀποπίνουσι αὐτοί τε οἱ τὸ ὅρκιον ποιεύμενοι, κῆ τῶν ἑπομένων οἱ πλείστου ἄξιοι.

οα΄. Ταφαὶ δὲ τῶν βασιλήων ἐν Γέρροισι εἰσί. ἐς ὃ ὁ Βορυσθένης ἐστὶ προσπλωτὸς, ἐνθαῦτα ἐπεάν σφι ἀποθάνῃ ὁ βασιλεὺς, ὄρυγμα γῆς μέγα ὀρύσσουσι τετράγωνον. ἑτοῖμον δὲ τοῦτο ποιήσαντες, ἀναλαμβάνουσι τὸν νεκρὸν, κατακεκηρωμέ-

[f] ἀποκλείνοι.

νον μὲν τὸ σῶμα· τὴν δὲ νηδὺν ἀναχισθεῖσαν, καὶ καθαρθεῖσαν, πλέην κυπέρου κεκομμένου, καὶ θυμιήματος, καὶ σελίνου σπέρματος, καὶ ἀνήσου, συνερραμμένην ὀπίσω, καὶ κομίζουσι ἐν ἁμάξῃ ἐς ἄλλο ἔθνος. οἱ δ' ἂν παραδέξωνται κομισθέντα τὸν νεκρὸν, ποιεῦσι τάπερ οἱ βασιλήϊοι Σκύθαι· τοῦ ὠτὸς ἀποτάμνονται, τρίχας περικείρονται, βραχίονας περιτάμνονται [a], μέτωπον καὶ ῥῖνα καταμύασονται, διὰ τῆς τε ἀριστερῆς χερὸς ὀϊστοὺς διαβυνέονται. ἐνθεῦτεν δὲ κομίζουσι ἐν ἁμάξῃ τὸν νέκυν τοῦ βασιλέος ἐς ἄλλο ἔθνος τῶν ἄρχουσι. οἱ δέ σφι ἕπονται, ἐς τοὺς πρότερον ἦλθον. ἐπεὰν δὲ πάντας περιέλθωσι τὸν νέκυν κομίζοντες, ἐν Γερροισι ἔσχατα καλοικημένοισι εἰσὶ τῶν ἐθνέων τῶν ἄρχουσι, καὶ ἐν τῇσι ταφῇσι. καὶ ἔπειτα ἐπεὰν θέωσι τὸν νέκυν ἐν τῇσι θήκῃσι ἐπὶ σιβάδος, παραπήξαντες αἰχμὰς ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ νεκροῦ, ξύλα ὑπερτείνουσι, καὶ ἔπειτα ῥιψὶ καταστεγάζουσι. ἐν δὲ τῇ λοιπῇ εὐρυχωρίῃ τῆς

a Haec quatuor verba τρίχας περικείρονται, βραχίονας περιτάμνονται non sunt in MS.

Digitized by Google

que expurgata, quam ſilere contuſo et thymiamate apiique ſemine et aniſi quum expleverunt, conſuunt rurſus, et in plauſtro ad aliam gentem ferunt. Qui vero delatum cadaver excipiunt, eadem agunt quae regii Scythae: auris aliquid decidunt, crinem circumtondent, brachia circumcidunt, frontem naſumque conſauciant, ſiniſtram manum ſagittis trajiciunt. Poſtmodum regis cadaver in plauſtro ferunt ad aliam gentem cui imperitant, quae ipſos comitatur ad eos unde primum venerant. Ubi jam mortuum ferentes, luſtraverunt univerſas gentes, in Gerrhis extrema habitantibus ſunt gentium, quibus imperant, et in his ſepulchris. Quem poſtquam in loculis poſuerunt ſuper torum, mucronibus hinc atque hinc defixis, deſuper ligna extendunt, ac deinde ſalignis ramis contegunt. In reliqua loculi ſpatioſitate aliquam ejus pallacam ſtrangula-

Digitized by Google

tam ſepeliunt, et pincernam, et cocum, et equiſonem, et miniſtrum, et internuncium, nec non equos et aliarum rerum omnium primitias, quinetiam phialas aureas. nam argentum aut aes in uſu non habent. His actis, humum certatim atque avide injiciunt, cupientes tumulum quam maximum efficere.

72. Circumacto anno, rurſus hoc agunt: E famulis reliquis aptiſſimos ſumunt. ſunt autem hi ingenui Scythae; illi enim ſerviunt, quos ipſe rex juſſerit. nam pecunia emptos ſervos non habent. Horum miniſtrorum quinquaginta quum ſtrangulaverunt ac totidem praeſtantiſſimos equos, alvo eorum exempta et expurgata, paleis implent, ac conſuunt: et ubi dimidium fornicis ſuper duo ligna, dimidium ſupinum ſtatuentes, alterumque dimidium fornicis ſuper altera duo ligna,

Digitized by Google

θήκης, τῶν παλλακέων τε μίην ἀποπνίξαντες θάπτουσι, καὶ τὸν οἰνοχόον, καὶ μάγειρον, καὶ ἱπποκόμον, καὶ διηκόνον, καὶ ἀγγελιηφόρον, καὶ ἵππους, καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀπαρχάς, καὶ φιάλας χρυσέας. ἀργύρῳ δὲ οὐδὲν οὐδὲ χαλκῷ χρέωνται. ταῦτα δὲ ποιήσαντες, χώσι πάντες χῶμα μέγα, ἁμιλλώμενοι, καὶ προθυμεόμενοι ὡς μέγιστον ποιῆσαι.

οϚ'. Ἐνιαυτοῦ δὲ περιφερομένου, αὖτις ποιεῦσι τοιόνδε. λαβόντες τῶν λοιπῶν θεραπόντων τοὺς ἐπιτηδεωτάτους· οἵδε εἰσὶ Σκύθαι ἐγγενέες· ἕτοι γάρ εἰσι θεραπεύοντες τοὺς ἂν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς κελεύσῃ, ἀργυρώνητοι δὲ οὐκ εἰσί σφι θεράποντες· τυτέων ὧν τῶν διηκόνων ἐπεὰν ἀποπνίξωσι πεντήκοντα, καὶ ἵππους τοὺς καλλίστους πεντήκοντα, ἐξελόντες αὐτέων τὴν κοιλίην, καὶ καθήραντες, ἐμπιπλᾶσι ἀχύρων, καὶ συρράπτουσι. ἀψίδος δὲ ἥμισυ ἐπὶ ξύλα δύο, ἥμισυ στήσαντες ὕπλιον, καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῆς ἀψίδος ἐπ' ἕτερα δύο καταπήξαντες

τρόπῳ τοιούτῳ, πολλὰ ταῦτα ἔπειλα τῶν ἵππων καλαμήκεα ξύλα παχέα διελάσαντες μέχρι τῶν τραχήλων, ἀναβιβάζονται [b] αὐτοὺς ἐπὶ τὰς ἀψίδας. τῶν δὲ, αἱ μὲν πρότεραι ἀψίδες ὑπέχουσι [c] τοὺς ὤμους τῶν ἵππων· αἱ δὲ, ὄπισθεν παρὰ τοὺς μηροὺς, τὰς γαστέρας ὑπολαμβάνουσι· σκέλεα δὲ ἀμφότερα καταχρέμαται μετέωρα. χαλινοὺς δὲ κὴ στόμια ἐμβαλόντες ἐς τοὺς ἵππους, κατατείνουσι ἐς τὸ πρόσθεν αὐτέων, κὴ ἔπειτα ἐκ παστάλων δέουσι. τῶν δὲ δὴ νεηνισκων τῶν ἀποπεπνιγμένων τῶν πεντήκοντα ἕνα ἕκαστον ἀναβιβάζουσι ἐπὶ τὸν ἵππον [d], ὧδε ἀναβιβάζοντες· ἐπεὰν νεκρὸς ἑκάστου παρὰ τὴν ἄκανθαν ξύλον ὀρθὸν διελάσωσι μέχρι τοῦ τραχήλου, κάτωθεν δὲ ὑπερέχει τοῦ ξύλου τούτου, τὸ ἐς τόρμον πηγνύουσι τοῦ ἑτέρου ξύλου τοῦ διὰ τοῦ ἵππου. ἐπισησάντες δὲ κύκλῳ τὸ σῆμα ἱππέας τοιούτους ἀπελαύνουσι.

ογ'. Οὕτω μὲν τοὺς βασιλέας θάπτουσι.

[b] ἀναβιβάζουσι. [c] MS. ὑπιρέχουσι. [d] ἐπ' ἵππων.

tali modo defixerint, multa illa tum oblonga ligna craſſa per equos ad cervicem uſque quum trajecerunt, attollunt eos ſupra fornices, quorum priores fornices ſuſtinent armos equorum, poſteriores vero juxta femora ſuſcipiunt ventres, utriſque cruribus ſuperne dependentibus. Equos autem infrenant, eorumque habenas anteriora extendunt, et mox ad palos alligant: dehinc ſuper eorum ſingulos ſtatuunt ſingulos quinquaginta juvenum ſtrangulatorum hunc in modum. Unicuique eorum rectum ſtipitem praeter ſpinam ad cervicem uſque transfigunt: quod inferius extat aliquid ſtipitis, id infigunt foramini ligni alterius quo equus trajectus eſt. His equitibus ſepulchro circumpoſitis abeunt.

73. Hunc in modum reges ſepeliunt.

Digitized by Google

Alios autem Scythas, quum deceſſerunt, proximi quique in plauſtris collocatos ad amicos circumferunt. eos ſinguli amicorum excipientes, epulum comitantibus praebent; ſed et cadaveri ſimiliter ex omnibus apponit, quae caeteris. Ad hunc modum quadraginta diebus privati homines circumaguntur: dehinc humantur. Scythae autem qui ſepeliverunt tali modo purgantur. Ubi caput terſerunt abluerunt que, circa corpus ita agunt. Tria ligna ſtatuunt mutuo inclinata, circa haec praetendunt lanea pilea, quam maxime conſtipantes, et in alveum in medio lignorum pileorumque poſitum lapides conjiciunt ex igne perlucidos.

74. Naſcitur autem apud eos cannabis lino ſimillima, praeterquam craſſitudine ac magnitudine: ſed multo iſta cannabis eſt praeſtantior, vel ſua ſponte naſcens, vel ſata: ex qua Thraces quidem

Digitized by Google

τὺς δὲ ἄλλυς Σκύθας, ἐπεὰν ἀποθάνωσι, περιάγυσι οἱ ἀγχοτάτω προσήκονλες καλὰ τὺς φίλους ἐν ἀμάξῃ [a] κειμένους. τῶν δὲ ἕκας ος ὑποδεκόμενος εὐωχέει τοὺς ἑπομένυς, καὶ τῷ νεκρῷ ἁπάντων παραπλησίως παρατίθησι ὅσα τοῖσι ἄλλοισι. ἡμέρας δὲ τεσσεράκονλα ὕτω οἱ ἰδιῶται περιάγονται, ἔπειλα θάπλονται. θάψανλες δὲ οἱ Σκύθαι, καθαίρονλαι τρόπῳ τοιῷδε· σμησάμενοι τὰς κεφαλὰς καὶ ἐκπλυνάμενοι, ποιεῦσι περὶ τὸ σῶμα τάδε· ἐπεὰν ξύλα ςήσωσι τρία ἐς ἄλληλα κεκλιμένα, περὶ ταῦτα πίλυς εἰρινέυς περιτείνυσι· συμφράξαντες δὲ ὡς μάλιςα, λίθους ἐκ πυρὸς διαφανέας ἐσβάλλουσι ἐς σκάφην κειμένην ἐν μέσῳ τῶν ξύλων τε καὶ τῶν πίλων.

οδ'. Ἐςι δέ σφι κάνναβις φυομένη ἐν τῇ χώρῃ, πλὴν παχύτηλος καὶ μεγάθεος, τῷ λίνῳ ἐμφερεςάτη. ταύτῃ δὲ πολλῷ ὑπερφέρει ἡ κάνναβις αὕτη· καὶ αὐτομάτη καὶ σπειρομένη φύεται· καὶ ἐξ αὐτῆς Θρῇϊκες

[a] ἀμάξῃσι.

μὲν ϰ᾽ εἴμαλα ποιεῦνται τοῖσι λινέοισι ὁμοιότατα· ὅδ᾽ ἄν, ὅστις μὴ ϰάρτα τρίβων εἴη αὐτῆς, διαγνοίη λίνου ἢ ϰαννάβιός ἐστι· ὃς δὲ μὴ εἰδέ ϰω τὴν ϰαννάβιδα, λίνεον δοϰήσει εἶναι τὸ εἷμα.

οε΄. Ταύτης ὦν οἱ Σϰύθαι τῆς ϰαννάβιος τὸ σπέρμα ἐπεὰν λάβωσι, ὑποδύνουσι ὑπὸ τοὺς πίλους, ϰαὶ ἔπειτα ἐπιβάλλουσι [b] τὸ σπέρμα ἐπὶ τοὺς διαφανέας λίθους τῷ πυρί. τὸ δὲ θυμιῆσαι ἐπιβαλλόμενον, ϰ᾽ ἀτμίδα παρέχεται τοσαύτην, ὥστε Ἑλληνιϰὴ οὐδεμία ἂν μιν πυρίη ἀποϰρατήσειε· οἱ δὲ Σϰύθαι ἀγάμενοι τῇ πυρίῃ ὠρύονται. τοῦτό σφι ἀντὶ λουτροῦ ἐστί. οὐ γὰρ δὴ λοῦνται ὕδατι τοπαράπαν τὸ σῶμα. αἱ δὲ γυναῖϰες αὐτέων ὕδωρ παραχέουσαι, ϰατασώχουσι περὶ λίθον τρηχὺν τῆς ϰυπαρίσσου, ϰ᾽ ϰέδρου, ϰ᾽ λιβάνου ξύλου· ϰ᾽ ἔπειτα τὸ ϰατασωχόμενον τοῦτο, παχὺ ἐὸν, ϰ᾽ ϰαταπλάσσονται [c] πᾶν τὸ σῶμα ϰαὶ τὸ πρόσωπον· ϰ᾽ ἅμα μὲν εὐωδίη σφέας ἀπὸ

[b] ὑποβάλλουσι. [c] ἰὸν, ϰαταπάσσονται.

etiam veſtimenta conficiunt lineis ſimillima: neque ſane niſi quis admodum peritus ſit ejus, linea ſint an cannabina, queat dignoſcere: et qui non viderit cannabem exiſtimabit lineum eſſe veſtimentum.

75. Hujus ergo cannabis ſemen ubi acceperint Scythae ſub pileis ſuccedunt, ac deinde id ſupra lapides igne perlucidos jaciunt. Id vero aggrediens ſuffire etiam vaporem reddit tantum, ut Graecum nullum thuribulum eum ſuperet. Hoc odore gaudentes Scythae fremunt; quod apud ipſos loco lavacri eſt. neque enim aqua lavant omnino corpus, ſed uxores eorum adfundentes aquam, ad lapidem ſcabrum conterunt cypreſſi et cedri et thuris ligni aliquid: deinde iſtud detritum, quod eſt craſſum, etiam oblinunt toto corpore et facie. Id eas ſimul bene

Digitized by Google

olentes facit, simul postero die, auferentes illud oblitum, mundas ac splendidas.

76. Externis vero et hi ritibus uti magnopere cavent, ne quidem mutuis inter se: sed Graecorum etiam minime, ut ostendit Anacharsis, et deinde iterum Scyles. Siquidem Anacharsis quum multum orbis terrarum contemplatus esset, et magnam sapientiam inde confeciſſet, ad sedes Scytharum proficiscebatur. Is quum per Hellespontum navigans tenuisset Cyzicum, vovit Matri deorum, (offendit enim Cyzicenos ei diem festum magnifico sane apparatu celebrantes) si salvus sospesque domum revertisset, sacrificaturum se eodem ritu quo Cyzicenos sacrificantes vidisset, et pervigilium instituturum. Quum igitur in Scythiam venisset, ingressus regionem quae dicitur Hylaea, eaque est juxta Achillis Dromon sita, ubique om-

τύτυ ἔχει, ἅμα δὲ ἀπαιρέυσαι τῇ δευτέρῃ ἡμέρῃ τὴν καταπλασὺν [d], γίνονται καθαραὶ ἡ λαμπραί.

ος'. Ξεινικοῖσι δὲ νομαίοισι ἡ ὅτοι αἰνῶς χρᾶσθαι φεύγουσι, μήτοι γε ὧν ἀλλήλων, Ἑλληνικοῖσι δὲ καὶ ἤκιστα [e], ὡς διέδεξαν Ἀνάχαρσίς τε καὶ δεύτερα αὖτις Σκύλης. τοῦτο μὲν γὰρ Ἀνάχαρσις, ἐπεί τε γῆν πολλὴν θεωρήσας, καὶ ἀποδεξάμενος κατ' αὐτὴν σοφίην πολλὴν, ἐκομίζετο ἐς ἤθεα τὰ Σκυθέων· πλέων δὲ δι' Ἑλλησπόντου [f], προσίσχει ἐς Κύζικον· καὶ εὗρε γὰρ τῇ Μητρὶ τῶν θεῶν ἀνάγοντας τοὺς Κυζικηνοὺς ὁρτὴν μεγαλοπρεπέα κάρτα, εὔξατο τῇ Μητρὶ ὁ Ἀνάχαρσις, ἢν σῶς καὶ ὑγιὴς ἀπονοσήσῃ ἐς ἑωυτοῦ, θύσειν τε κατὰ ταυτὰ κατὰ ὥρα τοὺς Κυζικηνοὺς ποιεῦντας, καὶ παννυχίδα σήσειν. ὡς δὲ ἀπίκετο ἐς τὴν Σκυθικὴν, καταδὺς ἐς τὴν καλεομένην Ὑλαίην· ἡ δ' ἔστι μὲν παρὰ τὸν Ἀχιλλήϊον Δρόμον,

[d] καὶαπλασὴν. [e] δὲ ἤκισα. [f] πλέων δι' Ἑλλησπόντυ.

τυγχάνει δὲ πᾶσα ἐοῦσα δενδρέων παντοίων πλέη· ἐς ταύτην δὴ καταδὺς ὁ Ανάχαρσις, τὴν ὀρτὴν πᾶσαν ἐπετέλεε τῇ θεῷ, τύμπανόν τε ἔχων, καὶ ἐκδησάμενος ἀγάλματα. καί τις τῶν Σκυθέων καταφραθεὶς αὐτὸν ταῦτα ποιεῦντα, ἐσήμηνε τῷ βασιλέϊ Σαυλίῳ· ὁ δὲ, καὶ αὐτὸς ἀπικόμενος, ὡς εἶδε τὸν Ανάχαρσιν ποιεῦντα ταῦτα, τοξεύσας αὐτὸν ἀπόκτεινε. καὶ νῦν ἤν τις εἴρηται περὶ Αναχάρσιος, ὃ φασί μιν Σκύθαι γινώσκειν, διὰ τοῦτο ὅτι ἐξεδήμησέ τε ἐς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ξεινικοῖσι ἔθεσι διεχρήσατο. ὡς δ' ἐγὼ ἤκουσα Τίμνεω τοῦ Αριαπείθεος [a] ἐπιτρόπου, εἶναι αὐτὸν Ιδανθύρσου [b] τοῦ Σκυθέων βασιλέος πάτρων, παῖδα δὲ εἶναι Γνούρου τοῦ Λύκου τοῦ Σπαργαπίθεος. εἰ ὦν ταύτης ἦν τῆς οἰκίης Ανάχαρσις, ἴσως ὑπὸ τοῦ ἀδελφεοῦ ἀποθανών. Ιδάνθυρσος γὰρ ἦν παῖς Σαυλίου, Σαύλιος δὲ ἦν ὁ ἀποκλείνας Ανάχαρσιν.

οζ'. Καί τοι τινὰ ἤδη ἤκουσα λόγον ἄλ-

[a] Σπαργαπείθεος. [b] Ιδαθύρσου.

nigenis arboribus referta. In hanc ingreſſus Anacharſis, omnem feſti ceremoniam deae perſolvit, tympanum tenens, alligatiſque ſimulacris. Haec eum agentem quidam Scytha animadvertens, indicium detulit Saulio regi. Rex quum et ipſe contuliſſet ſe eo, et Anacharſin ea facientem inſpexiſſet, excuſſa ſagitta necavit. Et nunc ſi quis de Anacharſi interroget, Scythae negant ſe noviſſe hominem, ob id quod in Graeciam peregrinatus externoſque ſit mores ſectatus. Sicut autem ego accepi ex Timne tutore Spargapithis, eſſe eum patruum Idanthyrſi Scytharum regis, filium Gnuri, nepotem Lyci, pronepotem Spargapithis. Itaque ſi ex hac familia extitit Anacharſis, ſciat ſe ab fratre fuiſſe interemptum. Idanthyrſus enim fuit filius Saulii, Saulius autem fuit qui Anacharſin interemit.

77. Quanquam et aliud quiddam Pe-

Digitized by Google

loponnenſes audivi referentes, Anacharſin a rege Scytharum miſſum, Graeciae fuiſſe diſcipulum, et quum rediſſet, dixiſſe ei qui ipſum miſerat, cunctos Graecos eſſe in omni ſapientia occupatos, Lacedaemoniis exceptis, quibus ſolis datum eſſet prudenter dare et accipere rationem. Verum haec narratio temere ab ipſis Graecis ficta eſt. Hic igitur vir, quemadmodum antea dictum eſt, trucidatus fuit, et tale aliquod fatum propter externos ritus et Graecas conſuetudines conſequutus.

78. Multis autem ſane annis poſtea interjectis ſimilia excepit Scyles, Aripithis filius. etenim Aripithes Scytharum rex, cum alios filios multos ſuſtulit, tum Scylem ex uxore Iſtrina, haudquaquam cive, quae filium Graecam linguam litteraſque edocuit. Interjecto deinde tempore, Aripithe per dolum occiſo a Sparga-

Digitized by Google

λον ὑπὸ Πελοποννησίων λεγόμενον, ὡς ὑπὸ τῶν [c] Σκυθέων βασιλέος Ανάχαρσις ἀπομεμφθεὶς, τῆς Ἑλλάδος μαθητὴς γένοιτο· ὀπίσω τε ἀπονοσήσας, Φαίη πρὸς τὸν ἀποπέμψαντα, Ἕλληνας πάντας ἀχόλυς εἶναι ἐς [d] πασᾶν σοφίην, πλὴν Λακεδαιμονίων· τούτοισι δὲ εἶναι μούνοισι σωφρόνως δῦναί τε καὶ δέξασθαι λόγον. ἀλλ' οὗτος μὲν ὁ λόγος ἄλλως πέπλασται ὑπ' αὐτῶν [e] Ἑλλήνων. ὅδ' ὢν ἀνὴρ, ὥσπερ πρότερον εἰρέθη, διεφθάρη. ὗτος μέν νυν ὕτω δὴ ἔπρηξε [f] διὰ ξεινικά τε νόμαια καὶ Ἑλληνικὰς ὁμιλίας.

οη'. Πολλοῖσι δὲ κάρτα ἔτεσι ὕστερον Σκύλης ὁ Ἀριπείθεος [g] ἔπαθε παραπλήσια τούτῳ. Ἀριπείθεϊ γὰρ τῷ Σκυθέων βασιλέϊ γίνεται μετ' ἄλλων παίδων Σκύλης. ἐξ Ἰστριῆς δὲ γυναικὸς ὗτος γίνεται, καὶ ὐδαμῶς ἐγχωρίης· τὸν ἡ μήτηρ αὕτη γλῶσσάν τε Ἑλλάδα καὶ γράμματα ἐδίδαξε. μετὰ δὲ, χρόνῳ ὕστερον, Ἀριπείθης

[c] τοῦ [d] πρὸς. [e] ὑπὸ τῶν. [f] δή τι ἔπρηξε. [g] Ἀριαπείθιος semper MS.

μὲν τελευτᾷ δόλῳ ὑπὸ Σπαργαπείθεος τοῦ Αγαθύρσων βασιλῆος· Σκύλης δὲ τήν τε βασιληΐην παρέλαβε, καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πατρὸς, τῇ ὄνομα ἦν Οποίη. ἦν δὲ αὕτη ἡ Οποίη ἀρχὴ ἐξ ἧς ἦν Οριχος Αριπείθεϊ παῖς. βασιλεύων δὲ Σκυθέων ὁ Σκύλης, διαίτῃ μὲν ὐδαμῶς ἠρέσκελο Σκυθικῇ, ἀλλὰ πολλὸν πρὸς τὰ Ἑλληνικὰ μᾶλλον τετραμμένος ἦν ἀπὸ παιδεύσιος τῆς ἐπεπαίδευλο. ἐποιεέ τε τοιοῦτο· εὖτε ἀγάγοι τὴν ϛρατιὴν τῶν Σκυθέων ἐς τὸ Βορυσθενεϊτέων ἄρυ· (οἱ δὲ Βορυσθενεῖται ὄτοι λέγοσι σφέας αὐτοὺς εἶναι Μιλησίους) ἐς τοῦτο ὅκως ἔλθοι ὁ Σκύλης, τὴν μὲν ϛρατιὴν κατελίπεσκε ἐν τῷ προαϛείῳ, αὐτὸς δὲ ὅκως ἔλθοι ἐς τὸ τεῖχος, ϗ τὰς πύλας ἐγκληίσειε, τὴν ϛολὴν ἀποθέμενος τὴν Σκυθικὴν, λάβεσκε ἂν Ἑλληνίδα ἐσθῆτα· ἔχων δ' ἂν ταύτην, ἠγόραζε, οὔτε δορυφόρων ἑπομένων, οὔτε ἄλλου ὐδενός. τὰς δὲ πύλας ἐφύλασσον, μή τίς μιν Σκυθέων ἴδοι

pithe Agathyrſorum rege, Scyles regnum ſuſcepit, et uxorem patris, nomine Opoeam. Erat autem Opoea haec civis, ex qua erat Aripithi filius Oricus. Scyli regnum Scytharum obtinenti Scythicus tamen vivendi mos nihil prorſus cordi erat, ſed multo magis convertebatur ad Graeca, in quibus fuerat imbutus a puero; et tale quid fecit. Utique quum ad urbem Boryſthenitarum Scythicum ducebat exercitum, (Boryſthenitae autem ſe a Mileſiis ajunt eſſe oriundos.) ad hos quoties Scyles veniebat, relicto in ſuburbanis exercitu, ipſe muros ingreſſus portas obſerabat; depoſita Scythica veſte, Graecum ſumebat veſtimentum, et eo indutus, in foro ſpatiabatur, nullo neque ſatellitum neque alio comitatu; ſed portas ſervabant, nequis Scytharum cerneret eum geſtantem hujuſmodi veſtimentum: et cum in cete-

Digitized by Google

ris Graecorum disciplina utebatur, tum sacra diis faciebat ritu Graeco. Et quum ibi tempus menstruum aut amplius triverat, abscedebat, induta sibi Scythica veste. Idque saepenumero faciebat, exstructis sibi aedibus in Borysthenide, et uxore illinc accepta.

79. Sed quum deberet ei male cedere, ex hac occasione evenit. Affectabat Baccho per Bacchanal initiari, ac initiationem jam sumpturo in manibus, oblatum est ingens ostentum. Erant ei in urbe Borysthenitarum circum aedes (quarum etiam paulo ante habui mentionem) magnas atque magnificas spatii laxitas, circaque eam e lapide candido sphinges et grypes stantes. in has aedes deus fulmen jaculatus est, totaeque deflagraverunt. Scyles nihilominus propterea initiationem peragit. Enimvero Scythae Graecis probro dant bacchari, ne-

Digitized by Google

ἔχονλα ταύτην τὴν ϛολήν. κ᾽ τἄλλα ἐχρᾶτο διαίτῃ Ἑλληνικῇ, καὶ θεοῖσι ἱρὰ ἐποίεε κατὰ νόμυς τὺς Ἑλλήνων. ὅτε δὲ διατρίψειε μῆνα ἢ πλέον τούτου, ἀπαλλάσσελο, ἐνδὺς τὴν Σκυθικὴν ϛολήν. ταῦτα ποιέεσκε πολλάκις· κ᾽ οἰκία [a] τε ἐδείμαλο ἐν Βορυσθένεϊ, καὶ γυναῖκα ἔγημε ἐς αὐτὰ ἐπιχωρίην.

οθ΄. Επεί τε δὲ ἐδεέ οἱ κακῶς γενέσθαι, ἐγένελο ἀπὸ προφάσιος τοιῆσδε· ἐπεθύμησε Διονύσῳ βακχείῳ τελεσθῆναι· μέλλοντι δέ οἱ ἐς χεῖρας ἄγεσθαι τὴν τελετὴν, ἐγένελο φάσμα μέγιϛον. ἦν οἱ ἐν Βορυσθενειτέων τῇ πόλι, οἰκίης μεγάλης κ᾽ πολυτελέος περιβολὴ, (τῆς κ᾽ ὀλίγῳ τὶ πρότερον τυτέων μνήμην εἶχον) τήν τε πέριξ [b] λευκῦ λίθυ σφίϛγες τε κ᾽ γρύπες ἔϛασαν. ἐς ταύτην ὁ θεὸς ἐνέσκηψε βέλος· κ᾽ ἡ μὲν καλεκάη πᾶσα. Σκύλης δὲ οὐδὲν τύτου [c] εἵνεκα ἧσσον ἐπελέλεσε τὴν τελελήν. Σκύθαι δὲ τῦ βακχεύειν πέρι Ἕλλησι ὀνειδί-

[a] πολλάκις. οἰκία. [b] τὴν πέριξ. [c] τυτέων.

ζωσι. ὑ γάρ φασι εἰκὸς εἶναι θεὸν ἐξευρίσκειν τῦτον ὅσις μαίνεσθαι ἐνάγει ἀνθρώπυς. ἐπεί τε δὲ ἐτελέσθη τῷ βακχείῳ ὁ Σκύλης, ἐπρήςευσε [d] τῶν τις Βορυσθενειτέων πρὸς τοὺς Σκύθας, λέγων, ‘Ἡμῖν ‘γὰρ [e] καλαγελᾶτε, ὦ Σκύθαι, ὅτι βακ‘χεύομεν, ϗ ἡμέας ὁ θεὸς λαμβάνει· νῦν ‘ἔτος ὁ δαίμων ϗ τὸν ὑμέτερον βασιλέα ‘λελάβηκε, ϗ βακχεύει τε, ϗ [f] ὑπὸ τῦ ‘θεῦ μαίνεται. εἰ δέ μοι ἀπιςέετε, ἕπε‘σθε, καὶ ὑμῖν ἐγὼ δείξω.’ εἵποντο τῶν Σκυθέων οἱ προεςεῶτες· ϗ αὐτὺς ἀναγαγὼν ὁ Βορυσθενειτης, λάθρη ἐπὶ πύργον κάτισε [g]. ἐπεί τε δὲ παρῆιε σὺν τῷ θιάσῳ ὁ Σκύλης, ϗ εἶδόν μιν βακχεύοντα οἱ Σκύθαι, κάρτα συμφορὴν μεγάλην ἐποιήσαντο. ἐξελθόντες δὲ ἐσήμαινον πάσῃ τῇ ςρατιῇ τὰ ἴδοιεν.

π΄. Ὡς δὲ μετὰ ταῦτα ἐξήλαυνε ὁ Σκύλης ἐς ἤθεα τὰ ἑωϋτοῦ, οἱ Σκύθαι προσησάμενοι τὸν ἀδελφεὸν αὐτῦ Οκτα-

[d] διεπρήσευσε. [e] ἡμῖν δὲ. [f] ϗ βακχεύει, ϗ. [g] ἐκάτισε.

gantes esse credibile deum inveniſſe quo homines ad dementiam adigantur. Poſteaquam bacchanali initiatus est Scyles, quidam Boryſthenitarum Scythis indicium detulit, inquiens, ‘ Nos enim irri-
‘ dete Scythae quod Bacchanalia agamus,
‘ quodque nos deus corripiat; at nunc
‘ daemon hic veſtrum quoque regem in-
‘ ſedit. nam bacchatur et a deo inſanit.
‘ Quod ſi mihi non habetis fidem, ſequi-
‘ mini me rem vobis oſtenſurum.’ Primores Scytharum ſequuti ſunt: quos Boryſthenita ille deductos clanculum in turri collocavit. Ubi adfuit Scyles cum thiaſo, Scythae eum bacchabundum conſpicati, rem ingentis calamitatis esse duxerunt: digreſſique, ea quae viderant omni exercitui indicarunt.

80. Poſt haec ubi ad lares ſuos redibat Scyles, praepoſito fratre ejus Octa-

Digitized by Google

maſade, ex filia Terei genito, inſurrexerunt contra Scylen. Scyles cognito quid de ſe fieret, et quam ob cauſſam, profugit in Thraciam. Id quum audiſſet Octamaſades, cum exercitu adverſus Thraciam contendit: cui ad Iſtrum progreſſo Thraces occurrerunt. Et quum conflicturi eſſent, Sitalces ad Octamaſadem miſit caduceatorem, cum his mandatis, ‘ Quid opus eſt inter nos tentare? Tu ‘ quidem ſororis meae es filius, ſed habes ‘ germanum meum, quem ſi mihi reddi- ‘ deris, ego viciſſim Scylen trado tibi. Ita ‘ neque tu, neque ego periclitabor exer- ‘ citu.’ Per haec verba pacem firmabat Sitalces. Erat enim apud Octamaſadem frater Sitalcis profugus. Et Octamaſades iſta accepit, redditoque Sitalci avunculo ſuo, Scylen cepit fratrem. Et Sitalces qui-

Digitized by Google

μασάδην, γεγονότα ἐκ τῆς Τήρεω [a] θυγατρὸς, ἐπανιςαίαλο τῷ Σκύλῃ. ὁ δὲ, μαθὼν τὸ γινόμενον ἐπ' ἑωϋτῷ, κὴ τὴν αἰτίην δι' ἣν ἐποιέελο, καταφεύγει ἐς τὴν Θρηϊκην. πυθόμενος δὲ ὁ Οκταμασάδης ταῦτα, ἐςραλεύελο ἐπὶ τὴν Θρηϊκην· ἐπεί τε δὲ ἐπὶ τῷ Ιςρῳ ἐγένετο, ἠντίασάν μιν οἱ Θρήϊκες. μελλόνλων δὲ αὐτέων συνάψειν [b], ἔπεμψε Σιτάλκης παρὰ τὸν Οκταμασάδην, λέγων τοιάδε, 'Τί δεῖ ἡμέας ἀλλήλων πειρηθῆναι; εἷς μέν μευ τῆς ἀδελφεῆς παῖς, ἔχεις δέ μευ ἀδελφεόν· σύ τέ μοι ἀπόδος τοῦτον, καὶ ἐγώ σοι τὸν σὸν Σκύλην παραδίδωμι. ςραλιῇ δὲ μήτε σὺ κινδυνεύσῃς, μήτ' ἐγώ.' ταῦτά οἱ πέμψας ὁ Σιτάλκης ἐπεκηρυκεύετο. ἦν γὰρ παρὰ τῷ Οκταμασάδῃ ἀδελφεὸς Σιτάλκεος πεφευγώς. ὁ δὲ [c] Οκταμασάδης καταινέει ταῦτα. ἐκδιδοὺς [d] δὲ τὸν ἑωϋτοῦ μήτρωα Σιτάλκῃ [e], ἔλαβε τὸν ἀδελφεὸν

[a] Τυρέω. [b] συνάξιειν. [c] πιφευγὼς τῦτον. ὁ δὲ. [d] ἐκδὺς. [e] Σιτάλκην.

Σκύλην. καὶ Σιτάλκης μὲν παραλαβὼν τὸν ἀδελφεὸν, ἀπήγελο. Σκύλεω δὲ Ὀκταμασάδης αὐτῷ ταύτῃ ἀπέταμε τὴν κεφαλήν. ὕτω μὲν περιέλλυσι τὰ σφέτερα νόμαια Σκύθαι, τοῖσι δὲ παρακλωμένοισι ξεινικὺς νόμυς τοιαῦτα ἐπιτίμια διδῦσι.

πα΄. Πλῆθος δὲ τὸ Σκυθέων ὐκ οἷός τε ἐγενόμην ἀτρεκέως πυθέσθαι, ἀλλὰ διαφόρους λόγους περὶ τῦ ἀριθμῦ ἤκυον. καὶ γὰρ κάρτα πολλοὺς εἶναί σφεας, καὶ ὀλίγυς, ὡς Σκύθας εἶναι. τοσόνδε μέντοι ἀπέφαινόν μοι ἐς ὄψιν· ὡς ἔστι [f] μεταξὺ Βορυσθένεός τε ποταμῦ καὶ Ὑπάνιος χῶρος· ἄνομα δ΄ ἔστι οἱ Ἐξαμπαῖος· τῦ καὶ ὀλίγον τι πρότερον τύτων μνήμην εἶχον, Φάμενος ἐν αὐτῷ κρήνην ὕδαλος πικρῦ εἶναι, ἀπ' ἧς τὸ ὕδωρ ἀποῤῥέον τὸν Ὑπανιν ἄποτον ποιέειν [g]. ἐν τύτῳ τῷ χώρῳ κεῖται χαλκήϊον, μεγάθεϊ καὶ ἑξαπλήσιον [h] τῦ ἐπὶ τῷ ςόμαλι τῦ Πόντυ κρητῆρος, τὸν Παυσανίης ὁ Κλεομβρότου ἀνέθηκε. ὃς δὲ μὴ

[f] ὄψιν. ἔστι. [g] ποιέειν. [h] μεγάθεϊ ἑξαπλάσιον.

dem accepto fratre reduxit exercitum: Octamasades autem eodem die caput Scyli dempsit. Adeo sua instituta Scythae observant: et iis qui externos ritus adsciscunt, tales irrogant poenas.

81. Multitudinem autem Scytharum non potui exacte indagare, quum de ejus numero varia referentes audiam, et permultos illos, et rursus paucos esse utique Scythas. Quantum autem sub aspectum meum venit: Est inter Borysthenen et Hypanin flumina, locus nomine Exampaeus: cujus etiam aliquanto antea habuimus mentionem, quum dicebam fontem in eo esse aquae amarae, Hypanin in quem fluit, impotabilem reddentis. Hoc in loco jacet ahenum sexies tantum quantus crater qui est in ostio Ponti, a Pausania Cleombroti filio dedicatus. Quod si

Digitized by Google

quis illum non inſpexit, hunc ei in modum declarabo: Sexcentarum eſt amphorarum facile capax iſtud in Scythis ahenum, craſſitudine digitorum ſex. id ajunt indigenae ex aculeis ſagittarum eſſe factum: regem enim ſuum, nomine Ariantan, quum numerum Scytharum ſcire vellet, juſſiſſe ſingulos Scythas conferre ſingulos ſagittarum aculeos, propoſita morte ei qui non ferret. Ita magnam vim collatam eſſe aculeorum: et ex his confectum ahenum illud placuiſſe ei pro monumento relinquere, et in hoc Exampaeo dedicare. Haec de multitudine Scytharum audiebam.

82. Miracula autem haec regio nulla habet, praeter flumina cum multo maxima, tum numero plurima. Si quid tamen praeter flumina et magnitudinem campi exhibetur admiratione dignum, id dice-

Digitized by Google

εἰδέ κω τοῦτον, ὧδε δηλώσω· ἑξακοσίους ἀμφορέας εὐπετέως χωρέει τὸ ἐν Σκύθησι χαλκήϊον. πάχος δὲ τὸ Σκυθικὸν τοῦτο χαλκήϊόν ἐστι δακτύλων ἕξ. τοῦτο ὦν ἔλεγον οἱ ἐπιχώριοι ἀπὸ ἀρδίων γενέσθαι. βουλόμενον γὰρ τὸν σφέτερον βασιλέα, τῷ οὔνομα εἶναι Ἀριαντὰν, τοῦτον εἰδέναι τὸ πλῆθος τῶν Σκυθέων, κελεύειν μιν πάντας Σκύθας ἄρδιν ἕκαστον μίην ἀπὸ τοῦ ἰοῦσθ κομίσαι· ὃς δ' ἂν μὴ κομίσῃ, θάνατον ἀπείλεε. κομισθῆναι τε δὴ χρῆμα πολλῶν ἀρδίων, καί οἱ δόξαι ἐξ αὐτέων μνημόσυνον ποιήσας [c] λιπέσθαι. ἐκ τουτέων δή μιν τὸ χαλκήϊον ποιῆσαι τοῦτο, καὶ ἀναθεῖναι ἐς τὸν Ἐξαμπαῖον τοῦτον. ταῦτα δὴ περὶ τοῦ πλήθεος τοῦ Σκυθέων ἦκουον.

πϛ'. Θωϋμάσια δ' ἡ χώρη αὕτη οὐκ ἔχει, χωρὶς ἢ ὅτι ποταμούς τε πολλῷ μεγίστους, καὶ ἀριθμὸν πλείστους. ὃ δὲ ἀποθωϋμάσαι ἄξιον καὶ πάρεξ [d] τῶν ποταμῶν, καὶ τοῦ μεγάθεος τοῦ πεδίου, παρέχεται, εἰρή-

[c] ποιήσαντι. [d] ἄξιον, πάρεξ.

σέλαι. ἴχνος Ἡρακλέος φαίνεσι ἐν πέτρῃ ἐνεὸν, τὸ ἔοικε μὲν βήματι ἀνδρὸς, ἔστι δὲ τὸ μέγαθος δίπηχυ, παρὰ τὸν Τύρην ποταμόν. τοῦτο μέν νυν τοιοῦτό ἐστι.

πγ'. Ἀναβήσομαι δὲ ἐς τὸν κατ' ἀρχὰς ἦια λέξων λόγον. παρασκευαζομένου Δαρείου ἐπὶ τοὺς Σκύθας, καὶ ἐπιπέμπουσος ἀγγέλους ἐπιτάξουσας τοῖσι μὲν πεζὸν στρατὸν, τοῖσι δὲ νέας παρέχειν, τοῖσι δὲ ζεύγνυσθαι τὸν Θρηΐκιον Βόσπορον· Ἀρτάβανος ὁ Ὑστάσπεος, ἀδελφεὸς ἐὼν Δαρείου, ἔχρηζε μηδαμῶς αὐτὸν στρατιὴν ἐπὶ Σκύθας ποιέεσθαι, καταλέγων τῶν Σκυθέων τὴν ἀπορίην. ἀλλ', ὡ γὰρ ἔπειθε συμβουλεύων οἱ χρησὰ, ὁ μὲν ἐπέπαυτο· ὁ δὲ, ἐπειδὴ οἱ τὰ πάντα παρεσκεύαστο, ἐξήλαυνε τὸν στρατὸν ἐκ Σούσων.

πδ'. Ἐνθαῦτα τῶν Περσέων Οἰόβαζος ἐδεήθη Δαρείου, τριῶν ἐόντων οἱ παίδων, καὶ πάντων στρατευομένων, ἕνα αὐτῷ καταλειφθῆναι. ὁ δέ οἱ ἔφη, ὡς φίλῳ ἐόντι, καὶ

tur. Veſtigium Herculis oſtendunt petrae impreſſum, virili veſtigio ſimile, bicubitali magnitudine, juxta fluvium Tyrem. Et hoc ita ſe habet.

83. REDEO ad eam quam ab initio inſtitueram orationem: Dario adverſus Scythas exercitum comparanti, dimiſſis nunciis ad imperandum, aliis ut peditatum, aliis ut claſſem praeſtarent, aliis ut Boſporum Thracium ponte jungerent: Artabanus, Hyſtaſpis filius, Darii frater, nolebat illum ullo pacto Scythis inferre bellum, commemorans Scytharum inopiam, utilia ſuadens: quum tamen non perſuaderet illi, deſtitit a diſſuadendo. Darius, ubi omnia ei in expedito fuere, copias eduxit ex urbe Suſis.

84. Ibi eum Oeobazus ex Perſis, cui tres filii erant, et omnes militantes, obſecrabat ut unum ſibi relinqueret. Cui Darius tanquam amico et modeſta obſecran-

Digitized by Google

ti, reſpondit ſe omnes liberos relicturum. Eo reſponſo Oeobazus magnopere laetabatur, ſperans liberos ſuos miſſionem habere militiae. At ille adſtantes juſſit ut omnes Oeobazi filios interimerent. Ita filii Oeobazi obtruncati, illic ſunt relicti.

85. Darius Suſis movens, poſtquam pervenit ad Boſporum Calchedoniae, ubi pons junctus erat, illinc conſcenſa navi, tranſmiſit in Cyaneas, quae dicuntur, quas Graeci prius errabundas fuiſſe ajunt. Ibi ſedens in templo ſubjiciebat oculis Pontum, rem ſpectaculo dignam. nam inter omnia maria eſt maxime admirabilis. Cujus longitudo eſt undecim millium ac centum ſtadiorum: latitudo (qua latiſſimus ſui eſt) trium millium ducentorum. Hujus pelagi os latitudinis eſt quatuor ſtadiorum: longitudo oris (quod eſt collum)

μετρίων δεομένῳ, πάντας τοὺς παῖδας καταλείψειν. ὁ μὲν δὴ Οἰόβαζος περιχαρὴς ἦν, ἐλπίζων τὰς ὑέας στρατιᾶς ἀπολελύσθαι· ὁ δὲ ἐκέλευσε τοὺς ἑπεσεῶτας [c], ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς Οἰοβάζου παῖδας· καὶ ὅτοι μὲν ἀποσφαγέντες, αὐτοῦ ταύτῃ ἐλίποντο.

πέ. Δαρεῖος δὲ ἐπεί τε πορευόμενος ἐκ Σάρδων ἀπίκετο τῆς Καλχηδονίης ἐπὶ τὸν Βόσπορον, ἵνα ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐνθεῦτεν ἐσβὰς ἐς νέα, ἔπλεε ἐπὶ τὰς Κυανέας καλευμένας, τὰς πρότερον πλαγκτὰς Ἕλληνες Φασὶ εἶναι. ἑζόμενος δὲ ἐπὶ τῷ ἱρῷ, ἐθηεῖτο [f] τὸν Πόντον ἐόντα ἀξιοθέητον. πελαγέων γὰρ ἁπάντων πέφυκε θωϋμασιώτατος· τοῦτο μὲν, μῆκος εἰσὶ στάδιοι ἑκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοι· τοῦτο δὲ, τῇ εὐρύτατος αὐτὸς ἐωϋτοῦ, στάδιοι διηκόσιοι καὶ τριχίλιοι. τούτου τοῦ πελάγεος τὸ στόμα, ἔστι εὖρος τέσσερες στάδιοι· μῆκος δὲ τοῦ στόματος, ὁ αὐχήν, τὸ δὴ Βόσπορος κε-

[c] ὁ δὲ κελεύει τὺς ἐπὶ τυτέων ἑπεστεῶτας. [f] ἰθηῆτο.

κληται, κατ' ὃ δὴ ἔζευκτο ἡ γέφυρα, ἐπὶ σταδίους εἴκοσι καὶ ἑκατόν ἐστι. τείνει δ' ἐς τὴν Προποντίδα ὁ Βόσπορος. ἡ δὲ Προπόντις, ἔσα εὖρος μὲν σταδίων πεντακοσίων, μῆκος δὲ τετρακοσίων καὶ χιλίων, καταδιδοῖ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, ἐόντα στενότητι μὲν ἑπτὰ σταδίων, μῆκος δὲ τετρακοσίων. ἐκδιδοῖ δὲ ὁ Ἑλλήσποντος ἐς χάσμα πελάγεος τὸ δὴ Αἰγαῖον καλέεται.

πς'. Μεμέτρηται δὲ ταῦτα ὧδε· νηῦς ἐπίπαν μάλιστά κη κατανύει ἐν μακρημερίῃ [a] ὀργυιὰς ἑπτακισμυρίας, νυκτὸς δὲ, ἑξακισμυρίας [b]. ἤδη ὧν ἐς μὲν Φάσιν ἀπὸ τοῦ στόματος, (τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου μακρότατον) ἡμερέων ἐννέα πλόος ἐστὶ, καὶ νυκτῶν ὀκτώ· αὗται, ἕνδεκα μυριάδες καὶ ἑκατὸν ὀργυιέων γίνονται. ἐκ δὲ τῶν ὀργυιέων τουτέων, στάδιοι ἑκατὸν καὶ χίλιοι καὶ μύριοί εἰσι. ἐς δὲ Θεμίσκυραν τὴν ἐπὶ Θερμώδοντι ποταμῷ ἐκ τῆς Ινδικῆς, (καὶ τοῦτο γάρ ἐστι τοῦ Πόντου εὐρύτατον) τριῶν τε ἡμερέων καὶ

[a] μακρῇ ἡμέρᾳ. [b] Hae tres voces absunt ab MS.

quae Boſporus dicitur, ubi pons connectebatur, circiter centum viginti ſtadia. Boſporus ad Propontidem pertinet. Propontis autem latitudinis quingentorum ſtadiorum eſt, mille et quadringentorum longitudinis, influens in Helleſpontum. Ipſe Helleſpontus, ubi anguſtiſſimus, ſtadiis ſeptem, quadringentis longus, intrans pelagi hiatum quod Aegaeum vocatur.

86. Haec autem ita dimenſa ſunt. Navis fere meat omnino ſeptuaginta millia orgyiarum longo die, nocte vero ſexaginta millia. Itaque e faucibus Ponti ad Phaſin (hoc eſt enim Ponti longiſſimum) novem dierum eſt navigatio, et octo noctium, quae fiunt centum ac decem millia orgyiarum et centum, hoc eſt, ſtadiorum undecim millia ac centum. E Sindica autem ad Themiſcyram, quae eſt ſuper flumen Thermodontem (hîc namque Ponti latiſſimum eſt) trium dierum duarumque

Digitized by Google

noctium est navigatio, quae fiunt passuum trecenta ac triginta millia, stadiorum vero tria millia et trecenta. Hunc igitur in modum Pontus ac Bosporus et Hellespontus a me dimensi sunt, et secundum ea quae dixi situm habent. Quinetiam Pontus hic paludem habet influentem in se, non multo quam ipse est minorem, quae Maeotis appellatur, et mater Ponti.

87. Darius, ubi Pontum contemplatus est, renavigavit ad pontem, cujus architectus extitit Mandrocles Samius. Contemplatus item Bosporum, duos ad eum cippos erexit e candido lapide, incidens litteris in uno quidem Assyriis, in altero autem Graecis, omnes gentes quas ducebat. Ducebat autem omnes gentes quibus imperabat, continentes numero septingenta millia hominum cum equitatu, praeter classem, quae constabat e navibus sexcentis. His postea cippis Byzantii in

Digitized by Google

δύο νυκλῶν πλόον [c]. αὗται δὲ, τρεῖς καὶ τριήκοντα μυριάδες ὁργυέων γίνονται, σάδιοι δὲ, τριακόσιοι καὶ τριχίλιοι. ὁ μέν νυν Πόντος οὗτος καὶ Βόσπορός τε καὶ Ἑλλήσποντος οὕτω τέ μοι μεμετρέαται, καὶ κατὰ τὰ εἰρημένα πεφύκασι. παρέχεται δὲ καὶ λίμνην ὁ Πόντος ἐκδιδοῦσαν [d] ἐς ἑωυτὸν, ὑ πολλῷ τέῳ ἐλάσσω ἑωυτοῦ· ἡ Μαιῆτίς τε καλέεται, καὶ μήτηρ τοῦ Πόντου.

πζ'. Ὁ δὲ Δαρεῖος ὡς ἐθηήσατο τὸν Πόντον, ἔπλεε ὀπίσω ἐπὶ τὴν γέφυραν, τῆς ἀρχιτέκτων ἐγένετο Μανδροκλέης Σάμιος. θηησάμενος δὲ καὶ τὸν Βόσπορον, στήλας ἔστησε δύο ἐπ' αὐτὸν [e], λίθου λευκοῦ, ἐνταμὼν γράμματα, ἐς μὲν τὴν Ασσύρια [f]· ἐς δὲ τὴν Ἑλληνικὰ, ἔθνεα πάντα ὅσαπερ ἦγε· ἦγε δὲ πάντα τῶν ἦρχε. τούτέων μυριάδες ἐξηριθμήθησαν, χωρὶς τοῦ ναυτικοῦ, ἑβδομήκοντα σὺν ἱππεῦσι· νέες δὲ ἑξακόσιαι συνελέχθησαν. τῇσι μέν νυν στήλῃσι ταύτῃσι Βυζάντιοι, κομίσαντες ἐς

[e] πλόος. [d] Πόντος οὗτος ἐκδιδοῦσαν. [e] αὐτοῦ. [f] τὴν ἑτέρην Ασσύρια.

τὴν πόλιν, ὕσερον τυτέων ἐχρήσαντο πρὸς τὸν βωμὸν τῆς Ορθωσίης Αρτέμιδος, χωρὶς ἑνὸς λίθου. οὗτος κατελείφθη [8] παρὰ τῷ Διονύσῳ τὸν νηὸν ἐν Βυζαντίῳ, γραμμάτων Ασσυρίων πλέος. τῷ δὲ Βοσπόρῳ ὁ χῶρος, τὸν ἔζευξε βασιλεὺς Δαρεῖος, ὡς ἐμοὶ δοκέει συμβαλλομένῳ, μέσον ἐστὶ Βυζαντίου τε καὶ τοῦ ἐπὶ στόμαι ἱροῦ.

πή. Δαρεῖος δὲ μετὰ ταῦτα ἡσθεὶς τῇ χεδίῃ, τὸν ἀρχιτέκτονα αὐτῆς Μανδροκλέα τὸν Σάμιον ἐδωρήσατο παισὶ δέκα· ἀπ' ὧν δὴ Μανδροκλέης ἀπαρχὴν, ζωγραφήσας πᾶσαν τὴν ζεῦξιν τοῦ Βοσπόρου, καὶ βασιλέα τε Δαρεῖον ἐν προεδρίῃ κατήμενον, καὶ τὸν στρατὸν αὐτοῦ διαβαίνοντα, ταῦτα γραψάμενος, ἀνέθηκε ἐς τὸ Ἥραιον, ἐπιγράψας τάδε,

Βόσπορον ἰχθυόεντα γεφυρώσας ἀνέθηκε
Μανδροκλέης Ἥρῃ μνημόσυνον χεδίης·
Αὐτῷ μὲν σέφανον περιθεὶς, Σαμίοισι δὲ κῦδος·
Δαρείου βασιλέος ἐκτελέσας κατὰ νοῦν.

[8] οὗτος δὲ κατελείφθη.

urbem ſuam translatis uſi ſunt ad aram Dianae Orthoſiae, praeter unum lapidem, qui apud Bacchi delubrum in eadem urbe relictus eſt litteris Aſſyriis oppletus. Ceterum Boſpori locus quem rex Darius ponte commiſit, conjectanti mihi videtur medius inter Byzantium et templum quod ad os eſt.

88. Poſt haec Darius ponte ratito delectatus, autorem ejus Mandroclem Samium donavit decem pueris. Ex quorum primitiis Mandrocles pingendo totam commiſſionem Boſpori et regem Darium in ſolio ſedentem, ac copias ibi tranſeuntes, effinxit, eamque picturam templo Junonis dedicavit, cum hac inſcriptione,

Qui rate piſcoſum conjunxit Boſporon, implens
Darii regis vota, jubentis opus,
Junoni Mandrocles haec monumenta dicavit,
Eſſet honor Samiis unde, corona ſibi.

Digitized by Google

Haec igitur monumenta extiterunt ejus qui pontem compegit.

89. Quem ubi remuneratus est Darius, transmisit in Europam, jussis Ionibus navigare in Pontum usque ad Istrum, atque ubi eo perveniissent, se illic opperiri fluvium ponte jungentes. Ducebant enim classem Iones et Aeolenses et Helleſpontii. Hi praetervecti Cyaneas, recta ad Istrum navigarunt, subvectique duorum dierum itinere a mari ad collum fluminis, ubi in ostia scinditur, illud ponte jungunt. Darius, transmisso per ratem Bosporo, faciebat per Thraciam iter, et quum ad fontes Teari amnis perventum esset, triduo hîc habuit stativa.

90. Tearus fertur ab accolis amnium esse optimus cum ad alios morbos, tum

Digitized by Google

ταῦτα μέν νυν τοῦ ζεύξαντος τὴν γέφυραν μνημόσυνα ἐγένετο.

πθ'. Δαρεῖος δὲ δωρησάμενος Μανδροκλέα, διέβαινε ἐς τὴν Εὐρώπην, τοῖσι Ἴωσι παραγγείλας πλέειν ἐς τὸν Πόντον, μέχρι Ἴστρου ποταμοῦ· ἐπεὰν δὲ ἀπίκωνται ἐς τὸν Ἴστρον, ἐνθαῦτα αὐτὸν περιμένειν, ζευγνύντας τὸν ποταμόν. τὸ γὰρ δὴ ναυτικὸν ἦγον Ἴωνές τε καὶ Αἰολέες καὶ Ἑλλησπόντιοι. ὁ μὲν δὴ ναυτικὸς στρατὸς τὰς Κυανέας διεκπλώσας, ἔπλεε ἰθὺ τοῦ Ἴστρου. ἀναπλώσας δὲ ἀνὰ τὸν ποταμὸν δυῶν ἡμερέων πλόον ἀπὸ θαλάσσης, τοῦ ποταμοῦ τὸν αὐχένα, ἐκ τοῦ σχίζεται τὰ στόματα τοῦ Ἴστρου, ἐζεύγνυε. Δαρεῖος δὲ, ὡς διέβη τὸν Βόσπορον κατὰ τὴν σχεδίην, ἐπορεύετο διὰ τῆς Θρηϊκης. ἀπικόμενος δὲ ἐπὶ Τεάρου ποταμοῦ τὰς πηγὰς, ἐστρατοπεδεύσατο ἡμέρας τρεῖς.

ρ'. Ὁ δὲ Τέαρος λέγεται ὑπὸ τῶν περιοίκων εἶναι ποταμῶν ἄριστος, τά τε

ἄλλα ἐς ἄκεσιν φέρονλα, καὶ δὴ καὶ ἀνδράσι καὶ ἵπποισι ψώρην ἀκέσασθαι. εἰσὶ δὲ αὐτῷ αἱ [a] πηγαὶ δυῶν δέουσαι τεσσερήκοντα, ἐκ πέτρης τῆς αὐτῆς ῥέουσαι. καὶ αἱ μὲν αὐτέων, εἰσὶ ψυχραί· αἱ δὲ, θερμαί. ὁδὸς δ' ἐπ' αὐτάς ἐστι ἴση ἐξ Ἡραίου τε πόλιος τῆς παρὰ Περίνθῳ, καὶ ἐξ Ἀπολλωνίης τῆς ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, δυῶν ἡμερέων ἑκατέρη. ἐκδιδοῖ δὲ ὁ Τέαρος ἕτος ἐς τὸν Κοντάδεσδον ποταμόν· ὁ δὲ Κονπάδεσδος, ἐς τὸν Ἀγριάνην· ὁ δὲ Ἀγριάνης, ἐς τὸν Ἕβρον· ὁ δὲ, ἐς θάλασσαν τὴν παρ' Αἶνῳ πόλι.

ζά. Ἐπὶ τοῦτον ὦν τὸν ποταμὸν ἀπικόμενος ὁ Δαρεῖος, ὡς ἐστρατοπεδεύσαλο, ἡσθεὶς τῷ ποταμῷ, στήλην ἔστησε καὶ ἐνθαῦτα γράμματα γράψας [b], λέγοντα τάδε, ΤΕΑΡΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙ ΥΔΩΡ ΑΡΙΣΤΟΝ ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΣΤΟΝ ΠΑΡΕΧΟΝΤΑΙ ΠΑΝΤΩΝ ΠΟΤΑΜΩΝ. ΚΑΙ ΕΠ' ΑΥΤΑΣ ΑΠΙΚΕΤΟ, ΕΛΑΥΝΩΝ ΕΠΙ ΣΚΥΘΑΣ ΣΤΡΑΤΟΝ, ΑΝΗΡ ΑΡΙΣΤΟΣ ΤΕ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΣΤΟΣ

[a] εἰσὶ γὰρ τύτυ αἱ. [b] ἐγγράψας.

Digitized by Google

ad ſcabiem curandam vel hominum vel equorum. Ejus enim fontes duodequadraginta ſunt, ex eadem petra manantes, partim frigidi, partim calidi. Ad hos tantundem viae eſt ab Heraeo urbe juxta Perinthum, et ab Apollonia quae eſt in Ponto Euxino, duorum dierum utraque. Fluit autem Tearus hic in fluvium Contadeſdum, Contadeſdus in Agrianem, Agrianes in Hebrum, Hebrus in mare juxta urbem Aenum.

91. Ad hunc igitur amnem quum perveniſſet Darius, caſtraque poſuiſſet, oblectatus amne, cippum erexit etiam illic his litteris inſcriptum, TEARI AMNIS CAPITA OPTIMAM AQUAM ATQUE PULCHERRIMAM CUNCTORUM AMNIUM CONTINENT, ET AD EA PERVENIT, EXERCITUM DUCENS ADVERSUS SCYTHAS, VIR OPTIMUS ATQUE PULCHERRIMUS

Digitized by Google

CUNCTORUM HOMINUM, DARIUS HYSTASPIS FILIUS, PERSARUM CUNCTAEQUE CONTINENTIS REX. Haec ſunt illic ſcripta.

92. Darius hinc movens venit ad alium amnem nomine Artiſcum, qui per Odryſas fluit: quo ubi pervenit, ita agendum ſibi putavit. Oſtenſo certo loco copiis ſuis, juſſit illic virum quemque praetereuntem ponere unum lapidem in iſto demonſtrato loco. Id quum exercitus feciſſet, grandes acervos lapidum iſtic relinquens abduxit exercitum.

93. Sed priuſquam ad Iſtrum perveniret, primos ſubegit Getas, qui de immortalitate ſectam ſequuntur. Nam Thraces qui obtinent Salmydeſſum, quique ſupra Apolloniam et Meſambriam urbem incolunt, et qui Cyrmianae et Mypſaei vocantur, ſine pugna ſeſe ipſos Dario dediderunt. Getae vero ad pervicaci-

Digitized by Google

ΠΑΝΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ, ΔΑΡΕΙΟΣ Ὁ ΥΣΤΑΣΠΕΟΣ, ΠΕΡΣΕΩΝ ΤΕ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΗΠΕΙΡΟΥ ΒΑΣΙΛΕΥΣ. ταῦτα δὲ ἐνθαῦτα ἐφράφη.

ϛϐ'. Δαρεῖος δὲ ἐνθεῦτεν ὁρμηθείς, ἀπίκελο ἐς ἄλλον ποταμόν, τῷ ὄνομα Αρτισκός ἐσι, ὃς δὴ διὰ Οδρυσῶν ῥέει. ἐπὶ τοῦτον δὴ τὸν ποταμὸν ἀπικόμενος ἐποίησε τοιόνδε· ἀποδέξας χωρίον τῇ στρατιῇ, ἐκέλευε πάντα ἄνδρα λίθον ἕνα παρεξιόντα τιθέναι ἐς τὸ ἀποδεδεγμένον τοῦτο χωρίον· ὡς δὲ ταῦτα ἡ στρατιὴ ἐπετέλεσε, ἐνθαῦτα κολωνοὺς μεγάλους [c] τῶν λίθων καταλιπών, ἀπήλαυνε τὴν στρατιήν.

ϛγ'. Πρὶν δὲ ἀπικέσθαι ἐπὶ τὸν Ιστρον, πρώτους αἱρέει Γέτας τοὺς ἀθανατίζοντας. οἱ μὲν γὰρ δὴ τὸν Σαλμυδησσὸν ἔχοντες Θρῆικες, καὶ ὑπὲρ Απολλωνίης τε καὶ Μεσαμβρίης πόλιος οἰκημένοι, καλεύμενοι δὲ Κυρμιᾶναι, καὶ Μυσοὶ, ἀμαχητὶ σφέας αὐτοὺς παρέδοσαν Δαρείῳ. οἱ δὲ Γέται,

[c] MS. μεγάλων.

πρὸς ἀγνωμοσύνην τραπόμενοι, αὐτίκα ἐδυλώθησαν, Θρηϊκων ἐόντες ἀνδρειόταλοι καὶ δικαιόταλοι.

Ζδ'. Αθανατίζουσι δὲ τόνδε τὸν τρόπον· ὅτε ἀποθνήσκειν ἑωϋτοὺς νομίζυσι, ἱέναι τε τὸν ἀπολλύμενον παρὰ Ζάμολξιν δαίμονα. οἱ [d] δὲ αὐτέων τὸν αὐτὸν τοῦτον νομίζυσι Γεβελέϊζιν [e]. διὰ πεντετηρίδος δὲ τὸν πάλῳ λαχόντα αἰεί σφέων αὐτέων ἀποπέμπυσι ἄγγελον παρὰ τὸν Ζάμολξιν, ἐντελλόμενοι τῶν ἂν ἑκάστοτε δέωνται. πέμπυσι δὲ ὧδε· οἱ μὲν αὐτέων ταχθέντες, ἀκόντια τρία ἔχυσι· ἄλλοι δὲ διαλαβόντες τοῦ ἀποπεμπομένυ [f] παρὰ τὸν Ζάμολξιν τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας, ἀνακινήσαντες αὐτὸν μετέωρον, ῥίπτουσι ἐς τὰς λόγχας. ἢν μὲν δὴ ἀποθάνῃ ἀναπαρεὶς, τοῖσιδε ἵλεως ὁ Θεὸς δοκέει εἶναι· ἢν δὲ μὴ ἀποθάνῃ, αἰτιῶνται αὐτὸν τὸν ἄγγελον, φάμενοί μιν ἄνδρα κακὸν εἶναι. αἰτιησάμενοι δὲ τοῦτον, ἄλλον ἀποπέμπυσι· ἐντέλλονται δὲ

[d] Ζάμολξιν· οἱ. sed MS. semper vocat Σάλμοξιν. [e] MS. νομίζυσι Βελεΐζιν. [f] MS. ὃς ἀποπεμπομένυς.

am converſi, ſtatim in ſervitutem redacti ſunt, quum ſint fortiſſimi Thracum atque juſtiſſimi.

94. Immortalitatem autem tenent hoc modo: Nec mori ſe putant, et eum qui defunctus eſt, meare ad Zamolxin daemonem, quem nonnulli eorum opinantur eundem eſſe Gebeleizin. Per ſingula quinquennia eum qui ſorte ductus eſt, aſſidue ex ſe ipſis dimittunt nuncium ad Zamolxin, praecipientes ea quibus ſemper indigent: eumque ita mittunt; Quibuſdam eorum datur negotium, ut tria jacula teneant: aliis, ut comprehenſis ejus qui ad Zamolxin dimittitur, manibus pedibuſque, hominem agitantes in ſublime, jactent in jacula. Qui ſi transfixus extinguitur, propitium iſtis deum arbitrantur: ſin minus, ipſum nuntium cauſantur aſſeverantes malum illum eſſe virum. Hoc vituperato, alium dimittunt,

Digitized by Google

dantes adhuc viventi mandata. Iidem hi Thraces, dum tonat fulguratque, in coelum ſagittas excutiunt, deo minitantes, nec ullum alium deum praeter ſuum eſſe arbitrantes.

95. Verum (ut ego a Graecis accepi, Helleſpontum et Pontum incolentibus) Zamolxis hic, homo fuit, Samique ſervitutem ſervivit Pythagorae Mneſarchi filio. Illinc nactus libertatem, quum multum pecuniae comparaſſet, in patriam rediit. Qui quum animadverteret Thraces male viventes et ſubinſcite, ipſe edoctus Ionicum vivendi genus et mores liberaliores quam Thracum, ut qui verſatus eſſet cum Graecis, cumque Pythagora non infirmiſſimo inter Graecos ſophiſta, domicilium virile extruxit in quod primos quoſque popularium convivio accipiebat, et inter convivandum docebat, neque ſe neque ſuos convivas, neque illos qui in-

Digitized by Google

ἔτι ζῶντι. ἦτοι οἱ αὐτοὶ Θρήϊκες καὶ πρὸς βροντήν τε καὶ ἀστραπὴν τοξεύοντες ἄνω πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἀπειλέουσι τῷ θεῷ οὐδένα ἄλλον θεὸν νομίζοντες εἶναι εἰ μὴ τὸν σφέτερον.

ζ΄. Ὡς δὲ ἐγὼ πυνθάνομαι τῶν τὸν Ἑλλήσποντον οἰκεόντων Ἑλλήνων καὶ Πόντον [a], τὸν Ζάμολξιν τοῦτον ἐόντα ἄνθρωπον, δουλεῦσαι ἐν Σάμῳ· δουλεῦσαι δὲ Πυθαγόρῃ τῷ Μνησάρχου. ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸν γενόμενον [b] ἐλεύθερον, χρήματα κλήσασθαι συχνά. κτησάμενον δὲ, ἀπελθεῖν ἐς τὴν ἑωϋτοῦ. ἅτε δὲ κακοβίων τε ἐόντων τῶν Θρηϊκῶν καὶ ὑπαφρονεστέρων, τὸν Ζάμολξιν τοῦτον ἐπισάμενον διαιτάν τε Ἰάδα, καὶ ἤθεα βαθύτερα ἢ κατὰ Θρήϊκας (οἷα Ἕλλησί τε ὁμιλήσαντα, καὶ Ἑλλήνων οὐ τῷ ἀσθενεστάτῳ σοφιστῇ Πυθαγόρῃ) κατασκευάσασθαι ἀνδρεῶνα, ἐς τὸν πανδοκεύοντα τῶν ἀστῶν τοὺς πρώτους, καὶ εὐωχέοντα, ἀναδιδάσκειν ὡς οὔτε αὐτὸς, οὔτε οἱ συμπόται αὐ-

a Haec duo vocabula καὶ Πόντον absunt ab MS. b δὲ γενόμενον.

τῦ, ὅτε οἱ ἐκ τουτέων αἰεὶ γινόμενοι ἀποθανέονται, ἀλλ' ἥξουσι ἐς χῶρον τῦτον ἵνα ἀεὶ περιεόντες ἔζωσι τὰ πάντα ἀγαθά. ἐν ᾧ δὲ ἐποίεε τὰ καταλεχθέντα, καὶ ἔλεγε ταῦτα, ἐν τύτῳ κατάγαιον οἴκημα ἐποιέετο· ὡς δέ οἱ παντελέως εἶχε τὸ οἴκημα, ἐκ μὲν τῶν Θρηϊκων ἠφανίσθη· καταβὰς δὲ κάτω ἐς τὸ κατάγαιον οἴκημα, διαετᾶτο ἐπ' ἔτεα τρία· οἱ δέ μιν ἐπόθεόν τε καὶ ἐπένθεον ὡς τεθνεῶτα. τετάρτῳ δὲ ἔτεϊ ἐφάνη τοῖσι Θρηΐξι, καὶ οὕτω πιθανά σφι ἐγένετο τὰ ἔλεγε ὁ Ζάμολξις. ταῦτα φασὶ μιν ποιῆσαι.

Ϛ'. Ἐγὼ δὲ περὶ μὲν τύτυ καὶ [c] τοῦ καταγαίυ οἰκήματος ὅτε ἀπιστέω, ὅτε ὧν πιστεύω τι λίην [d]· δοκέω δὲ πολλοῖσι ἔτεσι πρότερον τὸν Ζάμολξιν τοῦτον γενέσθαι Πυθαγόρεω. εἴτε δὲ ἐγένετό τις Ζάμολξις ἄνθρωπος, εἴτ' ἔστι δαίμων τις Γέτῃσι οὗτος ἐπιχώριος, χαιρέτω. οὗτοι μὲν δὴ τρόπῳ τοιύτῳ χρεώμενοι, ὡς ἐχειρώθησαν

c Voces illae τύτυ καὶ non sunt in MS. d ὅτε πιστεύω λίην.

de ſemper gignerentur, interire: ſed in eum locum venturos ubi ſuperſtites perpetuo omnium bonorum compotes eſſent. Dum ea quae commemorata ſunt ageret atque diceret, interim ſubterraneum aedificium ſtruebat. Quo prorſus abſoluto, e Thracum conſpectu ſubductus fuit; deſcendens in illud ſubterraneum aedificium. ubi circiter triennium egit, deſiderantibus eum Thracibus, ac deflentibus tanquam mortuum. quarto anno ſe eiſdem in conſpectu dedit. atque ita credibilia ſunt effecta quae illis expoſuerat. Haec Zamolxin ajunt feciſſe.

96. Cujus ſubterranneo aedificio neque fidem detraho, neque valde credo, ſed multis eum ante Pythagoram annis extitiſſe arbitror. Verum ſive Zamolxis quiſpiam fuerit homo, ſive ſit daemon Getarum indigena, valeat. Getae hoc ritu utentes, ubi a Dario et Perſis ſub-

Digitized by Google

acti fuerunt, reliquum sunt exercitum sequuti.

97. Darius ubi ad Istrum pervenit, et una pedestres copiae, cunctique flumen transmiserunt, tunc vero jussit Iones, postquam ratem solvissent, sequi se pedestri itinere, cum nauticis copiis. Qui quum ratem soluturi essent et imperata facturi, Coes Erxandri filius, Mitylenaeorum dux, ita apud Darium verba facit, sciscitatus antea nunquid ei gratum foret audire sententiam dicere volentis: ‘ Quum ‘ adversus eam terram rex facias expedi- ‘ tionem, in qua fertur nihil arari, nullas ‘ urbes coli, sinito nunc pontem hoc lo- ‘ ci stare, relictis ad ejus tutelam custodi- ‘ bus iis qui eum contexuerunt: per quem ‘ sive ex sententia rem gerimus, Scythis ‘ inventis, sive illos invenire nequibimus, ‘ tutus nobis sit reditus. Neque enim ve-

Digitized by Google

ὑπὸ Δαρείῳ καὶ [e] Περσέων, εἵπονλο τῷ ἄλλῳ στρατῷ.

ΔΖ'. Δαρεῖος δὲ, ὡς ἀπίκελο καὶ ὁ πεζὸς ἅμ' αὐτῷ στρατὸς ἐπὶ τὸν Ἴστρον, ἐνθαῦτα διαβάνλων πάνλων; Δαρεῖος ἐκέλευσε τὺς Ἰωνας τὴν χεδίην λύσαντας, ἕπεσθαι καλ' ἤπειρον ἑωϋτῷ, καὶ τὸν ἐκ τῶν νεῶν στρατόν. μελλόνλων δὲ τῶν Ἰώνων λύειν, καὶ ποιέειν τὰ κελευόμενα, Κώης ὁ Ερξάνδρου, στρατηγὸς ἐὼν Μιτυληναίων, ἔλεξε Δαρείῳ τάδε, πυθόμενος πρότερον εἰ οἱ φίλον εἴη γνώμην ἀποδέκεσθαι [f] παρὰ τοῦ βουλομένου ἀποδείκνυσθαι, 'Ω βασιλεῦ, ἐπὶ γῆν γὰρ μέλλεις στρατεύεσθαι, τῆς ὔτε ἀρηρομένον φανήσελαι οὐδὲν, ὔτε πόλις οἰκεομένη. σὺ νῦν γεφύρην ταύτην ἔα κατὰ χώρην ἑστάναι, φυλάχυς αὐτῆς λιπὼν τύτυς οἵπερ μιν ἔζευξαν. καὶ ἢν τε κατὰ νόον πρήξωμεν εὑρόντες Σκύθας, ἔσαι ἄποδος ἡμῖν· ἢν τε καὶ μὴ σφεας εὑρεῖν δυνεώμεθα [g], ἥ γε ἀπο-

e Voces hae Δαρείῳ καὶ absunt a MS. f ἀποδέκνυσθαι. g δυνώμεθα.

‘ δος ἡμῖν ἀσφαλής. οὐ γὰρ ἔδεισά κω μὴ
‘ ἐσωθέωμεν ὑπὸ Σκυθέων μάχῃ, ἀλλὰ
‘ μᾶλλον μὴ ὐ δυνάμενοι σφέας εὑρεῖν, πά-
‘ θωμέν τι ἀλώμενοι. κ᾽ τάδε λέγειν φαίη
‘ τις ἄν με ἐωϋτῦ εἵνεκεν, ὡς καταμένω·
‘ ἐγὼ δὲ γνώμην μὲν τὴν εὕρισκον ἀρίστην
‘ σοι βασιλεῦ, ἐς μέσον Φέρω [a]· αὐτὸς μέν-
‘ τοι ἕψομαί τοι, καὶ οὐκ ἄν λειφθείην.’
κάρτα τε ἥσθη τῇ γνώμῃ Δαρεῖος, καί μιν
ἠμείψατο τοῖσδε, ‘ Ξεῖνε Λέσβιε, σωθέντος
‘ ἐμεῦ ὀπίσω ἐς οἶκον τὸν ἐμὸν, ἐπιφάνηθί
‘ μοι πάντως, ἵνα σε ἀντὶ χρηστῆς συμβου-
‘ λίης χρηστοῖσι ἔργοισι ἀμείψωμαι.’

Ζή. Ταῦτα δὲ εἴπας [b], καὶ ἀπάψας
ἄμματα ἑξήκοντα ἐν ἱμάντι, καλέσας ἐς λό-
γους τὺς Ἰώνων τυράννυς, ἔλεγε τάδε, ‘ Ἄν-
‘ δρες Ἰώνες, ἡ μὲν πρότερον γνώμη ἀπο-
‘ δεχθεῖσα ἐς τὴν γέφυραν, μετείσθω μοι.
‘ ἔχοντες δὲ τὸν ἱμάντα τόνδε, ποιέετε τά-
‘ δε· ἐπεάν με ἴδητε τάχιστα πορευόμενον
‘ ἐπὶ Σκύθας, ἀπὸ τούτυ ἀρξάμενοι τοῦ

[a] φήσω est in MS. [b] ταῦτα εἴπας.

‘ ritus fuerim, ne proelio a Scythis ſupe-
‘ remur: ſed potius ne ſi eos invenire ne-
‘ queamus, aliquid patiamur errábundi.
‘ At enim credat me quiſpiam mea ipſi-
‘ us cauſſa haec dicere, ut hîc ſubſiſtam:
‘ ego vero, quod in tuam rem eſſe ſentio,
‘ rex, id in medium profero. ipſe tamen
‘ te ſequi volo, neque hîc relinqui.’ De-
lectatus admodum eo conſilio Darius, ita
reſpondit, ‘ Hoſpes Lesbie, fac omnino
‘ quum ſoſpes domum rediero, praeſto
‘ mihi ſis, ut te ob egregium conſilium
‘ egregiis factis remunerem.’

98. Haec loquutus, ubi ſexaginta no-
dis lorum innodavit, accitis ad colloqui-
um tyrannis Ionum, ita loquutus eſt, ‘ Vi-
‘ ri Iones, quam prius habueram de pon-
‘ te ſententiam, eam miſſam facio. vos
‘ ſumpto hoc loro, haec ita velim agatis:
‘ ſimulatque videritis me iter facere in
‘ Scythas, ex eo tempore incipientes, ſol-

ed by Google

‘ vite quotidie unum nodum: intra quod
‘ tempus niſi adfuero, ſed dies nodorum
‘ vobis exierint, vela facite in patriam ve-
‘ ſtram. interea, quoniam conſilium ſic
‘ mutavi, agite cuſtodiam ratis, omne ſtu-
‘ dium illi et conſervandae et cuſtodien-
‘ dae adhibentes: quod facientes, majo-
‘ rem in modum mihi gratificabimini.’
Haec loquutus Darius, promovet exer-
citum.

99. Thracia tellus in mare tendens, Scythicae praetenditur; ſed ſinu ejus terrae ducto Scythica excipit: et Iſter ad hanc in ventum eurum os converſus exit. Quod autem ab Iſtro ſoli ipſius Scythici ſecundum mare eſt, id metiendo indicare aggrediar: Ab Iſtro haec jam vetus Scythia eſt, meridiem verſus et auſtrum poſita, uſque ad urbem Carcinitin. ejuſdem deinceps quod ad idem mare fert

' χρόνου, λύετε ἅμα ἓν ἑκάστης ἡμέρης·
' ἢν δὲ τούτῳ [a] τῷ χρόνῳ μὴ παρέω, ἀλ-
' λὰ διέλθωσι [b] ὑμῖν αἱ ἡμέραι τῶν ἀμ-
' μάτων, ἀποπλέετε ἐς τὴν ὑμετέρην αὐ-
' τέων. μέχρι δὲ τούτου, ἐπεί τε ὕτω με-
' τέδοξε, Φυλάσσετε τὴν χεδίην, πᾶσαν
' προθυμίην σωτηρίης τε καὶ Φυλακῆς
' παρεχόμενοι. ταῦτα δὲ ποιεῦντες, ἐμοὶ
' μεγάλως χαριεῖσθε.' Δαρεῖος μὲν ταῦ-
τα εἴπας ἐς τὸ πρόσω ἐπείγετο.

ζθ'. Τῆς δὲ Σκυθικῆς γῆς ἡ Θρηίκη τὸ ἐς θάλασσαν πρόκειται· κόλπου δὲ ἀγο-
μένου τῆς γῆς ταύτης, ἡ Σκυθικὴ τε ἐκδέ-
κεται, καὶ ὁ Ἴστρος ἐκδιδοῖ ἐς αὐτὴν, πρὸς
εὖρον ἄνεμον τὸ στόμα τετραμμένος. τὸ
δὲ ἀπὸ Ἴστρου ἔρχομαι σημανέων, τὸ πρὸς
θάλασσαν αὐτῆς Σκυθικῆς χώρης ἐς μέ-
τρησιν. Ἀπὸ Ἴστρου αὕτη ἤδη ἀρχαίη Σκυ-
θικὴ ἐστι [c] πρὸς μεσαμβρίην τε καὶ νότον ἄ-
νεμον κειμένη, μέχρι πόλιος καλεομένης
Καρκινίτιδος. τὸ δὲ ἀπὸ ταύτης, τὴν μὲν

[a] δὲ ἐν τούτῳ. [b] διεξέλθωσιν. [c] Σκυθίη ἐστὶ.

ἐπὶ θάλασσαν τὴν αὐτὴν φέρουσαν, ἐοῦσαν ὀρεινήν τε χώρην καὶ προκειμένην τὸ ἐς Πόντον, νέμεται τὸ Ταυρικὸν ἔθνος, μέχρι Χερσονήσου τῆς τραχέης καλεομένης. αὕτη δὲ ἐς θάλασσαν τὴν πρὸς ἀπηλιώτην ἄνεμον κατήκει. ἔστι γὰρ τῆς Σκυθικῆς τὰ δύο μέρεα τῶν ὤρων ἐς θάλασσαν φέρονλα, τήν τε πρὸς μεσαμβρίην, καὶ τὴν πρὸς τὴν ἠῶ, κατάπερ τῆς Ατλικῆς χώρης. καὶ παραπλήσια ταύτῃ καὶ οἱ Ταῦροι νέμονται τῆς Σκυθικῆς, ὡς εἰ τῆς Αττικῆς ἄλλο ἔθνος καὶ μὴ Αθηναῖοι νεμοίατο τὸν γουνὸν τὸν Σουνιακὸν, μᾶλλον ἐς τὸν πόντον τὴν ἄκρην ἀνέχονλα τὸν ἀπὸ Θορικοῦ μέχρι Αναφλύστου δήμου. λέγω δὲ, ὡς εἶναι ταῦτα σμικρὰ μεγάλοισι συμβάλλειν. τοιοῦτον [d] ἡ Ταυρική ἐστι. ὃς δὲ τῆς Ατλικῆς ταῦτα μὴ παραπέπλωκε, ἐγὼ δὲ ἄλλως δηλώσω· ὡς εἰ τῆς Ιηπυγίης ἄλλο ἔθνος, καὶ μὴ Ιήπυγες, ἀρξάμενοι ἐκ Βρεντεσίου λιμένος, ἀποταμοίαλο μέχρι Τά-

[d] τοιῦτο.

montanae regionis, et in Pontum prominens, incolit gens Taurica uſque ad Cherſoneſum dictam aſperam. Haec ad mare pertinet quod ad ventum ſubſolanum eſt. Sunt autem finium Scythicae partes duae, ferentes ad mare, tum quod ad meridiem, tum quod ad orientem, quemadmodum Atticae regionis. Et ſimilem partem Scythiae Tauri incolunt, ut ſi Atticae jugum Suniacum alia gens, non Athenienſes, incoleret, quod magis in pontum, qui eſt ab Thorico uſque ad Anaphlyſtum populum, porrigit promontorium. talis eſt (ut parva cum magnis comparem) Taurica regio. Qui autem non eſt has Atticae partes praetervectus, huic alio modo planum faciam: ut ſi Japygiae alia gens et non Japyges, incipientes a Brunduſio portu praecidantur uſque Tarentum, et promontorium inco-

Digitized by Google

lant. Quum haec duo dico, multa perſimilia dico, quibus aliis Taurica eſt comparanda.

100. Ab Taurica deinceps Scythae ſupra Tauros et orientale verſus mare incolunt, et quae Boſpori Cimmerii ſunt ad veſperam vergentia, et quae paludis Maeotidis Tanai fluvio tenus, qui influit in hujus paludis receſſum. Itaque ab Iſtro jam quae ad ſuperiora pertinet ferentia in mediterranea, ſecluditur Scythia ab primis Agathyrſis, deinde a Neuris, deinde ab Androphagis, poſtremo a Melanchlaenis.

101. Itaque Scythiae veluti formam quadratam habentis, duabus partibus ad mare pertinentibus, prorſus aequale, tum quod ad mediterranea fert, tum quod ad mare. nam ab Iſtro ad Boryſthenem, decem dierum eſt iter, tantundem a Boryſthene ad Maeotin paludem. A mari me-

Digitized by Google

ραύλος, καὶ νεμοίαλο τὴν ἄκρην. δύο δὲ λέγων ταῦτα, πολλὰ λέγω παρόμοια, τοῖσι ἄλλοισι ἔοικε ἡ Ταυρική.

ρ΄. Τὸ δ΄ ἀπὸ τῆς Ταυρικῆς, ἤδη Σκύθαι τὸ καλύπερθε τῶν Ταύρων καὶ τὰ πρὸς θαλάσσης τῆς ἠοίης νέμονται· τῇ τε Βοσπόρῳ τῇ Κιμμερίῃ τὰ πρὸς ἑσπέρης, καὶ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος, μέχρι Τανάϊδος ποταμοῦ, ὃς ἐκδιδοῖ ἐς μυχὸν τῆς λίμνης ταύτης. ἤδη ὦν ἀπὸ μὲν Ἴστρου τὰ κατύπερθε ἐς τὴν μεσόγαιαν φέροντα ἀποκληίεται ἡ Σκυθικὴ ὑπὸ πρώτων Ἀγαθύρσων· μετὰ δὲ, Νευρῶν· ἔπειτα δὲ, Ἀνδροφάγων· τελευταίων δὲ, Μελαγχλαίνων.

ρά΄. Ἔστι ὦν τῆς Σκυθικῆς, ὡς ἐούσης τετραγώνου, τῶν δύο μερέων κατηκόντων ἐς θάλασσαν, πάντη ἴσον τό, τε ἐς τὴν μεσόγαιαν φέρον καὶ τὸ παρὰ τὴν θάλασσαν. ἀπὸ γὰρ Ἴστρου ἐπὶ Βορυσθένεα δέκα ἡμερέων ὁδός· ἀπὸ Βορυσθένεός τ' ἐπὶ τὴν λίμνην τὴν Μαιῆτιν, ἑτέρων δέκα. καὶ τὸ ἀπὸ

θαλάσσης ἐς μεσόγαιαν ἐς τοὺς Μελαγχλαίνας τοὺς κατύπερθε Σκυθέων οἰκημένους, εἴκοσι ἡμερέων ὁδός. ἡ δὲ ὁδὸς ἡ ἡμερησίη ἀνὰ διηκόσια στάδια συμβέβληταί μοι. οὕτω ἂν εἴη πρὸς Σκυθικῆς [e] τὰ ἐπίκαρσια, τετρακισχιλίων σταδίων· καὶ τὰ ὄρθια τὰ ἐς τὴν μεσόγαιαν Φέρονλα, ἑτέρων τοσούτων σταδίων. ἡ μέν νυν γῆ αὕτη ἔστι μέγαθος τοσαύτη.

ρϛ'. Οἱ δὲ Σκύθαι δόντες σφίσι λόγον ὡς οὐκ οἷοί τέ εἰσι τὸν Δαρείου στρατὸν ἰθυμαχίῃ διώσασθαι μοῦνοι, ἔπεμπον ἐς τοὺς πλησιοχώρους ἀγγέλους. τῶνδε κῃ δὴ οἱ βασιλῆες συνελθόντες ἐβουλεύοντο ὡς στρατῷ ἐπελαύνοντος μεγάλου. ἔσαν δὲ οἱ συνελθόντες βασιλῆες, Γαύρων, κῃ Αγαθύρσων, κῃ Νευρῶν, καὶ Ανδροφάγων, καὶ Μελαγχλαίνων, κῃ Γελωνῶν, καὶ Βουδίνων, καὶ Σαυροματέων.

ρζ'. Τούτων Ταῦροι μὲν νόμοισι τοισῖσιδε χρέωνται· θύουσι μὲν τῇ παρθένῳ τοὺς

[e] ἀπὸ τῆς Σκυθικῆς. [f] ἰθυμαχίῃ δηώσασθαι.

diterranea verſus, ad Melanchlaenos qui ſupra Scythas habitant, viginti dierum iter. Supputantur autem a me in ſingulos dies itineris ducenta ſtadia. Ita tranſverſa Scythiae erunt quatuor millium ſtadiorum: recta quae ad mediterranea ferunt, aliorum totidem ſtadiorum. Tantae eſt haec terra magnitudinis.

102. Scythae inter ſe colloquuti, quum ſoli impares eſſent copiis Darii proelio repellendis, nuncios ad finitimos miſere. Eorum reges quoque ubi convenere, conſultabant, ut ingenti exercitu invadente. Erant autem qui convenerant reges, Taurorum, et Agathyrſorum, et Neurorum, et Androphagorum, et Melanchlaenorum, et Gelonorum, et Budinorum, et Sauromatarum.

103. E quibus Tauri hujuſmodi moribus utuntur; Virgini naufragos immo-

Digitized by Google

lant, et quoſcunque Graecos ceperint illuc delatos, hoc modo: poſtquam preces peregerunt, hominis caput clava feriunt, truncum ejus quidam ajunt deturbari e rupe. nam in rupe praerupta templum eſt ſitum; cruci affigunt caput. Quidam de capite *ſuffigendo* conſentiunt, ſed truncum e praecipitio dejici negant, ſed humo contegi dicunt. Daemonem cui immolant, ipſi Tauri ajunt eſſe Iphigeniam, Agamemnonis filiam. In hoſtes autem quos ceperint, hoc agunt: Amputatum quiſque caput hoſtis domum reportat, et ingenti fuſti transfixum ſupra tecta eminens multum ſtatuit, et plerunque ſupra fumarium: ideo in ſublimi ſuſpendi dicentes quaſi totius domus cuſtodes. Vivunt autem e rapto et ex bello.

104. At Agathyrſi lautiſſimi viri ſunt, et aurum plerunque geſtantes. In com-

Digitized by Google

τε ναυηγοὺς, ϗ τὺς ἂν λάϐωσι Ἑλλήνων ἐπαναχθέντας, τρόπῳ τοιῷδε· κατάρ᾽ εὐξάμενοι, ῥοπάλῳ παίυσι τὴν κεφαλήν. οἱ μὲν δὴ λέγυσι ὡς τὸ σῶμα ἀπὸ τῦ κρημνῦ διωθέουσι κάτω· (ἐπὶ γὰρ κρημνῦ ἵδρυται τὸ ἱρόν) τὴν δὲ κεφαλὴν ἀναϛαυρῶσι. οἱ δὲ, κατὰ μὲν τὴν κεφαλὴν ὁμολογέουσι, τὸ μέντοι σῶμα ὐκ ὠθέεσθαι ἀπὸ τῦ κρημνῦ λέγουσι, ἀλλὰ γῇ κρύπτεσθαι. τὴν δὲ δαίμονα ταύτην τῇ θύυσι, λέγυσι αὐτοὶ Ταῦροι Ἰφιγένειαν τὴν Ἀγαμέμνονος εἶναι. πολεμίυς δὲ ἄνδρας τὺς ἂν χειρωσώνται [a], ποιεῦσι τάδε· ἀποταμὼν ἕκαϛος κεφαλὴν, ἀποφέρεται ἐς τὰ οἰκία· ἔπειτα ἐπὶ ξύλυ μεγάλυ ἀναπείρας ἱϛᾷ ὑπὲρ τῆς οἰκίης ὑπερέχυσαν πολλὸν, μάλιϛα δὲ ὑπὲρ τῆς καπνοδόκης. Φασὶ δὲ τύτυς Φυλάκυς τῆς οἰκίης πάσης ὑπεραιωρέεσθαι. ζῶσι δὲ ἀπὸ ληίης τε ϗ πολέμυ.

ρδ'. Ἀγάθυρσοι δὲ, ἁβρότατοι ἀνδρῶν εἰσὶ, ϗ χρυσοφόροι ταμάλιϛα. ἐπίκοινον

[a] χειρώσωσι.

δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν ποιεῦνται, ἵνα κασίγνηλοί τε ἀλλήλων ἔωσι, κὴ οἰκήϊοι ἐόντες πάνλες, μήτε φθόνῳ, μήτ' ἔχθεϊ χρέωνται ἐς ἀλλήλυς. τὰ δ' ἄλλα νόμαια Θρήϊξι προσκεχωρήκασι.

ρέ. Νευροὶ δὲ νόμοισι μὲν χρέωνλαι τοῖσι Σκυθικοῖσι, γενεῇ δὲ μιῇ πρότερόν σφεας τῆς Δαρείου ςρατηλασίης, κατέλαβε ἐκλιπεῖν τὴν χώρην πᾶσαν ὑπὸ ὀφίων. ὄφιας γάρ σφι πολλοὺς μὲν ἡ χώρη ἀνέφαινε, οἱ δὲ πλεῦνες ἄνωθέν σφι ἐκ τῶν ἐρήμων ἐπέπεσον. ἐς ὃ πιεζόμενοι, οἴκησαν μετὰ Βυδίνων τὴν ἐωϋτῶν ἐκλιπόνλες. κινδυνεύσι δὲ οἱ ἄνθρωποι ὗτοι γόητες εἶναι. λέγονλαι γὰρ ὑπὸ Σκυθέων καὶ Ἑλλήνων τῶν ἐν τῇ Σκυθικῇ κατοικημένων, ὡς ἕτεος ἑκάςυ ἅπαξ τῶν Νευρῶν ἕκαςος, λύκος γίνελαι ἡμέρας ὀλίγας, κὴ αὖτις ὀπίσω ἐς τωὐτὸ κατίςαται. ἐμὲ μέν νυν ταῦτα λέγονλες ὑ πείθυσι· λέγυσι δὲ ὑδὲν ἧσσον, κὴ ὀμνύυσι δὲ λέγονλες.

[b] MS. ταυτὰ.

mune cum mulieribus coeunt, ut inter ſe germani ſint ac domeſtici omnes, nihil neque livoris neque odii mutuo exercentes: in ceteris ad Thracum conſuetudines accedunt.

105. At Neuri Scythicis quidem utuntur moribus, qui una ante Darii expeditionem aetate coacti fuerant ſolum vertere propter ſerpentes. nam ſerpentum cum magna vis ex ipſorum ſolo eſt edita, tum major ſuperne e locis deſertis ingruerat: quibus uſque adeo infeſtati fuerunt, ut relicto ſuo ſolo cum Budinis habitaverint. Iidem homines in periculum veniunt, ut praeſtigiatores habeantur; dicuntur enim a Scythis et ab iis qui in Scythia incolunt Graecis, ſemel quotannis ſinguli ad paucos dies effici lupi, et rurſus in priſtinum habitum redire. quod tamen dicentes mihi non perſuadent: nihilominus tamen illi ajunt ita eſſe, ac dejerant.

Digitized by Google

106. Androphagi agreſtes maxime omnium hominum mores habent, non judiciis, non legibus utentes, pecuariam exercentes, veſtem Scythicae ſimilem geſtantes, propriam linguam habentes.

107. Melanchlaeni omnes indumenta nigra gerunt, unde et cognomen habent, qui ſoli humana carne veſcuntur, inſtitutis Scythicis utentes.

108. Budini, ingens natio atque numeroſa, vehementer caeſiis oculis omnis ac rufa: quorum urbs nomine Gelonus e materia conſtructa eſt; muri ea magnitudo eſt, ut ſingula latera tricenorum ſtadiorum ſint; eſt vero altus et totus ligneus. Aedes quoque cum privatae, tum ſacrae ſunt e materia. Nam ſunt ibi deorum Graecorum templa Graecanice extructa, ſimulacris, aris, delubris ligneis. Baccho triennalia agunt, et bacchanal exercent. quippe Geloni ſunt ab originis

Digitized by Google

ρς'. Ανδροφάγοι δὲ ἀγριώταλα πάντων ἀνθρώπων ἔχυσι ἤθεα· ὔτε δίκην νομίζοντες, ὔτε νόμῳ ὑδενὶ χρεώμενοι. νομάδες δέ εἰσι. ἐωθῆτα δὲ φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην, γλῶσαν δὲ ἰδίην.

ρζ'. Μελάγχλαινοι δὲ εἵματα μὲν μέλανα φορέυσι πάντες, ἐπ' ὧν [c] καὶ τὰς ἐπωνυμίας ἔχυσι. ἀνδροφαγέυσι δὲ μᾶνοι τούτων· νόμοισι δὲ Σκυθικοῖσι χρέωνται.

ρή. Βυδῖνοι δὲ, ἔθνος ἐὸν μέγα καὶ πολλὸν, γλαυκόν τε πᾶν ἰσχυρῶς ἐστι καὶ πυρρόν. πόλις δὲ ἐν αὐτοῖσι πεπόλισται ξυλίνη· ὄνομα δὲ τῇ πόλι ἐστι Γελωνός. τοῦ δὲ τείχεος μέγαθος κῶλον ἕκαστον, τριήκοντα σταδίων ἐστὶ, ὑψηλὸν δὲ, καὶ πᾶν ξύλινον· καὶ οἰκίαι αὐτῶν ξύλιναι, καὶ τὰ ἱρά· ἔστι γὰρ δὴ αὐτόθι Ἑλληνικῶν θεῶν ἱρὰ, Ἑλληνικῶς κατεσκευασμένα ἀγάλμασί τε καὶ βωμοῖσι καὶ νηοῖσι ξυλίνοισι. καὶ τῷ Διονύσῳ τριετηρίδας ἀνάγυσι, καὶ βακχεύυσι. εἰσὶ γὰρ οἱ Γελωνοὶ τὸ ἀρχαῖον Ἕλληνες. ἐκ δὲ

[c] ἀπ' ὧν.

τῶν ἐμπορίων ἐξαναστάντες, οἴκησαν ἐν τοῖσι Βουδίνοισι· καὶ γλώσσῃ τὰ μὲν, Σκυθικῇ, τὰ δὲ, Ἑλληνικῇ χρέωνται.

ρθ'. Βουδῖνοι δὲ οὐ τῇ αὐτῇ γλώσσῃ χρέωνται καὶ Γελωνοί· οὐδὲ δίαιτα ἡ αὐτή. οἱ μὲν γὰρ Βουδῖνοι, ἐόντες αὐτόχθονες, νομάδες τέ εἰσι καὶ φθειροτραγέουσι μοῦνοι τῶν ταύτῃ· Γελωνοὶ δὲ, γῆς τε ἐργάται, καὶ σιτοφάγοι, καὶ κήπους ἐκτημένοι οὐδὲν τὴν [d] ἰδέην ὁμοῖοι, οὐδὲ τὸ χρῶμα. ὑπὸ μέντοι Ἑλλήνων καλέονται καὶ οἱ Βουδῖνοι, Γελωνοὶ, οὐκ ὀρθῶς καλεόμενοι. ἡ δὲ χώρη σφέων, πᾶσά ἐστι δασέη ἴδῃσι παντοίῃσι. ἐν δὲ τῇ ἴδῃ τῇ πλείστῃ ἐστὶ λίμνη μεγάλη τε καὶ πολλὴ, καὶ ἕλος, καὶ κάλαμος περὶ αὐτήν. ἐν δὲ ταύτῃ ἐνύδρους ἁλίσκονται, καὶ κάστορες, καὶ ἄλλα θηρία τετραγωνοπρόσωπα, τῶν τὰ δέρματα περὶ τὰς σισύρας [e] παραῤῥάπλεται· καὶ οἱ ὄρχεες αὐτοῖσι [f] εἰσὶ χρήσιμοι ἐς ὑστερέων ἄκεσιν.

ρι'. Σαυροματέων δὲ πέρι ὧδε λέγεται·

[d] οὐδὲ τὴν. [e] MS. σισύρνας. [f] αὐτέων.

vetuſtate Graeci, ſed ex emporiis ſummoti inter Budinos habitaverunt: lingua partim Scythica, partim Graeca utentes.

109. Budini non lingua, non victu utuntur eodem Gelonis: nam Budini, utpote indigenae tum paſtores ſunt, tum ſoli ejus regionis pediculos edunt. at Geloni agriculturae operam dantes frumento victitant, et hortos poſſident, nihil illis neque aſpectu neque colore ſimiles: a Graecis autem etiam Budini vocantur Geloni, non recte vocantibus. Horum regio omnis eſt arboribus omnis generis frequens; et ubi plurimum conſita, ibi eſt lacus ingens et multus, et palus, ac circa eam arundo. In eo lacu lutrae capiuntur, et caſtores, et aliae ferae, oris quadrati, quorum pelles circa renones adſuuntur, et teſticulos habent ad uterorum medelam utiles.

110. De Sauromatis vero ita memo-

Digitized by Google

ratur: Quum Graeci bellaverunt cum Amazonibus (quas Scythae Oeorpata vocant, quod nomen poteſt transferri, Viricidae: oeor enim virum dicunt, pata autem occidere) feruntur poſt victoriam proelii ad Thermodontem facti, abiiſſe, portantes tribus in navibus quaſcunque potuerant ex Amazonibus vivas capere: quibus illae in pelago inſidiatae, cunctos trucidavere. Sed quum naves haberent incognitas, nec gubernaculis aut velis aut remis uterentur, interfectis viris, ferebantur ſecundum fluctus et ventum; delataeque ſunt ad paludis Maeotidis Cremnos, *praerupta*, quae Scytharum liberorum telluris ſunt. Ibi e navibus egreſſae Amazones, ad loca habitata iter facientes, quod primum nactae ſunt equorum armentum, diripiunt, conſcenduntque: et obequitantes, e Scythis praedas agunt.

Digitized by Google

ὅτε Ἕλληνες Ἀμαζόσι ἐμαχέσαντο, (τὰς δὲ Ἀμαζόνας καλέουσι Σκύθαι Οἰόρπατα [a]. δύναται δὲ τὸ ὄνομα τοῦτο κατ' Ἑλλάδα γλῶσσαν ἀνδροκτόνοι. Οἰὸρ [b] γὰρ καλέουσι τὸν ἄνδρα, τὸ δὲ πατὰ, κτείνειν) τότε λόγος τοὺς Ἕλληνας νικήσαντας τῇ ἐπὶ Θερμώδοντι μάχῃ, ἀποπλέειν ἀγούτας τρισὶ πλοίοισι τῶν Ἀμαζόνων ὅσας ἠδυνάατο [c] ζωγρῆσαι· τὰς δὲ ἐν τῷ πελάγει ἐπιθεμένας, ἐκκόψαι τοὺς ἄνδρας· πλοῖα δὲ οὐ γινώσκειν αὐτὰς, οὐδὲ πηδαλίοισι χρῆσθαι, οὐδὲ ἱστίοισι, οὐδὲ εἰρεσίῃ· ἀλλ' ἐπεὶ ἐξέκοψαν τοὺς ἄνδρας, ἐφέροντο κατὰ κῦμα καὶ ἄνεμον· καὶ ἀπικνέονται τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος ἐπὶ Κρημνούς. οἱ δὲ Κρημνοὶ, εἰσὶ τῆς γῆς τῶν Σκυθέων τῶν ἐλευθέρων. ἐνθαῦτα ἀποβᾶσαι ἀπὸ τῶν πλοίων αἱ Ἀμαζόνες, ὡδοιπόρεον ἐς τὴν οἰκεομένην. ἐντυχοῦσαι δὲ πρώτῳ ἱπποφορβίῳ, τοῦτο διήρπασαν· καὶ ἐπὶ τούτων ἱππαζόμεναι, ἐληίζοντο τὰ τῶν Σκυθέων.

[a] Αἰορπατὰ. [b] αἰὸρ. [c] MS. ἠδυνάατο.

ριά. Οἱ δὲ Σκύθαι οὐκ εἶχον συμβαλέσθαι τὸ πρῆγμα. ὅτε γὰρ Φωνὴν, ὅτε ἐσθῆτα, ὅτε τὸ ἔθνος ἐγίνωσκον, ἀλλ' ἐν θωύμαλι ἔσαν ὁκόθεν ἔλθοιεν. ἐδόκεον δ' αὐτὰς εἶναι ἄνδρας τὴν αὐτὴν ἡλικίην ἔχοντας. μάχην τε δὴ πρὸς αὐτὰς ἐποιεῦντο· ἐκ δὲ τῆς μάχης τινὰς τῶν γυναικῶν ἐκράτησαν οἱ Σκύθαι, κῆ ὅτω ἔγνωσαν ἐούσας γυναῖκας. βουλευομένοισι ὧν αὐτοῖσι ἔδοξε κτείνειν μὲν ὐδενὶ τρόπῳ ἔτι αὐτὰς, ἐωϋτῶν δὲ τοὺς νεωτάτους ἀποπέμψαι ἐς αὐτὰς, πλῆθος εἰκάσαντας ὅσαπερ ἐκεῖναι ἔσαν· τούτους δὲ στρατοπεδεύεσθαι πλησίον ἐκεινέων, κῆ ποιέειν τάπερ ἂν κῆ ἐκεῖναι ποιέωσι. ἢν δὲ αὐτοὺς διώκωσι, μάχεσθαι μὲν μὴ, ὑποφεύγειν δέ· ἐπεὰν δὲ παύσωνται, ἐλθόντας αὐτοὺς πλησίον, στρατοπεδεύεσθαι. ταῦτα ἐβουλεύσαντο οἱ Σκύθαι, βουλόμενοι ἐξ αὐτέων παῖδας ἐγγενήσεσθαι.

ριβ'. Ἀποπεμφθέντες δὲ οἱ νεηνίσκοι, ἐποίευν τὰ ἐντεταλμένα· ἐπεὶ δὲ ἔμαθον

111. Scythae quid hoc rei eſſet conjicere nequibant, quum neque vocem, neque veſtem, neque gentem agnoſcerent; admirabundi unde venirent, et rati cunctos eſſe viros ejuſdem aetatis. Ergo commiſſa cum eis pugna fuit; unde potiti quibuſdam, ita demum feminas eſſe cognoverunt. Itaque conſilio habito viſum eſt eis, nullo pacto poſthac quampiam illarum occidere: ſed ex ſe qui maxime juvenes eſſent, in eas dimitti, eodem numero quo illas eſſe conjectabant, qui ſua prope eas caſtra haberent, et eadem quoque illis facerent. Si invaderentur, non quidem pugnare, ſed ſubterfugere: ubi ſubſiſterent illae, ipſos etiam proxime accedentes caſtra ponere. Hoc Scythae idcirco decreverunt, quod prolem ex illis ſuſcipere cupiebant.

112. Adoleſcentes qui miſſi ſunt, mandata peregerunt. quos ubi Amazo-

Digitized by Google

nes intellexerunt neutiquam ad ſe laedendas veniſſe, valere ſinebant. quotidie tamen caſtra caſtris propius admovebantur. Ceterum ne ipſi quidem adoleſcentes quicquam habebant, quemadmodum Amazones, praeter arma et equos: et vitam eandem illis vivebant, venando atque praedando.

113. Circa meridiem Amazones ſolebant aut ſingulae aut binae ſeparatim a reliquis ad ventrem levandum longius vagari. ea re Scythae cognita, et ipſi idem faciunt, quorum aliquis uni illarum, quae ſolivagae erant, quum ſe admoviſſet, non ſe avertit Amazon, ſed uti permiſit: nec appellare quidem poterat (non enim intelligebant ſe invicem) tamen manu ſignificavit, ut ad eundem locum poſtridie rediret, adducto ſecum altero, ut duo eſſent; ſe quoque alteram adductu-

αὐτοὺς αἱ Αμαζόνες ἐπ' οὐδεμιῇ δηλήσει ἀπιγμένους, ἔων χαίρειν. προσεχώρεον δὲ πλησιαιτέρω τὸ στρατόπεδον τῷ στρατοπέδῳ ἐπ' ἡμέρῃ ἑκάστῃ. εἶχον δὲ ὐδὲν ὐδὲ οἱ νεηνίσκοι, ὥσπερ αἱ Αμαζόνες, εἰ μὴ τὰ ὅπλα, κ᾽ τὺς ἵππυς· ἀλλὰ ζόην ἔζων τὴν αὐτὴν ἐκείνῃσι, θηρεύοντές τε καὶ λῃζόμενοι.

ριγ'. Εποίεον δὲ αἱ Αμαζόνες ἐς τὴν μεσαμβρίην τοιόνδε· ἐγίνοντο σποράδες κατὰ μίην τε κ᾽ δύο, πρόσω δὴ ἀπ' [d] ἀλλήλεων ἐς εὐμαρίην ἀποσκιδνάμεναι. μαθόντες δὲ κ᾽ οἱ Σκύθαι, ἐποίευν τωὐτὸ τῦτο· καί τις μιν ωθεισέων αὐτέων τινὶ ἐνεχρίμπλετο, καὶ ἡ Αμαζὼν ὐκ ἀπωθέετο, ἀλλὰ περιεῖδε χρήσαθαι. καὶ φωνῆσαι μὲν ὐκ εἶχε, (οὐ γὰρ συνίεσαν ἀλλήλων) τῇ δὲ χειρὶ ἔφραζε τὴν [e] ὑσεραίην ἐλθεῖν ἐς τωὐτὸ χωρίον, κ᾽ ἕτερον ἄγειν· σημαίνουσα δύο γενέσθαι, καὶ αὐτὴ ἑτέρην ἄξειν. ὁ δὲ νεηνίσκος ἐπεὶ ἀπῆλθε, ἔλεξε ταῦτα

[d] πρόσω ἀπ'. [e] ἔφραζε ἐς τὴν.

πρὸς τοὺς λοιπούς. τῇ δὲ ὑσεραίῃ ἦλθε ἐς τὸ χωρίον αὐτός τε ὕτος, καὶ ἕτερον ἦγε, καὶ τὴν Αμαζόνα εὗρε δευτέρην αὐτὴν [f] ὑπομένουσαν.

ριδ'. Οἱ δὲ λοιποὶ νεηνίσκοι ὡς ἐπύθοντο ταῦτα, καὶ αὐτοὶ ἐκτιλώσαντο τὰς λοιπὰς τῶν Αμαζόνων. μετὰ δὲ, συμμίξαντες τὰ στρατόπεδα, οἴκεον ὁμῦ, γυναῖκα ἔχων ἕκαστος ταύτην τῇ τοπρῶτον συνεμίχθη. τὴν δὲ Φωνὴν τὴν μὲν τῶν γυναικῶν, οἱ ἄνδρες οὐκ ἐδυναίατο [g] μαθεῖν, τὴν δὲ τῶν ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες συνέλαβον. ἐπεὶ δὲ συνῆκαν ἀλλήλων, ἔλεξαν πρὸς τὰς Αμαζόνας τάδε οἱ ἄνδρες, 'Ἡμῖν εἰ-
'σὶ μὲν τοκέες, εἰσὶ δὲ κτήσεις. νῦν ὧν
'μηκέτι πλεῦνα χρόνον ζόην τοιήνδε ἔχω-
'μεν· ἀλλ' ἀπελθόντες ἐς τὸ πλῆθος, δι-
'αιτώμεθα. γυναῖκας δὲ ἕξομεν ὑμέας, καὶ
'ὐδαμέας [i] ἄλλας.' αἱ δὲ πρὸς ταῦτα ἔλεξαν τάδε, 'Ἡμεῖς οὐκ ἂν δυναίμεθα
'οἰκέειν μετὰ τῶν ὑμετέρων γυναικῶν, ἃ

[f] αὐτὸν. [g] MS. ἐδυνίατο. [i] ὐδαμάς.

ram. Digreſſus ab ea juvenis haec enarrat caeteris: poſteroque die ſocium ſecum ducens, ad locum praeſto fuit, ac reperit Amazonem cum alterâ expectantem.

114. Ejus rei certiores facti reliqui juvenes, et ipſi conciliaverunt ceteras. Poſt haec commixtis caſtris pariter habitarunt; eam quiſque uxorem, cum qua primum coierat, habentes. Earum vocem quum ipſi diſcere non poſſent, ipſorum illae diſcebant. Et quum ſe mutuo intelligerent, viri ad Amazones iſta dixerunt; ‘ Nobis parentes ſunt; ſunt et fa-
‘ cultates: proinde non agamus diutius
‘ hanc vitam, ſed hinc digreſſi, in homi-
‘ num frequentia degamus, ubi vos ha-
‘ bebimus uxores, nequaquam alias.’ Ad haec illae reſponderunt, ‘ Nos vero non
‘ poſſumus veſtris cum feminis habitare,

Digitized by Google

‘ quibus non iidem qui nobis ſunt mo-
‘ res. nos enim arcu tela excutimus, et
‘ jaculamur, et equitamus, muliebria o-
‘ pera non edoctae: veſtrae feminae nihil
‘ eorum quae recenſuimus, ſed opera mu-
‘ liebria factitant, manentes in plauſtris,
‘ non ad venationem atque alia hujuſmo-
‘ di prodeuntes. proinde non poſſumus
‘ inter illas verſari. Quod ſi vobis cordi
‘ eſt habere nos conjuges, et juſti videri
‘ vultis, ite ad parentes veſtros, et facul-
‘ tatum ſortiti partem, poſtea redite, ut
‘ deinde ſemoti ab illis habitemus.’

115. Id approbantes juvenes ita fe-
cere,et ſortiendo accepta facultatum quae
ipſis contingebat portione, rurſus ad A-
mazones redierunt. Ad quos illae, ‘ Du-
‘ plex, inquiunt, metus et terror nos te-
‘ net in hoc loco habitandi: partim quod
‘ nos parentibus veſtris vos privavimus;

Digitized by Google

‘ γὰρ τὰ αὐτὰ νόμαια ἡμῖν τε κἀκείνῃσί
‘ ἐσι. ἡμεῖς μὲν τοξεύομέν τε καὶ ἀκοντί-
‘ ζομεν, καὶ ἱππαζόμεθα, ἔργα δὲ γυναι-
‘ κήια οὐκ ἐμάθομεν· αἱ δὲ ὑμέτεραι γυ-
‘ ναῖκες, τούτων μὲν οὐδὲν τῶν ἡμεῖς κατε-
‘ λέξαμεν ποιεῦσι, ἔργα δὲ γυναικήια ἐρ-
‘ γάζονται, μένουσαι ἐν τῇσι ἁμάξῃσι, οὔτ’
‘ ἐπὶ θήρην ἴουσαι, οὔτε ἄλλῃ οὐδαμῇ· οὐκ
‘ ἂν ὦν δυναίμεθα ἐκείνῃσι συμφέρεσθαι.
‘ ἀλλ’ εἰ βούλεσθε γυναῖκας ἔχειν ἡμέας,
‘ καὶ δοκέειν εἶναι δίκαιοι, ἐλθόντες παρὰ
‘ τοὺς τοκέας, ἀπολάχετε τῶν κτημάτων
‘ τὸ μέρος· καὶ ἔπειτα ἐλθόντες, οἰκέωμεν
‘ ἐπ’ ἡμέων αὐτέων.’

ριε΄. Ἐπείθοντο καὶ ἐποίησαν ταῦτα οἱ νεηνίσκοι. ἐπεί τε δὲ ἀπολαχόντες τῶν κτημάτων τὸ ἐπιβάλλον, ἦλθον ὀπίσω παρὰ τὰς Ἀμαζόνας, ἔλεξαν αἱ γυναῖκες πρὸς αὐτοὺς τάδε, ‘ Ἡμέας ἔχει φόβος
‘ τε καὶ δέος ὅκως χρὴ οἰκέειν ἐν τῷδε τῷ
‘ χώρῳ· τοῦτο μὲν, ὑμέας ἀποσερησάσας

‘ πατέρων, τῦτο δὲ, τὴν γῆν τὴν ὑμετέ-
‘ ρην δηλησαμένας πολλά. ἀλλ' ἐπεί τε
‘ ἀξιῦτε ἡμέας γυναῖκας ἔχειν, τάδε ποι-
‘ έετε ἅμα ἡμῖν, Φέρετε, ἐξαναστέωμεν ἐκ
‘ τῆς γῆς τῆσδε, καὶ περήσαντες Τάναϊν πο-
‘ ταμὸν οἰκέωμεν.’

ριϛ'. Ἐπείθοντο καὶ ταῦτα οἱ νεηνίσκοι. διαβάντες δὲ τὸν Τάναϊν, ὡδοιπόρεον πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα, τριῶν μὲν ἡμερέων ἀπὸ τῦ Τανάϊδος ὁδὸν, τριῶν δὲ ἀπὸ τῆς λίμνης τῆς Μαιήτιδος, πρὸς βορέην ἄνεμον. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τοῦτον τὸν χῶρον ἐν τῷ νῦν κατοίκηνται, οἴκησαν τῦτον, καὶ διαίτῃ ἀπὸ τύτυ χρέωνται τῇ παλαιῇ τῶν Σαυροματέων αἱ γυναῖκες, καὶ ἐπὶ θήρην ἐπὶ ἵππων ἐκφοιτῶσι ἅμα τοῖσι ἀνδράσι, καὶ χωρὶς τῶν ἀνδρῶν· καὶ ἐς πόλεμον φοιτῶσι, καὶ στολὴν τὴν αὐτὴν τοῖσι ἀνδράσι φορέυσι.

ριζ'. Φωνῇ δὲ οἱ Σαυρομάται νομίζυσι Σκυθικῇ, σολοικίζοντες αὐτῇ ἀπὸ τῦ ἀρ-

‘ partim, quod terram veſtram magnope-
‘ re vaſtavimus. Sed quoniam dignamini
‘ nos habere uxores, hoc una nobiſcum
‘ agatis. Agedum proficiſcamur e regio-
‘ ne hac, et Tanai fluvio tranſmiſſo ha-
‘ bitemus.’

116. Huic quoque rei obtempera-vere juvenes; trajectoque Tanai, et orientem verſus trium quidem dierum itinere confecto a Tanai, trium quoque a Maeotide palude ad aquilonem. Pervenientes vero ad eum locum quem nunc incolunt, ibi ſubſederunt, et inde priſca conſuetudine vivendi feminae Sauromatarum utuntur. nam ad venationem una cum viris ac ſine viris, equis inſidentes, et ad proelium proficiſcuntur, eandemque viris veſtem gerunt.

117. Sauromatae adſueverunt linguae Scythicae ſoloecizantes in ea jam an-

tiquitus, quod eam non probe didicerint Amazones. Quod ad conjugia pertinet, ita ab eis eſt inſtitutum: Nulla virgo nubit, priuſquam aliquem hoſtium interemerit: ideoque nonnullae earum decedunt jam vetulae, antequam nubant, quod legi ſatisfacere nequeant.

118. Ad harum igitur quas dixi gentium coactos reges nuncii Scytharum quum perveniſſent, certiores eos fecerunt, Perſam, ubi omnia, quae ſunt in altera continente, in ſuam ditionem redegit, cervice Boſpori ponte juncta, in hanc trajeciſſe continentem: ſubactiſque illic Thracibus, fluvium Iſtrum ponte junxiſſe, animo haec omnia in ſuam redigendi poteſtatem. ‘ Proinde vos nolite ullo pac-
‘ to ex medio ſedentes ſinere ad perni-
‘ ciem nos devenire; ſed idem ſentientes,
‘ obviam eamus invadenti: quod niſi fa-
‘ citis, nos in ultimum diſcrimen adducti,

Digitized by Google

χαίᾳ, ἐπεὶ ᾗ χρηςῶς ἐξέμαθον αὐτὴν αἱ Ἀμαζόνες. τὰ περὶ γάμων δὲ ὧδέ σφι διακέεται· ᾗ γαμέεται παρθένος ἡδεμίη, πρὶν ἂν τῶν πολεμίων ἄνδρα ἀποκτείνῃ. αἱ δέ τινες αὐτέων καὶ τελευτῶσι γηραιαὶ πρὶν γήμασθαι, ᾗ δυνάμεναι τὸν νόμον ἐκπλῆσαι.

ριή. Ἐπὶ τούτων ὦν τῶν καταλεχθέντων ἐθνέων τὰς βασιλέας ἁλισμένας ἀπικόμενοι τῶν Σκυθέων οἱ ἄγγελοι, ἔλεγον ἐκδιδάσκοντες ὡς ὁ Πέρσης, ἐπειδή οἱ τὰ ἐν τῇ ἠπείρῳ τῇ ἑτέρῃ πάντα κατέστραπται, γέφυραν ζεύξας ἐπὶ τῷ αὐχένι τῇ Βοσπόρῳ, διαβέβηκε ἐς τήνδε τὴν ἤπειρον. διαβὰς δὲ, καὶ καταστρεψάμενος Θρήϊκας, γεφυροῖ ποταμὸν Ἴστρον, βουλόμενος καὶ τάδε πάντα ὑπ' ἑωϋτῷ ποιήσασθαι. ‘Ὑμεῖς ὦν μηδε-
‘ νὶ τρόπῳ ἐκ τοῦ μέσου κατήμενοι περιί-
‘ δητε ἡμέας διαφθαρέντας· ἀλλὰ τωὐτὸ
‘ νομίσαντες, ἀντιάζομεν τὸν ἐπιόντα. ἤν-
‘ ων ποιήσετε ταῦτα; ἡμεῖς μὲν πιεζό-

‘ μενοι, ἢ ἐκλείψομεν τὴν χώρην, ἢ μέ-
‘ νοντες, ὁμολογίῃ χρησόμεθα. τί γὰρ πά-
‘ θωμεν, μὴ βυλομένων ὑμέων τιμωρέειν; ὑ-
‘ μῖν δὲ ὐδὲν ἐπὶ τύτῳ ἔσαι ἐλαφρότερον.
‘ ἥκει γὰρ ὁ Πέρσης ὐδέν τι μᾶλλον ἐπ’
‘ ἡμέας ἢ ὐ κῇ [a] ἐπὶ ὑμέας· ὐδέ οἱ κατα-
‘ χρήσει ἡμέας καταςρεψαμένῳ, ὑμέων
‘ ἀπέχεσθαι. μέγα δὲ ὑμῖν λόγων τῶνδε
‘ μαρτύριον ἐρέομεν. εἰ γὰρ ἐπ’ ἡμέας μύ-
‘ νους ἐςρατηλάτεε ὁ Πέρσης, τίσασθαι
‘ τῆς πρόσθε δουλοσύνης βυλόμενος, χρῆν
‘ αὐτὸν πάντων τῶν ἄλλων ἀπεχόμενον,
‘ οὕτω ἰέναι ἐπὶ τὴν ἡμετέρην· κῇ ἂν ἐδή-
‘ λου πᾶσι ὡς ἐπὶ Σκύθας ἐλαύνει, κῇ ὐκ
‘ ἐπὶ τὺς ἄλλυς. νῦν δὲ ἐπεί τε τάχιςα
‘ διέβη τήνδε τὴν ἤπειρον, τὺς αἰεὶ ἐμπο-
‘ δὼν γινομένυς ἡμερῦται πάντας· τύς τε
‘ δὴ ἄλλυς ἔχει ὑπ’ ἑωϋτῷ Θρήϊκας, καὶ
‘ δὴ καὶ τοὺς ἡμῖν ἐόντας πλησιοχώρους
‘ Γέτας.’

ριθ’. Ταῦτα Σκυθέων ἐπαγγελλομέ-

[a] ἢ καὶ.

'aut regionem deſeremus, aut manentes
'conditiones inibimus. quid enim cla-
'dem ſubeamus, nolentibus vobis auxi-
'lio eſſe? Quamquam non commodius
'poſt id agetur vobiſcum; venit enim Per-
'ſa nequaquam magis adverſus nos, quam
'non etiam adverſus vos: neque, nos
'ſubegiſſe contentus, a vobis abſtinebit.
'Cujus rei magnum hinc accipite docu-
'mentum; quod ſi nobis ſolis inferret
'ille bellum, animo ſuperioris ſervitutis
'ulciſcendae, oportebat a ceteris homini-
'bus abſtinentem ſic in noſtram tendere
'regionem. Oſtenderet enim omnibus ſe
'adverſus Scythas, et non adverſus alios
'ire: at nunc, ſimulatque trajecit in hanc
'continentem; ut quiſque ipſi occurrit,
'pacat: ceteros, veluti Thraces et nobis
'confines Getas, ſuo ſubjectos imperio
'habet.'

119. Haec quum Scythae denunci-

Digitized by Google

aſſent, ii qui e nationibus venerant reges deliberabant, ſed diſcordes eorum erant ſententiae. Nam Gelonus quidem et Budinus et Sauromates concordes receperunt ſe Scythis auxilio futuros: Agathyrſis autem et Neurus et Androphagus et Melanchlaenorum Taurorumque reges ita Scythis reſponderunt: ‘ Si vos in in-
‘ juria Perſis facienda ac bello inferendo
‘ priores non fuiſſetis, recte videremini
‘ precari quae precamini; et nos veſtris
‘ precibus morem gerentes, idem vobis
‘ ageremus. Nunc autem vos ſine nobis
‘ illorum terram ingreſſi, imperitaſtis Per-
‘ ſis, quamdiu deus vobis indulſit: illi iti-
‘ dem, quandoquidem eos idem deus ex-
‘ citat, vicem vobis reddunt. Nos neque
‘ tunc quicquam intulimus injuriae his
‘ viris, neque nunc conabimur priores in-
‘ feſtare. Quod ſi hic noſtram regionem
‘ invaſerit, et prior injuriam fecerit, nos

νων, ἐβουλεύοντο οἱ βασιλῆες οἱ ἀπὸ τῶν ἐθνέων ἥκοντες. καί σφεων ἐχίσθησαν αἱ γνῶμαι· ὁ μὲν Γελωνὸς [b], καὶ ὁ Βοδῖνος, καὶ ὁ Σαυρομάτης, καλὰ τωὐτὸ γενόμενοι, ὑπεδέκοντο Σκύθησι τιμωρήσειν· ὁ δὲ Ἀγάθυρσος, καὶ Νευρὸς, καὶ Ἀνδροφάγος, καὶ οἱ τῶν Μελαγχλαίνων, καὶ Ταύρων, τάδε Σκύθησι ὑπεκρίναντο, ‘ Εἰ μὲν μὴ ὑμεῖς ἔατε οἱ ‘ πρότερον ἀδικήσαντες Πέρσας, καὶ ἄρξαν- ‘ τες πολέμου, τούτων δεόμενοι τῶν νῦν δέ- ‘ εσθε, λέγειν τε ἂν ἐφαίνεσθε ἡμῖν ὀρθὰ, ‘ καὶ ἡμεῖς ὑπακούσαντες, τωὐτὸ ἂν ὑμῖν ‘ ἐπρήσσομεν. νῦν δὲ ὑμεῖς τε ἐς τὴν ἐ- ‘ κείνων ἐσβαλόντες γῆν, ἄνευ ἡμέων, ἐπε- ‘ κρατέετε Περσέων, ὅσον χρόνον ὑμῖν ὁ ‘ θεὸς παρεδίδου· καὶ ἐκεῖνοι, ἐπεὶ σφέας ‘ ὠυτὸς θεὸς ἐγείρει, τὴν ὁμοίην ὑμῖν ἀ- ‘ ποδιδοῦσι. ἡμεῖς ὕτέ τι [c] τότε ἠδικήσα- ‘ μεν τοὺς ἄνδρας τούτους ὀδὲν, ὕτε νῦν πρό- ‘ τεροι πειρησόμεθα ἀδικέειν· ἢν μέντοι ‘ ἐπίῃ, καὶ ἐπὶ τὴν ἡμετέρην ἄρξῃ τε ἀδικέ-

[b] ὁ μὲν γὰρ Γελωνὸς. [c] ἡμῶν δέ τι τί.

'ων [d], καὶ ἡμεῖς ὐ πεισόμεθα. μέχρι δὲ
'τῦτο ἴδωμεν, μενέομεν παρ' ἡμῖν αὐτοῖ-
'σι. ἥκειν γὰρ δοκέομεν ὐκ ἐπ' ἡμέας Πέρ-
'σας, ἀλλ' ἐπὶ τὺς αἰτίυς τῆς ἀδικίης γε-
'νομένους.'

ρκ'. Ταῦτα ὡς ἀπενειχθέντα ἐπύθοντο οἱ Σκύθαι, ἐβυλεύοντο ἰθυμαχίην μὲν μηδεμίην ποιέεσθαι ἐκ τοῦ ἐμφανέος, ὅτι δή σφι οὗτοί γε σύμμαχοι ού προσεγένοντο· ὑπεξιόντες δὲ, κὴ ὑπεξελαύνοντες, τὰ φρέατα τὰ παρεξίοιεν αὐτοὶ, καὶ τὰς κρήνας συγχῦν, τὴν ποίην τε ἐκ τῆς γῆς ἐκτρίβειν, διχῦ [c] σφέας διελόντες· καὶ πρὸς μὲν τὴν μίην τῶν μοιρέων, τῆς ἐβασίλευε Σκώπασις, προχωρέειν Σαυρομάτας. τούτυς μὲν δὴ ὑπάγειν, ἢν ἐπὶ τῦτο τράπηται ὁ Πέρσης, ἰθὺ Τανάϊδος ποταμῦ παρὰ τὴν Μαῆτιν λίμνην ὑποφεύγοντας· ἀπελαύνοντός τε τῦ Πέρσεω, ἐπιόντας διώκειν. αὕτη μέν σφι μία ἦν μοῖρη τῆς βασιληΐης, τελαγμένη ταύτην τὴν ὁδὸν ἥπερ εἴρηται.

[d] ἄρξηται ἀδικέων. [c] διχῇ.

'haudquaquam tolerabimus. id donec 'cernamus, apud noſmet ipſos manebi-'mus. neque enim in nos venire Perſas 'opinamur, ſed in eos qui fuerunt auto-'res injuriae.'

120. Scythae, ubi haec relata audiere, ſtatuerunt nullam ſibi pugnam recta atque ex aperto conferendam, quando ipſis iſti ad ſocietatem non accedebant. Itaque ſubducentes ſe ac longius progreſſi, puteos quos ipſi praeterirent, ac fontes obſtruunt, bifariamque diviſi herbam terreſtrem atterunt. Et ad unam e partibus, ubi regnabat Scopaſis, jubent Sauromatas pergere; qui ſe ſubducerent, ſi eo Perſa declinaret, ſuffugientes recta ad flumen Tanain, ſecundum Maeotin: iidem Perſam abſcedentem invadendo perſequerentur. Haec erat una pars regni ordinata ad hanc viam, quemadmodum dictum eſt.

Digitized by Google

Reliquas duas regiorum, et magnam, cui imperabat Indathyrſus, et tertiam in qua regnabat Taxacis, in unum coeuntes, accedentibus Gelonis atque Budinis, jubent hos uno die praegreſſos exercitum Perſarum, clam progredi, ſubeunteſque et facientes ea quae decreviſſent: et ante omnia hoſtem ſubducere recta in agros illorum qui ſocietatem ipſorum abnuiſſent, ut eos etiam irritarent; et, ſi minus volentes bellum adverſus Perſas ſuſciperent, at invitos redderent iſtis hoſtes. deinde in ſuam terram reflectere, et aggredi, ſi quid ipſis conſultantibus videretur.

121. Haec ubi decrevere Scythae, copiis Darii ex occulto occurrebant, praeſtantiſſimis equitum praecurſoribus miſſis: plauſtra autem in quibus eorum filii uxoreſque omnes degunt, una cum pecoribus, praeter quae ad victum ſuppetebant, tot relinquentes, reliqua cum plau-

Digitized by Google

τὰς δὲ δύο τῶν βασιληίων, τήν τε μεγάλην, τῆς ἦρχε Ινδάθυρσος, καὶ τὴν τρίτην τῆς ἐβασίλευε Τάξακις, συνελθόσας ἐς τωὐτὸ, καὶ Γελωνῶν τε καὶ Βουδίνων προσγενομένων, ἡμέρης καὶ τότους ὁδῷ προέχοντας τῶν Περσέων, ὑπεξάγειν, ὑπιόντας τε καὶ ποιεῦντας τὰ βεβουλευμένα. πρῶτα μέν νυν ὑπάγειν σφέας ἰθὺ τῶν χωρέων τῶν ἀπειπαμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην, ἵνα καὶ τότους ἐκπολεμώσωσι· εἰ δὲ μὴ ἐκόντες γε ὑπέδυσαν τὸν πόλεμον τὸν πρὸς Πέρσας, ἀλλ' ἄκοντας ἐκπολεμῶσαι. μετὰ δὲ τοῦτο, ὑποστρέφειν ἐς τὴν σφετέρην, καὶ ἐπιχειρέειν, ἢν δὴ βουλευομένοισι δοκέῃ.

ρκα'. Ταῦτα οἱ Σκύθαι βουλευσάμενοι, ὑπηντίαζον τὴν Δαρείου στρατιὴν, προδρόμους ἀποστείλαντες τῶν ἱππέων τοὺς ἀρίστους. τὰς δὲ ἁμάξας ἐν τῇσι σφι ἐδιαιτᾶτο[f] τὰ τέκνα τε καὶ αἱ γυναῖκες πᾶσαι καὶ τὰ πρόβατα, πλὴν [g] ὅσα σφι ἐς φορβὴν ἱκανὰ ἦν, τοσαῦτα ὑπολιπόμενοι [h], τὰ

[f] διαιτᾶτο. [g] πρόβατα πάντα, πλὴν. [h] ἀπολιπόμενοι.

ἄλλα ἅμα τῇσι ἁμάξῃσι προέπεμψαν, ἐντειλάμενοι αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐλαύνειν.

ρκϐ'. Ταῦτα μὲν δὴ προεκομίζετο [a]. τῶν δὲ Σκυθέων οἱ πρόδρομοι ὡς εὗρον τοὺς Πέρσας ὅσον τε τριῶν ἡμερέων ὁδὸν ἀπέχοντας ἀπὸ Ἴστρου, ἕτοι μὲν τούτους εὑρόντες ἡμέρης ὁδῷ προέχοντας, ἐστρατοπεδεύοντο, τὰ ἐκ τῆς γῆς φυόμενα λεαίνοντες. οἱ δὲ Πέρσαι ὡς εἶδον ἐπιφανεῖσαν τῶν Σκυθέων τὴν ἵππον, ἐπήϊσαν κατὰ ϛίϐον αἰεί ὑπαγόντων· καὶ ἔπειτα (πρὸς γὰρ τὴν μίην τῶν μοιρέων ἴθυσαν οἱ Πέρσαι) ἐδίωκον πρὸς ἠῶ τε καὶ τοὺς Ταναΐδος. διαϐάντων δὲ τούτων τὸν Τάναϊν ποταμὸν, οἱ Πέρσαι ἐπιδιαϐάντες ἐδίωκον· ἐς ὃ τῶν Σαυροματέων τὴν χώρην διεξελθόντες, ἀπίκοντο ἐς τὴν τῶν Βουδίνων.

ρκγ'. Ὅσον μὲν δὴ χρόνον οἱ Πέρσαι ἤϊσαν διὰ τῆς Σκυθικῆς καὶ τῆς Σαυρομάτιδος χώρης, οἱ δὲ εἶχον ὁδὸν σίνεσθαι, ἅτε τῆς χώρης ἐούσης χέρσου· ἐπεί τε δὲ ἐς

[a] προεκομίζοντο.

ſtris praemiſerunt, dato ſuis mandato, ut ſemper aquilonem verſus tenderent.

122. Haec quidem praevehebantur. Scytharum vero praecurſores, poſteaquam compererunt Perſas ab Iſtro trium fere dierum et ante ſe unius diei itinere abeſſe, poſitis caſtris, germina terrae vaſtant. Perſae, ubi Scytharum equitatus in conſpectum ſe dedit, inceſſerunt per veſtigia ſe ſemper ſubducentium: et deinde (nam ad unam partium recta tetenderunt Perſae) auroram verſus et Tanain, perſecuti ſunt. Quibus Tanain fluvium trajicientibus, Perſae itidem trajecto eo inſequuntur, donec peragrata Sauromatarum plaga, pervenirent in Budinicam.

123. Ceterum quamdiu Perſae fuerunt in Scythica ac Sauromatide regione, nihil eis detrimenti inferre potuerunt, quippe quum regio foret vaſta: ubi vero

Digitized by Google

Budinicam ingreſſi ſunt, ibi obvii ligneo caſtello a Budinis deſerto et omnibus rebus vacuo, id incenderunt. His actis, ipſo veſtigio ire porro tendunt, dum eam regionem pervagati, in ſolitudinem devenerunt. Haec ſolitudo a nemine hominum colitur, poſita ſupra Budinorum regionem, ſeptem dierum itineris magnitudine: ultra quam Thyſſagetae incolunt, ex quibus quatuor ingentes amnes per Maeotas effluunt in paludem nomine Maeotin: quibus haec ſunt indita nomina, Lycus, Oarus, Tanais, Syrgis.

124. Darius, ut ad ſolitudinem pervenit, curſu omiſſo copias ſuper fluvium Oarum locavit. Poſt haec, octo caſtella eaque ingentia condidit, pari inter ſe ſpatio diſtantia, ſexaginta fere ſtadiorum, quorum ad meam uſque memoriam adhuc ruinae extabant. Dum in his Darius

Digitized by Google

τὴν τῶν Βυδίνων χώρην εἰσέβαλον, ἐνθαῦτα δὴ ἐντυχόντες τῷ ξυλίνῳ τείχεϊ, ἐκλελοιπότων τῶν Βυδίνων, ϗ κεκενωμένυ τῦ τείχεος πάντων, ἐνέπρησαν αὐτό. τῦτο δὲ ποιήσαντες, εἵποντο αἰεὶ τὸ πρόσω καλὰ ϛίβον· ἐς ὃ διεξελθόντες ταύτην, ἐς τὴν ἔρημον ἀπίκοντο. ἡ δὲ ἔρημος αὕτη ὑπὸ ὐδαμῶν νέμεται ἀνδρῶν, κέεται δὲ ὑπὲρ τῆς Βουδίνων χώρης, ἐοῦσα πλῆθος ἑπτὰ ἡμερέων ὁδῦ. ὑπὲρ δὲ τῆς ἐρήμου Θυσαγέται οἰκέυσι. ποταμοὶ δὲ ἐξ αὐτέων τέσσερες μεγάλοι ῥέοντες διὰ Μαιητέων ἐκδιδῦσι ἐς τὴν λίμνην τὴν καλεομένην Μαιῆτιν· τοῖσι ὐνόματα κέεται τάδε, Λύκος, Οαρος, Τάναϊς, Σύργις.

ρκδ'. Επεὶ ὦν ὁ Δαρεῖος ἦλθε ἐς τὴν ἔρημον, παυσαμένυ [b] τῦ δρόμυ, ἵδρυσε τὴν ϛρατιὴν ἐπὶ ποταμῷ Οάρῳ. τῦτο δὲ ποιήσας, ὀκτὼ τείχεα ἐτείχεε μεγάλα, ἴσον ἀπ' ἀλλήλων ἀπέχοντα, ϛαδίυς ὡς ἑξήκοντα μάλιϛά κη· τῶν ἔτι ἐς ἐμὲ τὰ

[b] παυσάμενος.

ἐρείπια σῶα ἦν. ἐν ᾧ δὲ ὗτος πρὸς ταῦτα ἐτράπελο, οἱ διωκόμενοι Σκύθαι περιελθόντες τὰ καλύπερθε, ὑπέστρεφον ἐς τὴν Σκυθικήν. ἀφανισθέντων δὲ τούτων τοπαράπαν, ὡς ὐκέτι ἐφαντάζοντό σφι, οὕτω δὴ ὁ Δαρεῖος τείχεα μὲν ἐκεῖνα ἡμίεργα μετῆκε· αὐτὸς δὲ ὑποστρέψας ἤιε πρὸς ἑσπέρην· δοκέων τούτους τε πάντας τοὺς Σκύθας εἶναι, καὶ πρὸς ἑσπέρην σφέας φεύγειν. ἐλαύνων δὲ τὴν ταχίστην τὸν στρατὸν, ὡς ἐς [c] τὴν Σκυθικὴν ἀπίκετο, ἐνέκυρσε [d] ἀμφοτέρῃσι τῇσι μοίρῃσι τῶν Σκυθέων. ἐντυχὼν δὲ, ἐδίωκε ὑπεκφέροντας ἡμέρης ὁδῷ.

ρκέ. Καὶ (ὐ γὰρ ἀνίεε ἐπιὼν ὁ Δαρεῖος) οἱ Σκύθαι κατὰ τὰ βεβουλευμένα ὑπέφευγον ἐς τῶν ἀπεπαμένων τὴν σφετέρην συμμαχίην, πρώτην δὲ ἐς τῶν Μελαγχλαίνων τὴν γῆν. ὡς δὲ ἐσβαλόντες τούτους ἐτάραξαν οἵ τε Σκύθαι καὶ οἱ Πέρσαι, κατηγέοντο οἱ Σκύθαι ἐς τῶν Ανδροφάγων

[c] στρατὸν ἐς. [d] ἀπίκετο· ἐς ὃ ἐνίκυρσε.

occupatur, interim Scythae (quos ille inſequebatur) circumitis locis ſuperioribus, reverterunt in Scythiam. Quibus e conſpectu omnino ſemotis, nec ſe amplius exhibentibus, ita Darius caſtellis illic relictis dimidiatis, convertit iter ad occaſum, ratus et hos eſſe cunctos Scythas, et ad occaſum fugere. Proinde cum exercitu maturans ire, in Scythiam devenit; ubi in duas Scytharum incidit partes. Hos nactus inſequebatur unius diei ſpatio ſubterfugientes.

125. Et Scythae (non enim intermittens incedebat Darius) ſubterfugiebant ex conſulto in terram eorum qui ſocietatem ipſorum reſpuerant, et primum in Melanchlaenorum. Quos quum perturbaſſent tam Perſae quam Scythae eorum terram ingreſſi, Scythae in loca Androphagorum Perſas adducunt. Perturbatis

Digitized by Google

autem et Androphagis, hoſtem in Neuridem ducunt. Neuris quoque conſternatis, tendunt ſubterfugiendo ire ad Agathyrſos. Sed Agathyrſi cernentes fugari finitimos a Scythis ac perturbari, priuſquam a Scythis ager ipſorum invaderetur, miſſo caduceatore, Scythis ingreſſum ſuorum finium prohibent, praedicentes, ſi conarentur invadere agrum ſuum, cum eis primum ſe proelium commiſſuros. Hoc interminati Agathyrſi, in fines procurrunt, animo arcendi ingredientes. At Melanchlaeni et Androphagi et Neuri, invadentibus Perſis una cum Scythis, neque virium neque minarum memores, ſed timore perculſi, fugam capeſſerunt aquilonem verſus in ſolitudinem. Scythae partim ad Agathyrſos, jam non recuſantes ſocietatem, ſe conferebant, partim e Neuride regione in ſuam Perſis praeibant,

Digitized by Google

τὴς χώρης· ταραχθέντων δὲ καὶ τούτων, ὑπῆγον ἐπὶ τὴν Νευρίδα. ταραττομένων δὲ καὶ τούτων, ἦισαν ὑποφεύγοντες οἱ Σκύθαι ἐς τὴς Ἀγαθύρσους. Ἀγάθυρσοι δὲ ὁρέοντες καὶ τὴς ὁμούρους φεύγοντας ὑπὸ Σκυθέων, καὶ τεταραγμένους, πρὶν ἢ σφι ἐμβαλέειν τὴς Σκύθας, πέμψαντες κήρυκα, ἀπηγόρευον Σκύθῃσι μὴ ἐπιβαίνειν τῶν σφετέρων οὔρων· προλέγοντες ὡς εἰ πειρήσονται ἐσβαλόντες, σφίσι πρῶτα διαμαχήσονται. Ἀγάθυρσοι μὲν προεῖπαντες ταῦτα, ἐβοήθεον ἐπὶ τὴς οὔρους, ἐν νῷ ἔχοντες ἐρύκειν τὴς ἐπιόντας. Μελάγχλαινοι δὲ καὶ Ἀνδροφάγοι καὶ Νευροὶ, ἐσβαλόντων τῶν Περσέων ἅμα Σκύθῃσι, ὕτε πρὸς ἀλκὴν ἐτράποντο· ἐπιλαθόμενοί τε τῆς ἀπειλῆς, ἔφευγον αἰεὶ τὸ πρὸς βορέω ἐς τὴν ἔρημον τεταραγμένοι. οἱ δὲ Σκύθαι ἐς μὲν τοὺς Ἀγαθύρσους ὐκέτι ἀπείπαντας ἀπικνέονται [e]· οἱ δὲ ἐκ τῆς Νευρίδος χώρης ἐς τὴν σφετέρην κατηγέοντο τοῖσι Πέρσῃσι.

[e] ἀπικνέοντο.

ρκς'. Ὡς δὲ πολλὸν τοῦτο ἐγένετο, κὴ οὐκ ἐπαύετο, πέμψας Δαρεῖος ἱππέα παρὰ τὸν Σκυθέων βασιλῆα Ινδάθυρσον, λέγει τάδε [a], ' Δαιμόνιε ἀνδρῶν, τί φεύγεις ' αἰεὶ, ἐξὸν τοι τῶνδε τἀ ἕτερα ποιέειν; ' εἰ μὲν γὰρ ἀξιόχρεως δοκέεις εἶναι σεωυτῷ, τοῖσι ἐμοῖσι πρήγμασι ἀντιωθῆναι, ' σὺ δὲ στῆθι, κὴ μάχεο· εἰ δὲ μὴ, κὴ οὕτω ' παυσάμενος τοῦ δρόμου, δεσπότῃ τῷ σῷ ' δῶρα φέρων γῆν τε καὶ ὕδωρ, ἐλθὲ ἐς ' λόγους.'

ρκζ'. Πρὸς ταῦτα ὁ Σκυθέων βασιλεὺς Ινδάθυρσος ἔλεγε τάδε, ' Οὕτω τὸ ἐμὸν ' ἔχει ὦ Πέρσαι [b]· ἐγὼ οὐδένα κω ἀνθρώ- ' πων δείσας ἔφυγον, οὔτε πρότερον, οὔτε ' νῦν σε φεύγω· οὐδέ τι νεώτερον εἰμὶ ποι- ' ήσας νῦν ἢ κὴ ἐν εἰρήνῃ ἐώθεα [c] ποιέειν. ' ὅτι δὲ οὐκ αὐτίκα μάχομαί τοι, ἐγὼ κὴ τοῦτο σημανέω· ἡμῖν οὔτε ἄρσεα, οὔτε γῆ ' πεφυτευμένη ἐστὶ, τῶν πέρι δείσαντες ' μὴ ἁλώῃ ἢ καρῇ, ταχύτερον [d] συμμίσ-

[a] ἔλεγε τάδε. [b] Πέρσα. [c] ἔωθα. [d] τάχιον.

126. Id quum diu factitaretur, neque desisteretur, Darius ad Indathyrsum Scytharum regem misso equite, inquit, ‘ Virorum infeliciſſime, quid assidue fu-
‘ gam facis, quum liceat tibi horum fa-
‘ cere alterutrum? si tibi videris idoneus
‘ ad resistendum negotiis meis, siste cur-
‘ sum, ac proeliare: sin agnoscis te impa-
‘ rem esse, sic quoque siste cursum, et he-
‘ ro tuo munera offerens terram atque
‘ aquam, in colloquium veni.’

127. Ad haec Scytharum rex Indathyrsus ita respondit; ‘ Sic res meae ha-
‘ bent, ô Persa, ut neque ullum mortali-
‘ um ego metuens ante fugerim, neque
‘ nunc fugiam te, neque quicquam feci
‘ diversum nunc atque in pace facere con-
‘ sueveram. Cur autem non protinus te-
‘ cum ineam proelium, id ego etiam de-
‘ clarabo. Nobis neque oppida sunt ne-
‘ que agri culti, quos invadi aut tonderi

Digitized by Google

'metuentes, properemus vobiſcum con-
'ferre pugnam. ad quam ſi opus eſt con-
'tinuo devenire, ſunt paterna ſepulcra,
'quae vos quum nacti fueritis, agedum
'tentate labefactare: et tunc intelligetis,
'pugnaturi vobiſcum ſimus pro ſepulcris,
'necne: prius autem (niſi nos ratio tra-
'xerit) tecum proelium non conſeremus.
'Hactenus, quod ad proelium pertinet,
'dictum ſit. heros autem meos ego ſolos
'arbitror Jovem progenitorem meum, et
'Hiſtiam Scytharum reginam. Tibi au-
'tem pro donis terrae et aquae, mittam
'quae decet ad te venire dona: pro eo
'quod herum te meum eſſe dixiſti, jubeo
'te flere.' Hoc a Scythis reſponſum eſt:
quod caduceator reverſus Dario renun-
ciavit.

128. Scytharum reges, audito no-
mine ſervitutis, ira perfuſi, partem illam
quae cum Sauromatis ordinata erat, cui

Digitized by Google

' γοιμεν ἂν ἐς μάχην ὑμῖν. εἰ δὲ δέοι πάν-
' τως ἐς τοῦτο κατὰ τάχος ἀπικνέεσθαι,
' τυγχάνουσι ἡμῖν ἐόντες τάφοι πατρώϊοι,
' φέρετε, τούτους ἀνευρόντες, συγχέειν πει-
' ρᾶσθε αὐτούς· καὶ γνώσεσθε τότε εἴτε
' ὑμῖν μαχησόμεθα περὶ τῶν τάφων, εἴ-
' τε ϰ᾽ ὐ μαχησόμεθα. πρότερον δὲ ἢν μὴ
' ἡμέας λόγος αἱρῇ, οὐ συμμίξομέν τοι.
' ἀμφὶ μὲν μάχῃ τοσαῦτα εἰρήσθω. δε-
' σπότας δὲ ἐμοὺς, Δία τε ἐγὼ νομίζω τὸν
' ἐμὸν πρόγονον, καὶ Ἱστίην τὴν Σκυθέων
' βασίλειαν, μούνους εἶναι. σοὶ δὲ ἀντὶ μὲν
' δώρων γῆς τε καὶ ὕδατος, δῶρα πέμψω
' τοιαῦτα οἷά σοι πρέπει ἐλθεῖν· ἀντὶ δὲ
' τοῦ ὅτι δεσπότης ἔφησας εἶναι ἐμὸς,
' κλαίειν λέγω.' τοῦτό ἐστι ἡ ἀπὸ Σκυθέων
ῥῆσις. ὁ μὲν δὴ κῆρυξ οἰχώκεε ἀγγελέων
ταῦτα Δαρείῳ.

ρχή. Οἱ δὲ Σκυθέων βασιλῆες, ἀκούσαντες
τῆς δουλοσύνης τὸ οὔνομα, ὀργῆς ἐπλήσθη-
σαν. τὴν μὲν δὴ μετὰ Σαυροματέων μοίρην

ταχθεῖσαν, τῆς ἦρχε Σκώπασις, πέμπ-
σι, Ιωσι κελεύονλες ἐς λόγυς ἀπικέσθαι τύ-
τοισι οἳ τὸν Ιςρον ἐζευγμένον ἐφρύρεον. αὐ-
τῶν δὲ τοῖσι ὑπολειπομένοισι ἔδοξε πλα-
νᾶν μὲν μηκέτι Πέρσας, σῖτα δὲ ἐκάςοτε ἀ-
ναιρεομένοισι ἐπιτίθεσθαι. νωμῶνλες ὧν σῖτα
ἀναιρεομένυς τὺς Δαρείυ, ἐποίευν τὰ βεβυ-
λευμένα. ἡ μὲν δὴ ἵππος τὴν ἵππον αἰεὶ
τρέπεσκε ἡ τῶν Σκυθέων· οἱ δὲ τῶν Περσέ-
ων ἱππόται φεύγονλες ἐσέπιπλον ἐς τὸν πε-
ζόν. ὁ δὲ πεζὸς ἂν ἐπεκύρεε [e]. οἱ δὲ Σκύθαι
ἐσαράξαντες τὴν ἵππον, ὑπέςρεφον, τὸν
πεζὸν φοβεόμενοι. ἐποιέονλο δὲ κὴ τὰς νύκ-
τας παραπλησίας προσβολὰς οἱ Σκύθαι.

ρκθ'. Τὸ δὲ τοῖσι Πέρσησί τε ἦν σύμ-
μαχον καὶ τοῖσι Σκύθησι ἀντίξοον, ἐπιτι-
θεμένοισι τῷ Δαρείυ ςρατοπέδῳ, θῶϋμα
μέγιςον ἐρέω· τῶν τε ὄνων ἡ φωνὴ, κὴ τῶν
ἡμιόνων τὸ εἶδος· ὅτε γὰρ ὄνον ὅτε ἡμιό-
νον γῆ ἡ Σκυθικὴ φέρει, ὡς καὶ πρότερόν
μοι δεδήλωται· ὐδὲ ἔςι ἐν τῇ Σκυθικῇ πά-

[e] πεζὸς αἰὶ ἐπεκύρεε.

praeerat Scopaſis, mittunt ad colloquendum cum Ionibus qui Iſtrum ponte junctum aſſervabant. At ipſorum illis, qui relinquebantur, viſum fuit non amplius errare Perſas, ſed aſſidue commeatu erepto inſidias tendere. Diſtributis igitur illis, qui copiis Darii frumenta auferrent, quae decreta erant exequebantur. Enimvero equitatus Scytharum ſemper in fugam vertebat equitatum, ſed Perſarum equites fugientes incidendo in peditatum, ab eo defenſabantur. Ita Scythae ſummoto equitatu hoſtili, tamen metu peditum recedebant, et nihilominus noctibus quoque tales incurſiones faciebant.

129. Ceterum quod Perſis auxilio erat, Scythis vero infeſtum, aggreſſis caſtra Darii, referam: res valde admirabilis, aſinorum vox ac mulorum ſpecies. Nam (ut ſuperius a me demonſtratum eſt) nullus in terra Scythica neque aſinus neque

Digitized by Google

mulus gignitur, ac neuter omnino viſitur, propter frigora. Itaque rudentes aſini perturbabant Scytharum equos: et quum Scythae ſaepenumero Perſas adorirentur, interim equi audita aſinorum voce conſternati avertebantur, arrectis auribus ſtupefacti, utpote inſolentia tum vocis quam prius non audiſſent, tum formae quam nunquam inſpexiſſent. Atque hoc quidem paululum quiddam momenti ad bellum afferebat.

130. Ceterum Scythae ubi animadverterunt Perſas tumultuantes, quo diutius in Scythia illi commorarentur, et commorantes torquerentur omnium rerum inopes, faciendum ita ſibi putarunt, ut ſuis ipſorum pecoribus una cum paſtoribus relictis, in alium ipſi abſcederent locum. Perſae illuc ſe conferentes, excipiebant pecora, quo facto exſultabant.

ση χώρη τοπαράπαν ὔτε ὄνος, οὔτε ἡμίονος, διὰ τὰ ψύχεα. ὑβρίζοντες ὧν οἱ ὄνοι ἐτάρασσον τὴν ἵππον τῶν Σκυθέων· πολλάκις δὲ ἐπελαυνόντων ἐπὶ τοὺς Πέρσας, μεταξὺ ὄκως ἀκύσειαν οἱ ἵπποι τῶν ὄνων τῆς φωνῆς, ἐταράσσοντό τε ὑποςρεφόμενοι, καὶ ἐν θωύμαλι ἔσκον, ὀρθὰ ἱςάντες [a] τὰ ὦτα· ἄτε ὔτε ἀκύσαντες πρότερον φωνῆς τῆς τοιαύτης, ὔτε ἰδόντες τὸ εἶδος. ταῦτα μέν νυν ἐπὶ σμικρόν τι ἐφέροντο τοῦ πολέμου.

ρλ'. Οἱ δὲ Σκύθαι ὅκως τοὺς Πέρσας ἴδοιεν τεθορυβημένους, ἵνα παραμένοιέν τε ἐπὶ πλέω χρόνον ἐν τῇ Σκυθικῇ, καὶ παραμένοντες ἀνιώιατο [b], τῶν πάντων ἐπιδεέες ἐόντες, ἐποίευν τοιάδε [c]· ὅκως τῶν προβάτων τῶν σφετέρων αὐτῶν καταλίποιεν μετὰ τῶν νομέων, αὐτοὶ ἂν ὑπεξήλαυνον ἐς ἄλλον χῶρον· οἱ δὲ ἂν Πέρσαι ἐπελθόντες ἐλάβεσκον τὰ πρόβατα, καὶ λαβόντες, ἐπήροντο ἂν τῷ πεποιημένῳ.

[a] ἰσῶντες. [b] ἀνιῶντο. [c] τοιόνδε.

ρλα'. Πολλάκις δὲ τοιούτου γινομένου, τέλος Δαρεῖός τε ἐν ἀπορίῃσι εἴχελο, καὶ οἱ Σκυθέων βασιλῆες μαθόντες τοῦτο, ἔπεμπον κήρυκα δῶρα Δαρείῳ φέροντα, ὄρνιθά τε καὶ μῦν καὶ βάτραχον καὶ ὀϊστοὺς πέντε. Πέρσαι δὲ τὸν φέροντα τὰ δῶρα ἐπηρώτεον τὸν νόον τῶν διδομένων. ὁ δὲ οὐδὲν ἔφη οἱ ἐπεσάλθαι ἄλλο ἢ δόντα τὴν ταχίστην ἀπαλλάσσεσθαι· αὐτοὺς δὲ τοὺς Πέρσας ἐκέλευε, εἰ σοφοί εἰσι, γνῶναι τὸ ἐθέλει [d] τὰ δῶρα λέγειν.

ρλβ'. Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ Πέρσαι, ἐβουλεύοντο. Δαρείου μέν νυν ἡ γνώμη ἦν [e], Σκύθας ἑωυτῷ διδόναι σφέας τε αὐτοὺς, καὶ γῆν τε καὶ ὕδωρ· εἰκάζοντος [f] τῇδε, ὡς μῦς μὲν ἐν τῇ γῇ γίνεται, καρπὸν τὸν αὐτὸν ἀνθρώπῳ σιτεόμενος· βάτραχος δὲ ἐν ὕδατι· ὄρνις δὲ μάλιστα ἔοικε ἵππῳ· τοὺς δὲ ὀϊστούς, ὡς τὴν ἑωυτῶν ἀλκὴν παραδιδοῦσι. αὕτη μὲν Δαρείῳ ἡ γνώμη ἀπεδέδεκτο. συνεστήκεε δὲ ταύτῃ ἡ γνώμη Γοβρύεω, τῶν

[d] θέλει. [e] ἦεν. [f] MS. εἰκάζων.

131. Sed quum saepius idem tentarent, ad ultimum Darius inopia rerum laboravit. Id reges Scytharum intelligentes, mittunt ad eum cum muneribus caduceatorem, ave, mure, rana, et quinque sagittis. Persae, eum qui munera ferebat, percontabantur quid illa significarent. Iste negare sibi aliud esse mandatum, nisi ut quum illa tradidisset, celerrime rediret. jubere tamen ipsos Persas, si solertes forent, interpretari quid sibi dona vellent.

132. Hoc quum audissent Persae, consultabant. Et Darii quidem sententia erat, Scythas seipsos ei donare, et terram atque aquam: hac ratione conjectantis, quod mus quidem in terra gignatur, eodem quo homines fructu victitans; rana autem in aquis; avis vero sit equo assimilis: at sagittis dandis, quod suum robur traderent. In hanc sententiam Darius interpretabatur. At Gobryas unus e

Digitized by Google

ſeptem viris qui magum ſuſtulerunt, hoc dicere dona conjectabat, ‘ O Perſae, niſi ‘ converſi in aves ſubvoletis in coelum, ‘ aut effecti mures ſubeatis terram, aut ‘ collati in ranas inſiliatis in paludes, non ‘ remeabitis unde veniſtis, his ſagittis con- ‘ fecti.’ Et Perſae quidem illa munera ſic interpretabantur.

133. At una pars Scytharum, cui datum ante erat negotium Maeotidis paludis cuſtodiendae, tunc autem cum Ionibus qui ad Iſtrum erant colloquendi, ubi ad pontem venit, ita verba fecit, ‘ Viri ‘ Iones, libertatem vobis ferentes veni- ‘ mus, ſi modo exaudire volueritis. Ac- ‘ cepimus enim, Darium vobis praecepiſ- ‘ ſe, ut ad ſexaginta duntaxat dies cuſto- ‘ diam pontis ageretis; ſi intra id tem- ‘ pus ipſe non afforet, domum abiretis, ‘ Itaque vos id facientes, et apud illum et

ἀνδρῶν τῶν ἐπλὰ ἑνὸς τῶν τὸν μάγον κα-
τελόντων, εἰκάζοντος τὰ δῶρα λέγειν,
‘ Ην μὴ ὄρνιθες γενόμενοι ἀναπτῆσθε ἐς τὸν
‘ ὐρανὸν, ὦ Πέρσαι, ἢ μῦες γενόμενοι καλὰ
‘ τῆς γῆς καταδύητε, ἢ βάτραχοι γενόμε-
‘ νοι ἐς τὰς λίμνας ἐσπηδήσητε g, ὐκ ἀπο-
‘ νοσήσετε ὀπίσω, ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξευ-
‘ μάτων βαλλόμενοι.’ Πέρσαι μὲν δὴ τὰ h
δῶρα εἴκαζον.

ρλγ.’ Η δὲ Σκυθέων μία μοῖρα ἡ ταχ-
θεῖσα πρότερον μὲν παρὰ τὴν Μαιῆτιν
λίμνην Φρουρέειν, τότε δὲ ἐπὶ τὸν Ιςρον
Ιωσι ἐς λόγους ἐλθεῖν, ὡς ἀπίκετο ἐπὶ τὴν
γέφυραν, ἔλεγε τάδε, ‘ Ανδρες Ιωνες, ἐ-
‘ λευθερίην ὑμῖν ἤκομεν φέρονλες, ἤνπερ γε
‘ ἐθέλητε ἐσακοέειν. πυνθανόμεθα γὰρ Δα-
‘ ρεῖον ἐντείλασθαι ὑμῖν, ἑξήκονλα ἡμέρας
‘ μόνας φρορήσαντας τὴν γέφυραν, αὐτῷ
‘ μὴ παραγενομένου ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ,
‘ ἀπαλλάσσεσθαι ἐς τὴν ὑμετέρην. νῦν
‘ ὧν ὑμεῖς τάδε ποιεῦνλες, ἐκλὸς μὲν ἔσεσθε

g ἐκπηδήσητε. h δὴ ὕτω τὰ.

‘ πρὸς ἐκείνυ αἰτίης, ἑκλὸς δὲ πρὸς ἡμέων
‘ τὰς προκειμένας ἡμέρας παραμείνανλες,
‘ τὸ ἀπὸ τύτυ ἀπαλλάσσεσθε.’ ἔτοι μέν
νυν, ὑποδεξαμένων Ιώνων ποιήσειν ταῦτα,
ὀπίσω τὴν ταχίςην ἐπείγονλο.

ρλδ'. Πέρσῃσι δὲ μετὰ τὰ δῶρα τὰ ἐλθόνλα Δαρείῳ, ἀντετάχθησαν οἱ ὑπολειφθέντες Σκύθαι πεζῷ καὶ ἵπποισι, ὡς συμβαλέονλες. τεταγμένοισι δὲ τοῖσι Σκύθῃσι λαγὸς ἐς τὸ μέσον διῆξε· τῶν δὲ, ὡς ἕκαςοι ὤρεον τὸν λαγόν, ἐδίωκον. ταραχθέντων δὲ τῶν Σκυθέων, καὶ βοῇ χρεωμένων, εἴρετο ὁ Δαρεῖος τῶν ἀντιπολεμίων τὸν Σόρυβον. πυθόμενος δέ σφεας τὸν λαγὸν διώκονλας, εἶπε ἄρα πρὸς τούσπερ ἐώθεε καὶ τὰ ἄλλα λέγειν, ‘ Οὗτοι ἄνδρες ἡμέων
‘ πολλὸν καταφρονέσσι. καί μοι νῦν Φαί-
‘ νεται Γοβρύης εἰπεῖν [a] περὶ τῶν Σκυθι-
‘ κῶν δώρων ὀρθῶς· ὡς ὧν ἔτως ἤδη δοκε-
‘ όντων καὶ αὐτῷ μοι ἔχειν, βυλῆς ἀγαθῆς
‘ δεῖ, ὅκως ἀσφαλέως ἡ κομιδὴ ἡμῖν ἔςαι

[a] ἔπκι.

'apud nos culpam devitaveritis. proinde 'quum ad praestitutam diem permanse-'ritis, jam abscedite.' Haec se facturos recipientibus Ionibus, Scythae celerrime retro abiere.

134. At ceteri Scythae, post missa Dario dona, cum peditatu ac equitatu adversus Persas in acie instructi steterunt tanquam conflicturi. quum interim lepus in medium prosiluit, quem ut quisque vidit, insequebatur. Perturbatis Scythis ac vociferantibus, sciscitabatur Darius unde hostium tumultus existeret: et quum audisset illos leporem insectari, inquit ad eos Persas cum quibus cetera colloqui consueverat, 'Hi viri videntur magno nos 'habere contemptui, et nunc Gobryas 'recte dixisse de Scythicis donis. Unde 'quum mihi quoque jam ipsi ita habere 'videantur, bono consilio est opus, ut tu-'tus nobis eo unde venimus sit receptus.'

Digitized by Google

Ad haec Gobryas, ‘ Equidem, inquit, ô
‘ rex, horum ego virorum inopiam vide-
‘ bar mihi fere fama habere cognitam,
‘ ſed ubi adveni, evidentius intellexi, ani-
‘ madvertens eos habere nos ludibrio.
‘ Proinde mihi videtur, quum primum
‘ nox venerit, incenſis ignibus, prout alias
‘ quoque conſuevimus facere, maxime
‘ imbecillis ad aerumnas deceptis aſiniſ-
‘ que omnibus alligatis, abeundum, priuſ-
‘ quam verſus Iſtrum recta pergant Scy-
‘ thae ad pontem ſolvendum, aut Ioni-
‘ bus aliquid videatur, quod nos queat
‘ perdere.’

135. Hoc Gobryas conſilium dabat. Cui aſſentiens Darius, ubi nox adfuit, reliquit in caſtris viros languidos, et eos quorum amiſſio minimi facienda eſſet, nec non omnes aſinos alligatos: reliquit vero et aſinos et infirmos ex agmine idcirco,

Digitized by Google

'ὀπίσω.' πρὸς ταῦτα Γοβρύης εἶπε, 'Ω
'βασιλεῦ, ἐγὼ χεδὸν μὲν ϗ λόγῳ ἠπιςά-
'μην τύτων τῶν ἀνδρῶν τὴν ἀπορίην· ἐλ-
'θὼν δὲ, μᾶλλον ἐξέμαθον, ὁρέων αὐτοὺς
'ἐμπαίζοντας ἡμῖν. νῦν ὦν μοι δοκέει, ἐ-
'πὴν τάχιςα νὺξ ἔλθῃ [b], ἐκκαύσαντας
'τὰ πυρὰ (ὡς ϗ ἄλλοῖε ἐώθαμεν ποιέειν)
'τῶν ςραλιωτέων τὺς ἀσθενεςάτυς ἐς τὰς
'ταλαιπωρίας ἐξαπατήσαντας, καὶ τὺς
'ὄνους πάντας καταδήσαντας, ἀπαλλάσ-
'σεσθαι, πρὶν ἢ καὶ ἐπὶ τὸν Ιςρον ἰθύσαι
'Σκύθας λύσοντας τὴν γέφυραν, ἢ καί τι
'Ιωσι δόξαι, τὸ ἡμέας οἷόν τε ἔσαι [c] ἐξερ-
'γάσασθαι.'

ρλέ. Γοβρύης μὲν ταῦτα συνεβύλευε. μετὰ δὲ, νύξ τε ἐγένελο, ϗ Δαρεῖος ἐχρᾶ-το τῇ γνώμῃ ταύτῃ· τὺς μὲν καματηρὺς τῶν ἀνδρῶν, ϗ τῶν ἦν ἐλάχιςος ἀπολλυμένων λόγος, ϗ τὺς ὄνυς πάντας καταδήσας, κατέλιπε αὐτῦ ταύτῃ ἐν [d] τῷ ςρατοπέδῳ· κατέλιπε δὲ τύς τε ὄνυς ϗ τὺς

[b] ἐπειὰν τάχιςα νὺξ ἐπέλθοι. [c] Verbum ἔσαι non eſt in MS. [d] αὐτῦ ἐν.

ἀσθενέας τῆς στρατιῆς, τῶνδε εἵνεκεν [e]· ἵνα οἱ μὲν ὄνοι βοὴν παρέχωνται· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἀσθενείης μὲν εἵνεκεν [e] κατελίποντο, προφάσιος δὲ τῆσδε δηλαδή· αὐτὸς μὲν σὺν τῷ καθαρῷ τῷ στρατῷ ἐπιθήσεσθαι μέλλοι τοῖσι Σκύθῃσι, οὗτοι δὲ τὸ στρατόπεδον τῶτον τὸν χρόνον φυλάξο. ταῦτα τοῖσι ὑπολελειμμένοισι [f] ὑποθέμενος ὁ Δαρεῖος, καὶ πυρὰ ἐκκαύσας, τὴν ταχίστην ἐπείγετο ἐπὶ τὸν Ἴστρον. οἱ δὲ ὄνοι ἐρημωθέντες τῶ ὑμίλῳ, ὕστω δὴ [g] μᾶλλον πολλῷ ἤεσαν τῆς φωνῆς. ἀκούσαντες δὲ οἱ Σκύθαι τῶν ὄνων, πάγχυ καλὰ χώρην ἤλπιζον τοὺς Πέρσας εἶναι.

ρλς'. Ἡμέρης δὲ γενομένης γνόντες οἱ ὑπολειφθέντες ὡς προδεδομένοι εἶεν ὑπὸ Δαρείου, χεῖράς τε προετείνοντο [h] τοῖσι Σκύθῃσι, καὶ ἔλεγον τὰ κατήκοντα. οἱ δὲ ὡς ἤκουσαν ταῦτα, τὴν ταχίστην συστραφέντες, αἵ τε δύο μοῖραι τῶν Σκυθέων, καὶ ἡ μία, Σαυρομάται καὶ Βουδῖνοι καὶ Γελωνοὶ, ἐδίωκον τοὺς Πέρσας ἐπὶ τὸν Ἴστρον. ἅτε δὲ τοῦ

[e] εἵνεκα bis. [f] ὑπολειπομένοισι. [g] ὕστω μὲν δὴ. [h] προέτεινον.

ut asini quidem vocem ederent; homines autem relinquebantur infirmitatis causa, sed scilicet hoc titulo; quasi ipse cum flore copiarum adoriturus foret Scythas, isti interea castra tutarentur. Haec persuadens iis qui relinquebantur Darius, accensis ignibus quammaturrime ad Istrum contendit. Asini, quod multitudine destituti essent, eo magis rudere. quos audientes Scythae, credere omnino Persas in eisdem permanere castris.

136. Verum ubi illuxit, ii qui relicti erant, cognito se proditos esse a Dario, manus protendere ad Scythas, et quae decebat edere. His illi auditis, repente collecti, duae Scytharum partes, et una, Sauromatae Budinique ac Geloni, Persas recta ad Istrum persequuntur. Quum ve-

Digitized by Google

ro Perſicus exercitus magnam partem eſſent pedites, et itinera neſciret, utpote viis non ſectis, Scythicus vero forent equites, et compendia viarum ſcientes, utrique ab alteris aberrantes, multo priores ad pontem Scythae pervenere quam Perſae. Ibi cognito nondum veniſſe Perſas, ita ad Ionas qui in navibus erant verba fecerunt, ‘ Viri Iones, et dierum numerus jam per-
‘ tranſiit, et injurii eſtis qui adhuc perma-
‘ netis: ſed quoniam antea prae timore
‘ manſiſtis, nunc ſolvite trajectum, atque
‘ quam celerrime abite liberi, diis ac Scy-
‘ this gratiam habentes. Nam eum qui
‘ antea dominus veſter erat, ita tractabi-
‘ mus ut adverſus nullum mortalium ſit
‘ facturus expeditionem.’

137. De hac re conſultantibus Ionibus, Miltiadis quidem Athenienſis ducis ac tyranni Cherſonenſium (qui ſunt in

Περσικῷ μὲν τῷ πολλῷ ἐόντος πεζῷ στρατῷ, καὶ τὰς ὁδοὺς οὐκ ἐπισταμένου, ὥστε οὐ τετμημένων τῶν ὁδῶν, τῷ δὲ Σκυθικῷ, ἱππότεω, καὶ τὰ σύντομα τῆς ὁδοῦ ἐπισταμένου, ἀμαρτόντες ἀλλήλων, ἔφθησαν πολλῷ οἱ Σκύθαι τοὺς Πέρσας ἐπὶ τὴν γέφυραν ἀπικόμενοι. μαθόντες δὲ τοὺς Πέρσας οὔκω ἀπιγμένους, ἔλεγον πρὸς τοὺς Ιωνας ἐόντας ἐν τῇσι νηυσὶ, ‘ Ανδρες Ιωνες, αἵ τε ἡμέραι ὑμῖν τῷ ἀριθμῷ διοίχηνται, καὶ οὐ ποιέετε δίκαια ἔτι παραμένοντες. ἀλλ’ ἐπεὶ πρότερον δειμαίνοντες ἐμένετε, νῦν λύσαντες τὸν πόρον, τὴν ταχίστην ἄπιτε χαίροντες ἐλεύθεροι, θεοῖσί τε καὶ Σκύθῃσι εὐδότες χάριν. τὸν δὲ πρότερον ἐόντα ὑμέων δεσπότην ἡμεῖς παρασχησόμεθα οὕτω, ὥστε ἐπὶ μηδαμοὺς ἔτι ἀνθρώπους αὐτὸν στρατεύσασθαι.’

ρλζ. Πρὸς ταῦτα οἱ Ιωνες ἐβουλεύοντο· Μιλτιάδεω δὲ τοῦ [a] Αθηναίου στρατηγέοντος καὶ τυραννεύοντος Χερσονησιτέων [b] τῶν

[a] Μιλτιάδεω μὲν του. [b] Χερσονησιωτέων.

ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἣν γνώμη πείθεσθαι Σκύθησι, καὶ ἐλευθερῶν Ἰωνίην· Ἰσιάδι δὲ τῷ Μιλησίῳ ἐναντίη ταύτῃ, λέγοντος ὡς νῦν μὲν διὰ Δαρεῖον ἕκαστος αὐτέων τυραννεύει πόλιος, τῆς Δαρείου δὲ δυνάμεως καταιρεθείσης, οὔτε αὐτὸς Μιλησίων οἷός τε ἔσται ἄρχειν, οὔτε ἄλλον ὑδένα ὑδαμῶν. βουλήσεσθαι γὰρ ἑκάστην τῶν πολίων δημοκρατέεσθαι μᾶλλον ἢ τυραννεύεσθαι. Ἰσιάδι δὲ γνώμην ταύτην ἀποδεικνυμένου, αὐτίκα πάντες ἦσαν τετραμμένοι πρὸς ταύτην τὴν γνώμην, πρότερον τὴν Μιλτιάδεω αἱρεόμενοι.

ρλή. Ησαν δὲ οὗτοι οἱ διαφέροντές τε τὴν ψῆφον, καὶ ἐόντες λόγου πρὸς βασιλῆος, Ἑλλησποντίων μὲν τύραννοι, Δάφνις τε Αβυδηνὸς, καὶ Ἵπποκλος Λαμψακηνὸς, καὶ Ἡρόφαντος Παριηνὸς, καὶ Μηλρόδωρος Προκοννήσιος, καὶ Αρισαγόρης Κυζικηνὸς, καὶ Αρίσων Βυζάντιος. οὗτοι μὲν ἦσαν οἱ ἐξ Ἑλλησπόντου. ἀπ' Ιωνίης δὲ, Στραλίης τε Χῖ-

Helleſponto) ſententia erat, Scythis obtemperandum eſſe, et Ioniam ſervitute liberandam. At Hiſtiaei Mileſii diverſa, quod diceret nunc quidem eos ſuae quemque urbis tyrannos eſſe ob Darium: potentia vero Darii ſublata, neque ſe Mileſiis, neque alium quemquam uſquam praeeſſe poſſe. Fore enim ut ſingulae civitates popularem ſtatum quam tyrannicum mallent. Hanc ſententiam quum dixiſſet Hiſtiaeus,omnes confeſtim qui Miltiadi aſſenſi fuerant, in eam tranſierunt.

138. Fuere autem qui ſententias tulerunt et alicujus apud regem exiſtimationis, Helleſpontiorum quidem tyranni, et Daphnis Abydenus, et Hippoclus Lampſacenus, et Herophantus Parienus, et Metrodorus Proconneſius, et Ariſtagoras Cyzicenus, et Ariſton Byzantius: et iſti quidem ex Helleſponto. Ab Ionia autem, et Stratias Chius, et Aeacides Sami-

Digitized by Google

us, et Laodamas Phocaeenſis, et Hiſtiaeus Mileſius: cujus ſententia praelata eſt contraria ſententiae Miltiadis. Aeolenſium vero unus affuit qui eſſet alicujus auctoritatis, Ariſtagoras Cymaeus.

139. Hi, poſteaquam Hiſtiaei probavere ſententiam, hoc ſibi praeterea agendum dicendumque cenſuerunt, pontis partem verſus Scythicam ripam ſolvere, ſolvere autem quantum ex arcu ſagitta adſequitur; ut et facere aliquid viderentur, quum tamen nihil facerent, neve Scythae tentarent vim afferentes, et volentes Iſtrum ponte tranſire, et dicere ſolventes ab iſta parte pontem, quaſi omnia ad voluntatem Scytharum facerent. Haec ſententiae Hiſtiaei addiderunt; et mox pro univerſis ad Scythas Hiſtiaeus iſta verba fecit, ‘Viri Scythae, utilem no-
‘bis rem attuliſtis, et opportune inſtatis:
‘atque ut vos nobis probe viam oſtendi-

Digitized by Google

ος, καὶ Αἰαχίδης Σάμιος, καὶ Λαοδάμας Φωκαιεὺς [c], καὶ Ἰσιᾶος Μιλήσιος· τῷ ἦν γνώμη προκειμένη ἐναντίη τῇ Μιλτιάδεω. Αἰολέων δὲ παρῆν λόγιμος μοῦνος Ἀρισταγόρης ὁ Κυμαῖος.

ρλθ'. Οὗτοι ὦν ἐπεί τε τὴν Ἰσιάου αἱρέοντο γνώμην, ἔδοξέ σφι πρὸς ταύτῃ τάδε ἔργα τε καὶ ἔπεα προσθεῖναι· τῆς μὲν γεφύρης λύειν τὰ καλὰ τῶς Σκύθας ἐόντα, λύειν δὲ ὅσον τόξευμα ἐξικνέεται· ἵνα καὶ ποιέειν τι δοκέωσι, ποιεῦντες μηδέν· καὶ οἱ Σκύθαι μὴ πειρώατο βιώμενοι, καὶ βουλόμενοι διαβῆναι τὸν Ἴστρον καλὰ τὴν γέφυραν· εἰπεῖν τε λύοντας τῆς γεφύρης τὸ ἐς τὴν Σκυθικὴν ἔχον, ὡς πάντα ποιήσουσι τὰ Σκύθῃσι ἐστὶ ἐν ἡδονῇ. ταῦτα μὲν προσέθηκαν τῇ γνώμῃ. μετὰ δὲ, ἐκ πάντων ὑπεκρίνατο Ἰσιᾶος, τάδε λέγων, 'Ανδρες Σκύθαι, χρηστὰ ἥκετε φέροντες, καὶ ἐς καιρὸν ἐπείγεσθε. καὶ τά τε ἀπ' ὑμέων ἡμῖν χρηστῶς ὁδῶται, καὶ τὰ ἀπ' ἡμέων ἐς ὑμέ-

[c] Φακιὺς.

'ας ἐπιτηδέως ὑπηρετέεται. ὡς γὰρ ὁρᾶ-
'τε, χὴ λύομεν τὸν πόρον, καὶ προθυμίην
'πᾶσαν ἔξομεν, θέλονλες εἶναι ἐλεύθεροι.
'ἐν ᾧ δὲ ἡμέες τάδε λύομεν, ὑμέας καιρός
'ἐςι δίζεσθαι ἐκείνυς· εὑρόντας δὲ, ὑπέρ
'τε ἡμέων καὶ ὑμέων αὐτέων [d] τίσασθαι
'οὕτως ὡς ἐκείνοισι πρέπει.'

ρμ΄. Σκύθαι μὲν τοδεύτερον Ιωσι πι-
ςεύσανλες λέγφν ἀληθέα, ὑπέςρεφον ἐπὶ ζήτησιν τῶν Περσέων, καὶ ἡμάρλανον πάσης τῆς ἐκείνων διεξόδυ. αἴτιοι δὲ τύτυ αὐτοὶ οἱ Σκύθαι ἐγένοντο, τὰς νομὰς τῶν ἵππων τὰς ταύτη διαφθείρανλες, χὴ τὰ ὕδαλα συςχώσαντες. εἰ γὰρ ταῦτα μὴ ἐποίησαν, παρεῖχε ἄν σφι, εἰ ἐβύλονλο, εὐπετέως ἐξευρέειν τὺς Πέρσας· νῦν δὲ τά σφι ἐδόκεε ἄριςα βεβυλεῦσθαι, κατὰ ταῦτα ἐσφάλησαν. Σκύθαι μέν νυν τῆς σφετέρης χώρης τῇ χιλός τε τοῖσι ἵπποισι χὴ ὕδαλα ἦν, ταύτῃ διεξιόνλες, ἐδίζηνλο τὺς ἀντιπολεμίυς, δοκέονλες χὴ ἐκείνυς διὰ τοιύτων τὴν ἀ-

[d] αὐτῶν.

'tis, ita nos vobis obſequenter obtempe-
'ramus. Ut enim cernitis, et trajectum re-
'ſcindimus, et adhibebimus omnem pro-
'nitatem mentis, cupidi aſſequendae li-
'bertatis. Ceterum dum nos haec ſolvi-
'mus, interea vos inquirere illos tempus
'admonet, et inventos, tam veſtro quam
'noſtro nomine ita ulciſci ut merentur.'

140. Scythae, Ionibus iterum fidem habentes, tanquam vera eloquutis, ad inquirendos Perſas reverterunt: atque ab omni illorum itinere aberrarunt; cujus ipſi fuerunt cauſſa, quod pabula equorum illis in locis corruperant, fonteſque obſtruxerant. quae niſi feciſſent, facile ſi voluiſſent Perſas inveniſſent: nunc ita faciendo, viſi ſibi fuerant optime conſuluiſſe, ob quae tamen eos res fruſtrata eſt. Quippe eam ſuae regionis partem conſectantes in qua cibaria equis atque aquae forent, hoſtem indagabant, rati illum ea-

Digitized by Google

dem parte fugam intendiſſe: at ille obſervato quod prius tenuerat itinere, abierat, atque ita aegre trajectus reperit locum. Et quum noctu perveniſſet, nactus pontem ſolutum, animo prorſus concidit, veritus ne ſe relicto Iones abiiſſent.

141. Erat autem apud Darium Aegyptius vir, omnium hominum vocaliſſimus: hunc Darius ſupra labrum Iſtri poſitum jubet inclamare Hiſtiaeum Mileſium: Hiſtiaeus primam inclamationem exaudiens, omnes naves admovit ad trajiciendum exercitum, et pontem junxit.

142. Atque hunc in modum Perſae effugerunt, quos indagantes Scythae, iterum aberraverunt. et ob id Iones tum quaſi liberos, ſed peſſimos et ignaviſſimos omnium hominum eſſe judicant; tum de eis tanquam de ſervis loquentes, manci-

Digitized by Google

πόδησιν ποιέεσθαι [e]. οἱ δὲ δὴ Πέρσαι τὸν πρότερον ἑωϋτὸν γενόμενον ςίβον, τοῦτον φυλάσσονλες ἦσαν [f]. καὶ οὕτω μόγις εὗρον τὸν πόρον. οἱ δὲ, νυκτός τε ἀπικόμενοι, καὶ λελυμένης τῆς γεφύρης ἐνλυχόνλες, ἐς πᾶσαν ἀρρωδίην ἀπίκοντο μή σφεας οἱ Ιωνες ἔωσι ἀπολελοιπότες.

ρμα'. Ην δὲ περὶ Δαρεῖον ἀνὴρ Αἰγύπλιος, φωνέων μέγιςον ἀνθρώπων· τοῦτον δὴ τὸν ἄνδρα καταςάνλα ἐπὶ τοῦ χείλεος τοῦ Ιςρυ, ἐκέλευε Δαρεῖος καλέειν Ἰςιαῖον Μιλήσιον. ὁ μὲν δὴ ἐποίεε ταῦτα· Ἰςιαῖος δὲ, ἐπακούσας τῷ πρώτῳ κελεύσματι, τάς τε νέας ἁπάσας παρεῖχε διαπορθμεύειν τὴν ςραλιὴν, καὶ τὴν γέφυραν ἔζευξε.

ρμβ'. Πέρσαι μὲν ὧν οὕτω ἐκφεύγουσι. Σκύθαι δὲ διζήμενοι, καὶ τοδεύτερον ἥμαρλον τῶν Περσέων. καὶ τοῦτο μὲν, ὡς ἐόνλας Ιωνας ἐλευθέρους, κακίςους τε καὶ ἀνανδροτάτους κρίνουσι εἶναι ἁπάνλων ἀνθρώπων· τοῦτο δὲ, ὡς δούλων Ιώνων τὸν λόγον ποιεύμενοι, ἀν-

[e] ποιήσασθαι. [f] ἦσαν.

δράποδα Φιλοδέσποτα Φασὶ εἶναι, καὶ ἄδρηξα μάλιστα. ταῦτα μὲν δὴ Σκύθησι ἐς Ἴωνας ἀπέρριπται.

ρμγ'. Δαρεῖος δὲ διὰ τῆς Θρηϊκης πορευόμενος, ἀπίκετο ἐς Σηστὸν τῆς Χερσονήσου. ἐνθεῦτεν δὲ αὐτὸς μὲν διέβη τῇσι νηυσὶ ἐς τὴν Ἀσίην, λείπει δὲ στρατηγὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ Μεγάβαζον, ἄνδρα Πέρσην· τῷ Δαρεῖός ποτε ἔδωκε γέρας, τοιόνδε εἴπας ἐν Πέρσῃσι ἔπος. ὡρμημένου Δαρείου ῥοιὰς τρώγειν, ὡς ἄνοιξε τάχιστα τὴν πρώτην τῶν ῥοιέων, εἴρετο αὐτὸν ὁ ἀδελφεὸς Ἀρτάβανος, ὅ, τι βούλοιτ' ἂν οἱ τοσοῦτον πλῆθος γενέσθαι ὅσοι ἐν τῇ ῥοιῇ κόκκοι. Δαρεῖος δὲ εἶπε, Μεγαβάζους ἄν οἱ τοσούτους ἀριθμὸν γενέσθαι βούλεσθαι μᾶλλον ἢ τὴν Ἑλλάδα ὑπήκοον. ἐν μὲν δὴ Πέρσῃσι ταῦτά μιν εἶπας ἐτίμα· τότε δὲ αὐτὸν ὑπέλιπε στρατηγὸν, ἔχοντα τῆς στρατιῆς τῆς ἐωϋτοῦ ὀκτὼ μυριάδας.

ρμδ'. Οὗτος δὲ ὁ Μεγάβαζος, εἶπας

pia dominos amantia esse ajunt, et minime fugientia. Haec in Iones Scythae probra jaciunt.

143. Darius per Thraciam iter faciens, Sestum Chersonesi pervenit, atque illinc in Asiam navibus ipse transivit, relicto in Europa exercitus duce Megabazo, viro Persa, cui Darius aliquando hunc honorem habuit, ut hoc verbum inter Persas diceret: quum esset esurus mala Punica, simulac primum malum aperuit, interrogatus a fratre Artabano, quid tam multiplex fieri sibi optaret quantum in malo esset acinorum, respondit, Se praeoptare tot numero sibi esse Megabazos quàm Graeciam subditam. His verbis apud Persas hominem honoravit: quem tunc praetorem reliquit cum octoginta millibus suorum militum.

144. Megabazus autem hic immor-

Digitized by Google

talem ſui memoriam apud Helleſpontios reliquit, hoc dicto, quod quum Byzantii rogans et inquirens audiſſet Chalcedonios ſeptem et decem annis ante Byzantios regionem condidiſſe, inquit Chalcedonios eo tempore caecos fuiſſe; qui, quum pulchrior adeſſet locus ad condendum, nequaquam turpiorem elegiſſent niſi caeci fuiſſent. Hic igitur Megabazus in Helleſpontiorum plaga pro praetore relictus, eos qui diverſarum a Medis partium erant, ſubigebat. et iſte quidem talia agebat.

145. PER idem ſane tempus alia ingens in Africam extitit militaris expeditio, ob eam quam ego commemorabo cauſſam, his prius expoſitis: Argonautarum poſteri quum a Pelaſgis qui feminas Athenienſium ex Braurone praedati ſunt, eſſent ejecti a Lemno, Lacedaemonem navigaverunt, conſidenteſque apud Tay-

Digitized by Google

τόδε ἔπος, ἐλίπετο ἀθάναλον μνήμην πρὸς Ἑλλησπονλίων. ἐρόμενος [a] γὰρ ἐν Βυζαντίῳ ἐπύθελο ἑπταικαίδεκα ἔτεσι πρότερον Χαλκηδονίυς κλισανλας τὴν χώρην Βυζαντίων. πυθόμενος δὲ, ἔφη Χαλκηδονίυς τῦτον τὸν χρόνον τυγχάνειν ἐόνλας τυφλύς· ὑ γὰρ ἂν τῦ καλλίονος παρεόντος κτίζειν χώρυ, τὸν αἰχίονα ἑλέσθαι, εἰ μὴ ἦσαν τυφλοί. ξῦτος δὴ ὢν τότε ὁ Μεγάβαζος στρατηγὸς λειφθεὶς ἐν τῇ χώρῃ Ἑλλησπονλίων, τὺς μὴ μηδίζονλας κατεστρέφελο. οὗτος μέν νυν ταῦτα ἔπρηξε.

ρμέ. Τὸν αὐτὸν δὴ τῦτον χρόνον ἐγίνελο ἐπὶ Λιβύην ἄλλος στρατιῆς μέγας στόλος, διὰ πρόφασιν τὴν ἐγὼ ἀπηγήσομαι, προδιηγησάμενος πρότερον τάδε· τῶν ἐκ τῆς Αργῦς ἐπιβαλέων παίδων παῖδες, ἐξελαθέντες ὑπὸ Πελασγῶν τῶν ἐκ [b] Βραυρῶνος ληϊσαμένων τὰς Αθηναίων γυναῖκας, ὑπὸ τύτων δὲ ἐξελαθέντες [c] ἐκ Λήμνυ, οἴχοντο πλέοντες ἐς Λακεδαίμονα. ἱζόμενοι

[a] γενόμενος. [b] Πελασγῶν ἐκ. [c] ὑπὸ τυτέων ἐξελαθέντες.

δὲ ἐν τῷ Τηϋγέτῳ, πυρὴν ἔκαιον [d]. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἰδόντες, ἄγγελον ἔπεμπον, πευσόμενοι [e] τίνες τε καὶ ὁκόθεν εἰσί. οἱ δὲ τῷ ἀγγέλῳ εἰρωτέοντι ἔλεγον, ὡς εἴησαν μὲν Μινύαι, παῖδες δὲ εἶεν τῶν ἐν τῇ Αργοῖ πλεόντων ἡρώων· προχόντας γὰρ τούτους [f] ἐς Λῆμνον, φυτεῦσαι σφέας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ἀκηκοότες τὸν λόγον τῆς γενεῆς τῶν Μινυέων, πέμψαντες τοδεύτερον, ἠρώτεον τί θέλοντες ἥκοιέν τε ἐς τὴν χώρην, καὶ πῦρ αἴθοιεν. οἱ δὲ ἔφασαν, ὑπὸ Πελασγῶν ἐκβληθέντες, ἥκειν ἐς τοὺς πατέρας· δικαιότατον γὰρ εἶναι οὕτω τοῦτο γίνεσθαι· δέεσθαί τε οἰκέειν ἅμα τούτοισι, μοῖράν τε τιμέων μετέχοντες, καὶ τῆς γῆς ἀπολαχόντες. Λακεδαιμονίοισι δὲ ἔδοξε δέκεσθαι τοὺς Μινύας ἐπ' οἷσι θέλουσι αὐτοί· μάλιστα δὲ ἐνῆγέ σφεας ὥστε ποιέειν ταῦτα, τῶν Τυνδαριδέων ἡ ναυτιλίη ἐν τῇ Αργοῖ. δεξάμενοι δὲ τοὺς Μινύας, γῆς τε μετέδοσαν, καὶ ἐς φυλὰς διεδάσαντο. οἱ

[d] πῦρ ἀνέκαιον. [e] πευσόμενον. [f] προσχόντας δὲ τούτους.

getum ligneum acervum accenderunt. Quos Lacedaemonii quum vidiſſent, nuncium miſere ſciſcitatum quinam et unde eſſent. Illi nuncio ſciſcitanti reſponderunt ſe Minyas fuiſſe, ab iis heroibus oriundos qui in Argo navigaſſent, quique quum Lemnum appuliſſent, illic eos procreaſſent. Hanc mentionem ſtirpis Minyarum quum audiſſent Lacedaemonii, miſſo iterum nuncio ſciſcitantur quid ſibi velit ipſorum adventus in hanc regionem, atque ignis accenſio. Illi vero ſe reſpondent a Pelaſgis ejectos, redire ad parentes, (aequiſſimum enim id factu eſſe) orareque ut liceat una cum eis habitare, tum honorum, tum agrorum participes. Eos recipere conditione qua ipſi vellent, Lacedaemoniis placuit, cum ob alia ad hoc faciendum inductis, tum praecipue quod Tyndaridae in Argo navigaverant. Receptos Minyas et agris impertierunt et in tribus cooptarunt. Ibi confeſtim abloca-

Digitized by Google

tis in alios quas e Lemno duxerant mulieribus, matrimonia contraxerunt.

146. Non longo deinde interjecto tempore, ſtatim Minyae laſcivierunt, tum regnum affectantes,tum alia flagitioſa perpetrantes. Quo nomine eos Lacedaemonii morte mulctandos quum cenſuiſſent, comprehenſos in carcerem conjecerunt. Quoſcunque autem Lacedaemonii morte plectendos cenſent, eos noctu plectunt, interdiu neminem. Quum igitur eſſent in illos animadverſuri, exorati ſunt ab eorum uxoribus, quae cives erant et primorum Spartanorum filiae, veniam ingrediendi carcerem, et cum ſuo cujuſque viro collo quendi, nullum in illis dolum fore ſuſpi cantes. Horum permiſſu Minyarum uxores ingreſſae carcerem, omni veſte quam geſtabant viris tradita, illorum veſtem illae ſumpſerunt. Ita Minyae muliebri veſte amicti, veluti mulieres, foras prodie-

Digitized by Google

δὲ αὐτίκα μὲν γάμους ἔγημαν, τὰς δὲ ἐκ Λήμνου ἤγοντο, ἐξέδοσαν ἄλλοισι.

ρμς'. Χρόνῳ δὲ οὐ πολλῷ διεξελθόντος, αὐτίκα οἱ Μινύαι ἐξύβρισαν, τῆς τε βασιληίης μεταιτέοντες, καὶ ἄλλα ποιέοντες οὐκ ὅσια. τοῖσι ὦν Λακεδαιμονίοισι ἔδοξε αὐτοὺς ἀποκτεῖναι· συλλαβόντες δέ σφεας καλέσαλον ἐς ἐρκτήν. κτείνυσι δὲ τοὺς ἂν κτείνωσι Λακεδαιμόνιοι, νυκτός· μετ' ἡμέρην δὲ, οὐδένα. ἐπεὶ ὦν ἔμελλόν σφεας καλαχρήσεσθαι, παραιτήσανλο αἱ γυναῖκες τῶν Μινυέων, ἐοῦσαι ἀσταί τε, καὶ τῶν πρώτων Σπαρτιητέων θυγατέρες, ἐς ὃ ἐλθεῖν τε ἐς [a] τὴν ἐρκτὴν, καὶ ἐς λόγους ἐλθεῖν ἑκάστη τῷ ἑωυτῆς ἀνδρί. οἱ δὲ σφεας παρῆκαν, οὐδένα δόλον [b] δοκέοντες ἐξ αὐτέων ἔσεσθαι. αἱ δὲ ἐπεί τε ἐσῆλθον, ποιέυσι τοιάδε [c]· πᾶσαν τὴν εἶχον ἐσθῆτα παραδοῦσαι τοῖσι ἀνδράσι, αὐταὶ τὴν τῶν ἀνδρῶν ἔλαβον. οἱ δὲ Μινύαι, ἐνδύντες τὴν γυναικηίην ἐσθῆτα, ἅτε γυναῖκες, ἐξήϊσαν ἔξω. ἐκφυγόν-

[a] θυγατέρες, ἐσελθεῖν ἐς. [b] λόγον. [c] τάδε.

τες δὲ τρόπῳ τοιούτῳ [d] ἴζονλο αὖτις ἐς τὸ Τηΰγελον.

ρμζ'. Τὸν δὲ αὐτὸν τοῦτον χρόνον Θήρας ὁ Αὐτεσίωνος, τοῦ Τισαμενοῦ, τοῦ Θερσάνδρου, τοῦ Πολυνείκεος, ἔστελλε ἐς ἀποικίην ἐκ Λακεδαίμονος. ἦν δὲ ὁ Θήρας οὗτος γένος ἐὼν Καδμεῖος, τῆς μητρὸς ἀδελφεὸς τοῖσι παισὶ Αριστοδήμου, Εὐρυσθένεϊ καὶ Προκλέϊ. ἐόντων δ' ἔτι τῶν παίδων τούτων νηπίων, ἐπιτροπαίην εἶχε ὁ Θήρας τὴν ἐν Σπάρτῃ βασιληίην. αὐξηθέντων δὲ τῶν ἀδελφιδέων [e], καὶ παραλαβόντων τὴν ἀρχήν, ὕτω δὴ ὁ Θήρας δεινὸν ποιεύμενος ἄρχεσθαι ὑπ' ἄλλων, ἐπεί τε ἐγεύσατο ἀρχῆς, οὐκ ἔφη μενεῖν ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ἀλλ' ἀποπλεύσεσθαι ἐς τοὺς συγγενέας· ἦσαν δὲ ἐν τῇ νῦν Θήρῃ καλεομένῃ νήσῳ, πρότερον δὲ Καλλίστῃ τῇ αὐτῇ ταύτῃ, ἀπόγονοι Μεμβλιάρεω τοῦ Ποικίλεω, ἀνδρὸς Φοίνικος. Κάδμος γὰρ ὁ Αγήνορος, Εὐρώπην διζήμενος, προσέσχε ἐς τὴν νῦν Θή-

[d] τῷ τρόπῳ τούτῳ. [e] ἀδελφιδῶν.

runt, et hoc modo erepti rurſus ad Teygetum conſederunt.

147. Hac eadem tempeſtate Theras, Auteſionis filius, Tiſameni nepos, Therſandri pronepos, Polynicis abnepos, miſſus eſt in coloniam ex Lacedaemone. Erat hic Theras genere Cadmeo, avunculus Ariſtodemi filiorum, Euryſthenis et Proclis: quorum, quum pupilli eſſent, tutelarem habebat regni Spartani curam. Adultis mox ſororis filiis, ac recepto imperio, Theras ita graviter tulit ſibi ab aliis imperari, quoniam imperium guſtaſſet, ut negaret ſe Lacedaemone moraturum, ſed ad cognatos navigaturum. Erant autem in inſula, quae nunc Thera vocatur, quondam Calliſta, poſteri Membliaris Poecilis filii qui fuerat Phoenix. Cadmus enim Agenoris filius Europam quaeritans, in inſulam quae nunc Thera vo-

Digitized by Google

catur quum appulsus esset, sive regionis amore captus, sive qua alia voluntate, relinquit illic cum alios quosdam Phoenices, tum Membliarem consanguineum suum. Isti hominum aetatibus octo antequam Theras Lacedaemone venisset, insulam quae Callista vocabatur, incoluerunt.

148. Ad quos Theras cum multitudine ex tribubus petita discessit nequaquam ad illos ejiciendos, sed ad una habitandum, et valde concilians. Postea vero quàm Minyas e carcere elapsos et ad Teygetum considentes, Lacedaemonii necare deliberant, Theras necem eorum deprecabatur ne fieret, recipiens se illos ex regione abducturum. Et huic postulato Lacedaemoniis assentientibus, cum tribus triginta remorum navibus ad posteros Membliaris navigavit, ducens secum non universos Minyas, sed paucos quos-

Digitized by Google

ρην καλεομένην· προχόντι δὲ, εἴτε δή οἱ ἡ χώρη ἤρεσε, εἴτε καὶ ἄλλως ἠθέλησε ποιῆσαι τῦτο, καταλείπει γὰρ ἐν [f] τῇ νήσῳ ταύτῃ ἄλλυς τε τῶν Φοινίκων, καὶ δὴ καὶ τῶν ἑωϋτῦ συγγενέων Μεμβλίαρον. ἦτοι ἐνέμονλο τὴν Καλλίςην καλεομένην ἐπὶ γενεὰς, πρὶν ἢ Θήραν ἐλθεῖν ἐκ Λακεδαίμονος, ὀκλῶ ἀνδρῶν.

ρμή. Ἐπὶ τύτοις δὴ ὢν ὁ Θήρας λαὸν ἔχων ἀπὸ τῶν Φυλέων, ἔςελλε συνοικίσων τύτοισι· καὶ ὐδαμῶς ἐξελῶν αὐτύς, ἀλλὰ κάρτα οἰκηϊεύμενος. ἐπεί τε δὲ καὶ οἱ Μινύαι ἐκδράνλες ἐκ τῆς ἐρκλῆς ἵζονλο ἐς τὸ Τηΰγετον, τῶν Λακεδαιμονίων βυλευομένων [g] σφέας ἀπολλύναι, παραιτέεται ὁ Θήρας ὅκως μήτε φόνος γένηλαι, αὐτός τε ὑπεδέκετό σφεας ἐξάξειν ἐκ τῆς χώρης. συγχωρησάντων δὲ τῇ γνώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, τρισὶ τριηκονλέροισι ἐς τὺς Μεμβλιάρεω ἀπογόνυς ἔπλωσε· οὔτι πάντας ἄγων τὺς Μινύας, ἀλλ' ὀλίγυς τινάς. οἱ

[f] καταλείπει ἐν. [g] βυλομένων.

γὰρ πλεῦνες αὐτῶν ἐτράποντο ἐς τὰς Παρωρεάτας καὶ Καύκωνας. τούτους δ' ἐξελάσαντες ἐκ τῆς χώρης, σφέας ἑωϋτοὺς ἐς ἓξ μοίρας διεῖλον· καὶ ἔπειτα ἔκτισαν πόλιας τάσδε ἐν αὐτοῖσι, Λέπρεον, Μάγισον, Θριξάς, Πύργον, Επιον, Νούδιον. τουτέων δὲ τὰς πλεῦνας ἐπ' ἐμέο Ηλεῖοι ἐπόρθησαν· τῇ δὲ νήσῳ ἐπὶ τοῦ [a] οἰκισέω Θήρα ἡ ἐπωνυμίη ἐγένετο.

ρμθ'. Ὁ δὲ παῖς, οὐ γὰρ ἔφη οἱ συμπλεύσεσθαι, τοιγαρῶν [b] ἔφη αὐτὸν καταλείψειν οἷον ἐν λύκοισι· ἐπὶ τοῦ [c] ἔπεος τούτου τὸ οὔνομα τῷ νεηνίσκῳ τούτῳ Οἰόλυκος ἐγένετο· καί κως τὸ οὔνομα τοῦτο [d] ἐπεκράτησε. Οἰολύκου δὲ γίνεται Αἰγεύς· ἐπ' οὗ [e] Αἰγεῖδαι καλεῦνται, Φυλὴ μεγάλη ἐν Σπάρτῃ. τοῖσι δὲ ἐν τῇ Φυλῇ ταύτῃ ἀνδράσι (οὐ γὰρ ὑπέμειναν τὰ τέκνα) ἱδρύσαντο ἐκ Θεσπροτίου Ερινύον τῶν Λαΐου τε καὶ Οἰδιπόδεω ἱρόν· καὶ μετὰ τοῦτο, ὑπέμεινε τωὐτὸ τοῦτο καὶ ἐν Θήρῃ τοῖσι

[a] νήσῳ ἀπὸ τοῦ. [b] τοιγαροῦν. [c] λύκοισι· ἀπὸ τοῦ. [d] καί κως τοῦτο. [e] ἀπ' οὗ.

dam, quia plurimi ex ipsis ad Paroreatas Cauconasque diverterunt, quos quum e regione expulissent, seipsos in sex partes distribuerunt, et totidem illic oppida condiderunt, Lepreum, Magistum, Thrixas, Pyrgum, Epium, Nudium, quorum pleraque Elei memoria mea deleverunt. Insulae autem a conditore Thera nomen est inditum.

149. At filius omnino negabat se cum eo navigaturum; propterea dixit se relicturum ovem in lupis. ex quo dicto nomen adolescenti impositum est Oiolycus, et id nomen valuit. Oiolyco natus est filius Aegeus, a quo vocantur Aegidae, in Sparta ingens tribus. Ex hac tribu viri, quum sibi non permanerent filii, ex oraculo delubrum Erinnyum Laji et Oedipodis extruxerunt: quod ipsum postea in Thera mansit illis qui ex his

viris procreati fuere.

150. Hactenus Lacedaemonii in narrando cum Theraeis consentiunt: quod deinceps contigit, soli Theraei factum hoc modo esse memorant. Grinus, Aesani filius, ab hoc Thera oriundus, quum esset Therae insulae rex, contulit se Delphos, ducens ex urbe sacrificium centum victimarum, comitantibus eum tum aliis civibus, tum etiam Batto, filio Polymnesti, apud Minyas prosapia ex Euthymi posteris. Consulenti autem Grino Theraeorum regi de aliis rebus, 'Pythia re-'spondit, urbem in Africa condere.' Cui vicissim iste, 'Equidem (inquit) ego, ô 'domine, senior sum et gravis ad moli-'endum: tu vero quempiam horum jube 'ista facere.' Simul haec dicens, Battum ostendebat. Haec hactenus. Deinde ubi reversi sunt, pro nihilo habuere responsum; neque ubi terrarum Africa esset

Digitized by Google

ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τούτων γεγονόσι.

ρν΄. Μέχρι μέν νυν τούτου τοῦ λόγου Λακεδαιμόνιοι Θηραίοισι κατὰ ταυτὰ λέγουσι· τὸ δὲ ἀπὸ τούτου μοῦνοι Θηραῖοι ὧδε γενέσθαι λέγουσι. Γρῖνος ὁ Αἰσανίου ἐὼν Θήρα τούτου ἀπόγονος, καὶ βασιλεύων Θήρης τῆς νήσου, ἀπίκετο ἐς Δελφοὺς, ἄγων ἀπὸ τῆς πόλιος ἑκατόμβην. εἵποντο δέ οἱ καὶ οἱ ἄλλοι τῶν πολιητέων, καὶ δὴ καὶ Βάττος ὁ Πολυμνήστου, ἐὼν γένος Εὐθυμίδης [a] τῶν Μινυέων. χρεωμένῳ δὲ τῷ Γρίνῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Θηραίων περὶ ἄλλων, ‘χρᾷ οἱ ‘Πυθίη κτίζειν ἐν Λιβύῃ πόλιν.’ ὁ δὲ ἀμείβετο λέγων, ‘Εγὼ μέν, ὦναξ, πρεσ- ‘βύτερός τε ἤδη εἰμὶ, καὶ βαρὺς ἀείρεσθαι· ‘σὺ δέ τινα τῶνδε [b] τῶν νεωτέρων κέλευε ‘ποιέειν τάδε.’ ἅμα τε ἔλεγε ταῦτα, καὶ ἐδείκνυε ἐς τὸν Βάττον. τότε μὲν τοσαῦτα. μετὰ δὲ, ἀπελθόντες, ἀλογίην εἶχον τοῦ χρηστηρίου, οὔτε Λιβύην εἰδότες ὅκου

[a] Εὐθυμήδης. [b] Haec vox τῶνδε non eſt in MS. et ſtatim κέλευε ταῦτα ποιέειν. ἅμα τε.

γῆς εἴη, ὅτε τολμῶντες ἐς ἀφανὲς χρῆμα ἀποστέλλειν ἀποικίην.

ρνα'. Ἔπλεον δὲ ἐτέων μετὰ ταῦτα ὀκτὼ τὴν Θήρην· ἐν τοῖσι τὰ δένδρεα πάντα σφι τὰ ἐν τῇ νήσῳ, πλὴν ἑνός, ἐξαυάνθη. χρεωμένοισι δὲ τοῖσι Θηραίοισι προέφερε ἡ Πυθίη τὴν ἐς Λιβύην ἀποικίην. ἐπεὶ τε δὲ κακῷ ὠδὲν ἦν σφι μῆχος [c], πέμπουσι ἐς Κρήτην ἀγγέλους, διζημένους εἴ τις Κρητῶν ἢ μετοίκων ἀπιγμένος εἴη ἐς Λιβύην. περιπλανώμενοι δὲ αὐτὴν οὗτοι, ἀπίκοντο καὶ ἐς Ἰτανὸν πόλιν. ἐν ταύτῃ δὲ συμμίσγουσι ἀνδρὶ πορφυρέϊ, τῷ οὔνομα ἦεν Κορώβιος· ὃς ἔφη ὑπ' ἀνέμων ἀπενειχθεὶς ἀπικέσθαι ἐς Λιβύην, καὶ Λιβύης ἐς Πλατέαν [d] νῆσον. μισθῷ δὲ τοῦτον πείσαντες ἦγον ἐς Θήρην. ἐκ δὲ Θήρης ἔπλεον κατάσκοποι ἄνδρες, ταπρῶτα οὐ πολλοί. κατηγησαμένου δὲ τοῦ Κορωβίου ἐς τὴν νῆσον ταύτην δὴ τὴν Πλατέαν, τὸν μὲν Κορώβιον λείπουσι, σιτία καταλιπόντες ὅσον δύο μηνῶν [e]· αὐτοὶ

[c] μῆχος. [d] Sic MS. ubique habet, non Πλαταίαν. [e] MS. ὅσων δὴ μηνῶν.

gnari, neque in negotium ignotum coloniam mittere audentes.

151. Septem post haec annos quum in Thera non pluisset, et omnes ipsis praeter unam arbores in insula exaruissent, consulentibus Theraeis Pythia objecit coloniam in Africam. Illi, quoniam nullum mali remedium erat, mittunt in Cretam nuncios investigatum, siquis aut indigenarum aut advenarum illic esset qui in Africam navigasset. Nuncii, quum Cretam pererrassent, et ad urbem Itanum perveniissent, in ea notitiam contraxerunt cum purpurario, cui nomen erat Corobius; is ajebat se ventis abreptum in Africam applicuisse ad Plateam insulam Africae. Hunc nuncii mercede inductum in Theram duxerunt. Verum non multi ad rem explorandam ex Thera primo profecti sunt; sed quum ipse in eam insulam deduxisset Corobius, relinquunt eum cum duorum circiter mensium ciba-

Digitized by Google

riis; ipſi vero quamcelerrime navigaverunt ad renunciandum de inſula civibus.

152. Quibus ultra praeſtitutum tempus redire differentibus, omnia Corobio deerant: ſed appulſa in inſulam Plateam navi Samia quae verſus Aegyptum navigabat (cujus gubernator erat Colaeus) Samii, omni re geſta a Corobio audita, in annum homini cibaria reliquerunt. Ipſi ex hac inſula quum ſolviſſent, Aegyptum optantes, vento ſubſolano abrepti navigabant: nec intermittente flatu, Herculeas tranſvecti columnas, pervenerunt in Tarteſſum, divina vi eos mittente. Erat ea tempeſtate id emporium intemeratum, adeo ut inde revertentes iſti ex mercibus quaeſtum maximum fecerint inter omnes quos novimus Graecos, duntaxat poſt Soſtratum Laodamantis filium Aeginetam, cum quo nemo poſſit contendere,

Digitized by Google

δὲ ἔπλεον τὴν ταχίστην ἀπαγγελέοντες Θηραίοισι περὶ τῆς νήσου.

ρνϐ'. Ἀποδημεόντων δὲ τούτων πλέω χρόνον τοῦ συγκειμένου, τὸν Κορώβιον ἐπέλιπε τὰ πάντα. μελὰ δὲ, νηῦς Σαμίη, τῆς ναύκληρος ἦν Κωλαῖος, πλέουσα ἐπ' Αἰγύπτου [a], ἀπηνείχθη ἐς τὴν Πλατέαν ταύτην. πυθόμενοι δὲ οἱ Σάμιοι παρὰ τοῦ Κορωβίου τὸν πάντα λόγον, σιτία οἱ ἐνιαυτοῦ καταλείπουσι· αὐτοὶ δὲ ἀναχθέντες ἐκ τῆς νήσου, καὶ γλιχόμενοι Αἰγύπτου, ἔπλεον, ἀποφερόμενοι ἀπηλιώτῃ ἀνέμῳ. καὶ, οὐ γὰρ ἀνίει τὸ πνεῦμα, Ἡρακλέας στήλας διεκπερήσαντες, ἀπίκοντο ἐς Ταρτησσὸν, θείῃ πομπῇ χρεώμενοι. τὸ δὲ ἐμπόριον τοῦτο ἦν ἀκήραλον τοῦτον τὸν χρόνον· ὥστε ἀπονοσήσαντες οὗτοι ὀπίσω, μέγιστα δὴ Ἑλλήνων πάντων, τῶν ἡμεῖς ἀτρεκίην ἴσμεν, ἐκ Φορτίων ἐκέρδησαν, μετά γε Σώστρατον τὸν Λαοδάμαντος, Αἰγινήτην. τούτῳ γὰρ οὐκ οἷά τέ ἐστι ἐρίσαι ἄλλον. οἱ δὲ

[a] ἀπ' Αἰγύπτου.

Σάμιοι τὴν δεκάτην τῶν ἐπικερδέων ἐξελόντες ἓξ τάλαντα, ἐποιήσαντο χαλκήϊον, κρητῆρος Ἀργολικῦ τρόπον. περιξ δὲ αὐτὸ [b], γρυπῶν κεφαλαὶ πρόκροσσοί εἰσι· καὶ ἀνέθηκαν ἐς τὸ Ἥραιον, ὑποστήσαντες αὐτῷ τρεῖς χαλκέους κολοσσοὺς ἑπταπήχεας, τοῖσι γούνασι ἐρηρεισμένους. Κυρηναίοισι δὲ καὶ Θηραίοισι ἐς Σαμίους ἀπὸ τούτου τοῦ ἔργου πρῶτα φιλίαι μεγάλαι συνεκρίθησαν [c].

ρνγ'. Οἱ δὲ Θηραῖοι, ἐπεί τε, τὸν Κορώβιον λιπόντες ἐν τῇ νήσῳ, ἀπίκοντο ἐς τὴν Θήρην, ἀπήγγελλον ὡς σφι εἴη νῆσος ἐπὶ Λιβύῃ ἐκτισμένη· Θηραίοισι δὲ ἔαδε ἀδελφεόν τε ἀπ' ἀδελφεοῦ [d] πέμπειν πάλῳ λαγχάνοντα [e], καὶ ἀπὸ τῶν χώρων ἁπάντων ἑπτὰ ἐόντων, ἄνδρας. εἶναι δέ σφεων καὶ βασιλέα καὶ ἡγεμόνα Βάττον. οὕτω δὴ ξέλλουσι δύο πεντηκοντέρους ἐς τὴν Πλατέαν.

ρνδ'. Ταῦτα δὲ Θηραῖοι λέγουσι· τὰ

[b] αὐτῦ. [c] MS. συνεκρίθησαν. [d] ἐπ' ἀδελφεῖῦ. [e] λαχόντα.

Digitized by Google

Ex hoc quaestu Samii decima (id est sex talentis) exempta, fecerunt ahenum ad exemplum crateris Argolici, gryphum capitibus in circuitu altrinsecus obversis: et in templo Junonis collocarunt, sustinentibus illud tribus colossis septenûm cubitorum, genu nixis. Ex hoc facto primum ingens amicitia Cyrenaeis Theraeisque cum Samiis contracta est.

153. Theraei, ubi relicto in insula Corobio ad Theram reversi renunciarunt esse illis insulam Africae appositam conditam, placuit Theraeis ut e singulis oppidis, quae septem erant, viri mitterentur, fratribus inter se sortitis uter mitteretur, et rex simul eorum ac dux foret Battus. Ita duas quinquaginta remorum naves in Plateam miserunt.

154. Haec Theraei memorant. Ce-

Digitized by Google

tera jam Theraeis cum Cyrenaeis conveniunt. nam quod ad Battum pertinet, Cyrenaei nequaquam cum Theraeis conſentiunt. ſic enim narrant. Eſt in Creta oppidum Oaxus, in quo fuit Etearchus rex. hic amiſſa uxore, induxit filiae, nomine Phronimae, novercam: quae domum ingreſſa, ut erat, ita re ipſa ſe Phronimae novercam praeſtitit, cum laedendo atque omne genus injuriarum excogitando, tum ad extremum impudicitiam exprobrando: atque ita rem habere viro perſuaſit. Iſte ab uxore deceptus rem de filia nefariam commentus eſt. Erat in Oaxo negotiator quidam Theraeus, nomine Themiſon: hunc ad hoſpitii ſacra acceptum Etearchus jurejurando obſtringit, ut quam rem oraret, in ea ſe miniſtrum praeberet. Ubi hominem jurejurando adegit, adductam ei tradidit filiam ſuam; jubens ut eam abductam in mare demergeret. The-

Digitized by Google

δ' ἐπίλοιπα τοῦ λόγου, συμφέρονται ἤδη Θηραῖοι Κυρηναίοισι. Κυρηναῖοι γὰρ τὰ περὶ Βάττον οὐδαμῶς ὁμολογέουσι Θηραίοισι. λέγουσι γὰρ οὕτω· ἔστι τῆς Κρήτης Ὀαξὸς πόλις· ἐν τῇ ἐγένετο Ετέαρχος βασιλεύς. ὃς ἐπὶ θυγατρὶ ἀμήτορι, τῇ ὄνομα ἦν Φρονίμη, ἐπὶ ταύτῃ ἔγημε ἄλλην γυναῖκα. ἡ δὲ ἐπεσελθοῦσα ἐδικαίευ εἶναι καὶ τῷ ἔργῳ μητρυιὴ τῇ Φρονίμῃ, παρέχουσά τε κακὰ, καὶ πᾶν ἐπ' αὐτῇ μηχανωμένη· καὶ τέλος, μαχλοσύνην ἐπενεγκοῦσά οἱ [a], πείθει τὸν ἄνδρα ταῦτα ἔχειν οὕτω· ὁ δὲ, ἀναγνωσθεὶς ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἔργον οὐκ ὅσιον ἐμηχανᾶτο ἐπὶ τῇ θυγατρί. ἦν γὰρ δὴ Θεμίσων ἀνὴρ Θηραῖος ἔμπορος ἐν τῇ Οαξῷ· τοῦτον ὁ Ετέαρχος παραλαβὼν ἐπὶ ξείνια [b], ἐξορκοῖ ἦ μήν οἱ διηκονήσειν ὅ, τι ἂν δεηθῇ. ἐπεί τε δὲ ἐξώρκωσε, ἀγαγὼν οἱ παραδιδοῖ τὴν ἑωυτοῦ θυγατέρα· ἡ δὲ ταύτην ἐκέλευε καταποντῶσαι ἀπαγαγόντα. ὁ δὲ

[a] ἐπενείκασά οἱ. [b] ἐπὶ ξενίῃ.

Θεμίσων, περιμεκτήσας τῇ ἀπάτῃ τοῦ ὅρκου, καὶ διαλυσάμενος [c] τὴν ξενίην, ἐποίεε τοιάδε· παραλαβὼν τὴν παῖδα ἀπέπλεε. ὡς δὲ ἐγένετο ἐν τῷ πελάγεϊ, ἀποσιεύμενος [d] τὴν ἐξόρκωσιν τοῦ Ετεάρχου, χοινίοισι [e] αὐτὴν διαδήσας κατῆκε ἐς τὸ πέλαγος· ἀναστάσας δὲ ἀπίκετο ἐς τὴν Θήρην.

ρνέ. Ενθεῦτεν δὲ τὴν Φρονίμην παραλαβὼν Πολύμνηστος, ἐὼν τῶν Θηραίων ἀνὴρ δόκιμος, ἐπαλλακεύετο· χρόνου δὲ περιϊόντος ἐξεγένετό οἱ παῖς ἰχνόφωνος καὶ τραυλὸς, τῷ οὔνομα ἐτέθη Βάτλος, ὡς Θηραῖοί τε καὶ Κυρηναῖοι λέγουσι. ὡς μέντοι ἐγὼ δοκέω, ἄλλό τι· Βάτλος δὲ μετωνομάσθη ἐπεί τε ἐς Λιβύην ἀπίκετο, ἀπό τε τοῦ χρηστηρίου τοῦ γενομένου ἐν Δελφοῖσι αὐτῷ, καὶ ἀπὸ τῆς τιμῆς ἣν ἔσχε [f], τὴν ἐπωνυμίην ποιεύμενος. Λίβυες γὰρ τὸν βασιλέα Βάτλον καλέουσι. καὶ τούτου εἵνεκα δοκέω θεσπίζουσαν τὴν Πυθίην, καλέσαι

[c] ὅρκου, διαλυσάμενος. [d] ἀποσιεύμενος. [e] σχοίνοισι. [f] MS. σὺν δ' ἔσχε.

miſon triſti animo ferens ſe deceptum jurejurando et hoſpitium gravatus ita ſibi faciendum putavit: accepta puella mare ingreſſus, quum in alto fuit, jurijurando quod inſtituerat Etearchus ſatisfaciens, revinctam funibus puellam dimiſit in pelagus: ea deinde retracta Theram pervenit.

155. Ibi Polymneſtus, vir inter Theraeos ſpectatus, in concubinatum Phronimam accepit, ex qua interjecto tempore natus eſt ei filius, ſono vocis exili ac balbutienti, cui nomen impoſitum eſt Batto, ut Theraei et Cyrenaei ajunt: ut autem ego ſentio, aliud aliquod; ſed eum cognominatum Battum, poſtquam in Africam abiit, cum propter oraculum apud Delphos ſibi redditum, tum propter honorem quem aſſequutus eſt. Battum enim Afri regem appellant, et ob id reor Pythiam quum oraculum reddidit, lingua Africana vocaſſe Battum, quia noverat futurum re-

Digitized by Google

gem esse in Africa. Hic enim, ubi in virilem adolevit aetatem, Delphos adiit de voce. Cui consulenti Pythia respondit.

Batte ades ad vocem, sed tu, Rex Phoebus Apollo,
Lanigeram in Libyam venias, vult, conditor urbis.

Perinde ac si lingua Graeca oraculum reddens dixisset, ‘ O rex, vocis caussa ve‑
‘ nisti.’ Ad haec Battus sic vicissim inquit, ‘ O Rex, ego ad te veni gratia con‑
‘ sulendi de voce: tu de aliis mihi respon‑
‘ des quae nequeunt fieri, jubens colonos
‘ ducere in Africam. qua copia? quave
‘ manu?’ Haec loquens non persuasit illi ut alia responderet ; sed eadem quae prius respondente, illinc digressus abiit in Theram.

156. Mox deinde et huic ipsi et ceteris Theraeis male cedebat ; sed ignorantes casuum originem mittunt Delphos de praesentibus adversis. Quibus quum respondisset Pythia, melius cum ipsis ac-

Digitized by Google

μιν Λιβυκῇ γλώσσῃ, εἰδυῖαν ὡς βασιλεὺς ἔσαι ἐν Λιβύῃ. ἐπεί τε γὰρ ἠνδρώθη ξῖτος, ἦλθε ἐς Δελφοὺς περὶ τῆς φωνῆς· ἐπειρωτέοντι δέ οἱ χρᾷ ἡ Πυθίη τάδε,

Βάττ', ἐπὶ φωνὴν ἦλθες· ἄναξ δέ σε Φοῖβος Ἀπόλλων
Ες Λιβύην πέμπει μηλοτρόφον οἰκισσῆρα.

ὥσπερ εἰ εἴποι Ἑλλάδι γλώσσῃ χρεωμένη, 'Ω βασιλεῦ, ἐπὶ φωνὴν ἦλθες.' ὁ δ' ἀμείβετο τοῖσδε, 'Ὦ ναξ, ἐγὼ μὲν ἦλθον παρά σε χρησόμενος περὶ τῆς φωνῆς· σὺ δέ μοι ἄλλα ἀδύνατα χρᾷς, κελεύων Λιβύην ἀποικίζειν. τέῳ δυνάμει; τοίῃ χειρί;' ταῦτα λέγων, οὐκὶ [a] ἔπειθε ἄλλά οἱ χρᾷν. ὡς δὲ κατὰ ταυτὰ ἐθέσπιζέ οἱ ἤ καὶ [b] πρότερον, οἴχετο μεταξὺ ἀπολιπὼν ὁ Βάττος ἐς τὴν Θήρην.

ρνς'. Μετὰ δὲ, αὐτῷ τε τούτῳ καὶ τοῖσι ἄλλοισι Θηραίοισι συνεφέρετο παλιγκότως. ἀγνοεῦντες δὲ τὰς συμφορὰς οἱ Θηραῖοι, ἔπεμπον ἐς Δελφοὺς περὶ τῶν παρεόντων κακῶν. ἡ δὲ Πυθίη σφι ἔχρη-

[a] οὐ κη. [b] MS. tantum habet οἱ χ.

σε, συγκλίζωσι Βάτλῳ Κυρήνην τῆς Λιβύης ἄμεινον πρήξειν. ἀπέστελλον μετὰ ταῦτα τὸν Βάτλον οἱ Θηραῖοι δύο πεντηκοντέροισι. πλώσαντες δὲ ἐς τὴν Λιβύην οὗτοι, (ἐπὶ γὰρ εἶχον ὅ, τι ποιέωσι ἄλλο) ὀπίσω ἀπαλλάσσοντο ἐς τὴν Θήρην. οἱ δὲ Θηραῖοι καταγομένους ἔβαλλον, καὶ οὐκ ἐῶν τῇ γῇ προσίσχειν, ἀλλ' ὀπίσω πλώειν ἐκέλευον· οἱ δὲ, ἀναγκαζόμενοι, ὀπίσω ἀπέπλεον. κὴ ἔκλισαν νῆσον ἐπὶ Λιβύῃ κειμένην, τῇ οὔνομά ἐστι (ὡς κὴ πρότερον ἐρρήθη) Πλάτεα. λέγεται δὲ ἴση εἶναι ἡ νῆσος τῇ νῦν Κυρηναίων πόλι.

ρνζ. Ταύτην οἰκέοντες δύο ἔτεα, οὐδὲν γάρ σφι χρηστὸν συνεφέρετο, ἕνα αὐτῶν καταλιπόντες, οἱ λοιποὶ πάντες ἀπέπλεον ἐς Δελφούς. ἀπικόμενοι δὲ ἐπὶ τὸ χρηστήριον, ἐχρέωντο, Φάμενοι οἰκέειν τε τὴν Λιβύην, καὶ οὐδὲν ἄμεινον πρήσσειν οἰκεῦντες. ἡ δὲ Πυθίη σφι πρὸς ταῦτα χρᾷ τάδε,

tum iri, ſi Cyrenen in Africa conderent cum Batto, miſerunt Theraei Battum cum duabus quinquaginta remorum navibus. Iſti in Africam profecti (quandoquidem non aliud habebant quod agerent) retro ad Theram ſe receperunt. Sed eos Theraei arcentes acceſſu Therae repellebant, ac rurſus reverti jubebant. neceſſitate adacti, remenſo iterum mari, condiderunt oppidum in inſula Africae adjacenti, nomine ut prius dictum eſt, Platea, quae fertur Cyrenaeorum urbi quae nunc eſt, par eſſe magnitudine.

157. Hanc biennio incolentibus, quum nihilo melius ſecum ageretur, uno e ſuis relicto, ceteri Delphos navigaverunt ad oraculum conſulendum. Eo poſtquam venerunt, ſciſcitantibus quid ita ſecum in Africam profectis nihilo tamen melius ageretur, Pythia reſpondit his verbis,

Digitized by Google

Lanigerae Libyae ſcis quam nec adiveris urbem,
Me melius: tuum ego ingenium mirabor euntis.

His auditis, ii qui cum Batto erant, rurſus abnavigarunt. neque enim dimittebat eos deus ab colonia priuſquam in Africam ipſam deveniſſent. Reverſi ad inſulam, recepto quem reliquerant, condiderunt locum in Africa ipſa, e regione inſulae, nomine Aziriſtum, amoeniſſimis collibus utrinque concluſum, et alterum latus flumine praeterlabente.

158. Hunc locum ſex annis quum incoluiſſent, ſeptimo deprecantes Afri perſuaſerunt relinquere, ut in meliorem tranſirent. Ita illinc eos Afri quum exciviſſent, veſperum verſus et ad locorum ſpecioſiſſimum duxerunt, et quidem noctu, ne Graeci interdiu facientes iter, diurnum ſpatium metiendo animadverterent. Eſt autem huic loco nomen Iraſa. Eos, ubi ad fontem qui Apollinis eſſe

Ασυ [c] ἐμεῦ Λιβύην μηλοτρόφον οἶδας ἄμεινον
Μὴ ἐλθών. ἐλθόντος ἄγαν ἄγαμαι σοφίην σεῦ.

ἀκούσαντες δὲ τούτων [d] οἱ ἀμφὶ τὸν Βάττον, ἀπέπλωον ὀπίσω. οὐ γὰρ δή σφεας ἀπίει ὁ Θεὸς τῆς ἀποικίης, πρὶν δὴ ἀπίκωνται ἐς αὐτὴν Λιβύην. ἀπικόμενοι δὲ ἐς τὴν νῆσον, καὶ ἀναλαβόντες τὸν ἕλιπον, ἔκτισαν αὐτῆς τῆς Λιβύης χῶρον ἀντίον τῆς νήσου τῷ [e] οὔνομα ἦν Αζίριςον. νάπαι τε κάλλιςαι ἐπ' ἀμφότερα συγκλείουσι, καὶ ποταμὸς τὰ ἐπὶ θάτερα παραῤῥέει.

ρνή. Τοῦτον οἰκέον τὸν χῶρον ἐξ ἔτεα· ἑβδόμῳ δέ σφεας ἔτεϊ παραιτησάμενοι Λίβυες, ὡς ἐς ἀμείνονα [f] χῶρον ἄξουσι, ἀνέγνωσαν ἐκλιπεῖν. ἦγον δέ σφεας ἐνθεῦτεν οἱ Λίβυες ἀναςήσαντες πρὸς ἑσπέρην, καὶ τὸν κάλλιςον τῶν χώρων· ἵνα διεξιόντες οἱ Ἕλληνες μὴ ἴδοιεν, συμμετρησάμενοι τὴν ὥρην τῆς ἡμέρης, νυκτὸς παρεξῆγον. ἔςι δὲ τῷ χώρῳ τούτῳ οὔνομα Ιρασα. ἀγαγόντες δέ σφεας ἐπὶ κρήνην λεγομένην εἶναι

[c] αἴτυ. [d] ἀκούσαντες τούτων. [e] τῇ. [f] ὡς ἀμείνονα.

Ἀπόλλωνος, εἶπαν, ‘ Ἄνδρες Ἕλληνες, ‘ ἐνθαῦτα μὲν ἐπιτήδεον [a] οἰκέειν· ἐνθαῦ- ‘ τα γὰρ ὁ οὐρανὸς τέτρηλαι.’

ρνθ'. Ἐπὶ μέν νυν Βάττεω τοῦ οἰκιστέω τῆς Ζόης ἄρξαντος ἐπὶ τεσσεράκοντα ἔτεα, καὶ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ Ἀρκεσίλεω ἄρξαντος ἐκκαίδεκα ἔτεα, οἴκεον οἱ Κυρηναῖοι, ἐόντες τοσοῦτοι ὅσοι ἀρχὴν ἐς τὴν ἀποικίην ἐξάλησαν· ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου Βάττεω, τοῦ Εὐδαίμονος καλεομένου, Ἕλληνας πάντας ὤρμησε χρήσασα ἡ Πυθίη πλέειν, συνοικίσοντας Κυρηναίοισι Λιβύην. ἐπεκαλέοντο γὰρ οἱ Κυρηναῖοι ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ. ἔχρησε δὲ ὧδε ἔχοντα,

Ὅς δέ κεν ἐς Λιβύην πολυήραλον ὕστερον ἔλθῃ
Γῆς ἀναδασομένας, μετά οἱ πόκα φαμὶ μελήσειν.

συλλεχθέντος δὲ ὁμίλου πολλοῦ ἐς τὴν Κυρήνην, περιλαμνόμενοι γῆν πολλὴν οἱ περίοικοι Λίβυες, καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, τῷ ὄνομα ἦν Ἀδικράν, οἷα τῆς τε χώρης στερισκόμενοι, καὶ περιϋβριζόμενοι ὑπὸ τῶν Κυρη-

[a] ἐνθαῦτα ὑμῖν ἐπιτήδειον.

fertur, duxerunt, inquiunt, ‘ Viri Graeci, ‘ hic vobis incolere commodum eſt, ubi ‘ coelum foratum eſt.’

159. Sub Batto igitur, qui condidit Zoam, et annos quadraginta regnavit, et ſub ejus filio Arceſilao, qui regnavit annos ſexdecim, Cyrenaei habitaverunt tot omnino quot in coloniam miſſi fuerant. Sub tertio autem Batto, qui Felix eſt appellatus, cunctos Graecos ad navigandum, ut Africam cum Cyrenaeis habitarent, induxit ſuo oraculo Pythia. Nam arceſſebant Cyrenaei ad agri partitionem. Induxit autem haec verba reſpondens,

Serior in Libyen quiſquis pervenerit almam
Poſt diſcretum agrum, mox hunc, affirmo, pigebit.

Quum ergo ingens multitudo Cyrenen ſe contuliſſet, finitimi Afri ſpoliati magna agrorum parte eorumque rex, nomine Adicran, quippe agris exuti et contumelioſe habiti a Cyrenaeis, miſſis in Aegyptum

Digitized by Google

quibuſdam, ſeſe dediderunt Apriae Aegypti regi. Iſte comparatum grandem Aegyptiorum exercitum miſit adverſus Cyrenen. Cyrenaei, inſtructa apud Iraſa locum et ad fontem Theſten acie, cum Aegyptiis conflixerunt, eoſque ſuperaverunt, utpote inexpertos antea atque contemptores Graecorum: adeoque profligarunt ut pauci ex eis in Aegyptum redirent. Qua de re Aegyptii ſuccenſentes Apriae, ab eo deſciverunt.

160. Hujus autem Batti filius extitit Arceſilaus, qui regnum adeptus, inter initia cum fratribus ſuis ſeditiones exercuit, donec illi relicto eo in aliam Africae locum migraverunt, ubi inter ſe deliberantes urbem hanc condiderunt, quae, ut tunc, Barce nunc appellatur. Et inter condendum Afros ſollicitabant ad deficiendum a Cyrenaeis. Arceſilaus tam illis,

Digitized by Google

ταίων, πέμψαντες ἐς Αἴγυπτον ἔδοσαν σφέας αὐτοὺς Απρίῃ τῷ Αἰγύπτου βασιλέϊ. ὁ δὲ, συλλέξας στρατὸν Αἰγυπτίων πολλὸν, ἔπεμπε ἐπὶ τὴν Κυρήνην· οἱ δὲ Κυρηναῖοι ἐκστρατευσάμενοι ἐς Ιρασα χῶρον, καὶ ἐπὶ κρήνην Θέσην [b], συνέβαλόντε τοῖσι Αἰγυπτίοισι, καὶ ἐνίκησαν τῇ συμβολῇ. ἅτε γὰρ οὐ πεπειρημένοι πρότερον Αἰγύπτιοι Ἑλλήνων, καὶ παραχρεώμενοι, διεφθάρησαν οὕτω ὥστε ὀλίγοι τινὲς αὐτέων ἀπενόστησαν ἐς Αἴγυπτον. ἀντὶ τούτων Αἰγύπτιοι κατὰ ταυτὰ ἐπιμεμφόμενοι Απρίῃ, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτοῦ.

ρξ'. Τούτου δὲ τοῦ Βάττεω γίνεται παῖς Αρκεσίλεος [c], ὃς βασιλεύσας, πρῶτα τοῖσι ἑωϋτοῦ ἀδελφεοῖσι ἐστασίασε, ἐς ὃ μιν οὗτοι ἀπολιπόντες οἴχοντο ἐς ἄλλον χῶρον τῆς Λιβύης· καὶ ἐπ' ἑωϋτῶν βαλλόμενοι, ἔκτισαν πόλιν ταύτην, ἣ τότε καὶ νῦν Βάρκη καλέεται. κτίζοντες δ' ἅμα αὐτὴν, ἀπίστασι ἀπὸ τῶν Κυρηναίων τοὺς Λίβυας. με-

[b] Θίσιν. [c] Αρκεσίλαος, ut et bis infra.

τὰ δὲ, Ἀρκεσίλεος ἐς τὺς ὑποδεξαμένυς τε τῶν Λιβύων, καὶ ἀποςάντας τοὺς αὐτὺς τύτυς, ἐςρατεύελο· οἱ δὲ Λίβυες δεισανλες αὐτὸν, οἴχοντο φεύγονλες πρὸς τὺς ἠοίους τῶν Λιβύων. ὁ δὲ Ἀρκεσίλεος εἵπελο φεύγουσι· ἐς οὗ ἐν [d] Λεύκωνί τε τῆς Λιβύης ἐγίνετο ἐπιδιώκων, καὶ ἔδοξε τοῖσι Λίβυσι ἐπιθέσθαί οἱ. συμβαλόνλες δὲ ἐνίκησαν τὺς Κυρηναίυς τοσοῦτο, ὥςε ἑπτακιχιλίυς ὁπλίτας Κυρηναίων ἐνθαῦτα πεσέειν. μετὰ δὲ τὸ τρῶμα τοῦτο, Ἀρκεσίλεων μὲν κάμνοντά τε καὶ φάρμακον πεπωκότα, ὁ ἀδελφεὸς Ἀλίαρχος ἀποπνίγει· Ἀλίαρχον δὲ ἡ γυνὴ Ἀρκεσίλεω δόλῳ κτείνει, τῇ ὄνομα ἦν Ἐρυξώ.

ρξα'. Διεδέξαλο δὲ τὴν βασιληΐην τὺ [e] Ἀρκεσίλεω ὁ παῖς Βάτλος, χωλός ε ἐὼν [f], καὶ οὐκ ἀρτίπυς. οἱ δὲ Κυρηναῖοι πρὸς τὴν καλαλαβὺσαν συμφορὴν, ἔπεμπον ἐς Δελφὺς, ἐπειρησομένυς ὅν τινα τρόπον καταςησάμενοι, κάλλισα ἂν οἰκέοιεν. ἡ δὲ Πυ-

[d] ἐς ὃ ἐν. [e] βασιληΐην τύτυ τῦ. [f] χωλὸς ἐὼν.

qui ex Afris eos receperant, quam ipſis iis, qui defecerant, bellum intulit: quem reformidantes Afri, fugam ad orientales Afros intenderunt. Sed fugientibus Arceſilaus uſque inſtitit inſequendo, dum ad Leuconem Africae perveniret: et Afris viſum fuit eum adoriri. Itaque congreſſi cum eo, adeo ſuperavere Cyrenaeos, ut ex illis ſeptem millia gravis armaturae ibi ceciderint. Poſt hanc cladem, Arceſilaum aegrotantem epoto medicamento frater Aliarchus ſtrangulavit: ſed hunc dolo uxor Arceſilai interfecit, nomine Eryxo.

161. Arceſilao ſucceſſit in regno puer Battus, claudus, et pedibus non integer. Cyrenaei ob acceptam calamitatem, Delphos miſerunt per quoſdam interrogatum, quam rationem ineuntes optime habitarent. His Pythia reſpondens,

Digitized by Google

juſſit ex Mantinea Arcadum adducerent moderatorem. Itaque petentibus Cyrenaeis Mantineenſes dederunt quendam nomine Demonactem, virum inter populares probatiſſimum. Hic igitur vir Cyrenen profectus, ubi ſingula quaeque edoctus eſt, tum in tres tribus diſtribuens illos, ita digeſſit, ut unam quidem partem faceret Theraeorum atque confinium: alteram autem Peloponneſiorum atque Cretum: tertiam vero, cunctorum inſulanorum; tum Batto regi fana ac ſacerdotia eximens, alia omnia quae ſuperiores reges obtinuerant, contulit in medium populo.

162. Quae inſtituta ſub hoc quidem Batto ſincera permanſerunt: verum ſub ejus filio Arceſilao de honoribus vehementes ſunt excitatae turbae, negante Arceſilao Batti illius claudi et Pheretimae filio ſe toleraturum quae Mantinenſis Demonax conſtituiſſet, ac repoſcente hono-

Digitized by Google

θίη ἐκέλευε ἐκ τῆς Μανλινέης τῆς Αρκάδων καταρτισῆρα ἀγαγέθαι. αἴτιον ὧν οἱ Κυρηναῖοι, ϗ οἱ Μαντινέες ἔδοσαν ἄνδρα τῶν ἀςῶν δοκιμώτατον, τῷ ὔνομα ἦν Δημώναξ. οὗτος ὢν ὠνὴρ ἀπικόμενος ἐς τὴν Κυρήνην, καὶ μαθὼν ἕκαςα, τοῦτο μὲν, τριφύλυς ἐποίησε σφεας, τῆδε διαθείς· Θηραίων μὲν γὰρ ϗ τῶν περιοίκων μίαν μοίρην ἐποίησε· ἄλλην δὲ, Πελοποννησίων καὶ Κρητῶν· τρίτην δὲ, νησιωτέων πάνλων. τῦτο δὲ, τῷ βασιλέϊ Βάττῳ τεμένεα ἐξελὼν, ϗ ἱρωσύνας, τὰ ἄλλα πάνλα τὰ πρότερον εἶχον οἱ βασιλῆες, ἐς μέσον τῷ δήμῳ ἔθηκε.

ρξϛ'. Επὶ μὲν δὴ τούτυ τοῦ Βάτλεω, οὕτω διετέλεε ἐόνλα· ἐπὶ δὲ τῦ τύτυ παιδὸς Αρκεσίλεω πολλὴ ταραχὴ περὶ τῶν τιμέων ἐγένελο. Αρκεσίλεως γὰρ ὁ Βάτλου τε τῦ χωλῦ καὶ Φερετίμης, ὑκ ἔφη ἀνέξεθαι κατὰ τὰ ὁ Μαντινεὺς Δημώναξ ἔταξε, ἀλλὰ ἀπαίτεε τὰ τῶν προγόνων

γέρεα. ἐνθεῦτεν στασιάζων ἐσώθη, καὶ ἔφυγε ἐς Σάμον· ἡ δὲ μήτηρ οἱ ἐς Σαλαμῖνα τῆς Κύπρου ἔφυγε. τῆς δὲ Σαλαμῖνος τῦτον τὸν χρόνον ἐπεκράτεε Εὐέλθων, ὃς τὸ ἐν Δελφοῖσι θυμιητήριον ἐὸν ἀξιοθέητον ἀνέθηκε, τὸ ἐν τῷ Κορινθίων θησαυρῷ κέεται. ἀπικομένη δὲ παρὰ τοῦτο ἡ Φερετίμη, ἐδέετο στρατιῆς, ἥ κατάξει σφέας ἐς τὴν Κυρήνην. ὁ δὲ Εὐέλθων πᾶν μᾶλλον ἢ στρατιὴν οἱ ἐδίδυ· ἡ δὲ, λαμβάνυσα τὸ διδόμενον, καλὸν μὲν ἔφη καὶ τοῦτο εἶναι, κάλλιον δὲ ἐκεῖνο, τὸ δοῦναί οἱ δεομένῃ στρατιήν. τῦτο γὰρ ἐπὶ παντὶ τῷ διδομένῳ ἔλεγε. τελευταῖον οἱ ἐξέπεμψε δῶρον ὁ Εὐέλθων ἄτρακτον χρύσεον καὶ ἠλακάτην· προσῆν δὲ καὶ [a] εἴριον. εἰπάσης [b] δὲ αὖτις τῆς Φερετίμης τὠὐτὸ ἔπος, ὁ Εὐέλθων ἔφη, τοιούτοισι γυναῖκας δωρέεσθαι, ἀλλ' ὐ στρατιῇ.

ρξγ'. Ὁ δὲ Αρχεσίλεως τῦτον τὸν χρόνον ἐὼν ἐν Σάμῳ, συνήγειρε πάντα ἄνδρα

[a] δέ οἱ ϗ. [b] ἐπιπάσης.

res ſuorum majorum. Hinc ſeditione orta, inferior profugit in Samum, mater ejus Salaminem Cypri. Obtinebat ea tempeſtate Salaminis imperium Euelthon, qui Delphis dedicavit thuribulum ſpectatu dignum, quod in theſauro Corinthiorum ſitum eſt. Ad hunc profecta Pheretima precabatur ut ſe filiumque Cyrenen cum exercitu reduceret. Ille omnia potius quam exercitum huic dabat. Pheretima id quod dabatur accipiens, dicere etiam bonum id quidem eſſe, ſed melius facturum cum ſi ei petenti daret exercitum. Quumque identidem ad omnia quae dabantur, hoc diceret, tandem miſit ad eam Euelthon dono fuſum aureum, atque colum penſo circumdatam. dicentique quae conſueverat verba Pheretimae, inquit talibus rebus donari feminas, non exercitu.

163. Arceſilaus interea Sami agens, unumquemque ſolicitabat conditione di-

viſionis agrariae: coactoque ingenti exercitu, navigavit Delphos ad conſulendum de reditu. Cui Pythia ita reſpondit, ‘Ad ‘quatuor Battos, ac totidem Arceſilaos, ‘octo hominum aetates dat vobis Apollo ‘Cyrene regnare: ulterius vel conari de‘hortatur. Tibi vero ſuadet, ut reverſus ‘in domum tuam, quietem agas. Quod ‘ſi fornacem inveneris plenam amphora‘rum, ne eas excoquas, ſed ad auram e‘mittas. Sin fornacem incenderis, ne ‘committas ut circumfluam introëas: a‘lioqui peribis tu pariter et taurus opti‘me opus faciens.’

164. Haec Arceſilao Pythia reſpondit. Iſte ſumptis iis qui erant e Samo, rediit Cyrenen: recuperatoque rerum dominio, immemor oraculi, vocatis ad dicendam cauſſam iis qui contra ipſum in partibus fuerant, objecit culpam fugae

Digitized by Google

ἐπὶ γῆς ἀναδασμῷ. συλλεγομένου δὲ στρατῷ πολλῷ, ἐστάλη ἐς Δελφοὺς Ἀρκεσίλεως, χρησόμενος τῷ χρηστηρίῳ περὶ κατόδου. ἡ δὲ Πυθίη οἱ χρᾷ [c] τάδε, ‘Ἐπὶ μὲν ‘τέσσερας Βάττους, καὶ Ἀρκεσίλεως τέσσε‘ρας, ὀκτὼ ἀνδρῶν γενεάς, διδοῖ ὑμῖν Λο‘ξίης βασιλεύειν Κυρήνης. πλέον μέντοι ‘τούτου οὐδὲ πειρᾶσθαι παραινέει. σὺ ‘μέντοι ἥσυχος εἶναι, κατελθὼν ἐς τὴν ‘σεωϋτοῦ. ἢν δὲ τὴν κάμινον εὕρῃς πλέην ‘ἀμφορέων, μὴ ἐξοπτήσῃς τοὺς ἀμφορέ‘ας, ἀλλ᾽ ἀπόπεμπε κατ᾽ οὖρον· εἰ δὲ ‘ἐξοπτήσῃς τὴν κάμινον, μὴ εἰσέλθῃς ἐς ‘τὴν ἀμφίρρυτον· εἰ δὲ μὴ, ἀποθανέεαι καὶ ‘αὐτὸς, καὶ ταῦρος ὁ καλλιστεύων.’

ρξδ΄. Ταῦτα ἡ Πυθίη Ἀρκεσίλεῳ χρᾷ. ὁ δὲ, παραλαβὼν τοὺς ἐκ τῆς Σάμου, κατῆλθε ἐς τὴν Κυρήνην· καὶ ἐπικρατήσας τῶν πρηγμάτων, τοῦ μαντηίου οὐκ ἐμέμνητο, ἀλλὰ δίκας τοὺς ἀντιστασιώτας αἴτεε τῆς ἑωϋτοῦ φυγῆς. τῶν δὲ οἱ μὲν τοπα-

[c] Πυθίη χρᾷ.

ράπαν ἐκ τῆς χώρης ἀπαλλάσσονλο, τὺς δέ τινας χειρωσάμενος ὁ Αρκεσίλεως ἐς Κύπρον ἀπέσειλε ἐπὶ διαφθορῇ. τούτυς μέν νιν Κνίδιοι ἀπενειχθέντας πρὸς τὴν σφετέρην, ἐῤῥύσαντο, καὶ ἐς Θήρην ἀπέσειλαν. ἑτέρυς δέ τινας τῶν Κυρηναίων ἐς πύργον μέγαν Αγλωμάχυ καταφυγόνλας ἰδιωτικὸν, ὕλην περινήσας, Αρκεσίλεως ἐνέπρησε. μαθὼν δὲ ἐπ' ἐξεργασμένοισι τὸ μαντήϊον ἐὸν τοῦτο, ὅτι μιν ἡ Πυθίη οὐκ ἔα εὑρόντα ἐν τῇ καμίνῳ τοὺς ἀμφορέας ἐξοπλῆσαι, ἔργελο ἐκ τῆς τῶν Κυρηναίων [a] πόλιος, δειμαίνων τε τὸν κεχρημένον θάναλον, καὶ δοκέων ἀμφίῤῥυλον τὴν Κυρήνην εἶναι. εἶχε δὲ γυναῖκα συγγενέα ἑωϋτοῦ, θυγατέρα δὲ τῦ τῶν Βαρκαίων βασιλῆος, τῷ οὔνομα ἦν Αλαζίρ [b]· παρὰ τῦτον ἀπικνέεται· καί μιν Βαρκαῖοί τε ἄνδρες, καὶ [c] τῶν ἐκ Κυρήνης Φυγάδων τινὲς καταμαθόνλες ἀγοράζονλα, κτείνυσι· πρὸς δὲ, καὶ

[a] ἔργετο ἐκὼν τῆς Κυρηναίων. [b] Αλαζὶρ. [c] Haec copulativa non est in MS.

ſuae. At illorum alii exilio ſolum vertebant, alii ab eo comprehenſi, in Cyprum ad perniciem mittebantur: quos Cnidii ad ſuam terram appulſos liberaverunt, ad Theramque dimiſerunt. Quoſdam, qui in grandem quandam et privatam Aglomachi turrim refugerant, circumdata materia Arceſilaus igni cremavit. His perpetratis, agnoſcens id eſſe oraculum, quo Pythia non ſinebat eum inventas in fornace amphoras excoquere, arcebatur ex urbe Cyrene, extimeſcens necem oraculo praedictam, et Cyrenen exiſtimans eſſe circumfluam. Uxorem vero habebat cognatam ſuam regis Barcaeorum, cui nomen erat Alazir, filiam. Ad hunc proficiſcitur. Et quidam tum Barcaei, tum exules Cyrenaei quum in foro agentem eum animadvertiſſent, obtruncarunt, in-

ſuper et ejus ſocerum Alazira. Ita Arceſilaus, ſive volens ſive invitus oraculo non obſequutus, fatum ſuum implevit.

165. Mater ejus Pheretima, dum filius Arceſilaus mali ſui ſibi autor Barcae agit, ipſa interea honoribus filii Cyrene fungebatur, ac munera obibat cum alia, tum in ſenatu praeſidebat. Ubi autem cognovit filium ſuum Barcae occiſum eſſe, fuga ſe proripuit in Aegyptum. nam Arceſilaus fuerat de Cambyſe Cyri bene meritus; quod is extitiſſet qui Cyrenen Cambyſi tradiderat, ac tribut um inſtituerat. Haec in Aegyptum quum perveniſſet, ſupplex Aryandi ſedit: hortanſque eum ad ſe ulciſcendam, etiam praetendens titulum quod ideo filius ſuus, quia cum Medis ſentiret, interemptus eſſet.

166. Erat hic Aryandes Aegypti practor a Cambyſe conſtitutus, qui ali-

Digitized by Google

τὸν πενθερὸν αὐτῦ Αλαζῖρα [d]. Αρκεσίλεως μέν νυν εἴτε ἑκὼν εἴτε ἄκων ἁμαρτὼν [e] τοῦ χρησμοῦ, ἐξέπλησε μοίρην τὴν ἑωϋτῦ.

ρξέ. Ἡ δὲ μήτηρ Φερετίμη, τέως μὲν ὁ Αρκεσίλεως ἐν τῇ Βάρκῃ διαιτᾶτο ἐξεργασμένος ἑωϋτῷ κακὸν, ἡ δὲ εἶχε αὐτὴ τῦ παιδὸς τὰ γέρεα ἐν Κυρήνῃ, καὶ τἄλλα νεμομένη, καὶ ἐν βυλῇ παρίζυσα· ἐπεί τε δὲ ἔμαθε ἐν τῇ Βάρκῃ ἀποθανόντά οἱ τὸν παῖδα, φεύγυσα οἰχώκεε ἐς Αἴγυπτον. ἦσαν γάρ οἱ ἐκ τοῦ Αρκεσίλεω εὐεργεσίαι ἐς Καμβύσεα τὸν Κύρυ πεποιημέναι· οὗτος γὰρ ἦν Αρκεσίλεως ὃς Κυρήνην Καμβύσῃ ἔδωκε, καὶ Φόρον [f] ἐτάξαλο. ἀπικομένη δὲ ἐς Αἴγυπτον ἡ Φερετίμη, Αρυάνδεω ἱκέτις ἵζετο [g]. τιμωρῆσαι ἑωϋτῇ κελεύυσα· προϊσχομένη πρόφασιν, ὡς διὰ τὸν μηδισμὸν ὁ παῖς οἱ τέθνηκε.

ρξς. Ὁ δὲ Αρυάνδης ἦν οὗτος τῆς Αἰγύπλυ ὕπαρχος ὑπὸ Καμβύσεω καλεσεώς·

[d] Αλαζῆρα. Sed in MS. est Αλιζάρα manifeste pro Αλαζίρα.
[e] ἐξαμαρτὼν. [f] φόρυς. [g] MS. ἵζελο.

ὃς ὑςέρῳ χρόνῳ τύτων παρισύμενος Δαρείῳ διεφθάρη. πυθόμενος γὰρ ϗ ἰδὼν Δαρεῖον ἐπιθυμέοντα μνημόσυνον ἑωϋτῷ λιπέσθαι τοῦτο τὸ μὴ ἄλλῳ εἴη βασιλεΐ κατεργασμένον, ἐμιμέετο τοῦτον· ἐς οὗ [a] ἔλαβε τὸν μισθόν. Δαρεῖος μὲν γὰρ χρυσίον καθαρώτατον ἀπεψήσας ἐς τὸ δυνατώταλον, νόμισμα ἐκόψατο· Αρυάνδης δὲ ἄρχων Αἰγύπτυ, ἀργύριον τὠϋτὸ τοῦτο ἐποίεε. ϗ νῦν ἔτι ἀργύριον καθαρώταλον τὸ Αρυανδικόν. μαθὼν δὲ Δαρεῖος μιν ταῦτα ποιεῦνλα, αὐτίην οἱ ἄλλην ἐπενείκας, ὡς οἱ ἐπανισέαλο [b], ἀπέκλεινε.

ρξζ. Τότε δὲ οὗτος ὁ Αρυάνδης καλοικλείρας Φερετίμην, διδοῖ αὐτῇ ςραλὸν τὸν ἐξ Αἰγύπλυ ἅπανλα, ϗ τὸν πεζὸν καὶ τὸν ναυτικόν. ςρατηγὸν δὲ τῦ μὲν πεζοῦ, Αμασιν ἀπέδεξε, ἄνδρα Μαράφιον· τοῦ δὲ ναυτικῦ Βάδρην, ἐόνλα Πασαργάδην γένος. πρὶν δὲ ἢ ἀποςεῖλαι [c] τὴν ςρατιὴν ὁ Αρυάνδης πέμψας ἐς τὴν Βάρκην κήρυκα,

[a] ἐς ὃ. [b] ἐπανισαίλο. [c] πρὶν δὲ ἀποςεῖλαι.

quanto poſt tempore, quum aemulari Darium vellet, ab eo eſt interfectus. Siquidem audiens atque animadvertens Dario cordi eſſe memoriam ſui relinquere opere quod a nullo alio regum factum eſſet, id ſibi imitandum putavit: donec mercedem accepit. Etenim Darius ex auro quàm potuit purgatiſſimo monetam percuſſit: Aryandes autem Aegypti praetor idem ex argento fecit; et nunc quoque exſtat puriſſimum argentum Aryandicum. Ea re comperta Darius inſimulatum quaſi rebellaret, morte affecit.

167. Tunc autem Aryandes hic miſertus Pheretimae, omnes ei copias Aegypti tradidit, pedeſtres ſimul et nauticas, praepoſito quidem pedeſtribus Amaſi viro Maraphio, nauticis autem Badre, qui genere Paſargades erat. Sed priuſquam copias mitteret, caduceatore Barcam miſſo

Digitized by Google

percontabatur quiſnam percuſſor Arceſilai extitiſſet. Barcaei ſe omnes extitiſſe reſpondent: multa etenim ſe ab illo mala eſſe perpeſſos. His auditis Aryandes ita exercitum una cum Pheretima mittit.

168. Atque hic quidem titulus inferendi belli extitit. Verum (ut mea fert opinio) exercitus mittebatur ad Afros ſubigendos. Afrorum enim multae ſunt et variae nationes, quarum paucae regi obtemperabant, pleraeque Darium contemnebant. Habitant autem Afri hoc modo ab Aegypto incipientes, Afrorum primi Adyrmachidae, eiſdem fere quibus Aegyptii moribus utentes. Veſtem geſtant qualem et alii Afri; uxores eorum in utraque tibia armillam aeream. Eaedem capitis comam alentes, pediculos ſi capiant, quaeque ſuos mordet, atque ita ab-

Digitized by Google

ἐπυνθάνελο τίς εἴη ὁ Αρκεσίλεων ἀποκλείνας· οἱ δὲ Βαρκαῖοι αὐτὸ ὑπεδέκονλο [d] πάντες. πολλά τε γὰρ ϰὴ κακὰ πάσχειν ὑπ' αὐτοῦ. πυθόμενος δὲ ταῦτα ὁ Αρυάνδης, οὕτω δὴ τὴν ϛρατιὴν ἀπέϛελλε ἅμα τῇ Φερετίμῃ. αὕτη μέν νυν αἰτίη πρόχημα τῦ λόγϰ ἐγίνελο.

ρξή. Απεπέμπελο δὲ ἡ ϛραλιὴ, ὡς ἐμοὶ δοκέειν [e], ἐπὶ Λιβύων καλαϛροφῇ. Λιβύων γὰρ δὴ ἔθνεα πολλὰ ϰὴ παντοῖά ἐϛι· καὶ τὰ μὲν αὐτῶν ὀλίγα, βασιλέος ἦν ὑπήκοα, τὰ δὲ πλέω ἐφρόντιζε βασιλέος Δαρείϰ ὐδέν. οἰκέϰσι δὲ καλὰ τάδε Λίβυες ἀπ' Αἰγύπλϰ ἀρχόμενοι· πρῶτοι Αδυρμαχίδαι Λιβύων κατοίκηνλαι, οἳ νόμοισι μὲν τὰ πλέω Αἰγυπτίοισι χρέωνται, ἐσθῆτα δὲ Φορέϰσι οἵην περ οἱ [f] ἄλλοι Λίβυες. αἱ δὲ γυναῖκες αὐτῶν, ψέλλιον [g] περὶ ἑκατέρῃ τῶν ϰνημέων Φορέϰσι χάλκεον· τὰς κεφαλὰς δὲ κομῶσαι, τὺς Φθεῖρας ἐπεὰν λάβωσι τὺς ἑωὐτὺς ἑκάϛη ἀντιδάκνει, ϰὴ οὕ-

[d] αὐτὸν ὑπεδέκοντο. [e] δοκέει. [f] οἵην οἱ. [g] MS. ψέλιον.

τω ῥίπλει. οὗτοι δὲ μῦνοι Λιβύων τῦτο ἐργάζονται. καὶ τῷ βασιλέϊ μῦνοι τὰς παρθένυς μελλύσας συνοικέειν ἐπιδεικνύυσι· ἢ δὲ ἂν τῷ βασιλέϊ ἀρεσκὴ γένηται, ὑπὸ τύτυ διαπαρθενεύεται. παρήκυσι δὲ οὗτοι οἱ Αδυρμαχίδαι ἀπ' Αἰγύπτου μέχρι λιμένος, τῷ ὄνομα Πλεῦνός ἐσι.

ρξθ'. Τούτων δὲ ἔχονται Γιγάμαι [a], νεμόμενοι τὴν πρὸς ἑσπέρην χώρην, μέχρι Αφροδισιάδος νήσυ. ἐν δὲ τῷ μεταξὺ τύτυ χώρῳ ἥ τε [b] Πλατέα νῆσος ἐπικέεται, τὴν ἔκλισαν Κυρηναῖοι· καὶ ἐν τῇ ἠπείρῳ Μενελάϊος λιμήν ἐσι, καὶ Αζιρις, τὴν οἱ Κυρηναῖοι οἰκεον· καὶ τὸ Σίλφιον ἄρχεται ἀπὸ τύτου. παρήκει δὲ ἀπὸ Πλατέης νήσου, μέχρι τῦ κόλπος τῆς Σύρτιος τὸ Σίλφιον. νόμοισι δὲ χρέωνται οὗτοι παραπλησίοισι τοῖσι ἑτέροισι.

ρό. Γιγαμέων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Ασβύσαι [c]. οὗτοι ὑπὲρ [d] Κυρήνης οἰ-

[a] MS. τιλιγάμμαι et mox γιλιγαμμίων. [b] μεταξὺ χώρῳ τύτῳ ἥτε. [c] MS. Λσύνται bis atque item mox Δσυντέων. [d] ὕτοι τὸ ὑπὲρ.

jicit. Hoc iſti ex omnibus Afris ſoli factitant: ſolique virgines nupturas regi exhibent, et quae illi placuerit, eam devirginat. Pertinent hi Adyrmachidae ab Aegypto ad portum uſque nomine Pleunum.

169. His confines ſunt Gigamae, regionem verſus occaſum incolentes, Aphrodiſiade tenus inſula. In hujus loci medio adſita eſt inſula Platea, quam condidere Cyrenaei. Atque in continente eſt portus Menelaius et Aziris, quam Cyrenaei incoluere. Et hinc Silphium incipit, ab inſula Platea pertinens uſque ad os Syrtis. Apud hos iidem pene ritus qui apud alios ſunt.

170. Gigamas ab occaſu contingunt Asbyſtae, qui ſupra Cyrenen incolentes

non pertinent ad mare. nam maritima Cyrenaei incolunt. Iidem non poſtremi, ſed praecipui Afrorum ſunt in quadrigis regendis, ſtudioſi in Cyrenaeorum legibus pleraque ex parte imitandis.

171. Horum ſunt occaſum verſus confines Auſchiſae, qui ſupra Barcam incolentes ad mare pertinent prope Eueſperidas. Circa mediam Auſchiſarum plagam habitant Cabales, exigua natio, ad mare pertinentes circa Tauchiram oppidum agri Barcaei, eiſdem quibus ii qui ſupra Cyrenen ſunt, legibus utentes.

172. Auſchiſarum quod ad occaſum vergit, contingunt Naſamones, grandis natio, qui ſub aeſtatem relictis ad mare pecoribus, adſcendunt ad locum Augila decerpturi palmulas. nam palmae illic et permultae ſunt, et ſpatioſae, et fructiferae omnes. Locuſtas ubi venando cape-

Digitized by Google

κέασι. ἐπὶ θάλασσαν δὲ ὑ κατήκασι Ασ-
βύσαι. τὸ γὰρ παρὰ θάλασσαν Κυρη-
ναῖοι νέμονται. τεθριππεύεται δὲ ὑκ ἤκιστα
ἀλλὰ μάλιστα Λιβύων εἰσί. νόμυς δὲ τοὺς
πλεῦνας μιμέεσθαι ἐπιτηδεύσι τοὺς Κυ-
ρηναίων.

ροά'. Ασβυστέων δὲ ἔχονται τὸ πρὸς
ἑσπέρης Αὐχίσαι· οὗτοι ὑπὲρ Βάρκης οἰ-
κέασι, κατήκοντες ἐπὶ θάλασσαν καλ' Εὐ-
εσπερίδας. Αὐχισέων δὲ κατὰ μέσον τῆς
χώρης οἰκέασι Κάβαλες, ὀλίγον ἔθνος, κα-
τήκοντες ἐπὶ θάλασσαν κατὰ Ταύχειρα
πόλιν τῆς Βαρκαίης. νόμοισι δὲ τοῖσι αὐ-
τοῖσι χρέωνται τοῖσι κὴ οἱ ὑπὲρ Κυρήνης.

ροβ'. Αὐχισέων δὲ τυτέων τὸ πρὸς ἑ-
σπέρης ἔχονται Νασάμωνες, ἔθνος ἐὸν πολ-
λόν· οἳ τὸ θέρος καταλείποντες ἐπὶ τῇ
θαλάσσῃ τὰ πρόβατα, ἀναβαίνουσι ἐς Αὔ-
γιλα [a] χῶρον ὀπωριεῦντες τοὺς φοίνικας·
οἱ δὲ, πολλοὶ καὶ ἀμφιλαφέες πεφύκασι,
πάντες ἐόντες καρποφόροι. τοὺς δὲ ἀτελέ-

[a] Αἴγιλα.

ὃς ἐπεὰν θηρεύσωσι, αὐήνανλες πρὸς τὸν ἥλιον, καταλέυσι· καὶ ἔπειλα γάλα ἐπιπάσανλες, πίνυσι. γυναῖκας δὲ νομίζονλες πολλὰς ἔχειν ἕκας ος, ἐπίκοινον αὐτέων τὴν μίξιν ποιεῦνλαι· τρόπῳ παραπλησίῳ τῷ καὶ Μασαγέται, ἐπεὰν σκί πωνα [b] προσήσωνλαι, μίσγονλαι. πρῶτον δὲ γαμέονλος Νασάμωνος ἀνδρὸς, νόμος ἐς ὶ τὴν νύμφην νυκλὶ τῇ πρώτῃ διὰ πάνλων διεξελθεῖν τῶν δαυτυμόνων μισγομένην. τῶν δὲ ὡς ἕκας ός οἱ μιχθῇ, διδοῖ δῶρον τὸ ἂν ἔχῃ φερόμενος ἐξ οἴκυ. Ὀρκίοισι [c] δὲ καὶ μανλικῇ χρέωνται τοιῇδε. ὀμνύυσι μὲν τοὺς παρὰ σφίσι ἄνδρας δικαιοτάτυς κ᾽ ἀρίς υς λεγομένυς γενέσθαι τύτυς, τῶν τύμβων ἁπτόμενοι. μαντεύνλαι δὲ ἐπὶ τῶν προγόνων Φοιτέονλες τὰ σήμαλα· κ᾽ κατευξάμενοι, ἐπικοιμῶνλαι [d]. τὸ δ᾽ ἂν ἴδῃ ἐν τῇ [e] ὄψει ἐνύπνιον, τύτῳ χρῶνται. πίς ισι δὲ τοίησι χρέωνται. ἐκ τῆς χειρὸς διδοῖ πιεῖν, καὶ αὐτὸς ἐκ τῆς τοῦ ἑτέρου πίνει. ἢν δὲ μὴ

[b] σκήπτωνα. [c] ὅρκοισι. [d] ἐπικαλαχοιμέσνλαι. [e] ἂν ἴδοιεν τῇ.

rint ad ſolem ſiccantes, molunt, deinde lacte adſperſo ſorbillant. Uxores multas ſinguli e conſuetudine habent, et cum eis communem faciunt coitum, eodem paene quo Maſſagetae modo, prius ſcipione praefixo. Naſamonibus mos eſt, quum quis primum ducit uxorem, prima nocte ut ſponſa ſingulos convivas obeat concubitus gratia, et ut quiſque illorum cum ea concubuit, donum det illi quod ſecum habet domo allatum. Jurejurando ac divinatione tali utuntur: Per eos viros qui juſtiſſimi atque optimi apud illos fuiſſe dicuntur, jurant, illorum ſepulcra tangentes. Divinant, ad majorum accedentes monumenta, et illis, ubi preces peregerunt, indormiunt: ubi quodcunque per quietem inſomnium viderunt, eo utuntur. Fidei dandae conſuetudo haec eſt: De manu alterius uterque invicem bibit. quod

Digitized by Google

ſi nihil humoris habuerint, ſumptum e terra cinerem lingunt.

173. Naſamonibus confines ſunt Pſylli, qui hunc in modum interciderunt: Notus eis omnia receptacula aquarum arefecerat: erat autem omnis eorum regio intra Syrtin et aquarum inops. Ob id iſti publico colloquio atque conſilio expeditionem fecere adverſus notum. (quae Afri memorant ipſa refero) et quum ad arenas veniſſent, notus ſpirans ipſos obruit. Pſyllis extinctis, eorum terram Naſamones obtinent.

174. Super hos notum verſus, in regione feris frequenti Garamantes habitant, qui fugiunt quemcunque hominem et cujuſcunque commercium, nihil bellicae armaturae habentes, ac ne defendere quidem ſeſe ſcientes.

175. Hi ſupra Naſamones incolunt. Circa maritima vero, occaſum verſus, confines ſunt Macae, qui criſtas tondentur;

ἔχωσι ὑγρὸν μηδὲν, οἱ δὲ τῆς χαμάθεν[f] σποδῷ λαβόνλες λείχυσι.

ρογ'. Νασάμωσι δὲ προσόμουροί εἰσι Ψύλλοι. ἧτοι ἐξαπολώλασι τρόπῳ τοιῷδε· ὁ νότος σφι πνέων ἄνεμος τὰ ἕλυτρα τῶν ὑδάτων ἐξηύηνε. ἡ δὲ χώρη σφι πᾶσα ἐντὸς ἐοῦσα τῆς Σύρτιος, ἦν ἄνυδρος· οἱ δὲ βυλευσάμενοι κοινῷ λόγῳ, ἐστρατεύονλο ἐπὶ τὸν νότον· (λέγω δὲ ταῦτα τὰ λέγουσι Λίβυες) καὶ ἐπεί τε ἐγίνονλο ἐν τῇ ψάμμῳ, πνεύσας ὁ νότος κατέχωσέ σφεας. ἐξαπολομένων δὲ τουτέων, ἔχυσι τὴν χώρην οἱ Νασάμωνες.

ροδ'. Τυτέων δὲ κατύπερθε πρὸς νότον ἄνεμον, ἐν τῇ θηριώδεϊ οἰκέυσι Γαράμαντες, οἳ πάνλα ἄνθρωπον φεύγυσι, καὶ παντὸς ὁμιλίην· καὶ ἥτε ὅπλων ἐκτέαλαι ἀρήϊον ἐδὲν, ἥτε ἀμύνεθαι ἐπιστέαλαι.

ροε'. Οὗτοι μὲν δὴ κατύπερθε οἰκέυσι Νασαμώνων. τὸ δὲ παρὰ τὴν θάλασσαν ἔχονται τὸ πρὸς ἑσπέρης Μάκαι, οἳ λά-

[f] χαμόθεν.

φυς κείρονται· τὸ μὲν μέσον τῶν τριχῶν ἀνιέντες αὔξεσθαι, τὰ δὲ ἔνθεν καὶ ἔνθεν κείροντες [g] ἐν χροϊ· ἐς δὲ τὸν πόλεμον, σφενδόνας καταγαίων δορὰς φέρουσι [h] προβλήματα. διὰ δὲ αὐτῶν Κίνυψ ποταμὸς ῥέων ἐκ λόφου καλουμένου Χαρίτων, ἐς θάλασσαν ἐκδιδοῖ. ὁ δὲ λόφος οὗτος ὁ Χαρίτων δασὺς ἴδησί ἐστι, ἐούσης τῆς ἄλλης τῆς προκαταλελεχθείσης Λιβύης ψιλῆς. ἀπὸ θαλάσσης δὲ ἐς αὐτὸν στάδιοι διηκόσιοί εἰσι.

ροσ'. Μακέων δὲ τούτων ἐχόμενοι Γίνδανές εἰσι· τῶν αἱ γυναῖκες περισφύρια δερμάτων πολλὰ ἑκάστη φορέει κατὰ τοιόνδέ τι, ὡς λέγεται· κατ' ἄνδρα ἕκαστον μιχθέντα περισφύριον περιδέεται· ἡ δ' ἂν πλείστα ἔχῃ, αὕτη ἀρίστη δέδοκται εἶναι, ὡς ὑπὸ πλείστων ἀνδρῶν φιληθεῖσα.

ροζ'. Ακτὴν δὲ προέχουσαν ἐς τὸν πόντον τούτων τῶν Γινδάνων νέμονται Λωτοφάγοι· οἳ τὸν καρπὸν μοῦνον τοῦ λωτοῦ τρώγοντες ζώουσι. ὁ δὲ τοῦ λωτοῦ καρπὸς,

[g] κείρονται. [h] φορέουσι.

in medio capillos creſcere ſinentes, hinc atque hinc ad cutem uſque tondentur. In bellum pelles ſubterraneorum ſtruthionum ferunt pro tegumento. Per eos flumen Cinyps e colle, qui vocatur Gratiarum, fluens, in mare influit. Hic collis Gratiarum nemoribus frequens eſt, quum cetera, cujus memini, Africa ſit arboribus nuda. ducentorum ab eo ad mare ſtadiorum eſt intercapedo.

176. Horum Macarum finitimi ſunt Gindanes: quorum uxores ferunt faſcias ad pedum malleolos ex pellibus ſingulae multas, ob hoc, ut memoratur, quod ut a quoque viro venerem paſſa eſt, faſciam circumligat, et ut quaeque plurimas habet, ita praeclariſſima cenſetur, tanquam a plúribus viris adamata.

177. Horum Gindanum oram in mare porrectam incolunt Lotophagi, qui ſolum loti fructum manducantes victitant:

Digitized by Google

cujus fructus eſt magnitudine inſtar lentiſci, ſuavitate aſſimilis fructui palmarum. Ex hoc fructu Lotophagi vinum quoque conficiunt.

178. Lotophagis ſecundum mare vicini ſunt Machlyes, loto et ipſi utentes, ſed minus quam ſuperiores. Pertinent autem uſque ad ingentem amnem nomine Tritonem, qui in grandem paludem Tritonidem influit, in qua eſt inſula quae dicitur Phla. Hanc vero inſulam ajunt dici oraculum eſſe Lacedaemoniis condere.

179. Ajunt autem et haec: Jaſonem, poſteaquam ſub Pelio compacta eſt ab eo Argo, quum eam oneraviſſet tum alio centum victimarum onere, tum vero etiam tripode aereo, circuiſſe Peloponneſum, animo Delphos eundi: eumque, quum teneret curſum circa Maleam, abreptum a vento aquilone, et abductum in

ἔςι μέγαθος ὅσον τε τῆς [a] κίνου· γλυκύτηλα δὲ, τῦ Φοίνικος τῷ καρπῷ προσείκελος. ποιεῦνται δὲ ἐκ τῦ καρπῦ τούτου οἱ Λωτοφάγοι κὴ οἶνον.

ροή. Λωτοφάγων δὲ τὸ παρὰ θάλασσαν ἔχονται Μάκλυες, τῷ λωτῷ [b] μὲν κὴ ἕτοι χρεώμενοι, ἀτάρ ἦσόν γε τῶν πρότερον λεχθέντων. κατήκυσι δὲ ἐπὶ ποταμὸν μέγαν, τῷ ὄνομα Τρίτων ἐςί· ἐκδιδοῖ δὲ ἕτος ἐς λίμνην μεγάλην Τριτωνίδα. ἐν δὲ αὐτῇ νῆσος ἔνι τῇ ὄνομα Φλά. ταύτην δὲ τὴν νῆσον Λακεδαιμονίοισι φασὶ λόγιον εἶναι κτίσαι.

ροθ'. Ἐςι δὲ καὶ ὅδε λόγος λεγόμενος· Ἰήσονα, ἐπεί τέ οἱ ἐξεργάθη ὑπὸ τῷ Πηλίῳ ἡ Αργώ, ἐθέμενον ἐς αὐτὴν ἄλλην τε ἑκατόμβην, καὶ δὴ καὶ τρίποδα χάλκεον, περιπλώειν Πελοπόννησον, βουλόμενον ἐς Δελφὺς ἀπίκεσθαι. καί μιν ὡς πλέοντα γενέσθαι κατὰ Μαλέην, ὑπολαβεῖν ἄνεμον βορέην, κὴ ἀποφέρειν πρὸς τὴν Λιβύην.

[a] ὅσον τὸ τῆς. [b] Μάκλυες, λωτῷ.

πρὶν δὲ κατιδέσθαι γῆν, ἐν τοῖσι βράχεσι γενέσθαι λίμνης τῆς Τριτωνίδος. καί οἱ ἀπορέοντι τὴν ἐξαγωγὴν λόγος ἐσὶ φανῆναι Τρίτωνα, καὶ κελεύειν τὸν Ἰήσονα ἑωϋτῷ δῦναι τὸν τρίποδα· φάμενόν σφι καὶ τὸν πόρον δείξειν, καὶ ἀπήμονας ἀποσελέειν· πειθομένου δὲ τῦ Ἰήσονος, οὕτω δὴ τόν τε διέκπλοον τῶν βραχέων δεικνύναι τὸν Τρίτωνά σφι, καὶ τὸν Τρίποδα θεῖναι ἐν τῷ ἑωϋτῦ ἱρῷ· ἐπιθεσπίσαντά τε τῷ τρίποδι, καὶ τοῖσι σὺν Ἰήσονι σημήνανθα τὸν πάντα λόγον, ὡς ἐπεὰν τὸν τρίποδα κομίσηται τῶν ἐγγόνων τις τῶν ἐν τῇ Ἀργοῖ συμπλεόντων, τότε ἑκατὸν πόλιας οἰκῆσαι περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην Ἑλληνίδας, πᾶσαν εἶναι ἀνάγκην. ταῦτα ἀκούσαντας τὺς ἐπιχωρίους τῶν Λιβύων, κρύψαι τὸν τρίποδα.

ρπ'. Τύτων δὲ ἔχονται τῶν Μαχλύων Αὐσῆς. οὗτοι δὲ καὶ οἱ Μάχλυες πέριξ τὴν Τριτωνίδα λίμνην οἰκέυσι. τὸ μέσον δέ σφι

Africam, et priuſquam tellurem cerneret, in brevibus paludis Tritonidis fuiſſe: eique haeſitanti de egreſſu fama fert apparuiſſe Tritonem, ac juſſiſſe dari ſibi tripodem, quod diceret oſtenſurum ſe illis exitum, atque incolumes dimiſſurum. Aſſentiente Jaſone, ita demum Tritonem oſtendiſſe qua ratione e brevibus enavigarent, et tripodem in ſuo templo poſuiſſe, eique tripodi oraculum indidiſſe, et iis qui cum Jaſone erant, rem omnem indicaſſe. Fore enim, ut quum quis ex poſteris eorum qui in Argo ſimul navigarent, tripodem acceperit, neceſſario tunc centum Graecae civitates accolerent paludem Tritonidem. Haec quum audiſſent Afri incolae, tripodem occultaſſe.

180. Juxta hos Machlyes habitant Auſenſes: et circum paludem Tritonidem utrique habitant, ita ut medio Trito-

Digitized by Google

ne dirimantur. Quorum Machlyes quidem occiput crinitum geſtant, Auſenſes vero ſinciput. Horum virgines, anniverſario Minervae feſto, in honorem ipſius deae inter ſe bifariam diviſae, proeliantur lapidibus fuſtibuſque, dicentes ſe ritus patrios peragere ei quam Minervam nominamus: et quae virgines e vulneribus decedunt, eas falſas virgines appellant. Sed priuſquam a pugnando deſiſtant, hoc faciunt: Quae virgo in pugna navavit optimam operam, eam ſemper communi conſenſu ornant cum cetera armatura Graeca, tum galea Corinthia, et currui impoſitam circa paludem circumducunt. Quibus autem rebus ornarentur olim hae virgines antequam accolerent Graeci, non habeo dicere. arbitror autem ornari ſuetas armis Aegyptiis. nam ab Aegypto affirmarim et ſcutum et galeam Graecis eſſe tradita. Ajunt autem Minervam Neptuni

Digitized by Google

ὁρίζει ὁ Τρίτων. καὶ οἱ μὲν Μάχλυες τὰ ὀπίσω κομέυσι τῆς κεφαλῆς· οἱ δὲ Αὐσῆς, τὰ ἔμπροσθεν. ὀρτῇ δὲ ἐνιαυσίῃ Αθηναίης αἱ παρθένοι αὐτῶν δίχα διασᾶσαι μάχονται πρὸς ἀλλήλας λίθοισί τε καὶ ξύλοισι, τῇ αὐθιγένεϊ θεῷ λέγυσαι τὰ πάτρια ἀποτελέειν, τὴν Αθηναίην καλέομεν [a]. τὰς δὲ ἀποθνησκύσας παρθένους ἐκ τῶν τρωϋμάτων [b], ψευδοπαρθένους καλέουσι. πρὶν δ' ἀνεῖναι αὐτὰς μάχεσθαι, τάδε ποιεῦσι. κοινῇ παρθένον τὴν καλλισεύσαν ἑκάστοτε κοσμήσαντες κυνῇ τε Κορινθίῃ καὶ πανοπλίῃ Ἑλληνικῇ, καὶ ἐπ' ἅρμα ἀναβιβάσαντες, περιάγυσι τὴν λίμνην κύκλῳ. ὁτέοισι δὲ τοπάλαι ἐκόσμεον τὰς παρθένους πρὶν ἢ σφι Ἕλληνας παροικισθῆναι, οὐκ ἔχω εἰπαι· δοκέω δ' ὧν Αἰγυπτίοισι ὅπλοισι κοσμέεσθαι αὐτάς. ἀπὸ γὰρ Αἰγύπτυ καὶ τὴν ἀσπίδα καὶ τὸ κράνος φημὶ ἀπῖχθαι ἐς τὺς Ἕλληνας. τὴν δὲ Αθηναίην φασὶ Ποσειδέωνος εἶναι θυγατέρα καὶ

[a] καλέυσι. [b] MS. τρωμάτων.

τῆς Τριτωνίδος λίμνης· καί μιν μεμφθεῖσάν τι τῷ πατρὶ, δῦναι ἑωυτὴν τῷ Διΐ· τὸν δὲ Δία ἑωυτοῦ μιν ποιήσασθαι θυγατέρα. ταῦτα μὲν λέγυσι. μίξιν δὲ ἐπίκοινον τῶν γυναικῶν ποιέονται, ὅτε συνοικέοντες, κτηνηδόν τε μισγόμενοι. ἐπεὰν δὲ γυναικὶ τὸ παιδίον ἄδρὸν γενήται, συμφοιτέυσι ἐς τωὐτὸ οἱ ἄνδρες τρίτυ μηνὸς, ᾗ τῷ ἂν οἵκῃ [c] τῶν ἀνδρῶν τὸ παιδίον, τούτου παῖς νομίζεται.

ρπα'. Οὗτοι μὲν οἱ παραθαλάσσιοι τῶν Νομάδων Λιβύων εἰρέαται. ὑπὲρ δὲ τύτων ἐς μεσόγαιαν ἡ θηριώδης ἐστὶ Λιβύη. ὑπὲρ δὲ τῆς θηριώδεος, ὄφρύη ψάμμης [d] κατήκει, παραλείνυσα ἀπὸ Θηβέων τῶν Αἰγυπτιέων ἐπὶ Ἡρακληίας σήλας. ἐν δὲ τῇ ὀφρύῃ ταύτῃ μάλιστα διὰ δέκα ἡμερέων ὁδῦ, ἅλός ἐστι τρύφεα κατὰ χόνδρυς μεγάλυς ἐν κολωνοῖσι, καὶ ἐν κορυφῇσι ἑκάστυ τῦ κολωνῦ [e] ἀνακοντίζει ἐκ μέσυ τῦ ἅλὸς ὕδωρ ψυχρὸν καὶ γλυκύ. περὶ δὲ

[c] ἥκῃ. [d] ψάμμος. [e] τῶν κολωνῶν.

eſſe filiam ac paludis Tritonidis eamque ſuccenſentem neſcio quid patri donaſſe ſeipſam Jovi, et Jovem ſibi illam aſciviſſe filiam. Haec illi ajunt. Iidem promiſcue cum mulieribus, non una habitantes, ſed pecudum more concumbunt. Ubi apud mulierem puer robuſtus eſt factus, cui virorum ſimilis ſit puer, (nam tertio quoque menſe viri conveniunt) ejus filius cenſetur.

181. Iſti quidem maritimi Afrorum Nomadum dicti ſunt. Supra hos autem ad partem mediterraneam Africa eſt feris abundans. Supra hanc ferinam ſupercilium ſoli ſabuloſum eſt, porrectum a Thebis Aegyptiis ad columnas Herculis. In hoc ſupercilio ferme decem dierum itinere ſunt fruſta ſalis, fere grumi grandes in collibus, et ſingulorum collium vertices e medio ſale ejaculantur aquam dulcem pariter et gelidam. Circa quam homines

Digitized by Google

habitant ultimi ſolitudinem verſus, et ſupra *plagam* ferinam *dictam*, a Thebis itinere dierum decem primi Ammonii, habentes templum ab Thebano Jove. Etenim Thebis (quemadmodum a me etiam memoratum eſt) aſpectu arietino Jovis ſimulacrum eſt. Apud hos eſt alia quoque aqua fontana, quae ſub matutinum quidem tepet, ſub horam autem fori repleti frigeſcit: ſub meridiem valde frigida eſt. eaque hora hortos irrigant. Declinante jam die remittitur frigus, donec ſol occidit: tunc tepeſcit; magis ac magis caleſcens, ad mediam accedit noctem; quo tempore fervens exaeſtuat: praeterita nocte media, ad auroram uſque refrigeſcit. cognominatur autem fons iſte, Solis.

182. Poſt Ammonios autem per ſupercilium ſabuli, decem rurſus dierum i-

Digitized by Google

αὐτὸ ἄνθρωποι οἰκέουσι ἔσχατοι πρὸς τῆς ἐρήμου, καὶ ὑπὲρ τῆς Θηριώδεος, πρῶτοι μὲν ἀπὸ Θηβέων διὰ δέκα ἡμερέων ὁδῷ Ἀμμώνιοι, ἔχοντες τὸ ἱρὸν ἀπὸ τοῦ Θηβαιέος Διός. καὶ γὰρ τὸ ἐν Θήβῃσι (ὡς καὶ πρότερον εἴρηταί μοι) κριοπρόσωπον τοῦ Διὸς τῶγαλμά ἐστι. τυγχάνει δὲ καὶ ἄλλο σφι ὕδωρ κρηναῖον ἐόν· τὸ τὸν μὲν ὄρθρον γίνεται χλιαρὸν, ἀγορῆς δὲ πληθυούσης ψυχρότερον· μεσαμβρίη τέ ἐστι, καὶ τὸ κάρτα γίνεται ψυχρόν· τηνικαῦτα δὲ ἄρδουσι τοὺς κήπους. ἀποκλινομένης δὲ τῆς ἡμέρης ὑπίεται τοῦ ψυχροῦ, ἐς οὗ δύεταί τε ὁ ἥλιος, καὶ τὸ ὕδωρ γίνεται χλιαρόν. ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἰὸν ἐς τὸ θερμὸν ἐς μέσας νύκτας πελάζει [a]. τηνικαῦτα δὲ ζέει ἀμβολάδην. παρέρχονταί τε μέσαι νύκτες καὶ ψύχεται μέχρι ἐς ἠῶ. ἐπικλήσιν δὲ αὕτη ἡ κρήνη καλέεται ἡλίου.

ρπϐ'. Μετὰ δὲ Ἀμμωνίους, διὰ τῆς ὀφρύης τῆς ψάμμου δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέ-

[a] πελαγίζει.

ων ὁδοῦ, κόλωνός τε ἅλός ἐστι ὁμοῖος τῷ Αμμωνίῳ, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι· τῷ δὲ χώρῳ τούτῳ ὄνομα Αὔγιλά[b] ἐστι. ἐς τοῦτον τὸν χῶρον οἱ Νασάμωνες ὁπωριεῦνλες τὰς φοίνικας φοιτέουσι.

ρπγ'. Ἀπὸ δὲ Αὐγίλων, διὰ δέκα ἡμερέων ἀλλέων ὁδῷ, ἕτερος ἅλὸς κολωνός, καὶ ὕδωρ, καὶ φοίνικες καρποφόροι πολλοὶ, καθάπερ καὶ ἐν τοῖσι ἑτέροισι· καὶ ἄνθρωποι οἰκέουσι ἐν αὐτῷ, τοῖσι οὔνομα Γαράμαντές ἐστι, ἔθνος μέγα ἰσχυρῶς· οἳ ἐπὶ τὸν ἅλα γῆν ἐπιφορέονλες, ὕτω σπείρουσι. συντομώταλον δ' ἐστὶ ἐς τὰς Λωτοφάγους· ἐκ τῶν τριήκοντα ἡμερέων ἐς αὐτοὺς ὁδός ἐστι· ἐν τοῖσι καὶ οἱ ὀπισθονόμοι βόες γίνονλαι. ὀπισθονόμοι δὲ διὰ τόδε εἰσί· τὰ κέρεα ἔχουσι κεκυφότα ἐς τὸ ἔμπροσθεν. διὰ τοῦτο ὀπίσω ἀναχωρέοντες, νέμονλαι· ἐς γὰρ τὸ ἔμπροσθεν οὐκ οἷοί τε εἰσὶ, προεμβαλλόνλων ἐς τὴν γῆν τῶν κερέων. ἄλλο δὲ οὐδὲν διαφέρουσι τῶν ἄλλων βοῶν ὅτι μὴ τοῦτο, καὶ

[b] Αἴγιλα et mox Αἰγίλων.

tinere eſt collis ſalis, illi Ammonio par et aqua, hominibus circumhabitantibus: cui loco nomen eſt Augila, ad quem locum Naſamones veniunt palmulas decerptum.

183. Rurſus decem dierum ſpatio ab Augilis alius collis eſt ſalis, et aqua, et palmularum fructiferarum magna vis, quemadmodum apud alios: incolentibus illic hominibus quibus nomen eſt Garamantes, natione ſane magna, qui inducta ſuper ſalem humo, ita ſerunt. Ab his ad Lotophagos breviſſimum iter. A quibus triginta dierum ſpatium eſt ad eos, apud quos gignuntur boves retro paſcentes. Propterea autem retro paſcentes, quod cornua inclinata anterius habent, et ob id ceſſim euntes paſcunt. nam praeinjicientibus in terram cornibus, progrediendo nequeunt: alioqui nihil differentes a ceteris bobus, praeter hoc ipſum et

Digitized by Google

craſſitudinem pellis atque duritiem. Garamantes hi Troglodytas Aethiopes quadrigis venantur. nam Troglodytae Aethiopes, omnium hominum quos fando cognovimus, perniciſſimis pedibus ſunt, ſerpentibus, lacertiſque et aliis id genus reptilibus veſcentes, lingua nulli alteri ſimili utentes, ſed veſpertilionum more ſtridentes.

184. A Garamantibus decem quoque dierum itinere alius collis eſt ſalis, et aqua: accolentibus hominibus quibus nomen eſt Atlantes, ſolis omnium hominum, quos ipſi novimus, innominatis. nam congregati quidem vocantur Atlantes, ſingulis autem eorum nullum nomen imponitur. Hi ſolem tranſcendentem execrantur eique praeterea omnia convitia ingerunt, quod torridus et ipſos et regionem perdat. Poſt totidem dierum iter

Digitized by Google

τὸ δέρμα ἐς παχύτητά τε καὶ τρίψιν. οἱ Γαράμαντες δὲ οὗτοι τοὺς Τρωγλοδύτας Αἰθίοπας θηρεύουσι τοῖσι τεθρίπποισι. οἱ γὰρ Τρωγλοδύται Αἰθίοπες πόδας τάχιστοι ἀνθρώπων πάντων εἰσὶ, τῶν ἡμεῖς περὶ λόγους ἀποφερομένους ἀκούομεν. σιτέονται δὲ οἱ Τρωγλοδύται ὄφις καὶ σαύρους, καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἑρπετῶν. γλῶσσαν δὲ οὐδεμιῇ ἄλλῃ παρομοίην νενομίκασι, ἀλλὰ τετρύζασι, κατάπερ αἱ νυκτερίδες.

ρπδ'. Ἀπὸ δὲ Γαραμάντων δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδῷ, ἄλλος ἁλός τε κολωνὸς, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέουσι, τοῖσι οὔνομά ἐστι Ατλαντες· οἳ ἀνώνυμοί εἰσι μοῦνοι ἀνθρώπων τῶν ἡμεῖς ἴδμεν. ἀλλέσι μὲν γάρ σφι ἐστὶ Ατλαντες ὄνομα, ἑνὶ δὲ ἑκάστῳ αὐτέων ὄνομα οὐδὲν κέεται. οὗτοι τῷ ἡλίῳ ὑπερβάλλοντι καταρῶνται, καὶ πρὸς τούτοισι πάντα τὰ αἰσχρὰ λοιδορέονται, ὅτι σφέας καίων ἐπιρρίβει, αὐτούς τε τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τὴν χώρην αὐτέων. με-

τὰ δὲ, δι' ἀλλέων δέκα ἡμερέων ὁδῦ [c], ἄλλος κολωνὸς ἁλὸς, καὶ ὕδωρ, καὶ ἄνθρωποι περὶ αὐτὸν οἰκέυσι. ἔχεται δὲ τῦ ἁλὸς τύτυ οὖρος, τῷ ὄνομα ἐςὶ Ατλας [d]· ἔςι δὲ ςεινὸν κ) κυκλοτερὲς πάντη. ὑψηλὸν δὲ οὕτω τι [e] λέγεται ὡς τὰς κορυφὰς αὐτῦ ὐκ οἷά τε εἶναι ἰδέσθαι. ὐδέκοτε γὰρ αὐτὰς ἀπολείπει νέφεα ὔτε θέρεος ὔτε χειμῶνος. τῦτο τὸν κίονα [f] τῦ ὐρανῦ λέγυσι οἱ ἐπιχώριοι εἶναι. ἐπὶ τύτυ τῦ ὄρεος οἱ ἄνθρωποι οὗτοι ἐπώνυμοι ἐγένοντο· καλέονται γὰρ δὴ Ατλαντες. λέγονται δὲ ὔτε ἔμψυχον ὐδὲν σιτέεσθαι, ὔτε ἐνύπνια ὁρᾶν.

ρπέ. Μέχρι μὲν δὴ τῶν Ατλάντων τύτων, ἔχω τὰ ὀνόματα τῶν ἐν τῇ ὀφρύῃ κατοικημένων καταλέξαι· τὸ δ' ἀπὸ τύτων, οὐκέτι. διήκει δ' ὧν ἡ ὀφρὺη μέχρι Ἡρακληίων ςηλέων, καὶ τὸ ἔξω τυτέων. ἔςι δὲ ἁλός τε μέταλλον ἐν αὐτῇ διὰ δέκα ἡμερέων ὁδῦ, κ) ἄνθρωποι οἰκέοντες· τὰ δὲ οἰκία τύτοισι πᾶσι ἐκ τῶν ἁλίνων χόνδρων

c Haec vox ὁδῦ nunc in MS. non agnoscitur. [d] οὔνομα Ατλας. [e] ὕτω δή τι. [f] τῦτο κίονα.

alius tumulus ſalis eſt, cum aqua, et hominibus accolentibus. Cui ſali confinis eſt mons nomine Atlas, anguſtus, et undique teres: et (ut fertur) adeo celſus ut ejus cacumen nequeat cerni, quod a nubibus nunquam relinquatur, neque aeſtate neque hyeme: quem eſſe columnam coeli indigenae ajunt. Ab hoc monte cognominantur hi homines: nam Atlantes vocantur. dicunturque nec ulla animante veſci, nec ulla ſomnia cernere.

185. Ad hos uſque Atlantes poſſum recenſere nomina eorum qui in ſupercilio habitant, poſt hos non amplius. Porrigitur autem id ſupercilium ad columnas uſque Herculeas, atque extra illas. Intra quod eſt ſalis metallum, decem dierum itinere, et homines incolentes, qui domicilia ſua faciunt ex grumis ſalinis. iſti e-

Digitized by Google

nim jam tractus Lybiae vacant imbribus. nam si plueret, non possent manere parietes salis. ibi autem et albus et purpureus sal foditur. Supra autem hoc supercilium, notum versus ac mediterranea Africae, deserta jam plaga est, et sine aqua ferisque, sine pluvia ac lignis, omni prorsus humore vacans.

186. Ita ab Aegypto ad Tritonidem paludem, pastoricii Afri sunt carne victitantes ac lacte, nihil vaccinum gustantes, quia nec Aegyptii; et neque suem alentes. Vaccam quidem nec Cyrenaeae feminae tangere sibi fas putant, ob Isidem, quae est in Aegypto, cui etiam jejunia et dies festos studiose agunt. At mulieres Barcaeae non modo gustu vaccinae carnis, sed etiam suillae abstinent. Atque haec quidem ita habent.

187. Ad occasum vero Tritonidis

Digitized by Google

οἰκοδομέαλαι. ταῦτα γὰρ ἤδη τῆς Λιβύης ἄνομβρά ἐςι· ὑ γὰρ ἂν ἠδυνέαλο [a] μένειν οἱ τοῖχοι ἑόνλες ἅλινοι, εἰ ὗε. ὁ δὲ ἅλς αὐτόθι ϗ λευκὸς καὶ πορφύρεος τὸ εἶδος ὀρύσσεται. ὑπὲρ δὲ τῆς ὀφρύης ταύτης, τὸ πρὸς νότον ϗ μεσόγαιαν τῆς Λιβύης, ἔρημος ϗ ἄνυδρος ϗ ἄθηρος ϗ ἄνομβρος ϗ ἄξυλός ἐςι ἡ χώρη· καὶ ἰκμάδος ἐςὶ ἐν αὐτῇ ὐδέν.

ρπς'. Οὕτω μὲν μέχρι τῆς Τριτωνίδος λίμνης ἀπ' Αἰγύπλιυ νομάδες εἰσὶ κρεοφάγοι τε ϗ γαλακτοπόται Λίβυες· καὶ θηλέων τε βοῶν οὔ τοι γευόμενοι, διότιπερ ὐδὲ Αἰγύπλιοι, ϗ ὗς ὑ τρέφονλες. βοῶν μέν νυν θηλέων ὐδ' αἱ Κυρηναίων γυναῖκες διακαιεῦσι ἅπλεσθαι [b], διὰ τὴν ἐν Αἰγύπλῳ Ἶσιν, ἀλλὰ ϗ νηςείας αὐτῇ ϗ ὀρτὰς ἐπιτελέυσι· αἱ δὲ τῶν Βαρκαίων γυναῖκες ὐδὲ ὑῶν πρὸς τῆσι βυσὶ γεύονται. ταῦτα μὲν δὴ οὕτω ἔχει.

ρπζ'. Τὸ δὲ πρὸς ἑσπέρης τῆς Τριτω-

[a] γὰρ ἠδυναίλο. [b] πατίεσθαι.

νίδος λίμνης ὐκέτι νομάδες εἰσὶ Λίβυες, ὐδὲ νόμοισι τοῖσι αὐτοῖσι χρεώμενοι, οὐδὲ κατὰ τὰ παιδία ποιεῦντες οἷόν τι καὶ οἱ νομάδες ἐώθασι ποιέειν. οἱ γὰρ δὴ τῶν Λιβύων νομάδες, εἰ μὲν πάντες, οὐκ ἔχω ἀτρεκέως τῦτο εἰπεῖν [c]· ποιεῦσι δὲ αὐτῶν συχνοὶ τοιάδε. τῶν παιδίων τῶν σφετέρων, ἐπεὰν τελραελὲς γένηται, οἵσπη [d] προβάτων καίουσι τὰς ἐν τῆσι κορυφῆσι φλέβας· μετεξέτεροι δὲ αὐτέων, τὰς ἐν τοῖσι κροτάφοισι, τοῦδε εἵνεκα, ὡς μή σφεας ἐς τὸν πάντα χρόνον καταῤῥέον Φλέγμα ἐκ τῆς κεφαλῆς δηλῆται. καὶ διὰ τῦτό σφεας λέγυσι εἶναι ὑγιηροτάτυς (εἰσὶ γὰρ ὡς ἀληθέως οἱ Λίβυες ἀνθρώπων πάντων ὑγιηρότατοι, τῶν ἡμεῖς ἴδμεν· εἰ μὲν διὰ τῦτο, ὐκ ἔχω ἀτρεκέως εἰπεῖν [e], ὑγιηρότατοι δ' ὧν εἰσί) ἢν δὲ καίουσι τὰ παιδία σπασμὸς ἐπιγένηται, ἐξεύρηταί σφι ἄκος· τράγυ γὰρ οὖρον σπείσαντες ῥύονταί σφεας. λέγω δὲ τὰ λέγυσι αὐτοὶ Λίβυες.

[c] ἄπαι. [d] οἱσύπῃ. [e] ἄπαι.

paludis jam non ſunt paſcuales Afri, neque eiſdem moribus utentes, neque idem circa infantes quod paſcuales ſolent, factitantes. Nam Afrorum qui paſtorales ſunt plerique hoc faciunt, an omnes, non queo pro certo dicere. Ubi filii ipſorum quadrimi effecti ſunt, venas verticis illorum lana ovium ſuccida inurunt, nonnulli venas temporum: eam ob cauſſam ne eis ullo unquam tempore phlegma, *id eſt*, *pituita*, defluens e capite, officiat. eaque de re ſe ajunt eſſe optima valetudine. Et ſunt revera Afri inter omnes quos nos novimus homines ſaluberrimo corpore: incertum mihi an ob hanc utique cauſſam, certe optima valetudine ſunt. Quod ſi pueris inurendis convulſio exiſtat, inventa eſt ab eis medicina. urina enim hirci aſperſa eos liberant. Ea autem refero quae Afri ipſi narrant.

Digitized by Google

188. Porro ſacrificia apud paſtoricios talia ſunt: Ubi pro primitiis aurem pecudis praeſecuerunt, eam ſupra domum abjiciunt: hoc acto, cervicem ejus avertunt. ſolis autem immolant Soli et Lunae. et his quidem univerſi Afri ſacrificant: at qui circa Tritonidem paludem incolunt, etiam Minervae inprimis, tum Tritoni ac Neptuno.

189. A quibus Afris Graeci veſtem et aegidas ſimulacrorum Minervae mutuati ſunt; praeterquam enim quod coriacea ſit veſtis Africanarum, et prodeuntes ex aegidibus ipſi fimbriae non ſunt ſerpentes, ſed e loris factae: cetera vero omnia ad eandem formam efficta eſt: nomine quoque ipſo teſtificante veniſſe ex Africa Palladiorum ſtolam. Quippe Africanae mulieres circa veſtem amiciuntur nudis aegidibus, *caprinis pellibus non villoſis*, fimbriatis ac rubrica delibutis, a qui-

Digitized by Google

ρπή. Θυσίαι δὲ τοῖσι νομάσι εἰσὶ αἵδε. ἐπεὰν τῦ ὠτὸς ἀπάρξωνται τῦ κτήνεος, ῥιπτέουσι ὑπὲρ τὸν δόμον. τῦτο δὲ ποιήσαντες, ἀποσρέφουσι τὸν αὐχένα αὐτοῦ. θύουσι δὲ ἡλίῳ καὶ σελήνῃ μούνοισι. τούτοισι μέν νυν πάντες Λίβυες θύουσι· ἀτὰρ οἱ περὶ τὴν Τριτωνίδα λίμνην νέμοντες, τῇ Ἀθηναίῃ μάλισα, μετὰ δὲ, τῷ Τρίτωνι καὶ τῷ Ποσειδέωνι.

ρπθ. Τὴν δὲ ἄρα ἐσθῆτα καὶ τὰς αἰγίδας τῶν ἀγαλμάτων τῆς Ἀθηναίης ἐκ τῶν Λιβυσέων ἐποιήσαντο οἱ Ἕλληνες· πλὴν γὰρ ἢ ὅτι [a] σκυτίνη ἡ ἐσθὴς τῶν Λιβυσέων ἐστὶ, καὶ οἱ θύσανοι, οἳ ἐκ τῶν αἰγίδων αὐτῇ εἰσι [b], οὐκ ὄφιές εἰσι, ἀλλὰ ἱμάντινοι· τὰ δὲ ἄλλα πάντα κατὰ τὠὐτὸ ἔσαλται. καὶ δὴ καὶ τοὔνομα καταηγορέει ὅτι ἐκ Λιβύης ἦκει ἡ στολὴ τῶν Παλλαδίων. αἰγίδας γὰρ περιβάλλονται ψιλὰς περὶ τὴν ἐσθῆτα θυσανωτὰς αἱ Λίβυσαι, κεχριμένας ἐρευθεδάνῳ. ἐκ δὲ

[a] γὰρ ὅτι. [b] αὐτῇσι.

τῶν αἰγέων τουτέων αἰγίδας οἱ Ἕλληνες μετωνόμασαν. δοκέει δ' ἔμοι γε καὶ ὁλολυγὴ ἐν ἱρῶισι ἐνθαῦτα πρῶτον γενέσθαι. κάρτα γὰρ ταύτῃ χρέωνται καλῶς αἱ Λίβυσαι. καὶ τέτρερας ἵππους συζευγνύναι [c] παρὰ Λιβύων οἱ Ἕλληνες μεμαθήκασι.

ρϟ'. Θάπτουσι δὲ τοὺς ἀποθνήσκοντας οἱ νομάδες, κατάπερ οἱ Ἕλληνες, πλὴν Νασαμώνων. οὗτοι δὲ κατημένους θάπτουσι, φυλάσσοντες, ἐπεὰν ἀπίῃ τὴν ψυχὴν, ὅκως μιν κατίσουσι, μηδὲ ὕπτιος ἀποθανέεται. οἰκήματα δὲ σύμπηκτα ἐξ ἀνθερίκων ἐνειρμένων [d] περὶ σχοίνους ἐστὶ, καὶ ταῦτα περιφορητά. νόμοισι μὲν τοιούτοισι ὗτοι χρέωνται.

ρϟα'. Τὸ δὲ πρὸς ἑσπέρης [e] τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ, Αὐσέων ἔχονται ἀροτῆρες ἤδη Λίβυες, καὶ οἰκίας νομίζοντες ἐκτῆσθαι, τοῖσι οὔνομα κέεται Μάξυες· οἱ τὰ ἐπιδεξιὰ τῶν κεφαλέων κομόωσι, τὰ δ' ἐ-

[c] ζευγνῦναι. [d] ἐνερμένων. [e] ἑσπέρην.

bus aegeis, *caprinis pellibus*, aegidas denominavere Graeci. Quinetiam hinc primum mihi videtur ejulatus in templis extitiſſe, quod eo Africanae mulieres vehementer utuntur ac belle. Et ab Africa quadrijugos equos jungere Graeci didicere.

190. Sepeliunt autem paſtorales Afri defunctos ut Graeci, praeter Naſamones, qui illos ſedentes ſepeliunt, obſervantes ut dum quis coepit agere animam, eum ſedentem conſtituant, ne ſupinus expiret. Domicilia eorum ſunt compacta ex aſphodeli caulibus immiſſis circa juncos, et ea quoquoverſus mobilia. Et iſti quidem talibus utuntur moribus.

191. Contingunt autem hos Auſenſes ab occidentali parte Tritonis fluminis ii Afri qui ſunt aratores, et domos poſſidere in uſu habent; quibus nomen impoſitum eſt Maxyes, qui dextram capitis

partem comatam geſtant, ſiniſtram tondent, corpus minio tingunt, aſſeverantes ſe a Trojanis eſſe oriundos. Regio autem haec et reliqua Africae ad occidentem vergens, multo frequentior eſt feris ſylviſque quam regio paſtoralium. Nam quae ad auroram Africae reſpicit, quam paſtorales incolunt, Tritone flumine tenus et depreſſa eſt et arenoſa: hinc deinceps quae aratorum eſt, veſperam ſpectans, montana valde eſt ac nemoroſa, feriſque frequens. Siquidem apud hos et ſerpentes ſunt ſupra modum grandes ac leones, elephantes quoque et urſi, et aſpides, et aſini cornibus praediti; et cynocephali, *capita canina habentes*, et acephali, *non habentes capita*, qui in pectoribus oculos habent, ut ab Afris memorantur, viri feminaeque ferae, et aliae permultae ferae haud ementitae.

192. Quorum nihil apud paſtorales

παριζερὰ χείρουσι· τὸ δὲ σῶμα μίλτῳ χρίονται. φασὶ δὲ ἕτοι εἶναι τῶν ἐκ Τροίης ἀνδρῶν. ἡ δὲ χώρη αὕτη τε καὶ ἡ λοιπὴ τῆς Λιβύης ἡ πρὸς ἑσπέρην, πολλῷ θηριωδεςέρη τε καὶ δασυτέρη ἐςὶ τῆς τῶν νομάδων χώρης. ἡ μὲν γὰρ δὴ πρὸς τὴν ἠῶ τῆς Λιβύης, τὴν οἱ νομάδες νέμονσι, ἔςι ταπεινή τε καὶ ψαμμώδης, μέχρι τοῦ Τρίτωνος ποταμοῦ. ἡ δὲ ἀπὸ τούτου τὸ πρὸς ἑσπέρην, ἡ τῶν ἀροτήρων, ὀρεινή τε κάρτα καὶ δασέα καὶ θηριώδης. ἢ γὰρ οἱ ὄφιές οἱ ὑπερμεγάθεες, καὶ οἱ λέοντες κατὰ τοῦτους εἰσὶ, ἢ οἱ ἐλέφαντές τε ἢ ἄρκτοι, καὶ ἀσπίδες τε καὶ ὄνοι οἱ τὰ κέρεα ἔχοντες· καὶ οἱ κυνοκέφαλοι, καὶ οἱ ἀκέφαλοι οἱ [f] ἐν τοῖσι ςήθεσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχοντες (ὡς δὴ λέγονται γε [g] ὑπὸ Λιβύων) καὶ ἄγριοι ἄνδρες, καὶ γυναῖκες ἄγριαι, καὶ ἄλλα πλήθεϊ πολλὰ θηρία ἀκατάψευςα.

ρμϛ'. Καλὰ τὰς Νομάδας δέ ἐςι τοιάδε

[f] ἢ οἱ κυνοκέφαλοι, οἱ. [g] λέγεται γε.

ὑδὲν, ἀλλ' ἄλλα τοιάδε [a], πύγαργοι, καὶ ζορκάδες, καὶ βυβάλιες, καὶ ὄνοι ὑκ οἱ τὰ κέρεα ἔχονλες, ἀλλὰ ἄλλοι ἄπολοι· ὑ γὰρ δὴ πίνυσι· ϰὴ ὄρυες, (τῶν τὰ κέρεα [b] τοῖσι Φοίνιξι οἱ πήχεες ποιεῦνλαι· μέγαθος δὲ τὸ θηρίον τῦτο καλὰ βῶν ἐςί) ϰὴ βασσάρια, ϰὴ ὕαιναι, ϰὴ ὕςριχες, ϰὴ κριοὶ ἄγριοι, καὶ δίκτυες, ϰὴ θῶες, ϰὴ πάνθηρες, καὶ βόρυες, ϰὴ κροκόδειλοι ὅσον τε τριπήχεες χερσαῖοι, τῆσι σαύρῃσι ἐμφερέςαλοι· καὶ ςρυθοὶ κατάγαιοι, καὶ ὄφιες μικροὶ, κέρας ἓν ἕκας ος ἔχονλες. ταῦτά τε δὴ αὐτόθι ἐςι θηρία, ϰὴ ἅπερ τῇ ἄλλῃ, πλὴν ἐλάφυ τε ϰὴ ὑὸς ἀγρίου. ἔλαφος δὲ καὶ ὗς ἄγριος ἐν Λιβύῃ πάμπαν ὑκ ἔςι. μυῶν δὲ γένεα τριξὰ αὐτόθι ἐςί· οἱ μὲν, δίποδες καλέονλαι· οἱ δὲ, ζεγέριες· (τὸ δὲ ὄνομα τῦτο ἔςι μὲν Λιβυκὸν, δύναλαι δὲ καὶ Ἑλλάδα γλῶσαν, βυνοί) οἱ δὲ, ἐχινέες [c]. εἰσὶ δὲ καὶ γαλαῦ ἐν τῷ σιλφίῳ γινόμεναι, τῆσι Ταρτησίῃσι ὁμοιόταλαι. τοσαῦτα μέν νυν θηρία ἡ

[a] τάδε. [b] τῶν κατὰ κέρεα. [c] ἐχῖνες.

eſt, ſed alia, veluti pygargi, et capreae, et bubali, et aſini, non illi quidem cornua habentes, ſed alii impoti: nunquam enim bibunt; et oryes, quorum cornua Phoenicibus inſerviunt ad fidium normas in cithara. hujus ferae magnitudo eſt ad bovem: et baſſaria, et hyaenae, et hyſtriches, et arietes feri, et dictyes, et thoës, et pantherae, et boryes, et crocodili tricubitales ferme terreſtres, lacertis ſimillimi et ſtruthi ſubterranei, et ſerpentes puſilli cum ſingulis cornibus. Hae ſunt illic ferae, et item ceterae quae alibi, praeter cervum et aprum. cervus enim et aper prorſus in Africa nullus eſt. Sunt ibidem quoque tria murium genera, quorum alii bipedes vocantur, alii zegeries, Africana lingua (quod in Graeca pollet idem quod *βουνοὶ, colles*) alii echines. Sunt praeterea muſtelae quae in ſilphio naſcuntur, Tarteſſiacis ſimillimae. Tot

Digitized by Google

habet feras Afrorum paſtoralium regio, quantum nos maxime ſcrutando longiſſime inveſtigare potuimus.

193. Maxyum autem Afrorum confines ſunt Zaueces, quibus feminae aurigantur currus ad bellum.

194. His finitimi ſunt Zygantes, ubi magnam vim mellis apes conficiunt, ſed multo plus opifices viri facere dicuntur. omnes autem minio inficiuntur, ac ſimiis veſcuntur, quarum eſt affatim iis in montibus naſcentium.

195. Juxta hos ajunt Carthaginienſes ſitam eſſe inſulam nomine Cyranin, ducentorum ſtadiorum longitudine, arctam latitudine, in quam tranſire e continente poteſt, oleis refertam ac vitibus; et in ea eſſe lacum, unde virgines indigenarum pennis volucrum pice illitis ramenta auri referunt e limo. Haec an vera ſint haud equidem ſcio, ſed quae nar-

Digitized by Google

τῶν Νομάδων Λιβύων γῆ ἔχει, ὅσον ἡμεῖς ἱσορέοντες ἐπὶ μακρότατον οἷοί τε ἐγενόμεθα ἐξικέσθαι.

ρϟγ'. Μαξύων δὲ Λιβύων Ζαύηκες ἔχονται, τοῖσι αἱ γυναῖκες ἡνιοχεῦσι τὰ ἅρματα ἐς τὸν πόλεμον.

ρϟδ'. Τούτων δὲ Ζύγαντες [d] ἔχονται, ἐν τοῖσι μέλι μὲν πολλὸν μέλισσαι καλεργάζονται, πολλῷ δ' ἔτι πλέον λέγεται δημιοργὸς ἄνδρας ποιέειν. μιλτοῦνται δ' ὦν πάντες οὗτοι, καὶ πιθηκοφαγέουσι· οἱ δέ σφι ἄφθονοι ὅσοι ἐν τοῖσι ὄρεσι γίνονται.

ρϟε'. Καλὰ τούτους δὲ λέγουσι Καρχηδόνιοι κεῖσθαι νῆσον τῇ οὔνομα εἶναι Κύρανιν [e]. μῆκος μὲν, διηκοσίων σταδίων, πλάτος δὲ, στεινὴν, διαβατὸν ἐκ τῆς ἠπείρου· ἐλαιέων τε μεστὴν καὶ ἀμπέλων. λίμνην δὲ ἐν αὐτῇ εἶναι, ἐκ τῆς αἱ παρθένοι τῶν ἐπιχωρίων, πτεροῖσι ὀρνίθων κεχριμένοισι πίσῃ, ἐκ τῆς ἰλύος ψῆγμα ἀναφέρουσι χρυσοῦ. ταῦτα εἰ μέν ἐστι ἀληθέως, οὐκ οἶ-

[d] MS. Γύζαντες. [e] MS. Κυραύνην.

δα, τὰ δὲ λέγεται γράφω. εἴη δ' ἂν πᾶν, ὅκυ καὶ ἐν Ζακύνθῳ ἐκ λίμνης καὶ ὕδατος πίσαν ἀναφερομένην αὐτὸς ἐγὼ ὥρεον. εἰσὶ μὲν καὶ πλεῦνες αἱ λίμναι αὐτόθι· ἡ δ' ὧν μεγίστη αὐτέων, ἑβδομήκοντα ποδῶν πάλη, βάθος δὲ, διόργυός ἐστι· ἐς ταύτην κοιλὸν καλιεῦσι, ἐπ' ἄκρῳ μυρσίνην προσδήσαντες, καὶ ἔπειτα ἀναφέρουσι τῇ μυρσίνῃ πίσαν, ὀδμὴν μὲν ἔχουσαν ἀσφάλτου, τὰ δ' ἄλλα, τῆς Πιερικῆς πίσης ἀμείνω. ἐχέουσι δὲ ἐς λάκκον ὀρωρυγμένον ἀγχοῦ τῆς λίμνης. ἐπεὰν δὲ ἀθροίσωσι συχνὴν, οὕτω ἐς τοὺς ἀμφορέας ἐκ τοῦ λάκκου καλαχέουσι. ὅ, τι δ' ἂν ἐσπέσῃ ἐς [f] τὴν λίμνην, ὑπὸ γῆν ἰὸν, ἀναφαίνεται ἐν τῇ θαλάσσῃ. ἡ δὲ ἀπέχει ὡς τέσσερα στάδια ἀπὸ τῆς λίμνης. οὕτω ὧν κὴ τὰ ἀπὸ τῆς νήσου τῆς ἐπὶ Λιβύῃ κειμένης εἰκότα ἐστὶ ἀληθηίῃ.

ρϛ'. Λέγουσι δὲ κὴ τάδε Καρχηδόνιοι, εἶναι τῆς Λιβύης χῶρόν τε κὴ ἀνθρώπους

[f] ἐσπίσοι ἐς.

rantur ſcribo. Fuerit autem totum, ut ipſe ego in Zacyntho vidi picem e lacu et aqua referri. Sunt eo loci quoque complures lacus, quorum qui maximus, ſeptuaginta quoquoverſus pedum eſt, altitudinis duûm orgyiarum. in hunc dimittunt contum, cujus in ſummitate myrtus alligata eſt, deinde efferunt myrto picem, odorem quidem bituminis habentem, ſed cetera praeſtantiorem pice Piriâ: eamque in ſcrobem quam juxta lacum foderunt, infundunt, et ubi multum illius aggeſſerunt, ita e ſcrobe in amphoras transfundunt. Quicquid autem in lacum decidit, id ſub terram means rurſus apparet in mari, quod a lacu quatuor ſtadiis abeſt. Ita quae de inſula adjacenti Africae dicuntur, conſentanea ſunt veritati.

196. Ajunt praeterea Carthaginienſes, locum eſſe Africae extra columnas

Digitized by Google

Herculis habitatum hominibus: eo quoties ipſi applicuere, ſe merces e navibus exponere, eaſque in crepidine terrae ordine collocare; tum conſcenſis navibus fumum excitare: fumo autem conſpecto, indigenas ad mare contendere: dehinc auro pro mercibus poſito, procul ab eis abſcedere, tum ſe e navibus egreſſos conſiderare, et ſi dignum mercibus aurum videatur, eo ſumpto abire; ſin minus, conſcenſis iterum navibus conſidere. illos vero accedentes, plus auri ad id quod poſuerunt addere, donec perſuadeant. Neutros autem injuſte agere: neque enim illos aurum attingere, priuſquam illis adaequatum fuerit ratione mercium, neque illos contingere merces priuſquam ipſi ſumpſerint aurum.

197. Atque hi ſunt Afrorum quos nominare poſſumus. quorum plerique neque tunc de rege Medorum curabant

ἔξω Ἡρακλείων στηλέων κατοικημένους, ἐς τοὺς ἐπεὰν ἀπίκωνται καὶ ἐξέλωνται τὰ φορτία, θέντες αὐτὰ ἐπεξῆς [a] παρὰ τὴν κυματώγην, ἐσβάντες ἐς τὰ πλοῖα, τύφειν καπνόν· τοὺς δ' ἐπιχωρίους, ἰδομένους τὸν καπνὸν, ἰέναι ἐπὶ τὴν θάλασσαν· καὶ ἔπειτα ἀντὶ τῶν φορτίων χρυσὸν τιθέναι, καὶ ἐξαναχωρέειν πρόσω ἀπὸ τῶν φορτίων. τοὺς δὲ Καρχηδονίους ἐκβάντας, σκέπτεσθαι [b]. καὶ ἢν μὲν φαίνηταί σφι ἄξιος ὁ χρυσὸς τῶν φορτίων, ἀπελόμενοι [c] ἀπαλλάσσονται· ἢν δὲ μὴ εἶη ἄξιος [d], ἐσβάντες ὀπίσω ἐς τὰ πλοῖα καθέαται· οἱ δὲ, προσελθόντες, ἄλλον πρὸς ὧν ἔθηκαν χρυσὸν, ἐς ὃ ἂν πείθωσι. ἀδικέειν δὲ ὐδετέρους· ὅτε γὰρ αὐτοὺς τοῦ χρυσοῦ ἄπλεσθαι πρὶν ἂν σφι ἀπισωθῇ τῇ [e] ἀξίῃ τῶν φορτίων, ὅτ' ἐκείνους τῶν φορτίων ἄπλεσθαι πρότερον ἢ αὐτοὶ τὸ χρυσίον λάβωσι.

ρ4ζ'. Οὗτοι μέν εἰσι τοὺς ἡμεῖς ἔχομεν Λιβύων ὀνομάσαι· καὶ τυτέων οἱ πολλοὶ βασιλῆος τοῦ Μήδων οὔτέ τι νῦν οὔτε

[a] ἐφεξῆς. [b] σκέψασθαι. [c] ἀνελόμενοι. [d] μὴ ἄξιος. [e] ἀπισωθείη τῇ.

τότε ἐφρόντιζον ὑδέν. τόσον δὲ ἔτι [f] ἔχω εἰπεῖν περὶ τῆς χώρης ταύτης, ὅτι τέσσερα ἔθνεα νέμεται ταύτην [g], καὶ ὑ πλέω τούτων, ὅσον ἡμεῖς ἴδμεν· καὶ τὰ μὲν δύο, αὐτόχθονα τῶν ἐθνέων, τὰ δὲ δύο, οὔ. Λίβυες μὲν καὶ Αἰθίοπες, αὐτόχθονες· οἱ μὲν, τὰ πρὸς βορέω, οἱ δὲ, τὰ πρὸς νότου τῆς Λιβύης οἰκέοντες· Φοίνικες δὲ καὶ Ἕλληνες, ἐπήλυδες.

ρϛή. Δοκέει δέ μοι οὐδὲ ἀρετὴν εἶναί τις ἡ Λιβύη σπουδαίη, ὥστε ἢ Ασίη ἢ Εὐρώπη παραβληθῆναι, πλὴν Κίνυπος μούνης. τὸ γὰρ δὴ αὐτὸ οὔνομα ἡ γῆ τῷ ποταμῷ ἔχει. αὕτη δὲ ὁμοίη τῇ ἀρίστῃ γαιῶν, Δήμητρος καρπὸν ἐνφέρειν· οὐδὲ οἶκε οὐδὲν τῇ ἄλλῃ Λιβύῃ. μελάγγαιός τε [h] γάρ ἐστι, καὶ ἔπυδρος πίδαξι, καὶ ὅτε αὐχμῷ φροντίζουσα ὑδὲν, ὅτε ὄμβρον πλέω ποιεῦσα, δεδήληται. ὕεται γὰρ δὴ ταῦτα τῆς Λιβύης. τῶν δὲ ἐνφορίων τῷ καρπῷ ταὐτὰ μέτρα τῇ Βαβυλωνίων γῇ κατίσαται.

[f] τοσοῦτον δὲ τι. [g] νέμεται αὐτήν. [h] MS. tamen hîc habet μελάγγειός τε.

quicquam, neque nunc curant. De qua regione eatenus adhuc queo dicere, a quatuor eam nationibus, quantum nos ſcimus, et non a pluribus incoli: quarum duae ſunt indigenae, totidem non indigenae. Indigenae quidem, Afri atque Aethiopes: quorum alteri ad aquilonem, alteri ad notum Africae incolunt; advenae vero, Phoenices et Graeci.

198. Neque vero videtur mihi bonitas Africanae terrae cum bonitate Aſiae atque Europae comparanda, praeter unam Cinypem, quae tellus fluvio cognominis eſt. Haec autem optimae cuique telluri par eſt proventu fructus cerealis, nec omnino ſimilis eſt ceterae Africae. Eſt enim nigra glebis et uda fontibus, ac ſecura ſiccitatis aëris: ac ne imbre quidem, qui ſit vehementior, laeditur. nam in eo tractu Africae pluit. Ex proventibus autem fructuum terrae, totidem menſurae illic quot e Babylonica tellure per-

Digitized by Google

cipiuntur. Bonum ſolum et illud eſt, quod Eueſperitae colunt. nam quoties id eximie ſeipſum ubertate ſuperat, centuplum reddit: at illud Cinypis, circiter trecenta.

199. Porro Cyrenaica regio quae hujus Africae editiſſima eſt, quam paſtorales incolunt, tres in ſe tempeſtates continet admiratione dignas. Primi enim in locis propter mare fructus deſiderant meti vindemiarique: his comportatis, media in locis quae ſupra maritimam ſunt, quos bunos appellant comportari fructus appetunt: et ſimul hic medius fructus collectus eſt, etiam is qui in editiſſima plaga, maturuit et idem petit. Itaque primus fructus bibitur atque editur et ſimul adeſt ultimus. Atque hunc in modum ad octo menſes perceptio fructuum Cyrenaeos occupat. Haec hactenus de his dicta ſint.

200. Perſae autem ad ulciſcendam

Digitized by Google

ἀγαθὴ δὲ γῆ καὶ τὴν Εὐεσπερῖται νέμονται. ἐπ' ἑκατοσὰ γὰρ, ἐπεὰν αὐτὴ ἐωϋτῆς ἄρισα ἐνείκῃ, ἐκφέρει· ἡ δὲ ἐν τῇ Κίνυπι, ἐπὶ τριηκόσια.

ρϟθ'. Ἔχει δὲ καὶ ἡ Κυρηναίη χώρη, ἔϑσα ὑψηλοτάτη ταύτης τῆς Λιβύης τὴν οἱ Νομάδες νέμονται, τρεῖς ὥρας [a] ἐν ἐωϋτῇ, ἀξίας ϑωϋμαλος [b]. πρῶτα μὲν γὰρ τὰ παραϑαλάσσια τῶν καρπῶν ὀργᾷ ἀμᾶϑαί τε καὶ τρυγᾶϑαι. τϑτέων τε δὴ συγκεκομισμένων, τὰ ὑπερϑαλασσιδίων [c] χώρων τὰ μέσα ὀργᾷ συγκομίζεϑαι, τὰ βϑνὸς καλέουσι. συγκεκόμισαί τε ἔτος ὁ μέσος καρπὸς, καὶ ὁ ἐν τῇ κατυπερτάτῃ τῆς γῆς πεπαίνεταί τε καὶ ὀργᾷ. ὥστε ἐκπέποταί τε καὶ καταβέβρωται ὁ πρῶτος καρπὸς, καὶ ὁ τελευταῖος συμπαραγίνεται. οὕτω ἐπ' ὀκτὼ μῆνας Κυρηναίους ὁπώρη ἐπέχει. ταῦτα μέν νυν ἐπὶ τοσϑτον εἰρήσθω.

σ'. Οἱ δὲ Φερετίμης τιμωροὶ Πέρσαι,

[a] χώρας. [b] MS. ϑώμαλος. [c] τὰ ὑπὲρ τῶν ϑαλασσιδίων.

ἐπεί τε ἐκ τῆς Αἰγύπλυ ϛαλέντες ὑπὸ Αρυάνδεω, ἀπίκαλο [d] ἐς τὴν Βάρκην, ἐπολιόρκεον τὴν πόλιν, ἐπαγγελλόμενοι ἐκδιδόναι τὺς αἰτίυς τῦ Φόνου τοῦ Αρκεσίλεω. τῶν δὲ, (πᾶν γὰρ ἦν τὸ πλῆθος μελαίτιον) ὐκ ἐδέκοντο τὺς λόγυς. ἐνθαῦτα δὴ ἐπολιόρκεον τὴν Βάρκην ἐπὶ μῆνας ἐννέα, ὀρύσσοντές τε ὀρύγματα ὑπόγαια, Φέροντα ἐς τὸ τεῖχος, καὶ προσβολὰς καρτερὰς ποιεύμενοι. τὰ μέν νυν ὀρύγματα ἀνὴρ χαλκεὺς ἀνεῦρε, ἐπιχάλκῳ ἀσπίδι, ὧδε ἐπιφρασθείς· περιφέρων αὐτὴν ἐντὸς τῦ τείχεος, προίχε [e] πρὸς τὸ δάπεδον τῆς πόλιος. τὰ μὲν δὴ ἄλλα ἔσκε κωφὰ πρὸς ἃ προσίχε, κατὰ δὲ τὰ ὀρυσσόμενα ἤχεσκε ὁ χαλκὸς τῆς ἀσπίδος. ἀντορύσσοντες δ' ἂν ταύτῃ οἱ Βαρκαῖοι ἔκτεινον τῶν Περσέων τὺς γεωρυχέοντας. τοῦτο μὲν δὴ ὕτω ἐξευρέθη· τὰς δὲ προσβολὰς ἀπεκρύονλο οἱ Βαρκαῖοι.

σά'. Χρόνων δὲ δὴ πολλῶν τριβομένων,

[d] ἀπίχονλο. [e] προσίσχε.

Digitized by Google

Pheretimam ab Aryande miſſi, poſtquam ex Aegypto Barcen pervenerunt, oppidum obſederunt, miſſis illico qui denunciarent dedi autores necis Arceſilai. Eorum verbis oppidani, ut qui caedis omnes participes eſſent, non adnuerunt. Ita novem menſes Barcen quum obſediſſent Perſae ſubterraneos cuniculos fodientes ad murum ferentes, et validos incurſus fecerunt. ſed cuniculos quidem faber quidam aerarius deprehendit aereo ſcuto, ſic ratiocinans. Circumferens illud intra murum, admovebat pavimento urbis: et alia quidem quibuſcunque admovebatur, erant ſurda: ad locum autem qui fodiebatur, aes clypei ſonabat. ubi contra fodientes Barcaei, Perſas terrae foſſores intereme-runt. ſic quidem iſtud adinventum eſt. Irruptiones autem Barcaei ipſi repulſabant.

201. Verum quum multum tempo-

ris contereretur, et multi utrinque caderent, nec pauciores ex Perſis, Amaſis, dux peditatus, talem rem commentus eſt: Animadvertens Barcaeos vi non poſſe ſuperari, ſed dolo, hoc facit; latam foſſam per noctem depreſſit, eique fragilia ſuperſtravit ligna, et ſuper ea humum ingeſſit, reddens ſolum cetero aequabile. ſimulatque illuxit, Barcaeos in colloquium evocat. Illi libenter obtemperavere, quod eis cordi erat ad pactionem venire. Pactionem autem in hanc formulam inierunt, inter ſacra jurantes ſuper illam occultam foſſam: ut quoad humus ea ita ſe haberet, tamdiu foedus et jusjurandum ratum foret, Barcaeis, quod aequum foret ſe penſuros regi, et Perſis, ſe nihil rerum novarum adverſus Barcaeos eſſe molituros, promittentibus. Barcaei dehinc foederibus freti, et ipſi ex urbe prodibant, et ex hoſtibus cuicunque libebat intrandi urbem faciebant poteſtatem, pate-

Digitized by Google

καὶ πιπλόντων ἀμφοτέρων πολλῶν, καὶ ὐκ ἦσον τῶν Περσέων, Αμασις, ὁ στραληγὸς τᾶ πεζοῦ, μηχανᾶται τοιάδε· μαθὼν τοὺς Βαρκαίους, ὡς κατὰ μὲν τὸ ἰσχυρὸν οὐκ αἱρετοὶ εἶεν, δόλῳ δὲ αἱρετοὶ, ποιέει τοιάδε [a]· νυκτὸς τάφρην [b] ὀρύξας εὐρέην, ἐπέτεινε ξύλα ἀσθενέα ὑπὲρ αὐτῆς· κατύπερθε δὲ ἐπιπολῆς τῶν ξύλων χῶν γῆς ἐπεφόρησε, ποιέων τῇ ἄλλῃ γῇ ἰσόπεδον. ἅμα ἡμέρῃ δὲ ἐς λόγους προσεκαλέετο τοὺς Βαρκαίους· οἱ δὲ ἀσπασῶς ὑπήκουσαν, ἐς ὅ σφι ἔαδε ὁμολογίῃ χρήσασθαι. τὴν δὲ ὁμολογίην ἐποιεῦντο τοιήνδέ τινα. ἐπὶ τῆς κρυπτῆς τάφρου τάμνοντες ὅρκια, ἔστ' ἂν ἡ γῆ αὕτη οὕτω ἔχῃ, μένειν τὸ ὅρκιον κατὰ χώρην· καὶ Βαρκαίους τε ὑποτελέην [c] φάναι ἀξίην βασιλέϊ, καὶ Πέρσας μηδὲν ἄλλο νεοχμοῦν κατὰ Βαρκαίους [d]. μετὰ δὲ τὸ ὅρκιον, Βαρκαῖοι μὲν πιστεύσαντες τούτοισι, αὐτοί τε ἐξήεσαν ἐκ τᾶ ἄστεος, καὶ τῶν πολεμίων ἔων παριέναι ἐς τὸ

[a] τάδε. [b] τάφρον. [c] ὑποτελέων. [d] Βαρκαίοισι.

τεῖχος τὸν βυλόμενον, τὰς πύλας πάσας ἀνοίξαντες. οἱ δὲ Πέρσαι καταῤῥήξαντες τὴν κρυπτὴν γέφυραν, ἔθεον ἔξω [c] ἐς τὸ τεῖχος· κατέῤῥηξαν δὲ τῦδε εἵνεκα τὴν ἐποίησαν γέφυραν, ἵνα ἐμπεδορκέοιεν, ταμόντες τοῖσι Βαρκαίοισι χρόνον μένειν αἰεὶ τὸ ὅρκιον ὅσον ἂν ἡ γῆ μένῃ κατὰ τὰ τότε εἶχε· καταῤῥήξασι δὲ, ὑκέτι ἔμενε τὸ ὅρκιον καλὰ χώρην.

σϐ'. Τὺς μέν νυν αἰτιωτάτυς τῶν Βαρκαίων ἡ Φερετίμη, ἐπεί τε οἱ ἐκ τῶν Περσέων παρεδόθησαν, ἀνεσκολόπισε κύκλῳ τῦ τείχεος· τῶν δέ σφι γυναικῶν τὺς μαζοὺς ἀποταμῦσα, περιέσιξε καὶ τύτοισι τὸ τεῖχος. τὺς δὲ λοιπὺς τῶν Βαρκαίων, λιτὴν ἐκέλευσε θέσθαι τοὺς Πέρσας, πλὴν ὅσοι αὐτέων ἦσαν Βατταιάδαι τε καὶ τῦ Φόνυ ὑ μελαίτιοι· τύτοισι δὲ τὴν πόλιν ἐπέτραψε ἡ Φερετίμη.

σγ'. Τὺς ὧν δὴ λοιπὺς τῶν Βαρκαίων οἱ Πέρσαι ἀνδραποδισάμενοι [f] ἀπήεσαν ὀπίσω· ϗ ἐπεί τε ἐπὶ τῇ Κυρηναίων πόλι

[c] ἔθεον ἔσω. [f] ἐξανδραποδισάμενοι.

Digitized by Google

factis omnibus portis. At Persae resciſſo ponte occulto in urbem foras prorupe-runt: id eo autem pontem quem fece-rant resciderunt, ut starent jurejurando, quo cum Barcaeis pacti erant, tamdiu ra-tum fore foedus quamdiu maneret terra in statu, quem tunc habebat: refracto e-nim ponte, non manebat jusjurandum in suo loco amplius.

202. Pheretima deditos sibi a Persis Barcaeos qui faciendae caedis principes fuerant, crucibus suffixit per ambitum murorum. Feminarum quoque deciſas mammas circa muros appendit. Ceteros Barcaeos Persis ut diriperent imperavit, praeter Battiadas, et qui caedis affines non extiterant, hisque urbem permisit Phere-tima.

203. Reliquis igitur Barcaeorum in servitutem abreptis Persae redierunt. qui quum ad urbem Cyrenen rediſſent, Cy-

Digitized by Google

renaei eos oraculi cujuſdam ſervandi gratia, per urbem deduxerunt. ſed inter tranſeundum praefectus navalis exercitus Bares illis praecepit, ut urbem diriperent, recuſante Amaſi peditum duce. ſe enim adverſus unam Barcen Graecam civitatem eſſe miſſos. Verum poſtquam tranſierunt, et ad collem Lycaei Jovis ſubſederunt, poenitentia eos ſubiit quod Cyrenen non occupaſſent: eamque iterum ingredi conati ſunt, Cyrenaeis non permittentibus. Et licet nemo contra ferret arma, tamen inceſſit eis metus: illincque curſu ſe proripientes ſexaginta circiter ſtadia conſederunt. ubi ſtativa habentibus, ab Aryande nuncius advenit ad eos revocandos. Quum igitur a Cyrenaeis commeatum ſibi praeberi precati eſſent Perſae, et eum accepiſſent, in Aegyptum revertebantur. Quos deinde Afri excipientes, veſtitus atque utenſilium gratia, ut quiſque relinquebatur trahebaturque, interficiebant, donec in

ἐπέσησαν, οἱ Κυρηναῖοι λόγιόν τι ἀποσει-
εύμενοι διεξῆκαν αὐτοὺς διὰ τῦ ἄσεος. δι-
εξιύσης δὲ τῆς σρατιῆς, Βάρης μὲν ὁ τοῦ
ναυλικῦ σραῦ σραηγὸς ἐκέλευε αἱρέειν τὴν
πόλιν, Αμασις δὲ ὁ τῦ πεζοῦ, ὐκ ἔα· ἐπὶ
Βάρκην γὰρ ἀποσαλῆναι μύνην Ἑλληνίδα
πόλιν. ἐς ὃ διεξελθῦσι, κὴ ἱζομένοισι ἐπὶ Δι-
ὸς Λυκαίου ὄχθον [a], μετεμέλησέ σφι οὐ
χῦσι τὴν Κυρήνην, κὴ ἐπειρῶντο τοδεύτε-
ρον παριέναι ἐς αὐτήν. οἱ δὲ Κυρηναῖοι οὐ
περιώρεον. τοῖσι δὲ Πέρσῃσι, ὐδενὸς μαχο-
μένυ, φόβος ἐνέπεσε· ἀποδραμόντες δὲ ὅσον
ἑξήκοντα σάδια, ἵζοντο. ἱδρυθέντι δὲ τῷ σρα-
τοπέδῳ ταύτῃ ἦλθε παρὰ Αρυάνδεω ἄγ-
γελος, ἀποκαλέων αὐτούς. οἱ δὲ Πέρσαι,
Κυρηναίων δεηθέντες ἐφόδιά σφι [b] δοῦναι,
ἔτυχον. λαβόντες δὲ ταῦτα, ἀπαλλάσ-
σοντο ἐς τὴν Αἴγυπτον. παραλαβόντες δὲ
τοενθεῦτεν αὐτὺς Λίβυες, τῆς τε ἐωθῆτος
εἵνεκα κὴ τῆς σκευῆς, τὺς ὑπολειπομένους
αὐτέων καὶ ἐπελκομένους ἐφόνευον, ἐς ὃ

[a] ὄχθην. [b] ἐπόδια σφι.

ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπικέατο [c].

σδ'. Οὗτος ὁ Περσέων στρατὸς τῆς Λιβύης ἐκαστάτω ἐς Εὐεσπερίδας ἦλθε. τοὺς δὲ ἡνδραποδίσαντο τῶν Βαρκαίων, τούτους δὲ ἐκ τῆς Αἰγύπτου ἀναστάτους ἐποίησαν παρὰ βασιλῆα. βασιλεὺς δέ σφι Δαρεῖος ἔδωκε τῆς Βακτρίης χώρης κώμην ἐγκατοικῆσαι. οἱ δὲ τῇ κώμῃ ταύτῃ οὔνομα ἔθεντο Βάρκην, ἥπερ ἔτι κἠς ἐμὲ ἦν οἰκεομένη ἐν τῇ γῇ τῇ Βακτρίῃ.

σε'. Οὐ μὲν οὐδὲ ἡ Φερετίμη εὖ τὴν ζόην κατέπλησε. ὡς γὰρ δὴ τάχιστα ἐκ τῆς Λιβύης τισαμένη τοὺς Βαρκαίους ἀπενόστησε ἐς τὴν Αἴγυπτον, ἀπέθανε κακῶς. ζῶσα γὰρ εὐλεῶν ἐξέζεσε. ὡς ἄρα ἀνθρώποισι αἱ λίην ἰσχυραὶ τιμωρίαι πρὸς θεῶν ἐπίφθονοι γίνονται. ἡ μὲν δὴ Φερετίμης τῆς Βάττεω τοιαύτη τε καὶ τοσαύτη τιμωρίη ἐγένετο ἐς Βαρκαίους.

[d] MS. ἀπίκοντο.

ΤΟ ΤΗΣ
ΜΕΛΠΟΜΕΝΗΣ,
Ἡ
ΤΟΥ ΤΕΤΑΡΤΟΥ ΤΩΝ ΗΡΟΔΟΤΟΥ
ΤΕΛΟΣ.

Digitized by Google

Aegyptum perventum eſt.

204. Hic Perſarum exercitus in Africam longiſſime ad Eueſperidas proceſſit. Quos autem Barcaeorum cepere, eos ex Aegypto eduxere ad regem; iis Darius rex ad incolendum dedit vicum Bactrianae regionis, (cui vico nomen impoſuere Barcae) ad meam uſque memoriam etiam incolis in Bactriana regione frequentem.

205. Verum ne ipſa quidem Pheretima facilem vitae finem habuit. nam ſimulatque ulta Barcaeos ex Africa in Aegyptum rediit, male periit. Vivens enim vermibus exaeſtuavit. Sic acres admodum ultiones hominibus ſunt invidioſae apud Deos. Talis ac tanta Pheretimae Batti filiae in Barcaeos vindicta extitit.

MELPOMENES,
SIVE
QUARTI LIBRORUM HERODOTI,
FINIS.

Digitized by Google

Z

5.10.510
PH 32978

Digitized by Google

5.10.510

Digitized by Google

Digitized by Google

00566234 2

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google